י"א טבת תשל"ח, 21.12.77 שנה 42 המחיר: 12.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2103

העולם הזה

המהפך של בגין

האם המהפך הנץ יגנה?

תשקיף

בגין יאיים

להקדים הבחירות

אם יתרחב המרד בקרב חברי תנועת החרות נגד עקרונות השלום של מנחם בגין ממדים של משבר, עלול מנחם בגין ראיים על חברי מיפלגתו „לכת אל העם" ולבקש את אמונו מחדש, בבחירות חדשות.

מסקנה זו התגבשה בקרב מקורביו של ראש־הממשלה. עוד לפני יציאתו לארצות־הברית, כדי להציג את עקרונות השלום שלו לפני הנשיא קארטר, רמזו מקורביו של בגין כי הוא נוטה להקדים את הבחירות ולעורכן יחד עם הבחירות המוניציפאליות שיידחו לחודש נובמבר 1978, בהנחה שהוא עשוי לזכות ברוב מוחלט. כן נרמז על כוונה לשנות את חוק הבחירות, כך שייערכו — להבא — אחת לחמש שנים במקום אחת לארבע שנים.

עתה, נוכח גילוי האופוזיציה־בתוך־הקואליציה לתוכנית השלום שלו, עשוי בגין לתבוע עריכת בחירות חדשות. החלטה מעין זו עשויה להשתיק חלק ניכר ממבקריו, שיחששו פן לא ייכללו ברשימת הליכוד בבחירות החדשות.

מאיימים להחונגד

בכוח לוסיגה

בקרב תושבי קריית־ארבע מתארגנת קבוצה של קיצונים, הקוראים להתנגד בכוח לכל רעיון של נסיגה ישראלית מיהודה ושומרון.

כמה מאנשי קבוצה זו כבר קראו לצבור נשק, כמטרה להפעיל תנועת התנגדות אם וכאשר תיכיל קריית־ארבע בתוך שטח פלסטיני אוטונומי.

מי ייסע עם

בגין לקאהיר?

אי־בהירות אופף עדיין את השאלה מי משרי הממשלה ייצא בשבוע הבא עם ראש־הממשלה מנחם בגין, לפגישה עם נשיא מצריים אנוואר אל־סאדאת.

מלכתחילה נטה בגין לקחת עימו למצריים רק את שר־הביטחון עזר וייצמן, רבר שהיה עלול לחתקבל כפגיעה נוספת במעמדו של שר־החוץ משה דיין, שבגין „מחזיק אותו קצר" ומנע ממנו להתבטא. עתה, עשוי שר־האוצר שימחה ארליך לנסות להחליק את ההידרדרות, ולהציע שגם וייצמן וגם דיין יתלוו אל בגין למצריים.

גם ייגאל ידין עדיין מטפח אשליה כי בזכות מעמדו כסגן ראש־הממשלה יצטרף אל בגין במסעו. אך ההחלטה הסופית תיפול, ככל הנראה, רק עם שובו של ראש־הממשלה לארץ.

הדחיים רוגזים

על בגין

בחוגי המפד"ל ואגודת־ישראל הובעה השבוע התמרמרות כלפי ראש־הממשלה, על כי במהלך ביקורו הנוכחי בארצות־הברית לא מצא לנכון להיפגש גם עם הרבי מלובאוויץ' או עם רבנים דגולים אחרים. כשם שעשה בביקורו הממלכתי הקודם.

החתיים מתריעים כלפי בגין כי עתה הוא מתנהג כאילו הם מונחים בכיסו, ועל כן לא ראה לנכון לשקב בממסת פגישותיו הרבות גם פגישה עם רבנים.

מוחים נגד גזל מצד

מישרד־התיקשורת

התמרמרות שוררת בקרב העיתונאים הישראליים השוהים בקאהיר נגד מה שהם מכנים „הגזל של מישרד־התיקשורת הישראלי."

העיתונאים קובעים על כך שבשעה שמישרד התיקשורת המצרי העמיד לרשותם קווי טלפון חינם כדי שיוכלו להתקשר עם מערכות עיתוניהם, גובה מישרד־התיקשורת הישראלי מחירי־עתק עבור שיחות אלה.

עבור 3 דקות שיחה ראשונות בין קאהיר לתל־אביב, מחייב מישרד התיקשורת את המנויים בישראל בסכום של כ־240 ל"י, הגבוה יותר ממחיר שיחה באורך דומה בין ישראל לארצות־הברית. הידיעה על כך עוררה תמיהה בקרב אנשי מישרד־התיקשורת המצרים, שחזרו והדגישו כי הם, מצידם, העמידו את הקווים לרשות העיתונאים חינם אין כסף.

העיתונאים הישראלים בקאהיר שוקלים תגובה מתאימה נגד המחירים המופקעים של שיחות־הטלפון, ומעיינים בין השאר באפשרות של הגשת בג"ץ נגד מישרד־התיקשורת.

אגב, גם מחירי הטיסה מתל־אביב דרך אתונה לקאהיר מתקרבים למחירי הטיסה לארצות־הברית — 9,800 ל"י עבור כרטיס הלוך־ושוב. הטסת הקבוצה הנוספת של 13 אנשי רשות־השידור בדרך זו, עלתה לרשות כ־150 אלף ל"י.

„אורגיות"

ב„מנה האוס"?

התרגשות גדולה התעוררה בין חיש־ראלים השוהים במעון „מנה האוס" בקאהיר, כאשר הגיעה מהארץ ידיעה כי היומון „על המשמר" פירסם ידי־עה, כאילו מצויות ב„מנה האוס" נערות־חשק שסופקו על־ידי הממשלה המצרית לשעשע את חכרי המישלחת הישראלית. הזעם הופנה כלפי כתבת „על המשמר" בקאהיר, סמדר פרי, שנחשדה בכך כי היא ששיגרה את הידיעה לעיתונה.

שיחת־טלפון לארץ הבהירה את מקור השמועה. באותו בוקר פירסם „חותם", המוסף של „על המשמר", במדור ההומוריסטי שלו, כתבה על הנפקניות האלמוניות והציע יכנותן „נפקא מינה". נראה כי משחק־מילים זה הוא שהוליד את הבדיחה, ובעקבותיה את שמועת־השווא.

איך נבחרו

הדיילות לקאהיר?

באל־על שוררת התמרמרות רבה על בחירתה של הדיילת דורית פלד לצוות שהוביל את המטוס הראשון של החברה לקאהיר.

מספר דיילים ודיילות מחו בכתב נגד הבחירה, וטענו כי פלד נבחרה להשתתף לטיסה רק משום שהיא בתו של האלוף משה („מוסא") פלד, מפקד גייסות השריון.

לדיברי המיכתב אין לפלד זכויות של ותק, ואין היא נחשבת אחת הדיילות המצטיינות של החברה.

שופט תובע מעורך

להתייצב למישפט

שופט־השלום אליהו כרמל הורה לפרקליטי היומון הארץ לחייב את עורך העיתון, גרשום שוקן, להתייצב לפתיחת הדיון המישפטי בתביעת־הדיבה הפלילית שהגיש המלונאי בצלאל מיזרחי נגד העיתון, עורכו שוקן וכתבו אבי ולנטין.

כשתי הישיבות שהתקיימו עד כה בתיק זה לא הופיע שוקן בבית־המשפט. בישיבה האחרונה טען פרקליטו, עורך־הדין שלמה ליבזיך, כי שוקן עסוק במערכת בגלל האירועים בקאהיר. השופט לא קיבל טענה זו, וחייב את שוקן להתייצב למישפט.

בינתיים ביקשו פרקליטיו של מיזרחי למחוק את הוצאת העיתון הארץ מכתב־התביעה, כדי לאפשר לפרקליטי העיתון להשיב על השאלון שהוגש להם בתביעת הדיבה האזרחית על סך 10 מיליון ל"י שהגיש מזרחי. בעת הדיון בתיק האזרחי טען פרקליט העיתון כי לא יכול להשיב על השאלון, כיוון שהתשובות היו עלולות להפליל את הנתבעים במישפט הפלילי. מיזרחי עצמו השיב על כל מאות השאלות שהיו כלולות בשאלון שהגיש לו הארץ.

כדי ליטוד את העוקץ מטענה זו ביקשו פרקליטיו של מיזרחי למחוק את הוצאת „הארץ" מרשימת הנאשמים במישפט הפלילי, ובכך לאפשר לעיתון להשיב על השאלון שהוגש לו.

האיצטדיון שובת -

החשמל זורם

ראש עיריית רמת־גן, הד"ר ישראל פלד, הורה לחקור את ביזבוז החשמל העצום באיצטדיון רמת־גן ובמיטווח־הקליעה הסמוך לו.

עיריית רמת־גן מקבלת חשבון־חשמל דו־חודשי בסך 12,000 לירות עבור שני מיתקנים אלה, למרות שמאז המכביה האחרונה עומד האיצטדיון בשיממונו.

הבורסה

השלום והבורסה

כאשר הופגזה נהריה בקאטיושות וכמה מאזרחיה נהרגו, עלתה הבורסה לשיא של כל הזמנים. כאשר מתברר כי השלום ממשמש ובא ועתיד להיפתח עידן חדש של גיאות כלכלית לישראל, נופלת הבורסה בקצב העולה על בשורות השלום. התנהגות זו אינה הגיונית ואינה תואמת אמות־מידה מקובלות.

שהרי ברור כי עם ההסדר המדיני תהפוך ישראל למרכז איזורי משגשג. וכל החברות הגדולות הרשומות בבורסה ירוויחו ויפרחו. נראה כי הישראלים אינם קולטים דברים פשוטים כאלה, וממשיכים לעשות כרצון הבנקים הגדולים.

אלה הצליחו להוריד את שערי המניות במיבצע משולב של צימצום האשראי והודעות לציבור, המכוונים לגרום בהלת מכירות של מניות. הציבור מכר את המניות בירידה, והפסיד במכירה בחלקו הניכר. הוא שמע לבנקים שקראו לו לרכוש איגרות־חוב, וכך סייע לבנקים להיפטר ממלאי איגרות־החוב שהיה בידיהם ושלא הצליחו למכור. גם בימים אלה ממשיך הציבור לקנות צמודים, למרות שניתוחים כלכליים מראים במפורש כי רמת השערים של איגרות־החוב גבוהה מדי גם אם המדד יעלה החודש ב־5% נוספים. הציבור גם שוכח כי בקנותו צמודים הוא רק שומר על ערך כספו ולא יותר, שכן הצמודים עולים בדיוק — ואולי קצת פחות — מקצב ההתייקרות וירידת ערך הכסף.

לעומת זאת, רכישת מניות מבטיחה רווחים שאינם בצמודים. מי שקנה מניות של בנק הפועלים, למשל, בסוף 1976, עשה תוך שנה מעל 100% (רווחים בתוספת עליית שער). וכך גם במניות אחרות. עתה שוב ירדו השערים לרמות כדאיות ביותר. עובדה היא כי הבנקים קונים במאסיוויות מניות עבור הקרנות שלהן. מניות רבות ירדו לרמה שבה המכפיל הוא פחות מ־5, יחס שהוא ממש חינם. אפילו כלכלני נשיונאל קונסלטנט החלו מציינים כי במניות רבות, המכפיל נמוך ביותר.

נציג פלאטו־שרון

מוחרם בקאהיר

בין העיתונאים הישראלים שבקאהיר מכתובכ גם אחד המצית עצמו כנציגו האישי של ח"כ פלאטו־שרון. במשך ימי שחותו בקאחיר נימה האיש לקי־שור קשרים בלבויים עם אישים וגופים שונים, במטרה לשכנעם כי פלאטו מתכוון לגייס הון ביגלאומי לסיתוח תוכניות שיכון נרחבות בי־מצריים.

תחיכה התקבל האיש ברצינות, אולם אחרי שהוכחר למצרים את מי הוא מייצג, נותקו המגעים עימו. המצרים חרששים גם כי קשר כלשהו עם פלאטו עלול לעורר את זעם המעורים, שחתי־חרו בו על רכישת אוניית־הדגל הצרפתית „פראנס", וכי כל מי שית־קשר עימו עלול לחיות מוחרם על־ידי המעורים.

"טובים השניים..."

TV-144 UET

טלויזיה ניידת 14"

למבקשים
את הטוב
ביותר...

HMK-419

מערכת סטריאו 50 ואט

"IT'S A SONY"

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

בגיליון „העולם הזה" שראה אור לפני 25 שנים בדיוק, תחת הכותרת „אני רכ־החובל", הובא סיפורו של אדן גרץ, רכ־חובל חיפאי צעיר בן 24, שספינות מישמר־ההחופים האמריקאי ומטופיו דלקו אחר אוניותו, א/ק „אברהם גריץ". בן־לילה הפך הצעיר החיפאי מרכזה של סנסציה עולמית, כאשר הפליג בלא רשות מנמל ניו־יורק אחרי שהפתבר לו כי אביו נאלץ למכור את אניותיו לחברת־השיט „שהם" (צי"ם). מלבים שלח אדן גרץ מכרוך לדויד בן־גוריון, וכו הודעה שיפביע את אוניותו בלבים אי יהפכנה ל„אלטלנה" שניה, אם לא ימנה זה את אביו כשר־התחפורה.

כמדור „במדינה" סוקר טכס השבעתו של יצחק בן־צבי כנשיאה השני של מדינת ישראל. בין תצלומי הנוכחים בטכס, שחופאו השבוע לפני 25 שנים, היו תמונת הוריו של הנשיא, צבי (90) ודבורה שימשי, שנכחו בטכס. „חקירה מיוחדת" שערכו כתבי „העולם הזה", עפקה באי־הדיוחיות של ענף בתי־הקולנוע בישראל. בשער האחורי של הגיליון, במדור „סיפור החודש" ראה אור סיפורו של ז. בורק „עניין מיפחרי".

בשער הגיליון: רכ־חובל אדן גרץ.

העולם הזה 790
תאריך: 18.12.52

בן־גוריון אסר למנות את יצחק רפאל כשר בממשלתו ✶

מכות בין אמנים ב„כסית" ✶ הלשון האנגלית של אמיל חביבי

העם

פך השמן

נס לא קרה לנו,
פך שמן לא מצאנו...

השיר החלוצי היפה, שבא לבטא את רוחה של התנועה החלוצית ששוב לא רצתה לסמוך על ניסים אלא להשיג את תוצאותיה בכוח עצמה, התפרץ מאלפי פיות במאות משקים. אולם בחנוכה תשי"ג נראה היה כי דרושים ניסים לא־מעטים לתנועה החלוצית. שניים מאירגוניה ה־עיקריים — הקיבוץ המאוחד והקיבוץ ה־ארצי — חגגו את החג תחת עננים שחו־רים של סכנת פילוג.

נשמות אדוקות יותר, ששמו את הדגש על מעוז צור ישועתי המסורתי, נאלצו גם הן להתפלל לנס אלוהי, כשהתברר להם כי דויד בן־גוריון משתדל להכניס את הציונים־הכלליים לקואליציה, להפוך את הדתיים גלגל חמישי בממשלה, או הגלגל הרביעי באופוזיציה.

מי שלא היה זקוק, בינתיים, לשום נס, היה דויד בן־גוריון עצמו, יורש המכבי שעשה את שלומו עם התרבות היוונית *. בחנוכה תשי"ג נראה שילטונו יציב יותר מאשר אי־פעם. הוא היה רשאי להדליק את נרות החנוכה שלו בשלוות־נפש גמו־רה: אפילו אם יהיה לו צורך בפך שמן, יוכל תמיד להזמינו בדואר־אוויר מארצות־הברית.

---

* השבוע לפני 25 שנים נתן ראש הממשלה בן־גוריון הוראה למשה (מויש) פרלמן, ראש שירותי המודיעין, להקפיד ברדיו ובפירסומים רישמיים על הכתיב היווני הנכון של מילים שחדרו לשפה העברית, כגון פיסיקה (ולא פיזיקה) מו־סיקה (ולא מוזיקה).

הממשלה

לא יחסים ללילה אחד

„מה?" צעק דויד בן־גוריון, „תיק ל־יצחק ורפל? לא תיק ולא ורפל!"

היה זה הרגע האגדתי שבו הוסף קש אחרון על גבו של הגמל, וגרם לשבירת עמוד־השדרה.

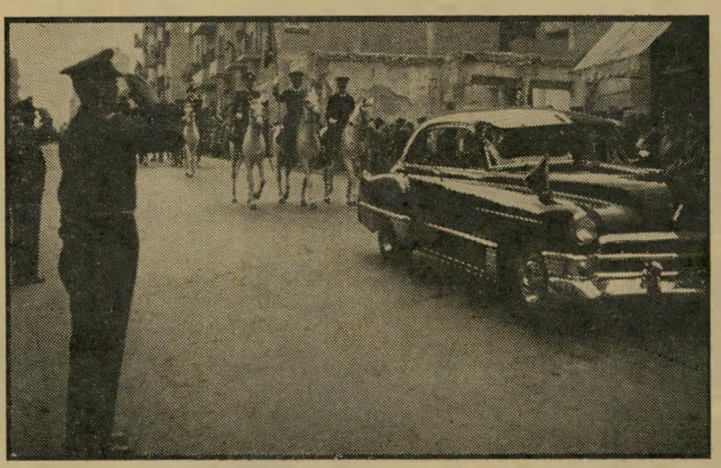
הענין התחיל כאשר שני חברי־הכנסת מטעם פועלי אגודת ישראל ביקשו להצ־טרף לממשלה (לפני שנכנעו לתכתיבי מו־עצת גדולי התורה, וחזרו בהם מן החטא הנורא) והוצע להם תיק אחד בממשלה. אנשי הפועל המזרחי עשו חשבון מהיר, וגילו שיש להם שמונה חברים בכנסת ושמגיעים להם לפחות שלושה כיסאות ליד שולחן הממשלה. הלכו לביר־ג'י, ודרשו את הכיסא השלישי.

אולם חבל סבלנותו של ראש־הממשלה כבר נמתח יתר על המידה. כשאירגן הפו־על המזרחי קואליציה אנטי־מפא"יית בש־עת בחירתו של הנשיא, חייך בי־ג'י חיוך רחב. אולם יודעי בי־ג'י ניחשו שזה חיוך מסוכן. גם אדם סבלני יותר מבי־ג'י היה מתקשה לשבת בממשלה אחת עם אנשים המנהלים נגדו מילחמה בכנסת.

שמו של חבר הכנסת יצחק רפאל, לשעבר ורפל, פרץ את הסכר. רפאל הוא־שם בשעתו בגלוי על־ידי אנשי מיפלגתו־שלו בעסקים שחורים, ולא ניראה כשר ביותר לאנשי מפא"י. בן־גוריון התרתח.

74 ידיים מורמות. כמו בכל פעם שדויד בן־גוריון מתרתח, עמד חשבון קר מאחרי הרתיחה. החשבון: אחרי בחירתו של דוויט אייזנהאור כנשיא ארצות־הב־ריה, נראה שכדאי לקשט את קופסת הנדבות הישראלית בכמה קישוטים ימניים שמרנים. החלשת הפיקוח סתמה במידה רבה את התהום בין דויד בן־גוריון ופרץ ברנשטיין. ייתכן שצרה ימנית גדולה אחת נראתה עתה לבי־ג'י מרגיזה פחות מאשר צרות קטנות אינסופיות חבושות־כיפות.

דבר אחד היה ברור: אם יקומו הני־שואין הפעם תהיה זו שותפות מרחיקת־לכת, לא יחסים ללילה אחד. וייתכן מאד שרב לא יהיה נוכח בקידושין: מפא"י וערבייה, הפרוגרסיבים והצ"ב, מונים יחד 74 ידיים מורמות בכנסת. הדתיים יצטרכו לרדת מן הסוס הגבוה, ולבקש בנימוס רשות לעמוד בפינה — אחרת ישאירו אותם בחוץ, בחורף האופוזיציוני.

במכונית מן הכנסת

בקאדילאק המפואר, המכונית שבי־ג'י השאיל לרגל ההשבעה, הגיע הנשיא בן־צבי אל בניין הכנסת, חזר ממנו כששוטרי רוכבים אחריו ונושאים את נס הנשיא, בדרך התקלקלה המכונית המפוארת, והנשיא נאלץ לצעוד כ־ברת־דרך ברגל למענו.

קטטות

על ב'אל'יק לא היו מעזים

היתה זו שעת הציירים בכנסית (8.30 בערב). השיחה בבית־הקפה, המתמלא לח־לוטין רק בשעות שלאחר חצות, נסבה על בדים וצבעים. פה ושם ישבו סקרנים לא־אמנים, שניסו לזהות את אלה שניראו להם כבני־אלמוות.

לפתע פרצה מהומה. חצקל, בעל הקפה, ניראה ממהר להפריד בין שני גברים מבוגרים שהתקוטטו ביניהם. הסקרנים לא איחרו לזהות את הניצים: התוקף, קצר־קומה וארוך־שיער, היה הצייר יחזקאל שטרייכמן. הנתקף — ערך הירחון האמ־נותי־ספרותי גזית, גבריאל טלפיר, בעל גוף מוצק. טלפיר היטיב להתגונן, והנחית לשטרייכמן מכה עצומה אחת בעינו קודם שהספיק חצקל להרגיעו.

ציירים אחרים, חבריו של שטרייכמן, שהיו במקום המעשה, החליטו מייד כי צדק הצייר בהכותו את המבקר. „טלפיר כתב עליו ביקורת רעה," קבעו, והעלו זכר מיקרה דומה שבו חילק צייר אחר, יצחק פרנקל, מכות נמרצות למבקר־האמ־נות ד"ר חיים גמזו, איש הארץ, בעל המרה השחורה.

אולם היתה גם גירסה אחרת לעניין. הכל החל כאשר שטרייכמן ביקש מאת עורך גזית להחזיר לו תמונות שהושאלו לו. העורך ביקש מאת הצייר לגשת למע־רכת ולקבלן. כאן התרתח האמן והפעיל את אגרופיו, לעליצותם הרבה של כל הסקרנים שבאו לכסית לראות דבר מעניין ולא התאכזבו.

כאשר נשאל שטרייכמן לסיבת הקט־טה, השיב: „איני אומר דבר. מדוע ששים הכל ללכלך את פניו של צייר ותיק בארץ? האם גם על ביאליק היו מתנפלים כך?"

אנשים

● סקרן שם ליבו השבוע לעובדה כי חברי־הכנסת **שמואל מיקונים** ו**אמיל חביבי** הקומוניסטים, נוהגים לשוחח בי־ניהם בלשון האימפריאליסטים: אנגלית.

● בסיפרו של **אונלד רוביגסון**, מאת האנשים החשובים בעולם, שיצא זה־עתה בהוצאה עממית בארצות־הברית, נכללים שני ישראלים: **חיים וייצמן** (הספר נדפס קודם מותו של הנשיא) ו**מרטין בובר**, הפילוסוף הירושלמי. כן נכללים בספר שלושה ערבים: **עבד אל־עזיז**, מלך ערב הסעודית, **עבד אל־רחמן עזאם**, מזכירה־לשעבר של הליגה הער־בית ו**ד"ר טהא חוסיין**, המלומד והסו־פר המצרי הסומא.

● „המזיגה... הטיפוסית של ראיית ה־דברים הגדולים, המכריעים בחיינו, עד קצה האופק ההיסטורי... כאילו עמד האיש על פיסגת ההר הגישא בהרי ישראל; ויחד עם זה עיני הרנטגן החודרות אל כל פרט, אל כל שבריר של עובדה מו־חשית או של רחש נפשי, והעיקר — ראיית החוט המקשר את ההיסטוריה הגדו־לה עם יום הקטנות על כל פרטי פרטיו..." מילים אלה לא הופיעו בעיתון מוסקוואי, או ברלינאי, אלא בעיתון־הערב המפא"יי הדור. האיש שמזיגה זו מיוחסת לו: **דויד בן־גוריון**.

● **משה בן־אפרים**, איש קול יש־ראל התפטר מתפקידו ואמר: „בשנה ה־אחרונה התפטרתי 80 פעם, אולם הפעם זה רציני. הקש ששבר את גבו של בן־אפרים: כשערך תוכנית על הוויכוח בכנ־סת בעניין מישפט פראג, הוכנסו בה ברגע האחרון (ללא הסכמתו) שינויים מכריעים, שהעליבו חברי־כנסת. טוען בן־אפרים: קול ישראל חדל להיות מוסר אינפורמציה אובייקטיווית.

הופלים הטובים שאתם כל כך אוהבים... עכשיו באריזה חדשה!

עלית עשתה זאת שוב!
מה עוד אפשר היה לשפר
בופלים הנהדרים של עלית?
את האריזה!
אבל השיפור הוא לא רק אסטטי.
באריזה החדשה הופלים עטופים
בשתי חבילות בניר מיוחד השומר על טריות.
כך שאפשר לפתוח מדי פעם
רק חצי חבילת ופלים ולהגיש.
קנו את הופלים הטובים של עלית
שאתם אוהבים באריזתם החדשה.
וכמו תמיד תאמרו:

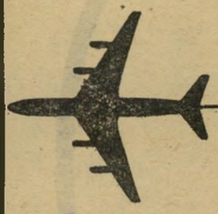
טוב לי עם ופלים

עלית

בנות שלישית "שוקולד מנטה מסטיק"

בכל יום שני שלישי רביעי וששי

ל

ROME
ZURICH
AMSTERDAM
STUTTGART
DUSSELDORF
FRANKFURT
PARIS
LONDON
NEW YORK

דרך VIA

ATHENS

OLYMPIC
AIRWAYS

פרטים נוספים בסניפי אולימפיק: **תל-אביב** — (משרד ראשי) רח' אידלסון 13 טל: 294381, 03-294386. **חיפה** — רח' העצמאות 62 טל: 04-669035. **ירושלים** — רח' יפו 33 טל: 02-234538. **נמל תעופה בן-גוריון** — טל: 03-971049. **מטען — ממן** — נמל תעופה בן-גוריון טל: 03-971280. **ובכל משרדי הנסיעות.**

מכתבים

בני ישראל כמצריים

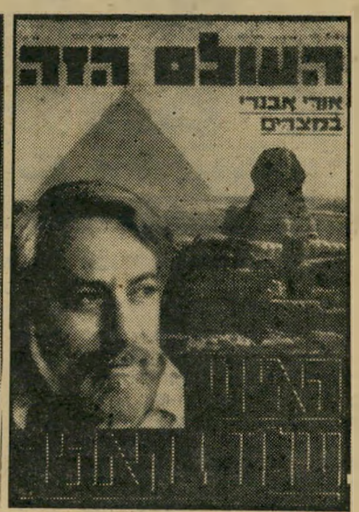
אני מבין כי הרעיון להרכיב תמונות פוטומונטאז' על רקע הפרמידות מצא־חן בעיניכם. אחרי שהרכבתם את אורי אבנרי על רקע הפרמידות (העולם הזה 2101), עשיתם זאת שנית בשער האחורי של ה־גיליון האחרון (העולם הזה 2102), עם התמונה של הנער המצרי הלבוש חולצה עם ציור של בגי; וסאדאת.

ההגינות מחייבת כי תציינו גם הפעם שזו תמונת פוטומונטאז'.

ישראל מאיר, תל־אביב

החולצה שלובש הנער בשער האחורי של גיליונכם האחרון, עם ציורם של אנ־וואר אל־סאדאת ומנחם בגין, מוכרת לי. היא נמכרת בחנויות בישראל, כשהציור הוא של איש האנימציה של הטלוויזיה,

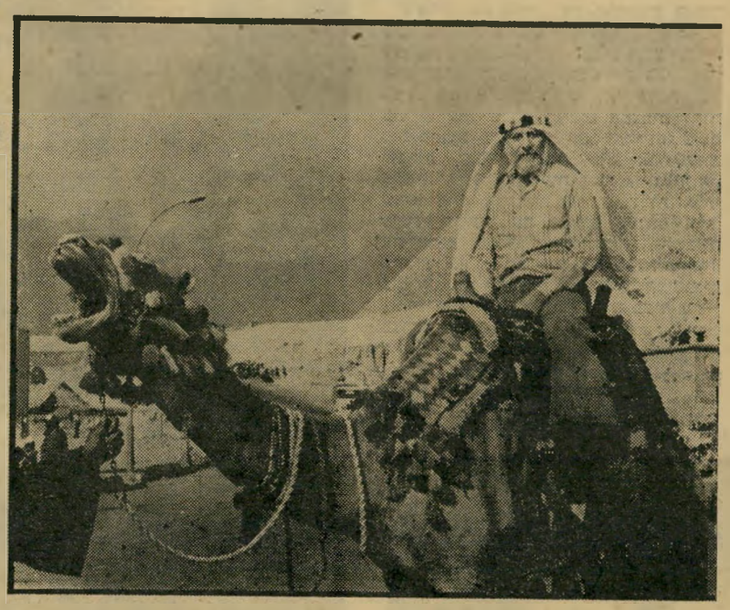

שער „העולם הזה" 2102

שער „העולם הזה" 2101

ההגינות מחייבת

אבנרי רוכב על גמל ליד הפירמידות

תייר אופייני

דודו גבע. מוזר איך מגיעות חולצות כ־אלה לקאהיר.

אבנר שפר, ירושלים

● צילום השער האחורי אינו פוטו־מונטאז'. הוא צולם בידי צלם העולם הזה, שלמה סתר, ליד הפירמידות בקאהיר. ה־חולצה שלובש הנער הובאה לקאהיר מ־ישראל.

ביום בו הגיע אבנרי לקאהיר הדפסתם שער מורכב של אבנרי על רקע הפיר־מידות. אבל מה קרה השבוע? האם אבנ־רי לא הצליח להגיע ממלון מינה האוס עד הפירמידות הנמצאות, לטענתו, ב־מרחק 100 מטר מהמלון?

יוסי בן, תל־אביב

● דווקא כן, ואפילו הצטלם שם בת־מונת תיירות אופיינית (ראה תמונה).

● ● ●

מה תלקט יונת השלום

בל יופתעו המצרים אם במוקדם או במאוחר יתברר להם כי כל מה שיוכל נשיאם „יונת השלום," ללקט אצל מש־לחת ישראל בוועידת קאהיר, לפי האומ־דן המופשט שלהם, יהיה נסורת גרגירי דורה ותירס.

שמואל איילון, תל־אביב

● ● ●

קול העם — הקול המכריע

כיום, בעומדנו לפני מו"מ עם מצריים, צריך להיות ברור לשליטינו בפרט ולעם ישראל בכלל, שכול ויתור צריך לקבל קודם כל את אישור העם, ז"א מישאל־עם מחייב. כי אנו, העם, בסופו של דבר, נישא בתוצאות, הן לחיוב והן לשלילה.

אף אחד לא הסמיך את הממשלה ואת הכנסת לדון ולהחליט מה להחזיר ומה לא להחזיר, כי קול העם הוא הקול ש־יכריע.

ארז רזניק, עין־ורד

● ● ●

מייסד התנועה

כבר במאה השבע־עשרה ניסח אייזק ניוטון, בתמציתיות גאונית, את שלושת

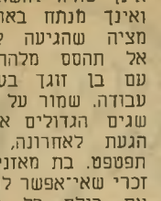
(המשך בעמוד 10)

אינך טורח לחשוב מספיק על עתידך, ואינך מנתח באופן נכון את האינפור־מציה שהגיעה לידך.

אל תהסס מלהתייעץ עם בן זוגך בענייני עבודה. שמור על ההי־שגים הגדולים אליהם הגעת לאחרונה, ואל תפטפט. בת מאזניים— זכרי שאי־אפשר לרמות את כולם כל הזמן. הזהרי בדבריך ושקלי היטב את מעשייך, פן תיכנסי לצרה גדולה. חשבי על עתידך.

* * *

הרגשת אשמה על דברים שבעצם אינך אשם בהם, תטריד את מנוחתך במשך השבוע. השתדל לצאת לחופשה מיידית לבית־הבראה. אל תחסוך ב־כסף. נסיונו של אדם קרוב אליך לעזור לך עשוי להעשות בצורה אנונימית — והדבר יפתיעך מאד. נסיונו־תיך להיחלץ מהמש־ברים הפוקדים אותך עלולים להסתיים בכי רע. שקול כל צעד חדש פעמיים.

* * *

הזעזוע שעברת בתחילת החודש מוסיף לתת את אותותיו. אולם לא די לח־שוב על מה שהמצב עושה לך — אתה חייב גם לעשות משהו כדי לשנות אותו מצב. זכרי שאת יכולה ליפול בפח, בייחוד עם בן מזל שור או אריה. אל תהסס לנתק את הקשר לפני שיהיה מאוחר מדי. בגד בצבע אדום ירומם את מצב־רוחך הגרוע.

* * *

מצטער, אבל הזהרתי אותך: אין זה שבוע לערוך מסעות או שינויים מרחיקי־לכת. אם תוכלי לשמור על מיסגרת־חיים דו־מה לזו בה היית עד כה, בתנאים חדשים, תקלי במיקצת על ה־בעיות. אם לא — מו־טב שתסכימי לחלוטין על שיפוטו של איש בעל־שיקול. העיקר — לא להגזים בשום דבר ולא לריב. יום שבת ה־בא מגיש לך הזדמנות נדירה. אל תכתבי מכתבים חשובים ביום ד' המתקרב ובא.

* * *

למרות העובדה שאסור לך לסמוך על אלה המציעים לך הצעות מפתות, השבוע יח־חיל תהליך שיקום כל־כלי, לאלה מכם שהיו שקועים בצרות כספיות רציניות. בייחוד טוב סוף השבוע ובמיוחד יום ג', יום ו' אינו מת־אים לרומנטיקה: יש בו יותר מדי השפעות עוי־נות. תהמר על מוצ"ש.

* * *

הגורל שלח לך השבוע בחורה זרה, כפרי בשל? דע לנצל זאת עד תום. בת דגים: גם לך צפויה הפתעה הקשורה באנשים שלא היכרת. ויכוחים סו־ערים בינך לבין מעבי־דך יתיחו אותך באמ־צע השבוע. הבליגי. ה־בקשה ששלחת נמצאת בדיון. סיכוייה החיו־ביים — טובים. לחץ מיותר לתשובה מהי־רה עלול רק להזיק לך.

אתם מחפשים אתגר ש־יתן לכם את ההזדמנות להוכיח את עליונותכם. התלהבותכם תשרה ה־שבוע אווירה של הת־להבות על אלה הסו־בבים אותכם. כדאי להזכיר שהשנה היא שנה טובה לבני מזל טלה החושבים להי־נשא. לכן, מוטב אולי להזדרז לפני שהשנה תגיע אל סיומה.

* * *

אתה בטוח שאתה מסוגל לעמוד לבדך ב־לחץ: אין זו אלא אשלייה. בן דגים או סרטן עשוי לעזור לך— אבל אם תסרב להר־אות לו את המצב ל־אמיתו, זה אבוד. יום א' ו־ב' בתחילת ה־שבוע, יביאו לך שפע של הזמנויות. צריך רק לעשות מאמץ קטן, אבל על אמת.

* * *

מבט עיניך מסגיר אותך. משקפי שמש יעזרו לך להסתיר דברים שאינך רוצה שיתגלו. הבית בו הינך מתגורר אינו נר־אה לך, ואתה מהרהר בהחלפת דירה. אל תד־חה — עשה זאת השבוע. הבית הזה מע־כיר את רוחך בצורה חמורה. סיכוייך רבים השבוע לעלות בסולם החברתי. נסה למ־צוא דבר אשר יהיה בו מההסתכ־נות, אם תצליח לגבור עליו, הצלחת.

חוב ישן וגדול, אשר זמן רב העיק עליך, ייעלם השבוע. אותו נושה, שבעבר ידע להיות תוקפני, יוותר לך עליו במפתיע. דבר זה ייתן לך מישנה מרץ, ויסייע לך להג־שים את שאיפתך ה־עיקרית בעתיד הקרוב ביותר. יחד עם זאת, גם חיי האהבה שלך, עם בת־זוגך הקבועה, יפרחו ויגיעו לשיאים חדשים. משימות שיוטלו עליך השבוע, יעיקו עליך במקצת.

* * *

כפות המאזניים מתחי־לות לנטות לכיוונכם. המאבק אותו התחלתם לפני שבועות מיספר— ואשר נראה, כי יזיק לכם, הוכיח את עצמו. דווקא אתם מתחילים לקצור את הפירות, ולא כמו שנראה בהתחלה. אל תהססו להשתמש ב־מרפקים, כדי לפלס את הדרך הנראית כנכונה.

* * *

בחירה בלתי מוצלחת — תיגמר ברע. היזהר! חיא רוצה ללכוד אותך, לכן היא מת־נחגת כל־כך יפה. אבל אין זה פרצופה האמי־תי. זאת לא היא. ה־פרצוף חאמיתי יתגלה לך בזמן הקרוב. לכן, עוד הפעם: היזהר! אם אתה אמן — הח־לף מהר את המיקצוע: אחרת עוד תגווע ברעב. היה שקול ונדיב־לב, אל תרבה לצאת ביחידות, פרשה נשכחת עלולה להטרידך, טייל בחיק הטבע ובלה טוב.

העולם הזה
בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386-03. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„חרפון החדש" בע"מ, תל אביב, רח' בן־אליגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גופות: צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קו אדום

כל עיתונאי ישראלי, שיצא למצריים, נשא בליבו בוודאי מישאלה כמוסה — להיות העיתונאי הישראלי הראשון שיזכה לראיין את נשיא מצריים אנוואר אל־סאדאת.

עד לרגע כתיבת דפדים אלה לא העניק הנשיא המצרי כל ראיון לעיתונאי ישראלי. לא היה זה משום שסרב לעשות זאת. סדר יומו העמוס, התור הארוך של כלי־התיקשורת הבינלאומיים להם כבר נקבע ראיונות עימו קודם לכן, מנעו עד כה מעיתונאי ישראלי כלשהו לזכות בסקופ ההיסטורי.

במצב זה נותרה רעייתו של הנשיא, ג'יהאן סאדאת, האישיות המצרית המבוקשת ביותר לראיונות על־ידי עיתונאי ישראל. בשבוע שעבר נאותה רעיית הנשיא להעניק שני ראיונות לעיתונאים ישראליים. את הראשון בהם קבעה עם עורכו הראשי של העולם הזה, אורי אבנרי.

הראיון במלואו פורסם בגיליון הקודם. מפארת קוצר היריעה לא ניתן היה להרחיב ולתאר את מה שקדם ומה שסבב את המיפגש הראשון בין ג'יהאן לבין עיתונאי ישראלי. גם התמונות שפורסמו בגיליון הקודם, שהועברו אלינו באמצעות שירות הרדיו־טלפון של סוכנות אסושייטד־פרס, לא היו באיכות המקובלת בעיתון זה.

הקוראים הצמאים למידע נוסף אודות פגישה זו יוכלו לספק את סקרנותם בתמונות המתפרסמות בעמודים אלה ובדיווחו הבא של אורי אבנרי מקאהיר:

■ ■ ■

יום שלישי, 13 בדצמבר.

הבוקר, בשעה 09.00, עלינו להיפגש עם ג'יהאן אל־סאדאת, במישרדה במיפעל־השיקום לחיילים נכי־מילחמה, אל־ואפה ואל־עאמל („התודה והתיקווה").

מישרד־ההסברה נתן לי קצין־ליווי, צעיר לבוש־הדר. הוא הציע שניפגש במלון ב־08.00, וניסע משם. כדאי להיות ב־מקום בשעה 08.45.

הוא בא בדייקנות בלתי־רגילה בעיר זו, ב־08.00 בדיוק. כעבור כמה דקות אני שואל אותו, באורח שיגרתי, אם יש לו מכונית. לתדהמתי הגמורה, הוא אומר שאין. לא עלה על דעתו להגיד לי זאת מייד, או מראש.

לנו אין מכונית. הממרצדס השחורה שלנו — הממרצדס שהפכה אותנו לאובייקט של קינאה בכל המושבה הישראלית העירתונאית, וששימעה כבר הגיעה, כבר נאמר לי, ארצה — נלקחה מאיתנו, ערב הוועידה, יחד עם הליווי המישטרתי. היא היתה שייכת כנראה ל„אמנה" („ביטחון"), השב"כ המצרי, וכעת זקוק האמנה לכל אנשיו ואמצעיו לשמירה על הוועידה עצמה. אמש הזמננו מונית, שתעמוד לרשותנו החל בשעה 07.00. אך הנהג לא יכול היה להתקרב לבניין. כביש חסום על־ידי המישטרה. הוא הסתלק.

נותרנו בלי מכונית. השעה היא 08.15. המלווה המצרי אינו מודאג. „הדרך קצרה," הוא אומר. „לא עוברים את העיר."

כמו שאומרים האמריקאים: FAMOUS LAST WORDS.

■ ■ ■

אני מתחיל להיות מודאג. איך נגיע? אני מטריד את מנהל שרות־ההסברה בוועידה, מוחמד שאפיק בר, שהוא גבר לעניין. הוא מתרוצץ, משתדל. הדקות יקרות עוברות. העצבים שלי מתפקעים.

קאהיר לא נוצרה למען ישראלים בלתי־סבלניים, ובוודאי לא לייקים.

לבסוף מתגבר אלוף־מישנה של שרות־הביטחון לקחת אותנו במכוניתו הישנה עד לגבול איזור־החסימה, ושם נוכל לקחת מונית. אחרי עיכובים שונים אנחנו יוצאים, סוף־סוף. בחוץ הכל מוכן לבואה של המישלחת הרישמית, הצריכה להגיע ב־מסוק, בעוד כמה דקות. שורות־שורות של חיילים במדי־ייצוג מוצבות בכביש.

נוסעים. „דרך קצרה". „מחוץ לעיר". איפה!

עוברים את העיר, את הרחובות הצפופים, נתקעים בתנועה. הדקות חולפות. הי־עצבנות גוברת. המלווה המצרי רגוע לגמרי.

סוף־סוף יוצאים מן הצפיפות בכיוון ל־„עיר המתים". זוהי שכונה שלמה של בתי־קברות, שבהם רגילים המצרים להתכנס מסביב לקברי מתיהם, להתייחד עימם ולבלות בחברתם כמה ימים או שעות. עכשיו, ביגלל הצפיפות הנוראה בעיר זו, שהיא אחת הצפופות בעולם, גרות אלפי מישפחות יחד עם המתים בבתים אלה. בתי־המתים מסודרים ברחובות, והשכונה גדולה, כך נדמה לי, משכונת־התיקווה. בין הבתים הנמוכים מוזקרים המיסגדים — יפהפים, כמו כל המיסגדים בעיר משוב־צת־מיסגדים זו.

(המיסגדים הם הבניינים החדשים היפים ביותר בקאהיר. „המלך פייצל נתן כסף רק לבניין מיסגדים," העיר לי איש־צמרת, „הוא לא נתן כסף לשום מטרה אחרת. לכן עוברים את העיר, את הרחובות הצפופים, נתקעים בתנועה. הדקות חולפות. הי־עצבנות גוברת. המלווה המצרי רגוע לגמרי.

סוף־סוף יוצאים מן הצפיפות בכיוון ל־„עיר המתים". זוהי שכונה שלמה של בתי־קברות, שבהם רגילים המצרים להתכנס מסביב לקברי מתיהם, להתייחד עימם ולבלות בחברתם כמה ימים או שעות. עכשיו, ביגלל הצפיפות הנוראה בעיר זו, שהיא אחת הצפופות בעולם, גרות אלפי מישפחות יחד עם המתים בבתים אלה. בתי־המתים מסודרים ברחובות, והשכונה גדולה, כך נדמה לי, משכונת־התיקווה. בין הבתים הנמוכים מוזקרים המיסגדים — יפהפים, כמו כל המיסגדים בעיר משובצת־מיסגדים זו.

(המיסגדים הם הבניינים החדשים היפים ביותר בקאהיר. „המלך פייצל נתן כסף רק לבניין מיסגדים," העיר לי איש־צמרת, „הוא לא נתן כסף לשום מטרה אחרת. לכן

ג'יהאן סאדאת מקבלת את פני אבנרי בזישכתה
איחור בגלל בורות בכביש

ג'יהאן ואבנרי עם גיליון־המזכרת של „העולם הזה"
דרך התודה והתקווה

צלם „העולם הזה", שלמה סתר, לוחץ את יד ג'יהאן
חתימה על חולצת טריקו

אכנרי בישיבתה של ג'יהאן סאדאת
אווירה בלתי פורמאלית

ג'יהאן מתכוננת בגיזיון „העולם הזה"
הישראלים הראשונים

אכנרי מקיים את ג'יהאן סאדאת
ד"ש לגולדה

ג'יהאן צוחקת במהלך הראיון
התלוצצויות בתום החלק הרשמי

עדין. להפתעתי, יש לה באנגלית מיבטא ערבי, והיא משתמשת בביטויים המתורגמים מערבית, בדיוק כמו בעלה, למרות שהיא אנגליה־למחצה. ג'יהאן אל־סאדאת היא 100% מצרית.

■ ■ ■

עד השיחה כבר דיווחתי (העולם הזה 2102). היא ארכה כשעה. לי הגישו מיץ תפוזים, הגברת הראשונה שתתה מיץ אשכוליות. כפי שהודיעו לנו מראש, עמדה נו על גיליון העולם הזה. כשהגענו לתמונה של גולדה, הזכיר המזכיר שגולדה אמרה פעם שהיא מוכנה לעלות על הבאריקדות כדי לגרש אותי מהכנסת. אני אומר מה שאני אומר. ג'יהאן צוחקת, אומרת שהמצרים מכבדים את גולדה, שהיא אשה מרשימה. שלמה סתר שואל: „איך אומרים באנגלית ד"ש?" ומציע שג'יהאן תמסור באמצעותנו ד"ש לגולדה. „כבר שלחתי לה מיכתב אתמול," אומרת הגברת הראשונה.

יש כל־כך הרבה מיסגדים חדשים ויפים.")

הנהג האדיש לקח שביל צדדי, כדי לקצר את הדרך. חלקים מן השביל מצוים, אחרים מנוקבים. הנהג עוצר לפני כל בור. עגלות דו־גלגליות חוסמות את הדרך פה ושם. הדקות עוברות. השעה 09.00 כבר עברה. מה אומרים לאשת־נשיא, כשמאחרים לפגישה עימה?

המלווה אינו מתרגש. „נסביר לה יפה מדוע איחרנו," הוא אומר.

איחור של עשר דקות, של עשרים דקות. ברור לגמרי שלמלווה לא היה מושג כמה זמן תארך הנסיעה. הוא חשב על עשרים דקות. אנחנו כבר נוסעים כימעט שעה.

עוברים את „עיר נאצר", שיכונים יפים — הראשונים שראינו בקאהיר. בדרך עברנו שיכונים אחרים, שהפכו כבר לסלאמס נוראים, הרבה יותר גרוע מן השיכונים בכפר־שלם.

הנוף משתפר. הבתים יפים יותר. חץ מראה לנו היכן הדרך ל„התודה והתיקווה".

בחצר מגלגלים את עצמם כמה בחורים צעירים על כסאות־גלגלים, נכי מילחמת יום־הכיפורים.

לבסוף מגיעים. השעה כימעט 09.30. מזכירה קשישה, אלגנטית. מזכיר נאה, המדבר את האנגלית הצחה ביותר ששמעתי עד כה במצריים, והמציג את עצמו כפאוזי אחמד, עובד מזכירות הנשיא. הוא מכניס אותנו אל האשה, שמראה מוכר לנו היטב: הגברת הראשונה במצריים.

היא צעירה מכפי שחשבנו, יפה מכפי שחשבנו. אשה מושכת מאד, בעלת קול האווירה היא כבר בלתי־פורמלית לגמרי, סתר מרגיש את עצמו כמו בבית. מצלם כמו משוגע, מביים את ג'יהאן אל־סאדאת. היא נשמעת להוראות, מבלי לחדול אף לרגע להיות הגברת הראשונה. יש לה הדר טבעי, כמו בעלה, אך בצורה שונה לגמרי, נשית, רכה, אלגנטית. לבסוף מצליח המזכיר להעביר אותה לי־חדר ההנהלה, ולסגור מאחריה את הדלת.

חבל, הרגשתי שאני יכול לשוחח עימה שעות.

„רישמו לפניכם שאתם העיתונאים הישראליים הראשונים שעימם דיברה הגברת אל־סאדאת." מדגיש המזכיר באנגלית הנהדרת שלו, וממשיך לשוחח עימנו על מחנה שלי ותנועת־השלום הישראלית. שלמה סתר מבקש ממנו להחתים את ג'יהאן על חולצת־טריקו, שעליה מודפסות תמונות בגין וסאדאת, והוא מבטיח למסור לה את החולצה.

השיחה ארכה כשעה. את שמונה השעות הבאות בילינו במאמץ קדחתני להעביר את החומר בעוד מועד לארץ — את החומר בטלפרינטר, את התצלומים ברדיו־טלפון. בסוף היום היינו הרוסים.

היום של ג'יהאן בחיינו.

שלמה סתר

הגברת להיכנס לישיבת מועצת־המנהלים של המוסד בשעה 10.00. אבל היא לא נחפזה. למרות שהמזכיר רמז לה ולנו כמה פעמים שצריכים לסיים, נמשכה השיחה. אחרי החלק הרשמי, שאותו הקלטתי, עוד ישבנו כרבע שעה, תוך התלוצצויות, עברי־

---

* מימין: פאוזי אחמד, עובד מזכירות הנשיא.

מכתבים

(המשך מעמוד 7)

חוקי התנועה הדמוקרטית לשינוי. מאז ניסוחם, נעשו החוקים נחלתו של כל מי שמנסה להבין את יסודות המכאניקה הפוליטית של התנועה הנ"ל. במאמרים המוסגרים להלן יובאו דוגמאות הממחישות את תקפותם של החוקים במציאות שלנו:

א. כל גוף מתמיד במצב של מנוחה או תנועה בקו ישר ובמהירות שאינה משתנית, כל עוד אין סיבה המכריחה אותו לשנות את מצבו (כמו, למשל, מצב־חירום — כלומר, יוזמת סאדאת).

ב. התאוצה נמצאת ביחס ישר לכוח וביחס הפוך למסה של הגוף, שעליו פועל הכוח. (כמו, למשל, כוח המשיכה של כורסה ממשלתית שמורה וקורצת).

ג. כל כוח הפועל על גוף יוצר כוח תגובה, שווה לו בשיעורו ומנוגד לו בכיוונו (כמו, למשל, הפרופסור אמנון רובינשטיין אשר סירב, כידוע, להסתפח לממשלה.)

אברהם שרון, עין־השופט

● ● ●

מורה מעיד על תלמידו

הופתעתי והצטערתי לקרוא בעיתונכם (העולם הזה 2101) את הידיעה המוקדשת לי ולשיעורי העברית שאני נותן לח"כ שמואל פלאטו־שרון.

פלאטו־שרון

הידיעה הכילה מידע בלתי מדוייק והיא שאובה מן הדימיון. אינני ממורמר כלל וכלל. נהפוך הוא, אני מרוצה ואופטימי מאד באשר לעתיד העברית של התלמיד שלי, למרות סדר יומו העמוס והתחייבויותיו הרבות.

באשר לעניין ההיפנוזה: לא היה ולא נברא! לא היה אף פעם בכוונת מר פלאטו־שרון ללמוד בדרך זו ואין בכוונתי ללמדו בדרך זו. ח"כ פלאטו־שרון רצה להשתמש בשיטת הסופרולוגיה, הידועה באירופה, שאיננה קשורה להיפנוזה, אולם מהווה סוג התנאה של הלומד המקנה לו מנוחה וריכוז יחסיים במשך זמן הלימוד.

ח"כ פ. ש. לא רצה להשתמש בשיטת הסופרולוגיה לעצמו בלבד, אלא לבדוק על עצמו אם אפשר ליישם אותה בקנה־מידה רחב, לטובת שכבות רחבות של אנשים שלא יכלו ללמוד עברית באולפן, או אפילו לטובת ילדים שלא יכלו להשיג את הרמה הדרושה בגלל סיבות כליות או חברתיות. השיטה התבררה לאחר כבלתי ניתנת ליישום ריאלי בארץ ומר שרון ויתר על הרעיון.

קוראי העולם הזה ראויים לאמת ולאינפורמציה מאושרת, כמסורת עיתונכם.

חיים בן־נחשון, ירושלים

● חבל שמר בן־נחשון לא טרח להסביר את ההבדל בין היפנוזה לסופרולוגיה לדובריו של ח"כ פלאטו־שרון. הם היו אלה שהפיצו בעיתונות את הידיעה כי ח"כ לומד עברית בהיפנוזה. הידיעה שפורסמה גם בעיתונים אחרים לא הוכחשה עד כה.

● ● ●

על המישמר — ב„בסיס"

בכאב ובכעס קראתי את הרשימה שהתפרסמה בעיתונכם (העולם הזה 2101) על קפה כסית. ראיתי שם את כל אלה שפעם זללו שם, אבל בשביל קצת כבוד להצטלם, עשו טובה וזבאו לשם ביום השישי.

משה ברנשטיין

בגלל מצבי המשפחתי אני נאדר בימי שישי מקפה כסית, אבל בימי הבודדים ביותר והשוממים ביותר, לא עזבתי את המקום. לא התביישתי בכך וגם הגנתי על שמו.

כנראה שכתבתכם היא עולה חדשה, או נגועה במחלת השיכחה. אני יודע שבימים ההם, בשנת 1967, כאשר הגיעו לכסית כל אלה שהיום מתנכרים לו, הוא היה מקום מפלט לאנשי־שלום ולאנשי־שמאל, שלא היה להם מקום אחר לבוא אליו. אני יודע שבימים ההם, בשנת 1967, כאשר הגיעו לכסית כל אלה שהיום מתנכרים לו, הוא היה מקום מפלט לאנשי־שלום ולאנשי־שמאל, שלא היה להם מקום אחר לבוא אליו.

מורלה
הטפטים המעוצבים ביצירת אומנות

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת
פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

רובקס
המתנה שבהישג ידך

מכתבים

העולם הזה יודע היטב מיהו הצייר משה ברנשטיין ומה מקומו בכנסת. על כן, היו כנים עם עצמכם ואל תעשו עוול. אני נשארתי בכנסת עם הרבה מאוד צילומים וזכרונות מהמקום.

משה ברנשטיין, תל־אביב

● ● ●

„אף־על־פי שחטא — ישראל הוא"

נדהמתי למיקרא הדברים שכתב אלי תבור במכתב לקורא (העולם הזה 2101) על ההתנכרות לקציני המישטרה לשעבר, ביל שפירא, מצד חבריו במטה הארצי של המישטרה. נאמר כבר „ישראל, אף־על־פי שחטא — ישראל הוא." אפילו אם היה ביל שפירא אשם במעשה שייחסו לו והרשיעו אותו בגללו, זה לא צריך היה למנוע ממפקדי המישטרה הבכירים, ששירתו עם ביל, לחוש לעזרתו בעת שנזקק להם. ומה עוד שביל עצמו טוען כי נעשה לו עוול וכי נדון למאסר עולם על לא עוול בכפו.

המפכ"ל לשעבר, שאול רוזוליו, אינו מכהן עוד כמפקד המישטרה. מדוע שה־מפכ"ל הנוכחי, חיים תבורי, לא יברר מה עוד ניתן לעשות למען קצין מישטרה ששירת את המדינה במשך 15 שנה?

נחום גיעד, חיפה

בתי־הסוהר מלאים אנשים הזועקים כי נדונו על לא עוול בכפם. הייתי בארצות־הברית בעת שנערך משפטו של ביל שפירא, ועל פי הדיווחים בעתונות האמריקאית על המישפט נראה כי ביל זכה ליחס הוגן ולמשפט צדק. לטעון כי בית־המשפט האמריקאי שופט בעיוות־דין זוהי האשמה חמורה מאוד. שדומני כי אין לה כל בסיס. רשויות המישפט האמריקאיות והחוקה האמריקאית מבטיחים כי מערכת המישפט בארצות־הברית תהיה בלתי־תלויה ותשפוט מישפט צדק, אף כי גם שם עלול להתרחש עיוות־דין. לי לא נראה כי נעשה לביל שפירא עוול. הוא הורשע ברצח על־פי כל הראיות.

ברנרד סוי, הרצליה

ביל שפירא (יושב, קיצוני משמאל, בחוליצה זבנה) עם קציני המטה הארצי
עזרה לחבר —

ביל שפירא בכרזה פורימית של מטה המישטרה
— שהורשע ברצח

מכתבים

בידיעה על ביל שפירא שהופיע בעתונכם היה פרט אחד מוזר. ביל שפירא טוען כי מפקדו, ניצב אריה שור, לא יכול היה לבוא לארצות־הברית להעיד לטובתו משום שהמפכ"ל אסר זאת עליו, אפילו באופן פרטי.

לפני שנפטר, בחודש פברואר השנה, יצא מר שור לגימלאות. מה מנע ממנו אז לבוא ולהעיד בעירעור על גזר־דינו של שפירא?

משום כך נראה לי שהטענה כי שור לא בא להעיד לטובתו של שפירא היא חסרת ביסוס.

קציין־מישטרה, תל־אביב

● ● ●

במיצוות הרב — לחצור הגלילית

בתגובה על כתבתכם על „חצור הגלילית" (העולם הזה 2101) אני מצטרף לדעתכם שיש לפזר את המועצה המקומית שבראשה עומדים אנשים שנחשדו בעבירות פליליות. רק ועדה קרואה עשויה להבריא את המצב העגום בחצור הגלילית.

חיים שושני, חצור הגלילית

אני תושב ותיק בחצור הגלילית. חבל על כל מה שאתם כותבים על העיר. פשוט אין מי שיאזין לכם. אני מציע הצעה מעשית, שתפתור גם את בעיית הצפיפות בבתי־הסוהר וגם את בעיית האזרחים הישרים מחצור, הנאלצים לגדל את ילדיהם באווירה העכורה שם: לגדר את העיר בגדר־תייל עבה ולהכריז עליה כעל בית־סוהר אחד גדול שבו יישארו עבריינים ומושחתים ואילו נקיי כפיים יועבר למקומות מכובדים יותר ברחבי ארץ.

תושב חצור,
(מבקש להישאר בעילום־שם), חצור

חבל שבכתבתכם על חצור לא כתבתם גם על השינוי ההדרגתי באופייה של העיר. מה שקורה היום בחצור הוא גן־עדן בהשוואה למה שהתרחש שם לפני

(המשך בעמוד 12)

חדש

אתה יודע מה זה טלפון,
אתה יודע מה זה טלויזיה
אבל מה זה טֶלֶפוֹקְט?

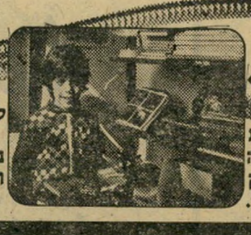
הנה החידוש האחרון והמרתק
של מפעלי אגפא גברט: מצלמת אגפאמטיק
פוקט שיש בה מיתקן טלה, כפי שעמד
עד כה לרשות צלמים מקצועיים. אתה
יכול "לקרב" את נושא הצילום בלי
להתקרב אליו–פשוט בלחיצת כפתור.
בו ברגע משתנים גם עדשת המצלמה
וגם המחפש, שבו את רואה את
התמונה המקורבת, כפי שתצולם.

טופפלש:
עוד חידוש במצלמות
אגפאמטיק פוקט
2008 ו־3008
הקוביה המגושמת, שאינה מוצאת מקום בכיס, הוחלפה בחידוש האחרון
טופפלש –לוחית הבזקה שטוחה ונוחה,
המספיקה ל־8 הבזקות.

1. כך נראית במחפש התמונה הרגילה, ממרחק 3 מטר.

2. לאחר לחיצת כפתור הטלה אתה רואה במחפש את התמונה המקורבת, המוגדלת, וכך היא תצולם.

עם אגפא זה מצליח
AGFA-GEVAERT

מכתבים

(המשך מעמוד 11)

כמה שנים כאשר בנות העיר היו נאל־צות לצאת לכביש וכל חיילי הצפון נהנו מחסדיהן, תמורת תשלום כמובן. המצב השתפר בתקופה האחרונה, בייחוד אחרי שקבוצה גדולה של חסידים התיישבה בעיר, במיצוות רבים, והשפיעה רבות על מוסר האוכלוסיה.

יעקב דפני, טבריה

זה עצוב מאוד שהעבריינות בחצור על־תה ב־55%. אחוז זה יגדל עוד יותר אם המצב בחצור יימשך כפי שהוא היום. כאשר בראש העיירה עמדו אנשים ש־עתיד הנוער היה איכפת להם, היה המצב שונה.

רפי פחימה, חצור הגלילית

● ● ●

תיזמורת בצורת

עוד לא נדם קול זעקתם של חקלאי יש־ראל „בצורת!" והגשמים כבר איימו להטביע את היבולים בשדות. מעניין אם תהיה השנה שנת־ברכה והיבולים ישגשגו ורווחי החקלאים יוכפלו, האם גם אז הם יתחלקו עם שאר תושבי המדינה ברווחיהם?

הקרן לפיצוי על פגעי הבצורת היא אבסורד. נכון שהחקלאים אינם אשמים בעצירת הגשמים, אבל מדוע שלא יפצו גם סקטורים אחרים הנפגעים מכוחות על־יונים, שאין להם השפעה עליהם. האם מישהו יעלה בדעתו לפצות את היהלו־מנים, המכניסים למדינה מטבע־חוץ יותר מהחקלאים, על ההפסדים הנגרמים להם מהמחסור בחומרי־גלם בעולם?

מרדכי אבישי, רמת־גן

● ● ●

מנה, לא מינה

התעקשותה של העיתונות העברית, כו־לל העולם הזה, לבטא את שמו של מלון הפאר השוכן ליד הפירמידות כמינה האוס ולא כמנה האוס, כפי שהשם מבוטא ב־אנגלית, מעידה על בורות לפחות בכל מה שנוגע להיסטוריה המצרית העתיקה.

המלון אינו נקרא על שם גברת מינה כלשהי, אלא על שמו של המלך המצרי הקדום מנה (מתחרז עם צנע), שהיה מייסד שושלת המלכות המצרית הראשונה אשר מנתה שמונה מלכים ושלטה במצריים בין השנים 2890—3100 לפני ספירת הנוצ־רים. המלך מנה הוא שאיחד את מצריים העליונה עם מצריים התחתונה למלכה אחת והוא שקבע את ממפיס כבירת הממ־לכה המאוחדת.

יורם הירשפלד, ירושלים

● ● ●

כימיה פה, כימיה שם

הכימיה לסוגיה השונים מעוררת התפע־לות והסתייגויות לרוב. זה ידוע. אולם מה משמעותן של הסתירות הרבות בעי־תונכם (העולם הזה 2100) אותן גיליתי ב־מאמרים שונים, עמוד אחרי עמוד?

בעמוד 22, במאמרו של אורי אבנרי („ריפוי בהלם חשמלי") תקראו כך: „ה־כימיה המפורסמת לא פעלה בין בגין וסאדאת או לא היתה חשובה..." אבל בעמוד הבא, תחת הכותרת „האלכימאי" נאמר: „הכימיה האישית פעלה להפליא בין מנחם בגין ואנוואר אל־סאדאת... הפילה את המחיצות מן הרגע שבו נפג־שו..."

במאמרו של אבנרי נאמר: „האם יש משמעות לכך שסאדאת לא הזכיר את השם מנחם בגין אף פעם בנאומו בקאהיר, שבו הזכיר את עזרא וייצמן ומשה דיין?" לעומת זאת בעמוד הבא כתוב: „אבל הכימיה לא פעלה בין סאדאת ל־משה דיין... בין השניים ניצבה מחיצה אישית."

אז מה? פעלה או לא פעלה?

יוסי זרטר, תל־אביב

● שני המאמרים נכתבו בידי שני אנשים שונים. כל אחד מחזיק בדעה אח־רת באשר למידת פעילותה של הכימיה האנושית.

● ● ●

קרוי נגד קרוי

בעתונכם (העולם הזה 2098) פירסמתם ידיעה על הפילוסוף ד"ר משה קרוי. לאור התעניינותי בנושא הייתי מודה לכם מאוד אם תואילו לכתוב מה מקור המידע שממנו שאבתם את הידיעה בדבר השי־נוי בקו הפילוסופי של מר קרוי. האם מידע זה הוא אמין או שמא זוהי עוד לשון מלעיזה, במיסגרת מסע ההשמצות שהיה מנת חלקו של הד"ר קרוי כאשר העניין כולו התעורר בארץ וגם אחרי שכבר הגיע לאוסטרליה?

מרים בוגר, בנין סיטי, ניגריה

● הידיעה היא ממקור מהימן — ה־מו"ל של הד"ר קרוי בארץ, העומד להו־ציא־לאור בקרוב את ספר הפילוסופיה החדש שלו, בו הוא מפריך חלק מקביעו־תיו הפילוסופיות בעבר.

● ● ●

אין יסוד לרמז

בעתונכם (העולם הזה 2101) במדור דף תשקיף התפרסמה ידיעה בקשר ל־חברת אלבני סודס באנגליה, ובה נרמז כאילו יש קשר בינה לבין חברת אלבני טראבל בישראל. עד כמה שידוע לי, אין כל קשר בין החברות.

עודד פיק, תל־אביב

● הצדק עם הקורא פיק. בירור נוסף בפרשה העלה כי חברת־האם של חברת אלבני טראבל בישראל, חברת לקס גרופ לימיטד, אנגליה, שהיתה הבעלים של אלבני טורס אינטרנשיונאל, מכרה לפני שנתיים את החברה למשקיעים מקומיים באנגליה ומאז אין לה כל קשר עם סוכנות הנסיעות האנגלית, למרות ששם החברה לא השתנה. אלבני טראבל היתה בזמנו בבעלות משותפת של חברות לקס, גלו־באל ואגד, אך כיום השליטה הבלעדית היא בידי חברת לקס, ואין כל קשר בין החברה הפועלת בישראל לבין זו בעלת השם הדומה הפועלת באנגליה.

● ● ●

פרדינים בבורסה

ניתן היה לצפות מעתון כמו העולם הזה שיחוש לעזרתם של המשקיעים הקטנים שנפגעו מתעלולי הבנקים בבורסה, שגרמו למשקיעים הפסדים ניכרים. לצערי לא

(המשך בעמוד 14)

המראה הגברי

הקו החדש לעונת 77/78 בחולצת האיכות של HOM: צווארון רחב עם תיפורים, שרוול ארוך, 100% כותנה או 100% צמר. גימור מעולה ומוניטין בינלאומיים עושים חולצה זו ללהיט האחרון באופנת הגבר העולמית. להשיג בכל חנויות ההלבשה המובחרות ברחבי הארץ.

גם לילדים ולנוער מגיל 4 עד 16 — מבחר חול־צות־רוכסן בשרוול ארוך של PETIT HOM.

HOM

אמנה Amna מציעה טוב יותר

ת"א: בן־יהודה 58 א'
טל' 03-282932
חיפה: רח' ירושלים 16
טל' 04-667348

רעים

מכון ארצי להכרות

בהנהלת דוד גל

זר ברכות ואיחולים לזוגות הצעירים שהכירו באמצעותנו ונרשמו לנישואין בחודש נובמבר

כל שני זוכה!

Metz

חבצנו!

מקפיא עמוק
תוצרת גרמניה Deep Freezer

קולט אדים למטבח
תוצרת גרמניה

תנור בישול ואפיה
"מץ"

טלויזיה ניידת "17

מכונת כביסה מעולה פאר תוצרת גרמניה

טלויזיה צבעונית
עם שלט רחוק

סטודיו
גלקסיה
"24

דיגיטרוניק סנסור טיפ "26 או "24

"12 ניידת

**מערכת שש בש מהודרת זו,
תוענק חינם לכל אחד משני קונים
שירכשו אחד ממוצרי "מץ" המעולים
בתקופת המבצע,
בין 20.11.77 — 20.1.78.**

שש-בש חינם!!

**הפרס ימסר לקונה בחנות
מיד לאחר הקניה.**

פרטים נוספים בחנויות.

סלון באלי
שד' הנשיא 17
עפולה 065-23172

סלון באלי
שד' הנשיא 51
חדרה 063-24042

סלון באלי
הרצל 1 חיפה
04-660275

סלון באלי
בן-יהודה 6
ירושלים 02-222627

סלון "השלום"
רח' יפו 68 (מול
בית כלל) ירושלים
02-222255

אלקטריק 2001
רח' המלך ג'ורג' 21
ירושלים 02-234780

אהרן שיר
יפו 115 ירושלים
02-222880

סטרון
דוד ילין 33
ירושלים 02-222322

אחים ברזני
מרכז מסחרי טירת
הכרמל 1 04-573969

חצרוני אברהם
העצמאות 68 קרית
אתא 04-729308

טל-קול
שד' השופטים 5
קרית מוצקין
04-700311

טל-קול
רח' ירושלים
17—15 קרית-ים
04-719568

אחים סט
בן עמי 7 עכו
04-912540

בוק (כהנים יעקב)
מרכז מסחרי רסקו
קרית שמונה
067-41887

חדד עמוס
ירושלים 20 צפת
067-30460

קובי טבריה
רח' הגליל טבריה
067-20225

נתניה לעולה
הרצל 29 נתניה
053-23649

סלון אושר
שד' בנימין 5 נתניה
053-23821

מכט אוניברסל
ויצמן 2 נתניה
סוכנויות הדרום
רוגוזין 31 אשדוד
055-31407

צלאח שלמה ומנשה
מרכז מסחרי קרית
מלאכי 055-96396

א.א. אלקטרוניקה
העצמאות 48 באר-
שבע 057-78284

פילים
443 דימונה
057-59989

רדיו אורון
חיים עוזר 10 פתח-
תקוה 03-913940

סלון ברק
חובבי ציון 30 פתח-
תקוה 03-905707

סלון אלקטריק
נתום את מזרחי
הרצל 187 רחובות
03-957574

שילה
בן-יהודה 1 תל-
אביב בנין מגדלור

שילה
המאספים 4 תל-
אביב (אבן גבירול
פינת קרליבך)

סלון הבנקים
הבנקים 1 חיפה
04-51406

סלון סופר
אלנבי 122 תל-
אביב 03-612850

רדיו שמשון
דרך הגנה 71
שכונת התקוה תל-
אביב 03-33126

צליל אור
(אברמנסו)
אצ"ל 44 שכ'
התקוה תל-אביב
03-30386

הללה את ורדי
בן-יהודה 100 תל-
אביב 03-223766

סלון מרכזי
בן-יהודה 32 תל-
אביב 03-290647

אסתר אניברסל
הרצל 63 רמלה
03-963077

סלון חן
אלנבי 75 תל-אביב
03-294741

רמזור (כדריה)
רוטשילד 36
ראשון-לציון
03-941673

סלון שביט
ביאליק 30 רמת-גן
03-739933

סלון סנסור
ז'בוטינסקי 91,
רמת-גן
נתנאלי
כצנלסון 12
גבעתיים 03-251132

סלון שביט
כצנלסון 145
גבעתיים 03-739231

סלון סבוי
סוקולוב 77 חולון
03-859642

סלון סבוי
סוקולוב 68 חולון
03-892588

סלון פאר
רוטשילד 32 בת-ים
03-865191

סלון משקוביץ
רוטשילד 27 בת-ים
03-865873

גלובוס
שד' העצמאות 62
בת-ים 03-832806

אלקטרו יפו
שד' ירושלים 52
יפו 03-826877

לבל אליהו
שד' ירושלים 29
יפו 03-825608

מרכז הריהוט
והחשמל
ז'בוטינסקי 122
פרדס כץ
חמד
שד' בן-גוריון 18
הרצליה

א.ק. אלקטרוניקה
ויצמן 14 נס ציונה

סעדון אליעזר
העבודה 27 אשקלון
051-23296

סלון כחלון
הרצל 9 אשקלון
051-22601

אלקטרו אלכז
מרכז מסחרי 48—44
קרית גת 051-91381

שרותי שדרות
(צבי מחי)
מרכז מסחרי שדרות

אמנן את Metz

בית מץ — רח' מודיעין 19 רמת-גן בני-ברק (ליד אצטדיון ר"ג)

מכתבים

(המשך מעמוד 12)

מצאתי בעתונכם אף תגובה ממשית על כך. מה קרה? האם הבנקים קנו אתכם?

משה צרב, תל־אביב

נפילת השערים בבורסה, שגרמה להב־רחת ציבור המשקיעים, אינה דומה כלל וכלל למפולות הגדולות של הבורסות ה־גדולות בעולם, הזכורות בהיסטוריה הכל־כלית. אותן מפולות היו קשורות בדרך

כלל למשברים כלכליים שהתבטאו בכל שטחי המשק באותן מדינות. הסידרה המ־צויינת, המוקרנת עתה בטלוויזיה על ה־כלכלה המודרנית, ממחישה זאת לא אחת.

אבל מה שמתרחש בבורסה הישראלית לניירות־ערך רחוק מלשקף את המצב ב־משק. כשם שהעליות בשערים לא העידו על גאות כך גם הנפילה אינה משבר.

כל עוד הבורסה לא תשקף את המתרחש במשק, ושעריה יקבעו על־פי שיעורי ה־היצע והביקוש של הספקולנטים, לא יהיה ערכו של מוסד זה יותר מאשר טוטו הכדורגל או מפעל הפיס. דוגמה לכך היא עליית השערים של מניות חברות הנפט, במדינה שאינה מפיקה כמעט נפט ותלויה בתחום זה בחסדי מעצמות זרות. לא את־פלא אם בקרוב ירדו שערי מניות חברת שמן, למשל, בגלל יבוא מוגבר של סר־דינים בשמן. הקשר הוא אותו הקשר.

ג. סביר, תל־אביב

● ● ●

מכתב גלוי למאיר תלמי

למאיר תלמי, מזכ"ל מפ"ם, שלום.

בשנת 1946 התנהל המאבק החמור של היישוב המאורגן נגד מדיניות השילטון ה־מנדטורי בארץ. כל המיפלגות הציוניות בארץ, כגון הציונים־הכלליים, המיפלגה הפרוגרסיבית, מפא"י, המזרחי, הפועל־המז־רחי, השומר־הצעיר, אחדות העבודה ופו־עלי־ציון שמאל, המאוגדות בתנועה הציו־נית העולמית — ניהלו במיסגרת הסוכ־נות היהודית וזרועה הצבאית (ההגנה) את המאבק הכלל לאומי של התנועה הציונית והיישוב נגד המישטר המנדטורי.

באותה שנה עבדתי כפועל יהלומים ב־מלטשה גדולה יחסית בתל־אביב. באחד הימים חילקתי את החוברת של החבר יצ־חק רונקין, מעורכי על המשמר דאז, שהת־פלמסה חריפות עם דרכו ופעולותיו של האצ"ל ובהזדמנות זו התפתחו ויכוחים חריפים ואף קטטות.

מלבד המאבק הקשה של היישוב נגד המדיניות הבריטית, התנהל גם ויכוח חריף ביישוב על הפעולות החד־צדדיות של ה־אצ"ל, שאנשיו כונו אז הפורשים. אומ־נם, במשך הזמן הם קיבלו ליגאליזציה מטעם המוסדות הלאומיים, אך אני אי־נני מסוגל עד היום הזה לעכל את אמירת שמות האצ"ל והפלמ"ח בנשימה אחת.

ב־1948 נקראנו, חברי ההגנה שהיו מגוייסים כבר לצה"ל, לחוף ימה של תל־אביב, על־ידי מלון קמה־דן, לשמור ולהדוף את הניסיון של פורשי האצ"ל בהביאם את אוניית הנשק אלטלנה, למרות ההסכם שנקרא „הסכם כפר ויתקין".

כיום מציע ראש בית"ר, ראש האצ"ל, ראש האופוזיציה לשעבר וכיום ראש־הממ־שלה, לערוך מצעד מחתרות לרגל יובל ה־30 של המדינה.

אני לא אצעד. אתה תצעד?

יעקב ברי־לב, תל־אביב

...ואם לא מחר
אז מחר „טיים"...

T21

פרסום ד"ר יעקבסון

כולם אוהבים TIME

צעדי שלום

משחק חינוכי רמשעש

2

קובי ניב

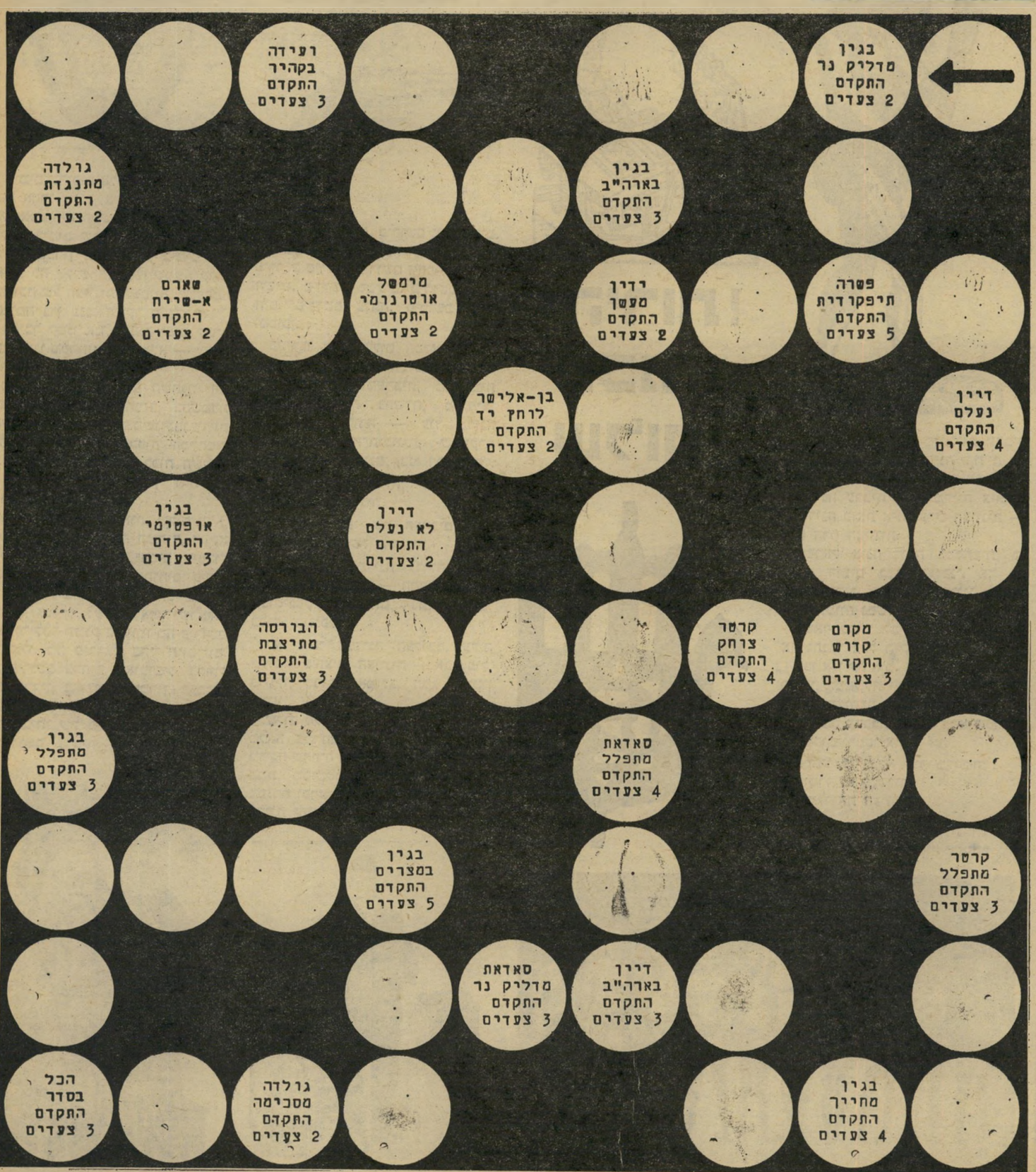
המזרח התיכון נכנס לעידן חדש ואיתו גם חברת 2 לצעצועים ומשחקים. המשחק הראשון בסידרת „העידן החדש" הוא המשחק „צעדי שלום" המונח לפניכם.

המשחק מבוסס על עקרון ההתקדמות המתמדת לשלום, עקרון חוסר־הידע באשר למתרחש, ועקרון רמזי אמצעי התקשורת. שילוב זה עושה את „צעדי שלום" למשחק חינוכי ומשעשע, משעשע וחינוכי.

מיספר המשתתפים הוא כרצוי מוגבל, וכל משתתף מיוצג על לוח המשחק ע"ידי חיל־פלסטיק בצבע שונה. כל חייל מתחיל להתקדם לשלום מהעיגול הקיצוני, המסומן בחץ, כשצעדיו נקבעים על־פי המיספר המופיע על הקוביות שמטיל המשתתף, ועל־פי ההוראות המודפסות על לוח המשחק, הכל בדרך לשלום הנכסף.

מנצח מי שנשאר אחרון לשחק.

המשחק „צעדי שלום" מומלץ לכל אחד — לשרים, לוועדי־עובדים, לגנרי־ידים, לוועדת החוץ והביטחון, לבתי־ספר, לעיתונאים, לחברי כנסת, לפנסיונרים ולבנינוער. כל אחד יחלום — לשחק ב„צעדי שלום".

3

קובי ניב

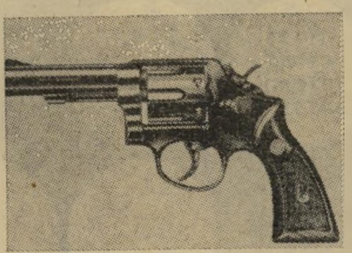

זהירות!
סכנה!
שלום!

בימים טרופים אלה של רדיפה מטורפת אחרי שלום, בימים מסוממים אלו של אאופוריה המשכרת את הכל בסמי שלום, בימים שקריים אלו של סימום כללי בשכרון אדי שלום, בימים אלו ראוי לה לישראל שיישמע קולה המפוכח של הציונות השפויה, שנעלמה ונאלמה בין ענני השקר והשכרון.

לפיכך קמנו אנו, בעצם ימים קשים אלו, ואנו מכריזים בפה מלא — שלום פירושו הרס הציונות.

מטרות הערבים לא השתנו. הם רוצים, עתה יותר מתמיד, בהשמדת „היישות הציונית". אך משנוכחו לדעת שלא יוכלו לישראל בכוח המלחמה, הבינו שיכול יוכלו לנו בכוח השלום.

הם הבינו זאת. הנבין זאת גם אנחנו?

כי מה פירושו של אותו שלום מלא, שאותו תובעת, למרבה הגיחוך, דווקא ישראל? — פירושו יחסים דיפלומטיים, פירושו גבולות פתוחים, פירושו יחסי תרבות, פירושו יחסי מסחר, פירושו שוויון לערביי ארץ־ישראל.

ברור לכל תינוק בן־יומו מה פירושים של אלו. מה פירושים בחיי היום־יום. מה פירושים ברחוב, באוטובוס, בקולנוע, ברדיו, באולם התאטרון, בכביש, במונית, בהיכל התרבות, בטלוויזיה ואף בביתו של כל אחד מאיתנו.

פירושם ערבית. פירושם שש־בש.

פירושם פיסטוקים. פירושם אינדיאנים. פירושם חמורים. פירושם אלכוהול. פירושם סירחון. פירושם זהמה. פירושם תשיש. פירושם סכינים. פירושם אקדחים. פירושם צחנה. פירושם ברוד ומסוכן.

פירושו של השלום המלא על כן, הוא הפיכתה של ישראל ממדינה ציונית, מתקדמת, מערבית, מתוחכמת ונאורה למדינה נחשלת, מזרחית, מטומטמת ושחורה — עוד מדינה לבנטינית מזרח־תיכונית, שבמקרה מרבית אזרחיה הינם „בני דת משה".

פירוש השלום המלא הוא הכחדתה המלאה של הציונות.

השלום הסופי של הערבים יהיה הפתרון הסופי של היהודים.

האם זוהי המדינה גדולה, עליה חלמו גדולי הציונות — הרצל, פינסקר, ז'בוטינסקי, לילינבלום, גינזבורג, רוזנבלום ורוזנפלד?

לא. זוהי המדינה העלובה, עליה „חלמו" צ'חצ'חי הציונות — אבוטבול, בוזגלו, סרוסי, אמזלג, חג'ג', ביטון וסיטון.

שלום מלא יביא ל„השתלבותנו" המלאה במרחב הערבי, להפיכתנו למדינה שחורה־משחור, לבנטינית, מסורתית, מטומטמת, מזרחית, מסטולית, מפגרת ופרענקית — מדינה צ'חצ'חית, מדינה יהודית עם מגטליות ערבית.

מדינה יהודית עם מגטליות ערבית אינה מדינה יהודית. מדינה יהודית עם מגטליות ערבית היא מדינה ערבית.

מדינה ערבית אינה מדינה ציונית.

מדינה כזאת אינה ערש הציונות — היא הרס הציונות.

ישראל אינה רוצה במלחמות, כי איננו רוצים במוות גופני. אך גם בשלום איננו חפצים, כי אינו משתוקקים למוות נפשי.

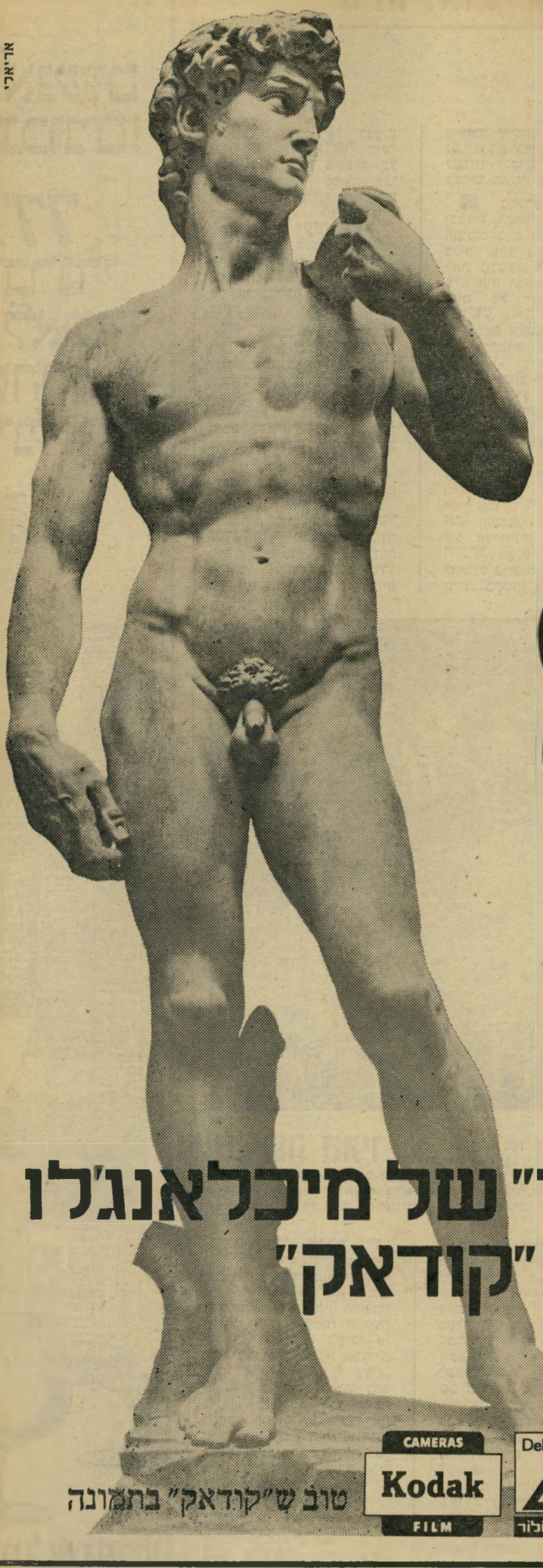
נשאף כולנו לביטול מצב הלוחמה, אך נתנגד בכל תוקף לשלום.

לכן אנו קוראים, בשעת חירום חמורה זו, לממשלת ישראל, לאזרחיה, לתנועה הציונית ולעם היהודי כולו — עיצרו את מרכבת השלום לפני שסוסיה השחורים ירמסו אותנו לעד.

אימרו כן ל„לא עוד מלחמה"!
אימרו לא ל„שלום"!
הצילו את הציונות!

התנועה להצלת הציונות
לפני שיהיה מאוחר מדי

אתה נראה נפלא...
...אל תעוף רגע!

80% מצילומי "דוד" של מיכלאנג'לו מצולמים בסרטי "קודאק"

ולא רק פסל "דוד".
8 מכל 10 צלמים חובבים בעולם המערבי משתמשים בסרטי "קודאק". כמו הצלמים המקצועיים, צלמי אופנה, פרסומת, עיתונות וקולנוע מעדיפים חובבי הצילום, מרחבי תבל, לשלם קצת יותר ולהיות בטוחים בתוצאה הסופית.

התוצאה הסופית – הצבעים הטבעיים והאיכות הגבוהה הם הסיבה לכך ש 92% מסרטי הצילום הנמכרים באמריקה, ו 80% במערב אירופה הם של "קודאק".

בפעם הבאה שתקנה סרט צילום – בקש "קודאק", אחר כך תבין מדוע כל סרטי הצילום האחרים מחווירים לעומתו.

CAMERAS
Kodak
FILM

Delta Color
דלתה קולור

טוב ש"קודאק" בתמונה

מיהו ואזיר אל־באנדורה של ממשלת ישראל -

ומי מנטרל את מי במיזנון הכנסת

■ לביקורו של הנשיא **אנוואר אל־סאדאת** בישראל היתה כבר השפעה על ממשלת־ישראל, לפחות בתחום המינוח הפנימי בין חברי הממשלה. כך, למשל, נוהג שר־התיישבות, **עזר וייצמן**, מאז הביקור, לכנות את עמיתו, שר־החקלאות **אריאל** („אריק") **שרון**, בתואר „וזיר אל־בנדורה" — שר־העגבניות.

■ באחד הימים הסתובב ח״כ המפד״ל **אברהם מזמר** זעוף פנים במיסדרונות הכנסת. פנה אליו אחד מעוזרי השרים, ואמר לו: „מלמד, למה אתה לא מחייך? השלום עומד לפרוץ." השיב מלמד: „חביבי, השלום כבר פרץ, אבל לא בכמויות מיסחריות."

■ העיתונאים הישראלים השוהים בקאהיר מתחרים ביניהם על זכות ראשונים. **סמי גרינשפן**, עורך חדשות־הרדיו של ידיעות אחרונות, היה הראשון שנכנס למצרים בדרכון ישראלי. אנשי הטלוויזיה אופירה טילפנה למיפעלי־אופנה ידועים בארץ, ביקשה מהם לשלוח לגברת הראשונה של מצרים מתנות פרי ייצורם.

■ במערכות העיתונים ובבניין הטלוויזיה בארץ מסתובבים כיום עיתונאים מתוסכלים, שלא נסעו עם המישלחת קאהירה. אחד מהם אלה הוא הכתב לענייני ערביים של ידיעות אחרונות, **יהושע (יהמיש) רמיש**, שלא נשלח מטעם עיתונו לקאהיר. תחתיו נשלחו הכתב המדיני **ישעיהו בן־פורת** („שייקה"), והכתב הצבאי **איתן הבר**. בבניין הטלוויזיה מסתובב, אבל וחפוי־ראש, הכתב לענייני אווירה **חיים גיי** („קיימול") **גיי**. כששמע גיל כי יוצא מטוס נוסף למצרים ובו עמיתיו, הכתב הפרלמנטרי של הרדיו **אבנר תבורי**, הכתב ילידי מצרים **ויקטור נחמיאס** והטכנאי הערבי הראשי של הטלוויזיה, **עבד אל־וואהב**, מיהר והגיש בקשה להיכלל ברשימת הנוסעים קאהירה. בקשתו נדחתה, אך הוא לא התייאש, מיהר אל מערכת העיתון האידישאי, לעצטע נייעס, השיג מעורכיו אישור שהוא נציג העיתון בוועידת קאהיר. אולם האחראים עליו בטלוויזיה, משמעו את הדבר, הודיעו לו חד־וחלק שאם ייצא כנציג הלעצטע נייעס לקאהיר, הוא יכול להישאר שם ככתב. גיל העדיף את הטלוויזיה הישראלית, ונשאר בירושלים. במערכת על המישמר מסתובבת, מתוסכלת הכתבת המדינית **דליה שחורי**. לעל המישמר הוקצה רק מקום אחד במישלחת, ועליו התחרו שתי מועמדות: שחורי, והכתבת לענייני ערביים **סמדר** („מדי") **פרי**, הדוברת ערבית רהוטה. הוחלט לשלוח את פרי, אך שחורי התנגדה. לבסוף הוחלט לערוך הגרלה, וסמדר פרי זכתה להיות העיתונאית הישראלית היחידה במישלחת העיתונאים לוועידת קאהיר. סמדר, שהיא אם לבת השנה וארבעה חודשים, השאירה את התינוקת בהשגחת בעלה, האורולוג ד״ר **חיים פרי**.

■ הידיעה בעיתונים כי **גולדה מאיר** תבעה מח״כ יצחק נבון „לקבל את דין התנועה", ולהציג את מועמדותו לתפקיד יו״ר הנהלת ההסתדרות הציונית עוררה השבוע חיוכים וגיחוכים בין באי מיזנון הכנסת. כזכור, היתה זו גולדה עצמה שטירפדה את מועמדותו הכימעט־ודאית של נבון לתפקיד נשיא המדינה ומיהרה להחזיר ארצה ממקום מושבו בחו״ל את הפרופסור **אפרים קציר**, ששינה שמו ל**אפרים קציר** ונבחר לכהונת נשיא מדינת־ישראל.

■ לכל סיעה גדולה בכנסת יש מצליף משלה, שתפקידו לדאוג שהח״כים יימצאו באולם המליאה בזמן ההצבעות. מצליף הליכוד הוא ח״כ **פסח גרופר**, המצליף של המערך הוא ח״כ **זיאק אמיר** ומצליף המפד״ל הוא מזכיר הסיעה עורך־הדין הצעיר **אריה האן**. באחד מימי השבוע שעבר הסתובב הזן במזנון וחיפש ח״כים מסיעתו לצורך הצבעה. כך נהג גם ח״כ אמיר. לידי אחד השולחנות הסבו לארוחת־ערב ח״כ **דויד גלאם** מהמפד״ל וח״כ **יוסי שריד** מהמערך. שני המצליפים הגיעו אל שולחנם, וביקשו מהם להיכנס לאולם המליאה. אמר גלאס: „בחייכם, אתם לא רואים שהתיישבנו ליד אותו שולחן במיוחד? בעצם היותנו כאן ביחד, אנחנו מנטרלים האחד את השני."

■ רבים מן הח״כים החליטו לחסוך דלק, ובאחרונה אירגנו לעצמם הסעות משותפות. אחת מאלה היא זו שבה מתחלקים שר־המיסחר־והתעשייה־לשעבר **חיים בר־לב**, שר־התחבורה־לשעבר **גד יעקובי**, ושר־הפנים־לשעבר **חיים צדוק**, שהוא איש אמיד מאד המחזיק בנהג פרטי צמוד.

■ באחת מישיבות ועדת־הפנים של הכנסת אמר ח״כ הליכוד, **אמנון לין**: „יצא לי לשמוע את נאום ראש־הממשלה **מנחם בגין**, בעת ביקור סאדאת, בשפה הערבית, וזה נשמע נורא ואיום." הגיב יו״ר הוועדה, שר־המישטרה לשעבר ח״כ **שלמה הילל**: „אל תדאג, גם בעיברית זה נשמע נורא ואיום."

■ הבדיחה הפופולארית ביותר בכנסת אינה נוגעת לוועידת קאהיר, אלא דווקא לשר־הקליטה, **דויד לוי**. מספרים כי עוזרו הג׳ינג׳י של השר, **מיכה ריסר**, אמר לו באחד הימים: „כבוד השר, אשר יגורת בא..." השיב לו השר: „אז תכניס אותו."

■ כוכב תוכנית הטלוויזיה עלי כותרת ששודרה ביום ה־ראש אגף תיכנון במטכ״ל, שהוא המומחה הצבאי במשלחת ישראל לוועידת־קאהיר, גילה התעניינות מיוחדת במוצגי מוזיאון קאהיר, בעת שחברי המשלחת ערכו שם סיור מאורגן, מלווה בהסברים מפורטים מפי האחראי על המוזיאון. האלוף טמיר (שלישי מימין, אחרי בן־אלישר ורוזן) העיר למראה מסיכת זהב בגודל גוף אדם, שכיסתה את גופתו החנוטה של אחד הפרעונים: „בזהב הזה ניתן היה לפתור חלק מהבעיות הכלכליות של מצריים."

אברשה טמיר

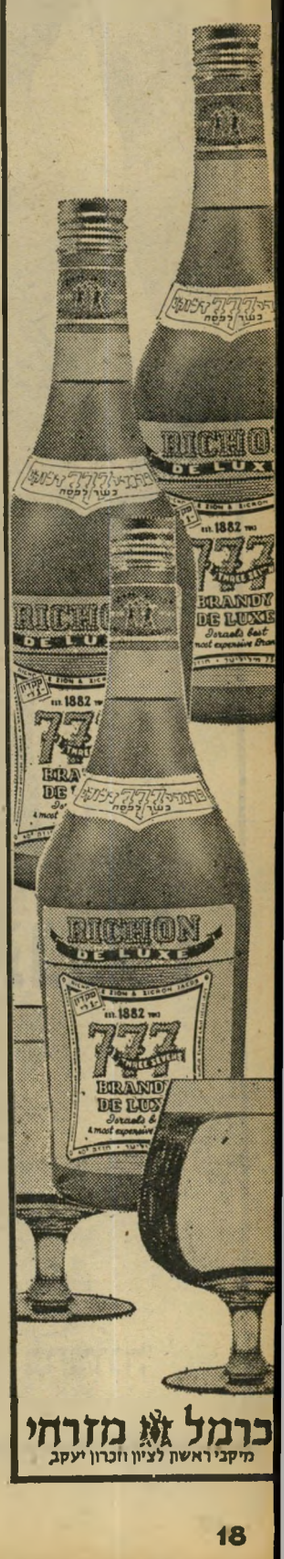
אהוד יערי ואכזם גיי־עדי היו הראשונים ששידרו ישירות מקאהיר בטלוויזיה. וילון **אלי סונדרפן**, הכתב הישראלי של העיתון ההולנדי טלגרף, היה הישראלי הראשון שכוייס בקאהיר. בשובו מטיול ברחובות הבירה המצרית גילה אלי כי ארנקו נעלם. לא היה בו אומנם סכום כסף גדול, אבל נמצא בו מפתח הכספת במלון, שבה טמן את כספו ואת תעודותיו. סונדרפן נאלץ לשלם סך 20 לירות מצריות (כ־600 ל״י) תמורת פרי־צת הכספת במלון הילטון הקאהירי.

■ חלק מן המתנות שקיבלה רעיית הנשיא המצרי, **ג׳יהאן סאדאת**, הגיעו אליה ביוזמתה של **אופירה נבון**, רעייתו של ח״כ **יצחק נבון**.

אלי בן־אלישר

מנכ״ל משרד ראש־הממשלה וראש משלחת ישראל לוועידת קאהיר, לא יכול היה להתגבר על התיאר שבתוכו כאשר נלקחה המשלחת לסיור לרגלי הפירמידות. למרות שעשרות צלמים הנציחו את המעמד, התעקש בן־אלישר לצלם צילומי תיירות גם בעצמו, כשחבריו למשלחת מציעים לו להצטרף לצבא צלמי העיתונות. בתמונה: חברי המשלחת מאיר רוזן, האלוף אברהם טמיר ומנהל לישכת העיתונות זאב חפץ (משמאל) ליד בן־אלישר לרגלי הפירמידה.

לאנשים הנכונים!
777 הברנדי הלאומי שהוא בינלאומי.
כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

אנשים

חמישי בשבוע שעבר היה ה־עיתונאי **גדעון רייכר**, שירד על המנחה **ירון לונדון**, ש־הוא גם ידידו האישי, והביכו מול המצלמה. לונדון לא שכח לציין כי תמיד חלם שיבוא מישהו לתוכנית ויצליף בו. אלא שהצלפתו של רייכר נמ־שכה רק עד לסיום התוכנית. מייד לאחר מכן הלכו השניים לבלות בחצר הירושלמית. כא־שר תם הבילוי הלך ירון ללון בביתו של רייכר. הסיבה: ב־אותו ערב ירד גשם זלעפות בירושלים, והתיקרה בביתו של לונדון דלפה בדיוק מעל למיטה בחדר־השינה שלו.

■ העיתונאית **עדה חוז** החדירה מונח חדש לסלנג ה־ישראלי. הוז, המכהנת כמנהלת מחלקת ההסברה של ההסתד־רות הציונית העולמית, בילתה במסיבת לילי־שבת כאשר אחד האורחים החל את סיפורו בנו־סח: „לא הספקתי להגיד ג'ק רובינסון...“ שיסעה אותו עדה, הידועה כמתנגדת מוצהרת ל־שלטון הליכוד: „לא, היום לא אומרים ג'ק רובינסון. היום אומרים, לא הספקתי להגיד **זאב ז'בוטינסקי**.“

■ הנהלת מעריב הכינה שי לעורכה לשעבר, **אריה** („צ'יק“) **דיסנצ'יק**, במלאות לו 70 שנה. כיוון שבנו הבכור, **עידו דיסנצ'יק**, שוהה כ־כתב העיתון בוושינגטון, מימ־נה המערכת לעידו כרטיס טי־סה ליישראל ובחזרה, כדי ש־יוכל להשתתף בשימחתו של אביו. יחד עמו הגיעו גם רע־ייתו, הדוגמנית **בתיה דיסנ־צ'יק** ובנם — אלא שטיסתם מומנה בידי עידו עצמו.

■ על תחילת הקאריירה העיתונאית שלו סיפר השבוע **דן בן־אמוץ**. כשהיה בן 18 הוא החל כותב סיפורים קצ־רים, „בקצב של שלושה־ארי־בעה סיפורים ליום, בדרך־כלל סיפורים סנטימנטלים של הש־תפכות הנפש.“ יום אחד הביא את הסיפורים לעיתונאי הור־תיק **אורי קיבריי**, שהיה אז עורכו של השבועון תשע ב־ערב. גילגולו הראשון של העולם הזה. מספר דן: „קי־סרי קרא את הסיפורים בסב־לנות, ושאל אותי: ‚אתה מסו־גל לכתוב סיפור קצר בארוך של שמונה שורות?‘ עניתי לו: ‚בשמונה שורות לא, אבל ב־שש־עשרה כן.‘ למחרת הבאתי לו סיפור שהשתרע על פני 16 שורות, והוא הדפיס אותו עוד באותו השבוע.“

■ קברניט אל־על, **אורי יפה**, לא התרגש ביותר מן העובדה שאת טיסת אל־על הראשונה לקאהיר הטיסו טיי־סים שהיו בעבר שבויים בידי המצרים. אמר יפה, הנשוי ל־זמרת **יונה עטרי**, שהיא בת למישפחה תימנית: „על־פי או־תו קריטריון, אני עוד אזכה להטיס את טיסת אל־על הרא־שונה לתימן... אני כבר עש־רים שנה שבוי בידי תימניה.“

■ במיסגרת תוכנית הרדיו לצון נופל על לצון, שתשודר בעוד ארבעה שבועות, הוטל על אחד ממשתתפיה **יואל ריפל**, לקבוע, אילו הצגות־ילדים היו נבחרי העם בוחרים להעלות, אילו נתבקשו לעשות כן. אמר ריפל: „דויד לוי, שר־הקליטה, היה מעלה את רובינזון קרוזו, כשבתפקיד ה־ראשי עולה חדש מרוסיה; ראש־הממשלה, מנחם בגין — עליסה בארץ הפלאות. ח"כ **אהוד אולמרט** — אמיל והבלשים. ח"כ **צ'רלי ביטון** סינדרלה, בתנאי שבמקום ה־נעל יאבד הכפכף. ח"כ **אבא אבן** — הקוסם מארץ עוץ, לפני שארץ עוץ תנתק את קשריה הדיפלומאטיים עם יש־ראל. ח"כ **מאיר וילנר** — כיפה אדומה.

■ חבר להקת הנח"ל לשעבר, **יוסי סו'יה**, זכה לפני כשנה בפרס ראשון ב־פסטיבל הסרט הקצר בשיקא־גו, עבור סירטו טראנטלה. ה־שבוע הצליח יוסי — הפעם במכירת תסריט לחברת־הסר־טים פוקס המאה העשרים. סוויה, היושב מזה שנתיים ב־לוס־אנג'לס, כתב סיפור־אהבה על בחור ישראלי, המתרחש בישראל. החברה הסכימה לר־כוש את התסריט רק אחרי ששונה על־ידי מחברו לסיפור־אהבה שגיבורו בחור אמריק־אי, והמתרחש בארצות־הברית.

הרברט קאפלר קצין האס־אס הגרמני, שהוברח לפני חודשים אחדים מהכלא האטילקי בידי אשתו, חגג השבוע בביתם הכפרי שבסכסוניה את יום־הולדתו ה־70. קאפלר אינו מסתתר עוד, אינו חושש מניקמתם של קורבנותיו. נראה כי החופש השפיע לטובה על קאפלר, שהיה אמור להיות חולה סרטן, ולטענתו אין המחלה מציקה לו עוד.

כך הם אומרים

„ויתור על סיכוי להיחלץ מנכות כלכלית“

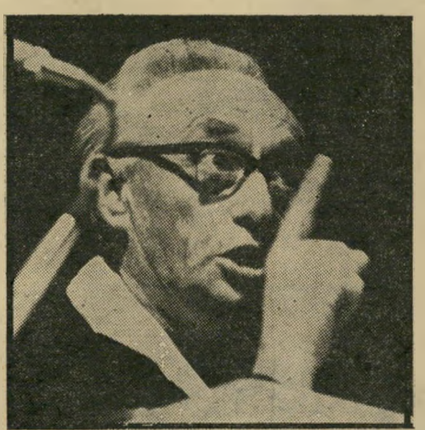
* „ההיסטוריה תחמה או תלגלג“ *

„בהיאחזות מצרים בסיני“

שלום תמורת שלום

חרדה גדולה אחזה באיש ארץ־ישראל השלמה, הסופר וח"כ הליכוד **משה שמיר**: האפשרות שמא יציע בגין לסאדאת נסיגה מסיני תמורת שלום. נגד אפשרות מעין זו מרים שמיר קול זעקה:

„מצרים עומדת לקבל תמורה אדירה, ממש מתת־הצלה, מיד ישראל — על־ידי עצם כריתת

אלדד־שייב
שלום מפוקפק

השלום עימה... הכלל הגדול, המוצק מכל הבחי־נות, זה שגם ראש־הממשלה העלהו בהזדמנויות שונות; הכלל האומר, כי תמורת שלום — תתן ישראל שלום. כלל זה מקבל עתה משמעות קונ־קרטית, והוא חייב לשמש אבן־פינה לכל הסדר בינינו לבין מצרים... רק החלטה מצרית נחושה להחזיק באופציה מילחמתית נגד ישראל — יכו־לה להצדיק ולהסביר את התעקשותה לשלול מאיתנו את מעמדנו בחצי־אי זה. ויתור על חצי־האי סיני פירושו ויתור על הסיכוי להיחלץ ממצב של נכות כלכלית מדינית וביטחונית מת־מדת... השלום הישראלי־מצרי יינמע ויוקבע ו־יישען על אדמת סיני. ישראל בסיני — שלום בסיני!“

(מעריב)

העוצמה מתפרקת

גם הד"ר ישראל שייב־אלדד חרד מפני הסכנה שמנחם בגין יגמיש את עמדותיו. הוא יוצא נגד ההתרגשות שאחזה בעם נוכח סיכויי השלום, וטוען: „שום דמוקראטיה וליבראליזם וחופש כלי־התיקשורת אינם מתירים התנהגות שכזאת.“ אלדד־שייב מאוכזב גם ממנחם בגין:

„...עלול להיווצר מצב אבסורדי ביותר: כ־שילטון המערך הגיע עם ישראל לשליטה כמר־חבי הארץ, בצפון, במרכז, בסיני. ובשילטון הליכוד הוא ייסוג ממרחבים אלה, גם משיטחי מולדת, בצורה פשוטה או פינקציונאלית...

„ההיסטוריה תחמה או תלגלג, אם חלילה תת־רחש המפולת מרצון: העוצמה הגיאופוליטית שמפא"י הקימה אותה, בשילטונו של בגין עלולה להתפרק... האומנם ייתכן שכך יירשם שמו של משחרר הארץ מידי הבריטים, מי ש'רק כך' היה סימלו גם מצד המפה וגם מצד הכלי שעליה? והכל בשם 'שלום' מפוקפק ביותר, גם אם נניח ששלום חלקי דוחה גאולה שלמה?“

(ידיעות אחרונות)

„אל אחבר“

במקום „דבר“

את מקום שירי המילחמה והניצחון עשויים לתפוס בעתיד הקרוב שירי הנסיגה. כתבו המדיני של דבר, נחום ברנע, הזדרז וחיבר את שיר הנסיגה הראשון, על־פי שירה המפורסם של נעמי שמר, „בהיאחזות הנח"ל בסיני“:

כהאחזות הנחל בסיני /
הרבה דברים יפים ראו עיני /
כמו למשל קצין מצרי עייף /
עם נשר של זהב אל הכתף.

ובחצר היו החיילים /
צולים קבב מצרי על גחלים. /
אני ממש לא האמנתי לעיני /
כהאחזות מצרים בסיני.

כשכל האורים והשוקים והיוסים /
פסעו לאט אל תוך שיירת אוטובוסים /
עם כל האור וכל הפנאי /
אשר השאירו בסיני /
אשר השאירו בסיני.

בהאחזות הנחל בסיני /
הרבה דברים יפים ראו עיני /
על המדף דברי ספרות ודת /
נגיב מחפוז וכל כתבי סאדאת.

ובתוך הכל, כמקום עתון „דבר“ /
מונף מוסף־החג של „אל־אהבאר“ /
ואני לא האמנתי לעיני /
כהאחזות מצרים בסיני.

כשכל האורים והשוקים והיוסים /
פסעו לאט אל תוך שיירת אוטובוסים /
עם כל האור וכל הפנאי /
אשר השאירו בסיני /
הו אללי הו אללי.

(דבר השבוע)

ברנע
שיר הנסיגה

פסוקי השבוע

● **שר־הביטחון עזר וייצמן** על המלך חוסיין: „הוא עשה שלוש טעויות: האחת שתקף את ישראל ב־1967; השניה שלא תקף אותה ב־1973; והשלישית שלא הצטרף ליוזמת סאדאת.“

● **ראש־הממשלה יצחק רבין**: „אני מרוצה מכך שיוזמתו של סאדאת הביאה לשינוי המדיניות האמריקאית והישראלית...“

● **מנהיג אחדות העבודה ישראל גלילי**: „המערך לא יהיה באופוזיציה להסכם־שלום שיבטיח לישראל גבולות בני־הגנה.“

● **ח"כ יוסי שריד**: „איש לא הצליח לשוות לראש־הממשלה מנחם בגין תדמית מתונה כמו גולדה מאיר. מול אזהרותיה ונזיפותיה מצ־טיירים גם בגין ודיין כנציגים של מדינאות מאוזנת ושקולה.“

● **הנ"ל**: „נמאס לי להיות היו־יו של אבא אבן.“

● **העתונאי יואב מרכוס**: „הנשיא קארטר העמיד את עצמו בתפקיד של שופט זירה שאגרופו שמור עמו להנחיתו על מי שלא ישחק לפי כללי המישחק.“

● **הסופר יגאל גלאי**: „אני משוכנע כי ביום שבו ידבר בגין בצורה ברורה על פלסטינים ישכחו כולם מה אמר אורי אבנרי לפני עשרים שנה.“

● **ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט** על ניסיונו של שר־האוצר שמחה ארליך לה־עמיד תחתיו מועמד אחר לראשות עיריית תל־אביב: „מי שטוען כי בפוליטיקה עוסקים כל היום בקבורה הדדית מדבר שטויות. הצרה היא שהפוליטיקה קיבלה תדמית של עסק מלוכלך מפני שלמערכות הפוליטיות חדרו אלמנטים בעלי רמה מוסרית נמוכה, כישרונות בינוניים מאוד ומשקל סגולי של נוצה.“

קנט גולדן לייט
סיגריות

אתה יכול לעשן בשקט.

קנט גולדן לייט. כל הטעם הנפלא שחיפשת - בלי הניקוטין והעיטרן* שלא רצית. דלת הניקוטין המצליחה ביותר בארה"ב.
מליוני אמריקאים כבר מעשנים אותה בשקט. עכשיו גם אתה יכול. *רק 0.7 מיליגרם ניקוטין ו-8 מיליגרם עיטרן (זפת)

רובקס
המתנה שבאופנה

מורלה
הטפטים המעוצבים ביצירת אומנות

ארומור
ציפוי דלתות וקירות

רובקס
המתנה היפה ביותר

תן טרמפ לחייל

נס ודגל

יום רביעי, 14.12

רעש, כמו בכינוס ותיקי הגדוד. מאתיים עיתונאים ועיתונאיות, מכל רחבי העולם, מצטופפים לפני הכניסה הראשית של מלון מינה האוס.

כימעט הכל כאן מכירים את הכל. אלה הם ותיקי הפרשנים של ענייני המיזרח־התיכון, כוכבי העיתונות והטלוויזיה מכל העולם, סוקרי הוועידות. הם נפגשו בעבר בוועידת ז'נבה ובוועידת בולוניה, בפירנצה ובירושלים. הם נפגשו כאן עתה שוב, בפעם המי־יודע־כמה, חיבקו איש את רעהו, ריכלו איש מאחרי גב רעהו, ניסו לסחוט איש מרעהו סקופים שאינם קיימים.

איש אינו יודע דבר. השמועות פושטות כמו להבות בשדה־קוצים. שום שמועה אינה דימיונית מדי — שהרי עצם ההזדמנות המכנסת אותם כאן, היא דימיונית ממש.

אתמול ישבו עד מאוחר בערב במיסעדה, ליד בריכת־השחייה ובחדר־העיתונות, החליפו דיעות והערכות, שמועות וניחושים. מה הביאה המישלחת הישראלית מירושלים? האם ייתכן שלא הביאה דבר?

הצרה היא שחבורה זו דומה לנחיל־דבורים. היא מתעופפת ממקום למקום, נוחתת לשעה קלה, וממריאה שוב. אין לה קשר אמיתי עם המקום. היא כופה את הסיגנון המייוחד שלה על כל מקום. אין הבדל אם זה בז'נווה, בפאריס, בתל־אביב או בקאהיר. עצם שיטת הסיקור, וסיגנון המסקרים, יוצרים מין אחידות הסותרת את הייחוד של המאורע.

מאת

אורי אבנרי

זה מקלקל את הקסם המייוחד שהיה לקאהיר בשבוע הראשון שלנו כאן, לפני הופעת החבורה הזאת. היינו במצריים. עכשיו אנחנו בארץ העיתונות הבינלאומית. קאהיר, שאנו נמצאים כאן בשוליה, רחוקה מאד־מאד.

■ ■ ■

הלחץ של העיתונות היומית הוא כביר. צריכים להמציא סקופ אחד ליום, לכותרת הראשית. הרדיו והטלוויזיה לחוצים עוד יותר. מוכרחים לגלות סקופים, ואם אין — להמציאם.

דגל פלסטין

שהונף בחזית מלון **מנה האוס** ביום שבו נפתחה ועידת קאהיר, חולל סערה־זוטא. הנציגות הישראלית סברה כי מדובר בדגל אש"ף, מחתה על הנפתו. לבסוף הוסכם כי הדגל הונף בידי הנהלת המלון, ונמנעה תקרית. למחרת הורדו כל הדגלים. בתמונה: אורי אבנרי מתחת דגל פלסטין.

החנפלות הצלמים

מאות צלמים מסתערים אל השולחן העגול שבאחד מאולמות מלון מנה האוס, כדי להנציח את הרגע ההיסטורי: פתיחת השיחות הישירות בין מישלחות מצריים וישראל. הצלמים נראים מאחרי גבו של ראש המשלחת המצרית, איסמט עבד־אל־מגיד, כאשר ברקע הקידמי של התמונה נראים גביהם של אנשי המישלחת הישראלית.

ושוב — הצרה היא שמה שמתרחש באמת, עולה על כל דימיון של ממציאי־הסקופים, הכלואים בשיגרה. כאשר איש אחד מחליט במצריים, ואיש אחד בישראל — הכל אפשרי בלי הודעה מוקדמת.

אמש, בחצות, באה הידיעה כי מנחם בגין טס לאמריקה. איש לא חלם על כך לפני־כן. עמדה באוויר השמועה שעומדת להתפוצץ סנסציה, אך איש לא ידע מהי. בגין נוסע לוושינגטון עם אהרון ברק — משמע שיש מה לנסח, שיש משהו בכתב.

ואם בגין טס — מדוע לא סאדאת? אולי יטוס היום? אולי הוא כבר באוויר?

זה מתסכל את העיתונאים, שהתקבצו כאן. פתאום נדמה שהוועידה אינה חשובה כלל. שהדברים האמיתיים מתרחשים במקום אחר.

זוהי, כמובן, טעות אופטית. הוועידה חשובה — לא מפני שמתרחשים בה דברים, אלא מפני שהיא מתקיימת בכלל. זהו מאורע היסטורי — ישראלים ומצריים יושבים בפעם הראשונה זה ליד זה, בלי

זה מול זה: ראש משלחות ישראל ומצריים, איסמט־עבד־אל־מגיד מול בן־אליעזר

האזן ל"אגם הברבורים" במערכת אקאי ולא יגיע לאזנך קול של ברווז.

הם דומים במראם החיצוני, שייכים למשפחה אחת ואף על פי כן יש שוני מהותי בצליל קולם. האחד שירתו ערבה והאחר צורמני. אלה - הברבור והברווז.

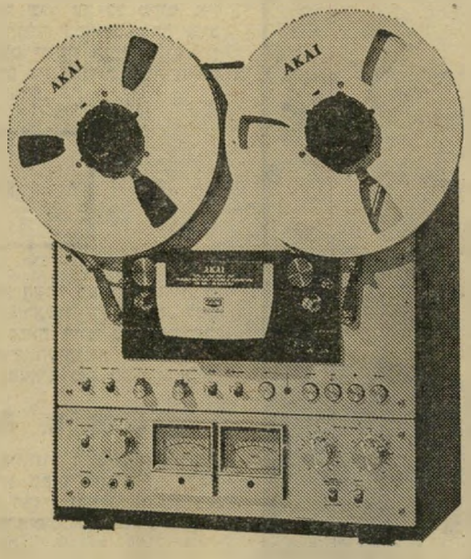
אלה - מערכות הסטריאו של אקאי ומערכות אחרות.

להוכחת דברנו איננו מסתפקים במילים יפות. חשוב לנו שהצלילים שלנו ישמעו יפה. טייפ הסלילים של אקאי GX-650 D הוא דוגמא מאלפת לגישה זו.

מצויד ב-3 ראשי GX המהווים חידוש ראשון מסוגו בעולם, עם 3 מנועים בעלי עוצמה, כשהמנוע העיקרי פועל בשיטת סרבו ושומר על מהירות אחידה, עם מערכת משוכללת השומרת על מתיחות קבועה של סרט ההקלטה ועם נחושים טכניים מרשימים שחלקם מובאים להלן, ה GX-650 D של אקאי אינו בן תחרות.

Wow & Flutter: Less than 0.04% RMS at 15 ips.
Less than 0.055% RMS at 7-½ ips.
Less than 0.07% RMS at 3-¾ ips.
Frequency Response: 30 to 30,000 Hz ± 3dB at 15 ips. using AKAI LN-150 tape.
30 to 26,000 Hz±3dB at 7-½ ips. using AKAI LN-150 tape.

GX-650 D
STEREO TAPE DECK

30 to 20,000 Hz±3dB at 3-¾ ips. using AKAI LN-150 tape.
Distortion: Less than 0.4% at 15 and 7-½ ips. (1,000 Hz "O" VU).
Less than 0.9% at 3-¾ ips. (1,000 Hz "O" VU).
Signal to Noise Ratio: Better than 58dB (measured via tape with peak recording level of+6 VU).
RC-18—Remote control unit.

AKAI

שמע בקול האוזן שלך - קח אקאי.

לכבוד אקאי המסגר 70, תל-אביב.
כן, כשאני שומע את 'אגם הברבורים' איני מעוניין לשמוע קול של ברווז.
לכן שילחו לי פרוספקט מפורט

שמי .....

כתובתי .....

אקאי - ת"א, המסגר 70 טל. 30594

לפטורי מס: 2688 ל"י + 627 $ כולל מ.ע.מ.

שם/סמו

(המשך מעמוד 21)

מתווכים, כדי לדבר על השלום.

התמונה הזאת — התמונה, פשוטו כמשמעו — היא הדבר החשוב. מה שמתרחש במיסדרונות, מה שיתרחש באולם־הישיבות, אולי אינו חשוב כלל.

הוועידה היא מאיץ. היא יוצרת לחץ באמצעות כלי־התיקשורת. העיתונאים כאן, ספק־מתוסכלים ספק־נרגשים — הם חלק חשוב של המישחק. אנוואר אל־סאדאת משתמש בהם למען מטרה טובה. באמצעותם נוצר הלחץ הבינלאומי הגדול, מתקיימת „ועידה היסטורית" שאסור שתיכשל. מוכרחים להתקדם, לעשות ויתורים, לפתור בעיות, כדי שהוועידה לא תיכשל. זה מה שיוצר את לחץ־הזמן הדרמאתי, הלחץ המטיס ברגע זה את מנחם בגין ל־אמריקה. המפעיל את ארצות־הברית.

■ ■ ■

לפתע דממה לפני הכניסה למלון. דו־בר מצרי מבטיח שכל העיתונאים והצלמים יוכלו להיכנס לאולם הוועידה, להסתכל, לצלם ולצאת. לפי התור, בשקט, בלי התרגשות.

לפי התור? אחרי שהראשונים נכנסו, נוצר לחץ כביר על הדלת. אנשי־הביטחון המצריים, ביניהם שומרי־הראש שלנו לשעבר, ידידינו מזה שבוע, אינם עומדים בלחץ. העיתונאים מתפרצים לאולם־הקבלה של המלון, הישראליים בראש. בקצה השני של האולם, לרגלי המדרגות לקומה השנייה, שרשרת נוספת של אנשי־ביטחון.

לחת הישראלית. „תגיד לי, אורי, איך נראה הדגל של אש"ף?"

אני עולה בחזרה, לוקח גיליון נייר, מצייר לו את הדגל ורושם את הצבעים. „מדוע זה מעניין אותך?"

מסתבר כי לפני דקה, כאשר המישלחת כבר היתה באולם, הניפו המצרים שורה של דגלים על תרנים שלפני הכניסה למלון. לבנוני, סובייטי, סורי (בטעות הניפו דגל צפון־תימני, השונה ממנו בכוכב אחד), ישראלי, או"מי, מצרי, אמריקאי, ירדני — ופלסטיני. ברור כי המישלחת הישראלית לא ידעה על כך. היא גילתה זאת רק כעת.

„הניפו דגל של אש"ף," אומר איש המישלחת.

„זה לא דגל של אש"ף," אני מבטיח לו, „זהו דגל פלסטיני. דגל לאומי."

„זה עניין של השקפה," הוא מתחמק באדיבות מוויכוח פוליטי.

זה אינו דגל של אש"ף, כשם שדגל־ישראל אינו דגל של צה"ל, או של אצ"ל.

על כל פנים — הדברים מתקדמים במהירות. בפעם הראשונה משתתפת ישראל בוועידת־שלום שמתנופף בה הדגל הפלסטיני. המצרים יצרו עובדה מוגמרת. טוב מאד.

הרוח חזקה, והדגלים מתנופפים בעליזות.

■ ■ ■

הנאומים מועברים ברדיו וטלוויזיה במעגל סגור. איש כימעט אינו מקשיב. ברור כי יהיו אלה נאומים ריקים. תחת זאת מצטופפים בכביש הפנימי של המלון, לרגלי הדגלים, ומתווכחים. אחרים מתווכחים במרכז העיתונות. אחרים שוברים לעצמם את הראש מה לדווח, משהו שיהיה חדש ושונה ושיחרוג ממה שרואים או יראו המיליונים מעל אקרן הטלוויזיה. סקופים, ידיעות בילעדיות. צבע.

בכל זאת, מילבד העיתונאים, אנשי המיקצוע היומיומי, יש כאן ריכוז בלתי־רגיל של מומחים לענייני המרחב. לראות אותם עומדים ויושבים כאן, מתווכחים, מחליפים הערכות — זה מעניין. גם משעשע. כי ההתפתחות היא מעבר למקובל, ובמילא הניתוחים אינם יכולים לה. המדיניות של עידן־סאדאת לבשה לבוש חדש לגמרי, דרמאתי, מהלומתי, וקני־המידה הרגילים שוב אינם תופסים.

מורסי סעד־אל־דין, חבר המישלחת המצרית, שהוא למעשה שר־ההסברה, איש השילטון, נותן תדריך. הוא אדם בעל רמה וניסיון. מתחמק בקלות מכל שאלה שאינה נוחה לו, אומר הרבה בחיוך, או בכמה מילים סתמיות.

אני שואל: „האם המישלחת הישראלית הכסימה מראש להנפת הדגל הפלסטיני?"

מורסי, בחיוך: „לא, לא היה צורך. זה מקובל, שמניפים בוועידה את דיגלי המדינות המוזמנות."

■ ■ ■

ארוחת־צהריים, בשיטת ההגשה העצמית, ליד בריכת־השחייה.

השולחן הארוך עמוס כל טוב. פשוט קשה לבחור: שרימפס, דגי־נילוס, תרנגולות מבושלות, צלויות ובקארי, כמה סוגי בשר. בסוף: תריסר סוגי ליפתן, עוגות וממתקים. אי־אפשר לעמוד בפני השפע והפיתוי, לוקחים משהו מן הכל. משלמים בתלושים, מהסינקס שהממשלה המצרית סיפקה לנו.

ליד השולחנות, ויכוחים. שייקה בן־פורת אומר שזה לא היה יפה שהניפו את הדגל הפלסטיני בלי הסכמה. טוב שהניפו, אך צריכים היו לשאול מראש.

אני מסביר שזה היה דרוש. מצריים לא יכולה להרשות לעצמה להישאר בבידוד מופגן. המצרי היה מבודד מדי לייד השולחן, בין הכיסאות הריקים. לפחות בחוץ, באופן חזותי, צריך היה להיות ברור שמצריים מדברת לא רק בשם עצמה, אלא בשם כל מדינות־העימות והפלסטינים. הדגלים החזירו לוועידה את הממד שהמצרים רצו בו, ושניטל ממנה ביגלל ועידת־הסירוב בטריפולי.

העיתונות המצרית הבליטה, בעמוד הראשון, הודעה של ד"ר עיסאם סארטאווי, איש אש"ף, מייועדנו משיחות פאריס, שבה העלה על נס את יוזמת סאדאת. סארטאווי בוודאי לא היה משמיע הודעה כזאת לולא קיבל הוראה, או לפחות רמז ברור, מערפאת. האם רוצה יאסר ערפאת להחזיר לעצמו את שיווי־המישקל? האם ימצא את דרכו חזרה אל עמדה עצמאית, פרו־מצרית, כפי שכל המצרים מקווים?

■ ■ ■

בחדר־העיתונות מתקתקים הטלפרינטרים, יושבים עיתונאים ושוברים את הראשים מה לכתוב. אני חוזר לחדרי שבקומה הרביעית, יושב על המירפסת, מול המראה הנהדר של הפיראמידות והבניין הראשי הישן של בית מנה, וכותב שורות אלה.

שלום קיטל, כתב שידורי ישראל, החזיר לכל את הסרופורציה הנכונה כאשר אמר, ליד שולחן־האוכל: „לא איכפת לי מה שאתם אומרים. זהו יום שאזכור כל חיי. זהו תאריך היסטורי."

„זה נכון," אמרתי. „אבל, מה התאריך?" צחוק ליד השולחן. אך הכל יודעים כי הוא צודק, למרות שעיתונאים נבוכים כאשר עליהם להתייחס לעבודתם ברצינות־יתר.

„היום יום ד', ה־14 בדצמבר, 1977." מכריז קיטל, בחגיגיות. ומייד מוסיף בדיחה על מנחם בגין.

הסברה עם חיוך

שר־ההסברה המצרי מורסי סעד־אל־דין במסידרון מלון מנה האוס, שופע חיוכים ומתלוצץ עם העיתונאים המקיפים אותו ומבקשים ממנו תגובות על החדשות הזורמות בקצב מסחרר מירושלים וואשינגטון. משמאל לשר, העורך הראשי של **העולם הזה**, אורי אבנרי.

הגנראל המצרי

בדרגת אלוף־מישנה, ששלוש שורות של מדליות מעטרות את חזהו, נימנה עם חברי המשלחת המצרית לוועידת קאהיר. אולם מדי־השרד המרשימים לא הועילו לו, וגם הוא נאלץ להידחק בין העיתונאים והצלמים כדי לפלס לו דרך לאולם הוועידה.

הפיראמידה של סקארה

שנבנתה בערך בשנת 2275 לפני הספירה, **היתה אחת מנקודות** המשיכה לישראלים השוהים בקאהיר. העיתונאי אמנון קפליוק ניסה לקחת מהאתר אבן לאוסף הפרטי שלו, אולם נתפס בידי שומרי המקום והאבן נלקחה מידיו של קפליוק.

מכניסים רק צלמים, תריסר בכל פעם.

רון בן־ישי עם צוות הטלוויזיה הישראלית עומד לעבור. אני מצטרף לצוות. איש אינו שואל מה תפקידי בו. תאורן? אישקול? אני נכנס. על דלת אולם הוועידה כתוב: „מיסעדה".

הנה, המראה ההיסטורי. כל צופה־טלוויזיה בארץ בוודאי ראה אותו טוב ממני. השולחן. אליהו בן־אלישר בין אתרטון האמריקאי וסילאסטו הפיני. הכיסאות הריקים ובינייהם הנציג המצרי, איסמט עבד־אל מגיד.

בן־אלישר מודע מאד להיסטוריות של המעמד. זורח מאושר. עושה פוזות. הוא מנופף לי ביד. אני ניגש, לוחץ את ידם של טמיר, רוזן ובן־אלישר, כמה מילים של נימוס, והשומר המצרי מבקש להתחרחק.

סילאסטו מתוח מאד, מעשן בשרשרת, כאילו יש כאן חשיבות כלשהי לאו"ם. על הקיר כתובת ערבית מסורתית.

יוצאים, כדי לפנות מקום לנאגלה הבאה. המצרים מנסים לשמור על סדר כלשהו. תוך דקות מתמוטט הסדר. המוני העיתונאים מסתודדים לפני האולם. מצרי אחד מחבר רשימה של השמות הישראלים, מבטיח להשתדל להכניסם לאולם. אנשי־הביטחון מתנגדים. והם מנצחים, כמובן. „אין לנו הוראות" — וזהו זה.

■ ■ ■

ברדתי במדרגות חזרה לאולם הכניסה, לוקח אותי הצידה אחד מאנשי המישר־

במדינה

העם

כוחה של יוזמה

כנטלו את היוזמה לידיו הצליח בגין לחלץ את ישראל מבדידותה המדינית

שלושים שנה נגררה מדינת־ישראל בעקבות המאורעות.

היא נלחצה, נדחפה, הגיבה והתגוננה. בתום שלושים שנים אלה התדרדרה מדינת־ישראל לשפל המעמד המדיני. היא נותרה מבודדת, מגודה ומורחקת במישפחת העמים.

קולם של אלה שתבעו במשך אותן שנים מממשלות־ישראל ליטול את היוזמה לידיהן כדי להכתיב את קצב המאורעות והתפתחות העניינים, נשאר כקול קורא במידבר.

השבוע הסתבר כי די היה ביוזמה מדינית נועזת אחת כדי לחלץ את ישראל מבדידותה, להעלות את קרנה המדינית בקרב אומות העולם. יוזמת הפשרה של מנחם בגין שבאה בעקבות יוזמת השלום של אנואר אל־סאדאת, שינתה בין־לילה את תדמיתה של ישראל בעולם.

שוב לא מדינה מוקצה מחמת מיאוס. שוב לא גרורה הנאלצת להתחבר בעל כורחה למדינות המנודות, אלא מדינה שגדולי העולם חולקים לה שבחים, משחרים לפיתחה ומתכבדים לקבל את פני ראשיה.

ראש־הממשלה מנחם בגין יכול היה להרשות לעצמו לסטור סטירת־לחי פומבית בפני נשיא מעצמה כמו צרפת, לדחות — בצורה דיפלומטית, אך פוגעת — את הזמנתו לסעוד על שולחנו. בעקבות יוזמת הפשרה החדשה שלו הוא ניצב בעמדת־כוח ששום ראש־ממשלה ישראלי לא ניצב בה בעבר.

קשה לנבא מראש את גורל היוזמה והשלכותיה. אבל עצם נקיטתה הוכיח תוך ימים ספורים את האיוולת המדינית שבמדיניות ה„שב ואל תעשה" והניסיונות להרוויח זמן ולדחות את הקץ, שהיתה התורה המדינית של ממשלות מפא"י והעבודה.

הממשלה

שרים במצוקה

הממשלה מתנגדת לתוספת־שכר, אבל לא לשריה!

שנה אחרי שנה חזר הביזיון על עצמו.

כל אימת שהאינפלאציה הדוהרת הוכחה בערך הריאלי של המשכורות וגברו התביעות להעלאות שכר, היו שרי ישראל מתייצבים מול הציבור בנאומי הספה מרגשים: „צריך להדק את החגורה! העלאות השכר יהרסו את המשק! השובתים מחבלים במדינה!"

ומייד אחר־כך היו נבחרי העם מתכנסים להחליט על העלאת משכורותיהם שלהם.

מבחינה זו, לפחות, אין ממשלת הליכוד שונה מקודמותיה. במצה נחושה הסתירה הקואליציה הממשלתית מעל סדר־היום של הכנסת הצעה לקבוע שכר מינימום במשק, שיבטיח רמת־חיים מינימאלית לכל העובדים. שר־האוצר נאבק בכל כוחו נגד תביעות להקדמת תשלום תוספת היוקר. נבחרי העם מכריזים מעל כל במה כי העלאות־השכר יהרסו את סיכויי הבראת המשק.

זה לא הפריע לשרים לבקש מוועדת־הכנסת להעלות את שיעור משכורותיהם שלהם בכ־30%, מלבד תוספות־היוקר שישולמו לכל השכירים במשק. טענותיהם להצדקת תביעתם היו מוכרות: „אי אפשר לגמור את החודש עם המשכורת הזאת!"

טענה כזו מפי אנשים שרובם ככולם הם בעלי עסקים ונכסים המכניסים להם רבבות ל"י לחודש ושמשכורתם הנוכחית היא 13,500 ל"י לחודש, היו בבחינת לעג לרש.

ועדת הכנסת תאשר העלאת שכר לשרים. בעקבותיהם יועלה אוטומטית שכר סגני־השרים, המנכ"לים, וחברי־הכנסת. כך יהיה להם העוז להתייצב בכוחות מחודשים נגד תביעות השכר של ציבור השכירים. איך אלה יגמרו את החודש? זאת תהיה הבעייה שלהם.

הופיע זה עתה
חדוות המין
מאת: ד"ר אלכס קומפורט
M.B. Ph.D
עברית: יעקב שרת
רב־המכר העולמי
The Joy of Sex
במהדורה עברית מאוירת.
ספר שונה באמת
על שיכלול מיני
לאנשים נטולי־חרדה.
מאות איורים חושפים.
הספר ראה אור בכל השפות
המערביות וביפן.
הוצאת "סדן".
בחנויות הספרים
וכן בהפצה:
"ספרי מידע"
ת.ד. 16096 ת"א
-.112$ כולל מע"מ
דמי־אריזה ומשלוח

„גחלת" מתנגדת להרעת תנאי החסכון לחינוך

280 מיליון ל"י - השקעות „גחלת" להבטחת שכר־לימוד ל־53,500 תלמידים לחינוך תיכון וגבוה

„גחלת" — קופת החסכון לחינוך תיכון וגבוה, מיסודה של עירית תל־אביב—יפו, רואה בדאגה את המגמה המסתמנת ברשות החסכון והביטוח באוצר להרע את התנאים בתכניות החסכון לחינוך תיכון, ע"י הקטנת ההטבות שינתנו לנרשמים חדשים. כיום מגיעה התשואה שנותנת „גחלת" בגין החסכון לחינוך תיכון בין 1 עד 5 אחוזים, רבית נצברת והצמדה לשכר הלימוד, בעוד רשות החסכון מתכוונת להקטין שיעור רבית זה ל־4% — על כך הודיע מר ראובן ויטלה, יו"ר מועצת המנהלים של „גחלת", במסיבת הכתבים הכלכליים, בהשתתפות מנכ"ל החברה, אריה שטיין, שנערכה ב„בית סוקולוב".

מר ויטלה הטעים, כי „גחלת" מבטיחה בתכניתה הייחודית, חינוך על־יסודי, בעיקר לאותן שכבות המתקשות בהענקת חינוך לילדיהם, בבוא העת, בגלל הסכומים הגדולים שידרשו מהם. כיום עולה שכר הלימוד כ־6,000—5,500 ל"י לכתה, לשנה. על פי ההתיקרויות הקיימות, אומדים את שכר הלימוד בשנת 1980 (בעליה שנתית של כ־35%) ב־12,000—11,000 ל"י לכתה, לשנה. אם יוקטן שיעור הרבית הנצברת לחוסכים החדשים, כהצעת רשות החסכון, ל־4%, יוגדל במידה ניכרת גובה התשלומים של החוסכים.

כן קיימת סכנה, שיימנע מתלמידים מוכשרים להגיע ללימודים על־יסודיים, וע"י כך יבוזבזו משאבים אנושיים חשובים שהמדינה נזקקת להם.

כתוצאה מהרעת התנאים, יפגעו במיוחד שכבות הביניים, שרמת הכנסתם החדשית היא בין 10,000—4,000 ל"י. בעלי היכולת לא יתקשו לשלם את שכר־הלימוד ומיעוטי היכולת נהנים משכר לימוד מדורג, כך שהנטל העיקרי יפול על שכמם של בעלי הכנסה בינונית.

הדוברים ציינו את המספר הגבוה של הנרשמים בשנה האחרונה (ספטמבר 76 — אוגוסט 77) שהגיע ל־6,150 חוסכים חדשים, מהם 4,424 לחסכון לתיכון, ו־1,726 לחסכון לגבוה. סך הכל הנרשמים לסוף נובמבר 1977 הגיע, כאמור, ל־53,430, מהם כ־39,5000 לחינוך תיכון, וכ־14,000 לחינוך גבוה.

נגנבה

פורד קורטינה, צבע ירוק, מיספר 086—328

המוצא יבוא על שכרו. להתקשר למירי זכרוני, בבוקר 247428, בערב 259590.

מלחמה בלב

ה יהפוך כושי עורו ונמר חבורותיו?

הישנה מנחם בגין את השקפת עולמו, את סדר הערכים שבהם דגל במשך 64 שנות חייו?

היהפוך מנחיג אריה־ישראל השלמה מנהיג השלום?

עדיין אין איש המעז לומר: כן. אך כבר מבצבצת התקווה, והרגש מנבא: זה יבוא לקיום, זה יקרה.

ברגע זה מתנהל מאבק גורלי בליבו של מנחם בגין. מיליונים עוקבים אחר תוצאותיו. רק לעיתים רחוקות בהיסטוריה היה כה הרבה תלוי בהכרעה מצפונית פנימית של אדם אחד. ולעיתים נדירות נדרש מאדם אחד לשנות בצורה כה חדה דרך־חיים שהיתה עד אז ישרה להפליא, כאילו שורטטה בסרגל.

■ ■ ■

ש בתי אמש בחברת עשרים עיתונאים מצרים, נציגי כל כלי־התיקשורת במצריים, שניאותו להיענות להזמנתי להשתתף במסיבת־עיתונאים שערכתי למענם במנהרות האוס.

העיתונאים — אנשי האינטליגנציה המצרית — היו מודאגים. זה־עתה קראו את ההצעות שהשמיע מנחם בגין בארצות־הברית. הם היו ספקנים. ניראה להם שבגין הציע מעט מדי, ובצורה חמקנית מדי.

אמרתי להם: „אתם צודקים. אם תקראו את הדברים כמות שהם כתובים, הם אינם מספיקים. אין בהם התשובה האמיתית לבעיות. אין בהם הבטחה ברורה לסיום הכיבוש. אין בהם הסכמה להקמת מדינה פלסטינית. והרי כולנו יודעים שבילעדי פיתרון זה לא יושג שלום אמיתי וברי־קיימא.

„אולם," אמרתי להם, „זה זה העיקר."

העיקר הוא שמר בגין אומר עכשיו דברים שלהם התנגד כל חייו. זהו אותו בגין, שפרש מן הממשלה ב־1970 מפני שהממשלה העזה להזכיר את המילה נסיגה.

אותו בגין, שהתנגד בשצף־קצף לקבלת החלטת מו־עצת־הביטחון 242, ושראה בה את ראשית הקץ.

אותו בגין שגינה במאות נאומים את תוכנית אלון, מפני שהיא מובילה לוויתור על נחלת אבותינו.

לא חשוב מה רב עדיין המרחק בין הצעותיו של מר בגין לבין התנאים שהם המינימום ההכרחי לביסוס השלום האמיתי.

חשוב הרבה יותר מה עצום המרחק בין העמדות הקודמות של מר בגין, שבהן החזיק במשך 50 שנה, לבין העמדות שהוא נוקט היום.

■ ■ ■

ד מותי התקדמות מהפכנית ודרמאתית, עוצרת־נשימה.

דגבי מי שמכיר את מנחם בגין, זוהי התקדמות הגיונית בנפשו.

ואם התחולל הנס הזה, מותר לקוות גם לנס הבא.

אם הגיע מנחם בגין עד הלום, אפשר להניח כי ירחיק לכת עוד יותר ויגיע לאן שהוא חייב להגיע, כדי להיכנס להיסטוריה היהודית והעולמית כאיש שהביא את השלום.

למען ייאמר: ב־1948 הכריז דויד בן־גוריון על הקמת המדינה. ב־1978 חתם מנחם בגין על הסכם השלום עם העולם הערבי. ואין המעשה השני נופל מן הראשון. ייתכן שהוא אף עולה עליו בגדולתו.

דויד בן־גוריון אחראי במידה רבה לכך שרק עכשיו, כאן בקאהיר, יכולים אנחנו לעמוד על מלוא גודל המעשה.

במלאות שבועיים לשהותי כאן אני עדיין תמה על ההתלהבות הכבירה, הספונטאנית, הפורצת מלב העם המצרי בהיתקלו בישראלים.

במשך 14 ימים של פגישות בלתי־פוסקות עם מצרים מכל שדרות החיים, החל בשרים וכלה בנהגי גמלים, נתקלתי בגילויים של התלהבות זו.

רק על רקע צלליתו היפהפיה של מיסגד מוחמד עלי, במרומי המיבצר של קאהיר ניגש אלי צעיר, שאל אם אני ישראלי, וכאשר עניתי שכן, ירק על ריצפת השייש ופלט: אתה לא רצוי כאן.

שמחתי על תקרית זו, כי היא מאשרת שכל אלפי התגובות האחרות אכן היו כנות.

כאשר אמרתי זאת לאיש־רוח מצרי, שכתב ספרים רבים על הסיכסוך, אמר לי דבר המנקר לי מאז בראש ואינו נותן לי מנוח.

הוא אמר: „אין לך על מה להתפלא וממה להתפעם, כי אין בתגובה הכללית הזו שום דבר חדש. המצרים אף פעם לא רצו במיל־חמה הזאת, והם שמחים על השלום עוד לפני שהוא הושג. הלכה למעשה. המילחמה כולה היתה טעות, והטעות היתה שלכם."

■ ■ ■

ה מצרים נכנסו למילחמה ב־1947 כמעט במיקרה, על־פי החלטת המלך פארוק וקבוצה קטנה של אנשיו, ללא בסיס עממי כלשהו.

אותה שעה עסקו רק שתי קבוצות קטנות במצריים בנושא הישראלי־פלסטיני. האחים־המוסלמים, שתמכו ב־מילחמה, ואנשי השמאל הקומוניסטי, שהתנגדו לה. אלה חילקו ברחובות כרוזים נגד המילחמה וערכו הפגנות, מבלי שהעם ראה בהם בוגדים.

המהפכה של 1952 נראתה בעיני רבים במצריים כמהפכה נגד המילחמה המיותרת.

קציני המהפכה, וביניהם גמאל עבד־אל־נאצר ואנוואר

חיילים מצריים בעיראק־סוידאן ב־1948 *

איך זה התחיל בעצם?

אל־סאדאת, לא רצו בהמשך המילחמה. הם רק רצו לסיים אותה בכבוד, כדי להתפנות לפתרון הבעיות האחרות של ארצם.

בשנים הראשונות של השילטון עשה גמאל עבד־אל־נאצר הרבה כדי להשיג שלום. למעשה, עשה אז אותו הדבר שעושה סאדאת כיום.

הוא הזמין את משה שרת לפגישה. הוא קרא אליו לקאהיר ידיד ישראלי שהכיר במילחמה. הוא מנע כל פרובוקאציה בגבול.

התשובה של דויד בן־גוריון וחסידיו היתה שלילית: עסק הבישׂ, איסור על המוזמנים הישראליים לנסוע לקאהיר, פיצוץ הפגישה עם שרת ולבסוף: ההתקפה הנוראה של אריק שרון על עזה ב־28 בפברואר 1955, שנערכה ללא כל פרובוקאציה שהיא ושבה נהרגו יותר מ־50 חיילים מצרים.

על כל הפרשות האלה מרחפת רוחם הרעה של משה דיין ושל אנשי הקבוצה הבן־גוריונית של אז: שימעון פרס, ראובן שילוח ואחרים.

בעיני מצרים יודעי־דבר, נפתח כך פרק טראגי: 22 שנים של התגשות בלתי־פוסקת שבה אירעו שלוש וחצי מילחמות, נהרגו אלפי ישראלים ורבבות מצרים והוזמנו למרחב כל המדינות הזרות שרצו לדוג במים עכורים. אנחנו, אנשי העולם הזה, אמרנו זאת תמיד, ומשום כך נחשבנו כבוגדים וכמטורפים. עכשיו אני שומע זאת מפי מצרים בכירים, שהיו עדי־ראייה למאורעות. לא כהס־ערה — אלא כציון עובדות.

■ ■ ■

א חרי ההתקפה על עזה היה מנוי וגמור עם גמאל עבד־אל־נאצר להתגונן. הוא עשה את עיסקת הנשק עם הסובייטים. אבל גם בכל השנים הבאות, עד ליום מותו, לא רצה להילחם. הוא נקט יוזמות רבות — החל בניסיון נוסף להיפגש עם משה שרת, וכלה בהזמנת נחום גולדמן לקאהיר. הוא רצה לסיים את המילחמה.

כל היוזמות הוכשלו. בן־גוריון ציווה לקרוא לו בכלי התיקשורת „הרודן המצרי", רבים כינוהו „היטלר של מצרים". והמילחמה נמשכה.

אין שמץ של ספק בכך שבסוף ימיו, בשנתיים האחרונות שלו, היה גמאל עבד־אל־נאצר מוכן לאותו השלום שמציע עכשיו סאדאת. הוא קבע זאת במיסמכים ובשיחות שהוקלטו.

בראשית 1970 שמעתי, במיאוזני, את קולו של עבד־אל־נאצר באחת ההקלטות האלה, והעברתי את תוכנה לידיעת פנחס ספיר, אז שר מרכזי בממשלת גולדה. עם עלותו לשילטון חזר סאדאת בעיקביות על קו זה באיגרתו לגונאר יארינג.

בפברואר 1971, חודשיים אחרי שעלה על כס השילטון, הכריז סאדאת רישמית על נכונותו לכונן שלום מלא עם ישראל. רק בנקודה אחת חל שינוי הדרגתי בעמדותיו המוצהרות: שמגעי עמי מצריים וישראל יהיו אחרי דור. אחרי־כן ירד לחמש שנים. אחר־כך אמר שזה יבוא עם השלום. עכשיו זה קורה ל פ נ י השלום, בצורה שאין לה תקדים בהיסטוריה.

אך לכל בר־דעת היה ברור כי הנורמאליזציה קשורה בשלום. כל מה שנאמר נגדנו במשך השנים, כל השטויות על ההבדל בין סאלאם וסולח, כל התיאוריות המלומדות על האנטי־שמיות של הערבים — היום זה נראה כפי שזה היה באמת: דיברי הבל ורעות־רוח, שטויות במיץ־עגבניות.

יתר דיוק: שטויות בדם. כי הרבה־הרבה דם, שינו ושלהם, נשפך בגלל שטויות אלה.

כיום ברור, כי מזה שנים ניתן היה להשיג את השלום — אותו השלום שנשיג עתה. אם קרה ההיפך, האחריות לכך רובצת במידה מכרעת על שיכמן של ממשלות ישראל בראשות מיפלגת העבודה, מדויד בן־גוריון דרך אשכול וגולדה, ועד לרבין.

והאחראי לכך יותר מכל אדם אחר היה משה דיין, האיש שרוחו ריחפה על כל הממשלות האלה מכפנים ומבחוץ.

■ ■ ■

ל מנחם בגין יש זכות גדולה אחת, שלילית אך חשובה: הוא לא שפך את הדם הזה. אין הוא אחראי למחדל ההיסטורי של מיפלגת העבודה.

יתכן שהיה דרוש אדם חדש, שבא ממחנה אחר, כדי לאפשר את היוזמה של סאדאת וכדי להגיב עליה כראוי.

בגין אינו מכין דבר בעניינים ערבים. זוהי מעלתו הגדולה.

הוא לא עבד איתם בפרדסי פתח־תיקווה, הוא לא נפגש עימם בשדות נהלל, אין הוא חייב להתחיל כל מישפט במילים: „אני מכיר את הערבים..." הוא יכול להתחיל במלאכה בלי דיעות קדומות.

בבואו למצריים הוא ייתקל בעולם חדש. הוא ייפגש עם עם הרוצה בשלום, אולי יותר מכל עם אחר בעולם. אך יהיה עליו גם להבין כי עם זה רוצה לשמור על כבודו הלאומי ועל מקומו בעולם הערבי, ואינו רוצה לבגוד בפלסטינים.

יהיה עליו ללמוד הרבה, ומהר. יהיה עליו לחוש באופן אינטואיטיווי מה שלא ניתן ללמוד תוך ימים ושעות.

הכך יהיה תלוי בכושרו של מנחם בגין לתפוס את גודל השעה, והתעלות לפיסגה זו. שערי ההיסטוריה פתוחים לפניו.

רק הוא עצמו יכול להחליט אם יבוא בשערים אלה.

* נכנעים לכוחות צה"ל אחרי כיבוש מצודת המישטרה.

במשך השנים, בוודאי ניתן היה למלא כמה כרכים. אך אין דבר. הכל נשכח. עתה השלום בשער.

בשער? הוא כבר קיים. עמים אחרים שלחמו זה בזה, היו זקוקים לשנים ארוכות אחרי חתימת חוזה־השלום, כדי לשכוח את מישקעי השינאה. כאן קורה ההיפך. השלום עדיין לא נחתם. אך באוהל הזה חוגגת ההתיידדות, כאילו שני עמים אחים מצאו זה את זה.

האכסטאזה גוברת. היא מגיעה לשיאה, כאשר חבורה של רקדניות מעלות את הישראלים על הבמה בהמוניהם. צעירה פעלתנית מסדרת אותם בטור ערפי, הנחש האנושי מתחיל להתפתל לאורכו ולרוחבו של האולם, כשהתופים מחממים את הדם והצעקות „שלום — סלאם!" מהדהדות.

האכסטאזה נמשכת דקות ארוכות. ישראלים מחבקים את הרקדניות, מסתדרים יחד עם הערבים במעגלים של ספק־הורה ספק־ריקוד־ערבי. עיתונאיות רוקדות על השולחנות, וסביבם מעגלים של גברים מוחאים כפיים. „סלאם — שלום! סאדאת — סלאם!"

■ ■ ■

כך נגמר היום, שבו התפשטה כאש השמועה כי מנחם בגין עומד להגיע לקאהיר, אחרי שהסכים לעקרונות־יסוד המקובלים על סאדאת.

הדבר נודע לנו באורח מיסתורי, על־ידי רמזים של אישים מצריים. בבוקר, בשיחה טלפונית עם תל־אביב (מרימים את השפו־

חולקו לכמאה עיתונאים ישראלים שהוזמנו ב־ / ראמידות. כשהכאפיות לראשיהם נסחפו החוגגים בצלילי המוסיקה המזרחית. בתמונה נראים ספן־השלום אייבי נתן (ראשון משמאל), ומאחוריו במאי הקולנוע והטלוויזיה הישראלית, לארי פרש.

עקאלים מוזהבים

ליל־השבת האחרון לחגוג במועדון־הלילה **סחרי סיטי** ליד הפי־

יום שישי, 16.12.77.

זה היה היום המשוגע ביותר בחיי. יום שעשה היסטוריה.

הוא נגמר במחזה מטורף, שכימעט לא ייאמן.

בשעה 02.00 בלילה רקדו במועדון־הלילה סחרי סיטי („עיר מידבר הסהרה"), שלרגלי הפיראמידות, כמאה ישראלים ויש־ראליות, חבושים כפיות וענגלים, בהמולה רעשנית עם רקדניות־בטן וזערות־מחול ערביות, כשצעיר ערבי צועק: „סלאם — שלום — סאדאת — שלום!" ועורכי־העיתונים, הכתבים־הכוכבים ושאר עיתונאים מכל הסוגים עונים אחריו בצעקה רמה.

הם הגיעו למקום אחרי ארוחת־ערב חגיגית, שערכה המישלחת הישראלית לעיתונאים הישראליים. אז חבשו כימעט כולם כפיות. עתה חבשו כולם כאפיות, ובמקום „דויד מלך ישראל, חי חי וקיים" שרו את השירים הערביים המשלהבים.

בשיא ההילולא שם שייקה בן־פורת, איש ידיעות אחרונות, את הכיפה שלו על ה־כאפייה, וכך סימל את האחדות היהודית־ערבית בצורה מושלמת.

■ ■ ■

כל העיתונאים כבר ראו ריקודי־בטן בחייהם — בעיתונים, בסרטים, ואפילו בהופעות חיות בישראל. אבל עד הערב לא ידעו מה זה. לראות את זה ממרחק של כמה מטרים, בביצוע של אמניות מן השורה הראשונה, זה דבר אחר.

בעזרת הוויסקי, שהוגש להם חינם יחד עם ערימות עצומות של אוכל, והמוסיקה הערבית המשלהבת, הנשמעת פה אחרת מאשר ברדיו ובסרטים, התלהטו הרוחות.

רקדנית הופיעה אחרי רקדנית, כל אחת וסיגנונה שלה. אחת מהן העלתה כמה מן האנשים אל הבמה המוגבהת, שבמרכז האולם דמוי־האוהל. היא העלתה גם אותי.

היא הסירה ממני את המקטורן, קשרה לי צעיף לבן על המותניים. לחשתי לה באוזן: „את יודעת שאני ישראלי?" היא הביטה בי בחוסר־אמון, והפליטה: „לא!" בערבית. חזרתי על דברי, אך היא בשלה. לבסוף השתכנעה, קראה לי „אהלאן!" — והריקוד החל. זה היה השיעור הראשון שלי בריקודי־בטן. „עכשיו, כשיש שלום, אתה צריך לבחור לך ממילא מיקצוע אחר," התלוצץ אחד העיתונאים, „למה לא זה?"

הישראלים נמסים באושר. חזי כרמל הביט סביב, ואמר: „אחרי השלום, תהיה תל־אביב ריקה בליל שבת. כולם יבואו הנה במכוניות. בבית יישארו רק הילדים עם המטפלות, שתגענה ממצריים." ואכן — קאהיר אינה רחוקה מתל־אביב יותר מאשר שארם־אל־שייך.

„צריך להחתים אותה על חוזה־הופעות בארץ!" מציע מישהו, ומצביע על רקדנית־בטן נהדרת.

„השלום נכנס לו לראש!" אומר שייקה בן־פורת על אייבי נתן, המוחא כפיים כמשוגע, המדביק לאחת הרקדניות שטרות־כסף ישראליים לחזה.

השלום נכנס לראש גם לאחרים. אילו אפשר היה לקבץ יחד את המאמרים נגד השלום, שנכתבו על־ידי הנוכחים כאן.

כיפה על כאפייה

הכתב המדיני של **ידיעות אחרונות**, ישעיהו („שייקה") בן־פורת, רוקד כשהוא חבוש על ראשו כיפה על גבי כאפייה, סמל למעמד שבו חגגו יהודים ומוסלמים בצוותא. העיתונאים הישראלים השתתפו בריקודי הבטן ובשירה של השירים הערביים המשלהבים.

כמו שייכים

מנסיכויות הנפט נראים העיתונאים הישראלים המבלים במועדון־הלילה המצרי **סחרי סיטי**. מימין לשמאל: שייקה בן־פורת, איש **ידיעות אחרונות**, חזי כרמל, כתב השבועון הצרפתי **ל'אכספרס** בישראל; אורי אבנרי, עורך **העולם הזה**, וגדעון ברקי, כתב סוכנות־הידיעות הגרמנית בישראל.

הזמנה למחול

רקדנית־הבטן המצריה מזמינה עיתונאי ישראלי לרקוד עימה. היא, והרקדניות המצריות האחרות במועדון, העלו את הישראלים על הבמה, סידרו אותם בטור ערפי והרקידו אותם סביב האולם בנחש אנושי ענקי. הקהל מחא־כפיים וקרא „סאלם — שלום".

שילהוב כללי

שיאו של הערב, השתוללות כללית של כל החוגגים, ישראלים ומצרים, שהתערבו אלה באלה, התנועעו יחדיו לקצב הנעימות של התיזמורת המזרחית במועדון. במרכז התמונה נראים המרקידים המקצועניים של המועדון. התמונות שבעמוד זה צולמו בידי שבתאי טל, צלם השבועון **שטרן** בישראל, עבור **השטרן**.

הכיפה והנאפייה

השחלבות במרחב

הכתב לענייני ערבים של **מעריב**, שמואל שגב, מפגין את בקיאותו בריקודי המזרח בחברת אחת מרקדניות מועדון־הלילה המצרי שלרגלי הפיראמידות שבמצרים.

פרסמו בסקירת־עיתונים מצרית ממשלתית. נראה כי בגין הרחיק לכת אף מתוכניות אלון ודיין: הוא מוכן לוותר בפירוש על ריבונות ישראלית בגדה, להפסיק את ההתנחלויות, להחזיר מימשל ירדני, לצמצם את הכיבוש הישראלי לעמק־הירדן.

המצרים חוקרים: למה הוא מתכוון? האם ירחיק לכת יותר?

אני מסביר לאיש־שיחי שזוהי מהפכה לגבי איש כמו בגין. אין ספק שעשה צעד כביר מאז יוזמת־סאדאת. כמה נאומים שמעתי בחיי, מפי מנחם בגין, נגד רעיונות והצעות שהיו פחותות מאלה?

כמה מן העיתונאים מסתכלים בי בכבוד מחודש. מאז בואי לקאהיר השבתי על כל השאלות: אני אופטימי. אם נשלח אליהו בן־אלישר לקאהיר, יכולה להיות לכך רק סיבה אחת: בגין רוצה להיות מוזמן לקאהיר, להזמנה כזאת יש מחיר גבוה, ובגין מוכן לשלמו. אולי, מי יודע, שמע בגין את משק כנפי ההיסטוריה, והבין כי מקומו בהיסטוריה כעושה־השלום בטוח יותר מאשר מקומו כאיש ארץ־ישראל השלמה?

כמו שאומרים, אינשה־אללה.

■ ■ ■

משעות הצהריים, שמועה רודפת שמועה. בגין עומד להגיע למצריים. מתי? אולי כבר ביום הרביעי הבא. הוא העביר לקארטר הצעות מרחיקות־לכת, המספקות את דרישות־המינימום לכינוס ועידת־ז'נבה. מתקשים להאמין, אבל השמועות מתחזקות.

בערב עורכת המישלחת הישראלית קבלת־שבת לעיתונאים הישראליים. בחדר־הקבלה של המלון אני תופס את ד"ר

(המשך בעמוד 28)

ובלי משים עולה המחשבה: מה יהיה כאשר המוני־המונים של ישראלים יציפו את אתרי־התיירות האלה ויתנהגו כהרגלם? אצים ממקום למקום, כדי להספיק. כדי להגיע לסקארה, עוברים את הכפרים של מצריים המיושבת. הם מזכירים את הכפרים הערביים שהיו פעם בארץ — חוות של חימר, קצת בתים של לבנים אדומות קטנות, פה ושם בית מהודר יותר. אשה עומדת בתעלת־השקייה של מי־הניילוס, מכבסת. לידה משחק נער. בשדות עובדים גברים כפופים, המטפלים באדמה בידיהם ממש. החלקות קטנטנות. הרבה תמרים, הרבה ירק, הרבה גינות־ירק שטוחות. ג'מוסים שותים מהתעלה.

בסקארה מרים אמנון קפליוק, הכתב של לה מונד, אבן גדולה, שהיתה כנראה פעם חלק מעמוד־שיש. אמנון אוסף בכל מקום אבנים לאוסף שלו. הוא מתכונן להעבירו בבוא היום למוזיאון ישראל, „או למוזיאון השואה, אם בגין יגיד לא."

הפרופסור המצרי תפס אותו בקלקלתו. באדיבות מצרית הוא מבקש ממנו את האבן, מוסר אותה לזקיף מצרי, כדי שיחזירנה למקומה.

„חכה שיבוא הנה משה דיין," מתלוצץ עימו אחד העיתונאים, „בבוקר תתעורר ולא תראה כאן את הפיראמידה." המצרי מחייך באדיבות.

באוטובוס, בדרך למלון, פותח מישהו את שידורי ישראל, והמכונית מתמלאה בצלילים עבריים. מספרים על מסעו של בגין לארצות־הברית. גם זוהי תמונה מוזרה: אוטובוס של תיירים עובר את כפרי מצריים, כשבתוכו משמיע הרדיו דברים ושירי־מולדת בעברית, והמצרים משוחחים עם הישראלים על המצב.

■ ■ ■

כתב־טלוויזיה מצרי, שנאמר עליו כי הוא למעשה איש־הסברה בכיר של הממשלה, מספר על הצעות בגין, כפי שהתבטן המצרי מעניק אורי אבנרי, אחרי שהרקדנית העלתה אותו אל הבמה, הסירה ממנו את מיקטורנו, קשרה צעיף סביב מותניו והחלה מלמדת אותו ריקוד־בטן לקול תשואות הקהל. בתום הריקוד הודה אורי אבנרי לרקדנית בנשיקה, זכה שוב לתשואות הקהל.

נשיקה לרקדנית

הכיפה והכאפייה

(המשך מעמוד 27)

מורסי סעד־אל־דין, ראש מינהל־ההסברה המצרי, איש המקורב לנשיא. אני מדבר איתו על פרוייקטים שונים שאני מכין. הוא מביע תמיכה, אך מחשבותיו נתונות למה שמתרחש בחוץ. „הדברים מתגלגלים במהירות," הוא אומר. „בגין יבוא כנראה בקרוב."

מתי? איש אינו יודע. רק הנשיא עצמו הוא בתוך העניינים. פקידיו הבכירים ביותר מגששים באפלה. „אתמול שלח הנשיא את ראש־לישכתו אל בן־אלישר," מגלה מורסי, „כנראה שהודיע לו על הזמנת בגין."

הארוחה עצמה היא אירוע מוזר. בכניסה לאולם, המשמש בדרך כלל כמועדון־לילה, מחלקים לבאים כיפות. מבקשים לא לחלל את השבת, לא לעשן, לא לצלם. ליד השולחנות הארוכים מסתדרים כ־150 בני המשבה הישראלית.

בן־אלישר עושה קידוש על מיץ־תפוזים. היין כאן הוא יין־נסך, ואי־אפשר להשתמש בו למטרה הקדושה. הוא מברך את השר המצרי, שבא לכבד את המעמד בנוכחותו.

מחלקים אוכל. ולא סתם אוכל, אלא את האוכל הרע ביותר שאכלתי מימי. הוא בא בקרטונים של חברת־תעופה, והוא כשר. „אם האורח המצרי אוכל את זה," מתלוצץ מישהו, „הוא בוודאי אומר לעצמו כי מחיר השלום הוא יקר מאד!"

■ ■ ■

מעטים יודעים את מקורו של אוכל כשר זה.

באחד הימים הראשונים שלי בקאהיר ובמנה האוס, קיבלתי הודעה בהולה מ־מנהל המלון, שהוא הודי ממוצא פרסי. (מנה האוס מנוהל על־ידי רשת־המלונות ההודית אוברוי.)

המנהל ביקש ממני עצה: מה יהיה מצב הכשרות? „כמה מאנשי המישלחת שלך יצרו לאכול כשר?"

רמזתי בעדינות שאיני אחראי למישלחת הישראלית, ושמוטב לשאול מקורות משלתיים. אך הוספתי שאין להניח כי העיתונאים הם דתיים, מלבד קומץ קטן. אשר לחברי המישלחת הרשמית, ייתכן והם יתעקשו לאכול כשר מטעמי עיקרון, אך מסופקני אם יש ביניהם אוכלי־כשר אמיתיים.

המנהל לא הסתכן, הזמין 200 מנות כשרות ליום מחברת־התעופה האוסטרית. אלה הן המנות שמחלקים לנוסעים כשרים במטוסים. אוכל איום ונורא — אפונה ובשר חסר־טעם.

מאז מונח האוכל כאבן שאין לה הופכין. רק שני אנשים מכל הישראליים ביקשו לאכול כשר.

התלוצץ על כך מורסי: „זה דומה ל־בחורה שהקפידה להשתמש בכל האמצעים למניעת הריון, גלולות, תכשירים, הכל. אבל איש לא ביקש לקיים עימה יחסים."

עכשיו מוגש האוכל הזה, לכבוד שבת קודש. קשה לאכול אותו. המלצרים המצריים, הרגילים להגיש את מיטב האוכל של ארץ אהבת־אוכל זו, מביטים בהשתאות בקרטונים. אנשי־הביטחון המצריים עומדים מן הצד, מקשיבים לשירי־הדת המושרים במקהלה. ברור שהם נבוכים. מעולם לא ראו טכס יהודי כזה, ואין הם יודעים איך להתייחס אליו.

כימעט כל הנוכחים חובשים כיפות לכבוד העניין. דרושות רק כיפות כדי לגרום לכך שעשרות מהעיתונאים ייראו כרבנים. עם ישראל, כאמור, חי חי וקיים.

■ ■ ■

אני מתפלח החוצה. שם תופס אותי אהוד יערי, כולו נירגש. כרגע הוציאו אותו מן האולם. יש הודעה דחופה: הנשיא סאדאת עומד למסור מחר ראיון לטלוויזיה הישראלית. אולי אפשר להרכיב מישלחת של עיתונאים ישראליים.

ממהרים למורסי. הוא כימעט המום. לפני שעתיים עדיין לא ידע על כך דבר. הנשיא החליט למסור את תשובתו לקאהיר ולבגין בטלוויזיה. מחר ב־11 יקבל עשרה ציוותי־טלוויזיה מכל העולם, וביניהם צוות ישראלי. ברור כי הוא עומד להזמין את בגין. ברור כי הצעות בגין סיפקו אותו, כבסיס למשא־ומתן. ברור שהוועידה הולכת להסתיים, בבוא היום, באופן חיובי.

ששון ושימחה. הישראלים חוזרים מן הארוחה החגיגית, שומעים את החדשות ומצב־רוחם נעשה מרומם. סביר מאד שיום כזה מוכרח להיגמר במועדון־לילה — על־חשבון ממשלת מצריים.

שלום עם סאדאת - אבל מילחמה עם „חרות" -

ניצי ישראל מתגייסים כדי לטרפד את תנופת השלום

חזית הסירוב

מאיימת על בגין

פגישה באיסעילה

מנחם בגין לוחץ את ידי סאדאת בעת ביקורו בירושלים. השניים ישובו ויפגשו ביום הראשון הקרוב באי השלום שליד איסמעיליה. הפעם יביא בגין לסאדאת תמורה ליוזמת השלום שלו: עקרונות שלום שבעיקרן מונחת נכונות לנסיגה משטחים נרחבים ונכונות להעניק אוטונומיה לערביי השטחים, לפני שיכריעו בבחירות — במועד שייקבע במו"מ.

מחוץ לתמונה

שר־החוץ משה דיין בשיחה עם אנוואר אל־סאדאת בעת ביקורו בירושלים. בתום ביקור סאדאת חשש דיין מקשיחותו של בגין, ניסה לארגן בחשאי „אלטרנטיבה של ויתורים" שתאיים על שלטונו של בגין. בגין אימץ את תוכנית דיין אולם מנע ממנו לזכות בתהילה כיוזמה. צירוף דיין למסע בגין לאיסמעיליה נעשה אחרי שנעשו מאמצים לפייס בין בגין לדיין.

עיסקי חיוכים וקורן מאושר ניצב ראש־הממשלה מנחם בגין בשעת בוקר מוקדמת ביום הרביעי בשבוע שעבר בנמל־התעופה בן־גוריון וצפה בהנאה בעתונאים הנדהמים, שהוזעקו מבתיהם בחצות־לילה כדי לכסות את מסעו המפתיע לארה"ב.

המסע עצמו היה מפתיע. אבל ההפתעות האמיתיות היו שמורות בכיסו ובליבו של מנחם בגין. הגדולה שבהן היתה הבשורה שהוא נשא עמו לארצות־הברית — מוכן לנטוש את העקרונות שהחזיק בהם 30 שנה: בגין שמוכן להרחיק לכת בוויתורים למען השלום עד כדי הכרה עקיפה בישות פלסטינית — אם כי בניסוח מילולי שונה — להניח יסודות לידתה של מדינה פלסטינית בעתיד ולהכיר בזכות פליטים פלסטינים לחזור לתחומי מדינת־ישראל.

„מעתה," התלוצצו בירושלים, „יחגגו בחודש דצמבר שני חגי־מולד: לידתו של ישו ולידתו של בגין החדש."

בסל גדוש ההפתעות של סבא חג־המולד הישראלי, היתה עוד הפתעה אחת קטנה, שעוררה תחילה תמיהה ורק השבוע הסתבר פישרה. היא הופיעה בדמותם של שניים מהמלווים שבגין בחר לקחת עמו למסעו בארצות־הברית: יועצו לענייני הסברה, שמואל כץ, וחברו לנשק מהמשפחה הלוחמת, חיים לנדאו.

קשה היה להבין מדוע בחר בגין דווקא בשניים אלה מכל המומחים והיועצים. הסברה מרצץ יצא מהשק רק כאשר חשף בגין בארצות־הברית לראשונה את עקרונות השלום שלו, שנועדו להוות מחווה נגדית למחווה של סאדאת ולשמש עמדת־פתיחה ישראלית במו"מ על שלום כולל.

מנחם בגין צפה מראש את סערת ההתנגדות שתתחולל בכל המערכת הפוליטית במדינה ברגע בו יגלה את דמותו המדינית החדשה. הוא תיכנן את כל מהלכיו בתבונה ובעורמה על מנת להקהות בעוד מועד את הוד־החץ של הביקורת העלולה להתעורר כלפיו דווקא מקרב תומכיו וחסידיו השוטים של בגין הישן.

ראשי גוש אמונים, חנן פורת וצבי סלונים, נשלחו מהארץ בשליחות עליה, נוטרלו לחלוטין. מפלגתו שלו לא הובאה בסוד התפנית. ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת הוחרמה. אפילו שרי הממשלה לא הוכנסו לתמונת המהפך הצפוי. רק לשרי ועדת־השרים לענייני חוץ־וביטחון של הכנסת מוגבל של העתיד להתחולל, תוך שהם מוזהרים שלא לשוחח על כך אפילו עם חברי מפלגותיהם. הכל נעשה כדי למנוע דליפה של התוכנית שבישרה את המטמורפוזה בתדמית בגין מנץ ליונה.

חששו העיקרי של בגין מפני ביקורת מבית, בתוך תנועתו, היה בדמותם של שמואל כץ וחיים לנדאו, מקורביו שהתנגדו לשינוי בעמדותיו והסתייגו מעקרונות השלום החדשים שגיבש. הם היו עלולים לעמוד בראש המרד הפנימי בליכוד נגדו. בגין ניטרל את שניהם בהצמידו אותם אליו, כשהוא משאיר את מהגיונות חזית הסירוב העלולה להתגבש נגדו לנמושות כמו גאולה כהן ומשה שמיר.

ההפתעה המשמעותית הנוספת בי־מהלכיו המהירים והמתוכננים של בגין היתה השארתו בצל, ודחיקת רגליו של שר־החוץ משה דיין, האיש שהשפיע אולי יותר

מכל אדם בודד אחר על המהפך האישי של מנחם בגין.

דה־גול הישראלי

פרשנים והיסטוריונים יעסקו עוד רבות וממושכות במניעים ובגורמים ש־חוללו מהפך זה. סימפוזיונים ומחקרים עוד יערכו לסיבות האישיות והמדיניות שהביאו את בגין להיראות — לפחות בשלב זה — כדה־גול ישראלי, שהבהיר לשילטון נטש את עמדותיו הקיצוניות והתפשר עם ה־מציאות הפוליטית.

ייתכן כי אחד הגורמים לכך היא תפיסתו המהירה של בגין את ההזדמנות שניתנה לו לשחק בתפקיד ראשי על במת ההיס־טוריה הישראלית והגלובאלית. אולי מצב בריאותו הרופף הוא שהחדיר בו את ה־תחושה כי הזדמנות מעין זו לא תחזור שוב בקאריירה שלו. איש עקרונות־הברזל ה־בלתי־ניתנים לערעור, הרכין ראש מול משק כנפי ההיסטוריה.

אבל מעבר להנחות אלה ולאלף ואחד גורמים וסיבות שחברו יחד ליצור סיטו־אציה חד־פעמית וחולפת, היה גם אדם שדחף את בגין אל הצעד הראשון בדרך החדשה: משה דיין.

כיום נראה כמעט בבירור כי משה דיין נענה להצעתו של בגין לכהן כשר־החוץ בממשלתו שהיתה כרוכה בלהתבוזת ב־גינויים של זנות פוליטית ובגידה, מתוך התלטה נחושה לטהר את שמו כמחדלטור מספר אחד של ישראל וכמטרפד העיקרי והעקבי של כל יוזמות השלום במשך דור.

דיין הקדים את בגין בשאיפה לתקן את מעמדו בהיסטוריה של ישראל. מרגע בו נכנס לתפקידו החל ליזום את המהלכים שנועדו לרכך את התדמית הקשוחה של ממשלת הליכוד ולדחוף אותה לקראת השגת היעד הממשי האחד שהיה חייב להיות מוצב מול כל ממשלה ישראלית — הסדר שלום עם מדינות־ערב.

יוזמות אלה קיבלו משמעות מיידית כרגע בו פרצה יוזמת השלום של סאדאת. הם נתקלו בהתנגדות עיקשת ונוקשה מצד מרבית מנהיגי הליכוד ובראשם בגין, ש־התבצרו בעמדותיהם הישנות.

גם אחרי ביקורו של סאדאת בישראל והתנופה הבלתי־ניתנת־לעצירה שנוצרה עקב כך, נדמה היה כי בגין לא ישנה את עורו זכי עמדותיו הקשוחות יכשילו את היוזמה בעודה באיבה.

במצב זה ארעו מאחרי־הקלעים ומתחת לפני השטח מספר התרחשויות, שאם לא היו הקש ששבר את גבו הנצי של בגין ודאי היה להם חלק מכריע במהפך שהת־חולל בו. בעקבות שורה של מגעים ו־שיחות בין גורמים שונים נוצרה בפעם הראשונה אפשרות של היווצרות קואליציה חדשה שתטה את הכף ברגע המכריע למען ויתורים להשגת הסדר שלום, אפילו בניגוד לדעתו של מנחם בגין.

המגעים עדיין לא לבשו צורה קונקרטית. הם היו בסך הכל גישושים בלבד. אבל הם הצביעו על אפשרות גיבוש היערכות פוליטית חדשה העלולה אפילו להדיח את בגין ולהציב במקומו את משה דיין כראש־ממשלה הניצב בראש חזית שתפעל למען השגת הסדר שלום.

רובם של מגעים וגישושים אלה עדיין לוטה בערפל ויחלוף זמן עד שיחשף ניסיון התארגנות זו במלואו. אולם אין ספק כי בגין קיבל מידע על כך, ולמידע זה היה חלק מכריע בשיקולים שהביאהו ל־החלטה על המהפך.

הכנות למהפכת־שלום

את הביטוי הגדול הברור ביותר לאפשרות היוצרותה של אלטרנטיבה לבגין, אם ימשיך לדבוק בעמדותיו הנוק־שות, נתן משה דיין עצמו כשהופיע בכנס הבמה לדיונים ביום השלישי בשבוע שעבר.

הצהיר אז דיין בצורה בוטה: „אם ה־ממשלה אינה מסוגלת לאמר דברים שהיא רואה כנכונים ולהציע פתרונות ריאליים למצב ריאלי לתקופה זו — היא באמת אינה ראויה לשמש כממשלת־ישראל.“ בהופעה בטלוויזיה קרא דיין לעם לשקול מחדש את עמדות היסוד של מדיניות הממשלה ול־התכונן ל„החלטות קשות.“

היו פרשנים שנטו לפרש הצהרות אלה כביטוי לתיסכולו של דיין, על שבגין גונב ממנו את כתר מעצב המדיניות. למעשה היתה זו אזהרה מפורשת שאם בגין לא יקבל את ההצעות לאימוץ עקרונות חדשים במגעים לקראת הסדר שלום, עלול להיווצר משבר שיציג את בגין כמי שהחמיץ בגלל נוקשותו את ההזדמנות ההיסטורית שנוצרה בעקבות יוזמת השלום של סאדאת.

המגעים מאחרי־הקלעים נערכו על־ידי דיין עצמו ועל־ידי כמה מעוזריו, ובראשם עוזרו האישי, אלי רובינשטיין.

הפגישה החשובה ביותר של דיין היתה עם שר־האוצר ומנהיג המפלגה הליברלית שמחה ארליך. היא נערכה עוד לפני נסי־עתו של ארליך לגרמניה והתקיימה בקפה סקאלה בתל־אביב. מלבד ארליך ודיין לא נכח בה איש, אם כי עוזרו של דיין, רובינ־שטיין, המתין לו במכונית הירוקה יחד עם שומרי־הראש. היה זה דווקא דיין שדאג כי שמעה של הפגישה יגיע לאזניו של בגין, מה שעורר אחר כך את כעסו של ארליך.

המיפלגה הליברלית היא ברובה מפלגה של יונים. רק שלושה מתוך חברי הכנסת של מפלגה זו יתדעים כניצים, אם גם כאלה שיקבלו תמיד את דין התנועה ואת פסק דינו של ארליך: השר יצחק מודעי, ר־הח"כים משה ניסים ופסח גרופר.

אין ספק כי לו היה בגין שומר על קו נוקשה וגורם על־ידי כך לפיצוץ שיחות השלום, אפשר היה אולי לשכנע את אר־ליך לעבור עם 15 חברי הכנסת שלו לגוף פוליטי חדש בראשותו של דיין שהיה מסכים לוויתורים ומונע את פיצוץ השלום.

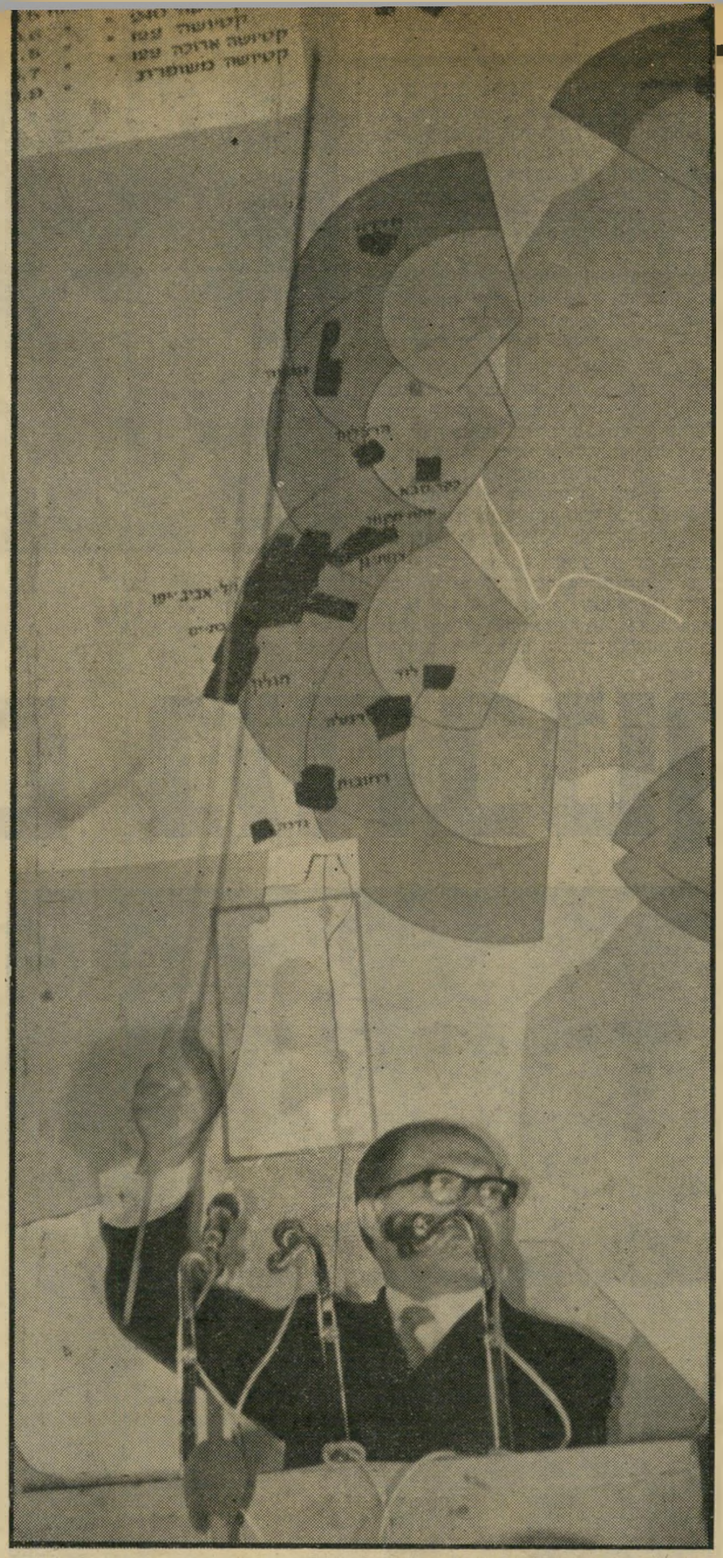
בערך באותה תקופה נפגש אלי רובינ־שטיין, שהוא דתי ותלמיד ישיבה בעבר, עם שני חברי כנסת של המפד"ל, הידועים בעמדותיהם היוניות: אברהם („אברמל“) מלמד ודויד גלס. הפגישה עם גלס נערכה במזנון חברי הכנסת שבכנסת ואילו מלמד הוזמן לחדרו של דיין בכנסת שהושאל לצורך השיחה על־ידי רובינשטיין. הגי־שושים של רובינשטיין עם אנשי המפד"ל היו קצת יותר בהירים. הובטח לרובינשטיין כי אם אמנם יסכן בגין את שיחות השלום ויוקם גוף פוליטי בראשותו של דיין כדי להציל אותן, עשויים בין 3 ל־4 חברי כנסת מהמפד"ל להצטרף אל דיין.

השיחה דלפה אל המזכיר הפרלמנטרי של המפד"ל אריה האן, המקורב לצעירי ה־מפד"ל. הוא מיהר לדווח עליה לשר החינוך זבולון המר ולח"כ יהודה בן־מאיר וכך נו־דע עליה לבגין.

אחת השיחות האחרונות נערכו בין דיין לבין ייגאל ידין, סגן ראש־הממשלה ומנ־היג ד"ש. לאחרונה עבר חתול שחור בין בגין לידין. ידין, שהתגלה כרודף כבוד ושרה, נעלב בערך פעמיים מיחסו של בגין אליו. כיוון שלדבריו אין הוא מכבד מספיק את נושא תפקיד סגן ראש הממשלה.

השיחה בין דיין לידין התקיימה בתל־אביב במיסעדה אולימפיה והשתתפה בה גם רעייתו של דיין, רחל. על־פי מערך הכו־חות בתוך ד"ש יכול היה ידין להבטיח לדיין את תמיכת מרבית חברי הכנסת של ד"ש, כולל שר־המישפטים שמואל תמיר ואנשיו, במידה ותיווצר הקונסטלציה המתאימה.

גם על פגישה זו נודע לבגין, הפעם, מפי עיתונאי שהיה באותה עת במיסעדה ומיהר לדווח על כך לראש לישכתו של בגין, יחיאל קדישאי.

הגילגול הישן

מנחם בגין באופוזיציה בעת מסע הסברה שניהל נגד ויתור על שטחי יהודה ושומרון. המפה שמאחוריו ממחישה את הימצאות ערי ישראל בטווח טילי קטיושות העלולים להיירות מגבול 1967.

„המצרים עובדים עם דיין“

זה היה ניצר מצב, בו היה מגלה בגין קשיחות ודיין היה מקים את ה־גוף הפוליטי החדש שלו תחת הדגל של הצלת השלום, היו מובטחים לדיין גם כמה חברי כנסת ממיפלגתו של בגין עצמו. עזר וייצמן, שאינו נמנה עם מעריציו של דיין, ומועמד פוטנציאלי להתחרות בדיין על תפ־קיד היורש, היה על פי ההערכות נוטה להת־ייצב לצד דיין. אל וייצמן היו מצטרפים כמה מאוהדיו בסיעת חרות בכנסת, בראשם סגן שר־הביטחון תת־אלוף (מיל.) מרדכי ציפורי.

גם בגין וגם דיין יודעים כי תמיכת שמו־נת חברי הכנסת של סיעת לעם בליכוד מובטחת לדיין בכל צעד שיעשה, למרות שלעם היום היא הסיעה הניצית ביותר בכנסת. יגאל הורביץ, מנהיג לעם, מאמין כי יצליח לתמרן אפילו את חסידי ארץ־ישראל השלמה בסיעתו לתמיכה בדיין בכל מצב.

הנעלם הגדול ביותר במישחק האיומים החשאיים אותו שיחק דיין כלפי בגין היה דווקא סיעת המערך. מלבד אנשי ההתייש־בות, בראשם התייצבה לאחרונה גולדה מאיר, הנחשבים כיום לניצים קיצוניות, נר־אה כי הפיכה כזו של דיין היתה זוכה להצלחה מרובה אצל הסיעה. הצעירים ואנ־שי חוג לשילוב היו עשויים להתאחד עם פליטי רפ"י לשעבר ועם מתנגדי בגין בכל מהלך שלו ומצטרפים לדיין. אין ספק כי גם יושב־ראש המיפלגה שמעון פרס, למרות הכריזתו מתחילת השבוע בגנות הוויתורים של בגין, היה מצטרף לכל ויתור של דיין.

על הנייר לפחות יכול היה דיין להקים קואליציה רחבה כשהוא משאיר את בגין במיעוט. כמובן שלו היה דיין ממשׂ את איומו ומנסה להרכיב את הגוש הפוליטי החדש, לא הכל היה הולך חלק. היו רבים שהבטיחו ברמז לדיין או שנתנו להבין ל־רובינשטיין כי אכן יצטרפו אליו, שהיו נסו־גים ברגע האחרון.

אולם האיום, למרות שלא נאמר מפו־רשות, נשאר איום. כאשר ברגע מסויים נדמה היה כי אכן בגין „עושה תרגיל,“ וישׂ־מור על עמדותיו הקיצוניות, ודיין אמנם ינסה לממש את איומו, היה מי שאמר ספק בצחוק ספק ברצינות: „דיין עובד עם המצ־רים: ב־1967 עשה אותו נאצר שר־ביטחון וב־1978 יעשה אותו סאדאת ראש־ממשלה.“

הסדר הפוליטי החדש

תכן שברגע מסויים עמדה מול מנחם בגין הברירה: להתייצב מול חזית שלום התובעת גמישות וויתורים או מול חזית סירוב, שאנשיה מעדיפים שטחים וכיבוש על שלום, אפילו במחיר מילחמות.

ללא ספק היה זה אחד השיקולים, נוסף לשיקולים רבים ומכריעים אחרים, כאשר החליט בגין לחצות את הרוביקון בדרך שאין־ממנה־נסיגה, אל כיוון השלום. אלא שבגין חצה את הנהר לבדו, כשהוא מש־איר את דיין מאחור. אין ספק כי לאור מה שהיה שוב לא יהיו יחסיהם כשם שהיו.

אחרי ההלם הראשוני שהיה כרוך בעי־כול לידתו של בגין החדש, התעוררה כצפוי חזית הסירוב הישראלית, שהקיפה את כל הניצים והערבים, החל מיצחק רבין ועד גאולה כהן.

בגין צפה מראש התמרדות זו, התכונן לקראתה כראוי ומשוכנע ככל הנראה ב־יכולתו להתמודד עימה ולדכאה.

המהפך שחולל בעמדותיו ותפיסותיו, גם אם הוא נראה עדיין מוגבל ומסוייג, עשוי לחולל היערכות חדשה בכל המערך הפוליטי במדינה. כשם שהתמיכה בבגין ובמדיניותו החדשה חוצה את כל המיפ־לגות, כך גם ההתנגדות לו. במקום המערך הפוליטי הישן עשוי לקום בישראל בעתיד סדר פוליטי חדש בו תתייצבנה שתי חזי־תות: חזית השלום שבגין יתייצב בראי־שה מול חזית סירוב, רעשנית וקולנית לא פחות מחזית הסירוב הערבית.

נשות השלום הנשים במסיבת השלום היו החלק החשוב שלה. בתמונה יושבות: הבמאית מירי מגנוס (ממושקפת), הבוטיקאית דליה מרוז, תמר ישר, הגרפיקאית צילה מנוסי. עומדות: בעלת חנות לעתיקות דינה קיפניס, שושיק שני ובעלה אריק, מירי זיכרוני והציירת עדית פאנק.

שלום מהבטן

גם לזוג ציונה ודן קדר, כמו לרבים אחרים, נמאס לשמוע את השאלה: „מה, אתם לא בקאהיר?" אשת החברה והצייר החליטו להביא את קאהיר אליהם הביתה, ובכך להימנע מן הצורך להשיב עשרים פעם ביום על שאלה זו.

תחילה פינו את שני ילדיהם מהבית. אחר־כך חיפשו בית־דפוס שברשותו או־תיות בסיגנון עתיק, ורק לבסוף ערכו סיבוב טלפוני בין ידידיהם, הנמנים רובם ככולם עם עולם התיאטרון והבוהמה של תל־אביב, והזמינו אותם למסיבה על טה־רת הערביות והאופי המזרחי.

היו להם שלוש סיבות טובות לערוך את המסיבה. הסיבה החשובה הראשונה היא ועידת קאהיר, שנערכה בילדיהם במרחק 40 דקות טיסה מדירת־הגג שלהם שבתל־אביב. הסיבה השנייה, חשובה עוד יותר, היא מלאות 15 שנה לנישואיהם. והסיבה החשובה ביותר היא יום־הולדתה של ציו־נה, מי שהיתה קצינה מפורסמת בצנחנים ואחר־כך קצינת־טייסת בחיל־האוויר.

וכמו כל מסיבה החלה גם זו באוכל, שפע של אוכל, בעיקר חומוס וטחינה כש־רק מרק הגולאש הזכיר שבכל־זאת, הרוב עדיין בארץ. אחר־כך היתה שתיה כדת. הקדרים רצו לתת עראק זחלאווי, אבל

מסיבת אמנים סוע
רקדנית־בטן, צייר
לכבוד השלום הסוחפ

נשף חשק אחת הבעיות של הזוג קדר באירגון המסיבה היתה מציאת דפוס שבר־שותו האותיות שבהן הודפסו ההזמנות.

לחיים הציירת מרים דאובר מרימה כוס לחיי השלום והצלחת ועידת קאהיר. לידה הדוגמנית גילגי קלינג.

השמן והרזה רביעיית מועדון־התיאטרון, וגרמה לגלי־צחוק. יענקל'ה הגיע עד לקורקבן של שושנה. רקדנית־הבטן שושנה, שהיתה האטרקציה של הערב, סחפה עימה למרכז החדר את יענקל'לה בן־סירא, איש

משחקי ציור ציונה קדר לבוש (באמצע). בעלה, וצייר על חולצת־הטריקו הלבנה של יענקל'ה בן־ס

ערבי פרטי

הזוג קדר שלא הצליח למצוא ערבי אמיתי למסיבת־השלום שלו, הזמין את מישקה המפורסם, עושה המיסגרות התל־אביבי לבוא כשהוא מחופש כערבי לכל דבר. ליד מישקה, משמאל, הצעיר שבין באי המסיבה צוחר בן־יהודה, לידו ידידתו הציירת מרים דאובר.

יושבת, במישקפיים שוש שולמן, רעייתו של המנתח הפלסטי יוש שולמן (עומד משמאל). קיצונית משמאל שוש שיף, חברתו של המלונאי חיים שיף ולידה, בשימלה לבנה, רוני סרנת, אחת הנשים היפות השובדות במחקר בטלוויזיה הישראלית, אשתו של הד"ר חיים סרנת, מומחה לרפואת שיניים לילדים.

האטרקציה

אלי סיני, חפ־אורן תיאטרון

הבימה, בוחן מקרוב את אבריה של רק־דנית־הבטן שושנה, שהופיעה במסיבת־השלום הראשונה אשר נערכה בישראל.

האורחים ביכרו את הוויסקי הישן והטוב. אבל כל אלה היו רק אקדמה. העיקר היה דמותה של שושנה, צעירה יוצאת מצרים בעלת קילוגרמים רבים במקומות הנכונים אשר הסכימה, תמורת סכום סימלי ולמען השלום לערוך מופע של ריקוד־בטן אמיתי, ממש כמו המופע שבו חזה השבוע הד"ר אליהו בן־אלישר. אלא שהוא היה בקאהיר.

בשעה שלוש לפנות־בוקר החליט בעל הבית כי המסיבה צריכה להיות רצינית ותרבותית יותר. הוא הציע חולצת טריקו לבנה לכל מי מהאורחים או האורחות שיסכימו להסיר את חולצתם הפרטית ולצייר ציורי שלום על חולצת הטריקו. אף אשה לא היתה מוכנה להתפשט בשביל השלום, אבל דידי מנוסי התנדב מייד. אולם הסתבר כי השלום קצת קטן על דידי: החולצה פשוט לא עלתה על ממ־דיו. הקטן שבחבורה, יענקל'ה בן־סירא, הסיר את חולצו וקדר צייר עליה יונה ואת המילה „שלום" בשתי השפות.

בטן מול בטן

השחקן שמואל עצמון מנסה להתחרות ברקדנית־הבטן המקצועית שושנה, שקשרה את צעיפה סביב אזור חלציו כשהיא אומרת: „יותר טוב שלא יראו." עצמון היה מתחרה רציני לשושנה ולבן־סירא.

ת שבמרכזה עמדה

את פתיחת החג'גות

ת עתה את הארץ כולה

בחולצה המודפסת עם תמונות בגין וסאדאת צייר דן קידר. החליט להתחרות בחולצת אשתו א יונת שלום ואת המילה „שלום" בעברית ובערבית.

בני תישחורת

לאלפיהם מילאו את כיכר־מלכי־ישראל ביום שנקבע לשיר בו שיר לשלום. ההמונים, שהצטופפו עד שבקושי נותר מקום עמידה, האוינו בתחילה בתשומת־לב למה שנאמר מעל במת הבידור. רק לאחר־מכן החלו המהומות מפריעות לקהל החוגגים. בין העמודים שבכיכר בלטו האודות שהאירו באותיות שלום, בעברית ובערבית.

מהומת השלום

אושר

בעיניים וחיוך צוהל על פניו של אחד המשתתפים בערב השלום. חבריו, שהיו לידו, לא חשו כמוהו. דחיפות הקהל מאחור הפריעו להם.

„הי! אתם שם!" שאג אורי זוהר אל תוך המיקרופונים, „זה לא מכבי תל־אביב, זה בסך הכל שלום — שלום בינינו לבין הערבים..." הוא ניסה להרגיע את ההמונים שבאו לחגוג את שימחת השלום בכיכר־מלכי־ישראל. אך לשווא. החוגגים סירבו להירגע. אחרי הכל, לא בכל יום עושים שלום, ולא בכל יום חוגגים אותו כך.

אורי ניסה שוב. הפעם בנימוק שונה: „שתדעו לכם," הרעים כשהוא מורה באצבעו אל־על, „לעבר השמיים, „זה לא אנחנו עושים את השלום, זה הקדוש־ברוך־הוא שעושה אותו למעננו!"

היה זה נימוק משכנע. הקהל השתתק לרגע, ואחר־כך הריע — שלוש פעמים כי־פאק־חיי לאלוהים.

יותר ממאה אלף איש התכנסו בערב היום הראשון בכיכר העירייה בתל־אביב כדי לחגוג, עם מיטב אמני ישראל, את פעמי השלום המתקרב. את רעיון המופע הגה עמוס קינן. מי שהוציאו אותו מהכוח אל הפועל היו הבדרן דורי בן־זאב, השחקן דידי לוקוב, המתופף זוהר לוי והמיסעדן גאזי חאקק. אבל גם הם לא ציפו לקהל רבבות. „אם יבואו חמשת אלפים איש," אמרו לפני המופע, „זאת תהיה הצלחה."

וכרגיל אצל קהל ישראלי, ההתלהבות מעיבה על הסדר והשימחה דוחקת הצידה את האירגון. כאשר החלו ראשוני האמנים משמיעים את קולם, הוא הידהד בכיכר בקול ענות חלושה: עשרות רבות של אנשים ישבו על מערכות הרמקולים ועימעמו את הקולות. כאשר הצליחו סוף־סוף הטכנאים המודאגים להזיז משם, מיהרו ותפסו מקומות אחרים, הפעם על מערכות התאורה. דקות אחדות אחרי תחילת החגיגה פרץ קהל נלהב את מחסום המישטרה, ולא נותר עוד מה שיפריד בין החוגגים לבין בימת האמנים.

השלום ניצח. הסדר הטוב הובס.

ערימת ילדים

כתוצאה מדחיפות הקהל להגיע אל במת הבידור נפרץ מחסום המישטרה, ועשרות אנשים נפלו כשעליהם נופלים אחרים. מצב כזה של ערימות אנשים שררו בכל רגע מריגעי ההופעה. האנשים שמסביב לערימות חייכו למראה, והמשיכו לשיר. גם הנופלים המשיכו.

ביניהם כאלה שחיו מילחמה אחת, שתי מילחמות, שלוש ואף ארבע. הם הריעו ליפה ירקוני, שהשמיעה באוזניהם שירים מוכרים מהזדמנויות שמחות פחות. הם הריעו ונעו, הריעו ונעו קדימה, אל עבר הבימה. האמנים החלו חוששים שמא יתמוטט הכל בלחץ ההמון החוגג. יפה ירקוני השמיעה את היו זמנים, והקהל השיב לה: „הזמן עכשיו, הזמן עכשיו, זמן השלום!"

הריעו וקפצו לבריכת המים, לעלוז בהתזות. „צאו מן המיים," קרא לעברם

טבילה

לרגע עשו כמה מן הבאים לכיכר־מלכי־ישראל, אחרי שנדחפו על־ידי קהל הצופים אל בריכת־המים שבכיכר. זו היתה רק תחילת הערב. מאוחר יותר קפצו אותם האנשים אל מי הבריכה כדי לשהות בה זמן ממושך. דורי בן־זאב הזהיר אותם: „מי שיצטנן, לא יראה את השלום."

נים משמיעים את קולם, הוא הידהד בכיכר בקול ענות חלושה: עשרות רבות של אנשים ישבו על מערכות הרמקולים ועימעמו את הקולות. כאשר הצליחו סוף־סוף הטכנאים המודאגים להזיז משם, מיהרו ותפסו מקומות אחרים, הפעם על מערכות התאורה. דקות אחדות אחרי תחילת החגיגה פרץ קהל נלהב את מחסום המישטרה, ולא נותר עוד מה שיפריד בין החוגגים לבין בימת האמנים.

השלום ניצח. הסדר הטוב הובס.

מעגלי רוקדים

כאשר עלה על הבמה זוזו מוסא המפורסם, המוסיקאי של בית־השידור הישראלי ואשף המוסיקה המזרחית, שטף גל של התלהבות את קהל מעריציו. והם היו רבים. נערות רבות טיפסו על כיתפי חבריהן, שליוו את זוזו מוסה בסילסולים מיזרחיים. „יה־ליל! יה־ליל!" שאג צעיר אחד, שנשא בידו כרזה: „קריית־מלאכי לטובת השלום!" — „יה־ליל לכולם!" ענו לו מכל העברים. צעירות וצעירים יצרו בין רגע מעגלי רוקדים בנוסח המיזרח ובתוך נשא אחד מהם דגל כחול־לבן בידו האחת ושלט בערבית באחרת: „סאלם" נאמר בשלט, „שלום" קראו הרוקדים. שלט אחר, כתוב אף הוא בערבית עם תירגום עברי, הכריז: „וגר זאב עם כבש, אז גם אנחנו יכולים."

מי שיצטנן לא יראה שלום

אך לא רק צעירים באו לחגוג את חג השלום. היו גם מבוגרים. בהמוניהם.

לשלום

צליחה נוספת, הפעם במי הבריכה שבכיכר־מלכי־ישראל, הדגימו כמה עשרות בני־תישחורת שהתלהבו מן האמנים ומרעיון השלום המתקרב. מי הבריכה הקרים לא הרתיעו אותם והם, במשך כל הערב, רקדו במים ריקודי־בטן לצלילי תיזמורתו של זוזו מוסא. בסוף הערב, אחרי שנרגעו, התיזו מים על העוברים־והשבים.

בקאהיר התחוללו מחזות דומים לאלה שנראו בכיכר מלכי־ישראל בתל־אביב. בתמונה: אזרחים מצריים מריעים למישלחת ישראל לוועידת קאהיר, בעת ביקורה בבית־הכנסת הקאהירי. הם צעקו: „שלום — בגין — בן־גוריון!" הם לא נבדלו מהקהל הישראלי שהריע באותה התלהבות לסיכויי השלום הנראים באופק.

הקב"ה הוא שהביא לנו את השלום, צעק אורי זוהר בקולי־קולות, כשקהל האלפים עונה אחריו בכיפאק־היי. אורי, שנראה רזה מאד, חבוש כיפה שחורה ועם ציציות שבלטו למרחוק, הצליח לשלהב את הקהל עד לרגע שבו עזב את המקום. הקהל ביקש ממנו לטפר בדיחות. אורי ענה להם מבמת הבידור שכרגע, בגלל מצב הדברים הנוכחי, אין הוא יכול לעשות זאת. כשהתחיל הקהל לפרוץ לבמה, אורי עזב.

דורי בן־זאב, „עוד תצטננו ולא תוכלו לראות את השלום..." אך לא היה מי שיקשיב. הגוש העצום נע קדימה. מי שנפל נחבל קצת, שהרי גם השלום תובע את קורבנותיו.

התוצאה: עשרות פצועים. אלה שנפ־צעו קצת יותר קשה, נלקחו לתחנת העזרה הראשונה. אנשי המישטרה ופקחי העירייה ניסו למנוע פריצות של הקהל, אך ללא הצלחה.

דורי בן־זאב מצא לבסוף טריק כדי לב־לום את נחשול הקהל הגואה. הוא החל מקפיץ את ההמון בואתם רוקדים. ואלה באמת החלו לרקוד וביקשו עוד ועוד. השיר של דורי נמשך עשרים דקות, עד שהקהל ביקש לנוח קצת. דורי בן־זאב נעתר.

בינתיים הסתלקו אחרוני האמנים, אך החגיגה נמשכה. היתה זו רק אקדמה, הב־טיחו רבים מן החוגגים, מעין הכנה מוק־דמת לחגיגה הגדולה באמת — כאשר ינצח השלום וישתלט על הכל.

מקום טוב באמצע מצאה אחת הנערות שנחלצה מערימות האדם שהצ־טברו בכל. ניסתה להיזקק כדי לנשום מעט אוויר, אך לא הצ־ליחה. הקהל שהקיף אותה לא הניח לה לצאת. האחרים, ילדים ונשים, נדרסו גם הם, אבל במצב־רוח טוב המשיכו לקבל את פני השלום בשירה וריקודים.

גדר חיה עשרות שוטרים ופקחי־עירייה, בתוספת אנשי המישמר־האזרחי, ניסו להגן על בימת הבידור מהמוני ישראל המסתערים. על פי רוב לא הצ־ליחו בכך. אחת הישישות שהצליחה להימלט מן השורה הראשונה, זכתה להגיע אל מרגלות בימת הכבוד שבכיכר עיריית תל־אביב ולשמוע משם את המשך הערב.

משטרה

דיווחים מסולפים

המישטרה חקרה את עצמה בפרשת מג'ד אל־כרום, העלימה עובדות וסילפה עדויות

קציני המישטרה נאלצו להשיב על שא־לות. מולם ישבו ח"כים וסירבו להאמין לדבריהם. „מתי הגעת למקום התקרית?" נשאל קצין־מישטרה. „מדוע לא הגעת קודם לכן?" „האם אינך חושב שהדברים שבפיך אינם מדוייקים?"

אווירת בית־מישפט שררה במקום, כש־הח"כים ממלאים תפקיד של עורכי־דין קשוחים, וקציני המישטרה — עדים מפוק־פקים. הדבר קרה בישיבת ועדת־הפנים של הכנסת, כאשר קציני משה בכירים מאיזור הצפון נאלצו להעיד בפניה על אירועי מג'ד אל־כרום. בראש הקצינים עמד מפקד איזור הצפון, ניצב מרדכי רון.

הבית ההרוס במג'ד אל־כרום
„דין־וחשבון דרום־אפריקאי"

מולו היקשו בשאלות ח"כ יוסי שריד וח"כ שמואל טולידאנו. באחד מן הרגעים המ־תוחים של אותה ישיבה אמר יוסי שריד על דיווחו של ניצב רון: „זהו דין־וחשבון דרום־אפריקאי!"

חורים בדוידי־שמש. בחודש שעבר תבע העולם הזה (2098) למנות ועדת־חקירה ממלכתית, בראשות שופט, לבדיקת המאורעות במג'ד אל־כרום. תביעה זו הר־עלתה נגד השיטה לפיה המישטרה חוקרת את עצמה. שהרי הוכח כבר, בפרשיות קודמות, כי בשיטה זו מצליחה המישטרה לחפות על מחדליה. ואומנם, דיווחו של ניצב מרדכי רון מאשר טענה זו.

לדברי הניצב התפתח קרב אלים בין כוחות המישטרה, שבאו להרוס בית בכפר, לבין הכפריים. בידיו של רון היו כמה תצ־לומים, שנועדו להוכיח כביכול את טענתו: מתוך התצלומים עצמם הובהר, מעל לכל ספק, כי דיווחי אנשי הכפר להעולם הזה היו אמינים יותר מדיווחיהם של דובר המחוז רב־פקד פסח פרלמן ושל הניצב עצמו. מן הצילומים נראה שציר התנועה שנחסם על־ידי הכפריים לא היה כביש עכו־צפת, כפי שמסרו השוטרים, אלא רחוב פנימי בתוך הכפר, המשמש כביש־גישה יחידי לאורך הכפר ובין בתיו.

לאחר שטיעון־מפתח זה — אשר היה, לדברי המישטרה, סיבת הסיבות לשימוש באלימות — הושמט, התמוטטה כל עדותו של ניצב רון. מפקד האיזור לא הצליח להסביר מדוע הגיע לכפר הערבי כוח מישטרה שמנה יותר מ־200 שוטרים, ו־מדוע לא יצאו השוטרים מן הכפר מייד לאחר הריסת הבית, אלא חיכו להתקה־לות התושבים. הוא גם התקשה להסביר כיצד התפתח „מאבק אלים" בין הכפריים לכוח המישטרה, כאשר רוב הגברים יצאו באותו בוקר לעבודה.

ניצב רון ניסה גם להעלים מדיווחו את העובדה שהשוטרים פרצו ל־20 מבתי ה־כפר וגרמו לפגיעות ברכוש ולהרס. כאשר נישאל על פריצה לבתים שהיו נעולים, ומדוע לא הגיש דו"ח על מעשים אלה, הסביר שהכין דו"ח נוסף, שכלל את סיפור הפריצות לבתים. מסקנת הדו"ח הנוסף הזה היתה חד־משמעית: אין כל הוכחה שאנשי המישטרה הם שפרצו לבתי הכפר וגרמו נזק לרכוש. לכן החליטו החוקרים לדחות את תלונות התושבים נגד אנשי המישטרה ואת תביעתם לקבלת פיצויים. העובדה שבכפר לא נרשמו מעולם אירו־עים כמו גניבה או פריצה לבתים לא שינ־תה את מסקנת החוקרים. לטענתם, ייתכן שאנשי הכפר עצמם גרמו להרס בבתים שלהם. זגוגיות מנופצות, מיטות ילדים מרוסקות, מכשירי חשמל מנותצים ורהי־טים שבורים לא שינו את מסקנת החוקרים. גם העובדה שדוד־שמש נוקבו מקליעים של נשק חם לא שינתה את דעתם.

ירי אל עבר ההמון. עדותו המסו־לפת של מפקד איזור הצפון, ניצב מרדכי רון, לא תואמה עם קציניו. בשיחה של כתב העולם הזה עם דובר המחוז הצפוני, פסח פרלמן, אמר הדובר כי רק קציני מישטרה הורשו להחזיק בנשק חם. לדב־ריו, האיש שפקד על הירי לעברה של קבוצת בחורים שבה היה אחמד אל־מסרי, היה רב־פקד רנאטו ברדה, ראש לישכת הסיור של מרחב הצפון. ברדה, לדיברי פרלמן, שקל את כל הנסיבות ורק לאחר מכן הורה על פתיחה באש לעבר הבחו־רים, שממנה נהרג אל־מסרי.

בעדותו של ניצב רון בפני ועדת־הפנים של הכנסת טען כי לכל השוטרים שהש־תתפו במיבצע היו הוראות ברורות לירות רק באוויר. לדיברי קצינים אחרים, באו־תו דו"ח, לא נוצר מצב שהצדיק יריות אל עבר ההמון. מי, אם כך, אשם בירי שכתוצאה ממנו נהרג אל־מסרי?

ברור שידוע לאנשי המישטרה מי נתן את הפקודה לפתוח באש ומי האשם במותו של אחמד אל־מסרי. מדוע, איפוא, אינם מוסרים את גירסתו של השוטר שירה ופגע? למי באמת היה נשק חם באותו מיבצע, האם לכל השוטרים שהשתתפו בו או רק לקצינים הבכירים? אם היה נשק חם רק בידי הקצינים הבכירים, מדוע ניתנה ההוראה לירות באוויר שלא על מנת להרוג לכל השוטרים?

מייד לאחר תקרית האש שבה נהרג אחמד אל־מסרי הודיע דובר המחוז הצפו־ני, פסח פרלמן, כי הלה נהרג מפגיעת נתזים של אבן. העולם הזה ציין בכתבתו כי לא היו אבנים במקום עמידתו של אל־מסרי: הוא עמד ליד צריף עץ ועל קרקע שנועדה לגידול חקלאי. באותה כתבה צוייגה גם עדותו של ד"ר חסן עומר, מבית־החולים בנהריה, שמצא כי אל־מסרי נהרג מכדור שחדר לפיו.

בישיבת ועדת־הפנים אומנם הודה ניצב רון שאחמד אל־מסרי נהרג מכדור שחדר לפיו. אך לדבריו לא היה זה כדור שנורה ישירות אלא קליע מעוך של עודד. שיסע אותו ח"כ שריד: „למה לא דיווחת על כך בדו"ח הראשון?" ניצב רון הרכין ראשו וגימגם.

עתה ברור עד כמה חיונית תביעתו של העולם הזה להקים ועדת־חקירה ממלכ־תית. ועדה כזו תצטרך לחקור לא רק את אירועי־הדמים במג'ד אל־כרום, אלא גם שיטות החקירה של המישטרה ואת דיווחי הסלף של קציניה.

שחיתות בהתאחדות האיכרים

לפני חצי שנה פוטר מנכ"ל ההתאחדות יעקב סלמן, על רקע התנגדותו לחשלומים הגבוהים שדרש נציג האיכרים בכנסת

חשבון ההוצאות של ח"כ גרופר

המפוטר מנכ"ל התאחדות האי־כרים יעקב סלמן, שלא הסכים לאשר חשבונות מנוגדים לחוק של חבר־הכנסת פסח גרופר, נאלץ לפרוש מ־תפקידו בגלל לחצו של חבר־הכנסת גרופר.

ב־ינואר 1977 שלח מנכ"ל התאחדות האיכרים, יעקב סלמן, מיכתב אל יושב־ראש ועדת־הכספים של ההתאחדות, אריה סיטקוב, עם העתק למבקר הפנים של ההתאחדות. במכתב הצביע סלמן על כך שחשבונותיו של חבר־הכנסת פסח גרופר, המוגשים לתשלום להתאחדות, מת־קרבים ל־6,000 לירות לחודש. כיוון ש־נראה לדבריו שגרופר מקבל החזקת־רכב מן הכנסת וכן ממוסדות שונים של הת־אחדות האיכרים — כמו יקבי כרמל מזר־חי או חברת עמיר להספקה חקלאית — וחלק מן החשבונות מוגש לכמה מוסדות על אותן הנסיעות, הוא מציע דיון על כך בוועדת־הכספים.

היו"ר סיטקוב לא השיב על המכתב. במקום תשובה באו אל סלמן כמה מראשי ההתאחדות, והציעו לו לחדול מחיטוטים בנושא ולשלם לגרופר כמה שירצה. בין הבאים היה גם דויד לוי, מנכ"ל חברת עמיר, חברה בת של התאחדות האי־כרים, שגרופר הוא אחד מן הדירקטורים שלה. לוי לחץ על סלמן כי ישלם לח"כ כל סכום שירצה, שכן גרופר מעוניין רק בכסף. הוא גילה לו כי הוא משלם, מכספי עמיר, חשבונות שונים של גרופר, וזאת כדי למנוע צרות. לוי הציע כי עמיר וההתאחדות יסכמו ביניהם על סכום חוד־שי קבוע שישולם לגרופר על־ידי שני המוסדות, והכל יבוא על מקומו בשלום. סלמן סירב. נימוקו: הוא אינו מוכן לע־שות דברים בניגוד למצפונו, וכל מה שמנוגד לחוק נוגד את מצפונו.

כאשר החל יעקב סלמן בעבודתו כמנ־כ"ל התאחדות האיכרים, לא תיאר לעצמו שבדיוק שנתיים לאחר מכן יפרוש מתפ־קידו, בנסיבות עגומות למדי. סלמן סיים בתחילת 1975 את עבודתו כמנכ"ל רשות החברות הממשלתיות. בכך השלים 25 שנות שירות בצה"ל ובאוצר, בהן רכש את הערכת הכל כעובד יעיל ומומחה לאירגון וכלכלה, שאינו מוכן למכור את עקרונותיו תמורת כל הון שבעולם.

מי שילם את ההוצאות?

כאשר התחלף השילטון ושמחה ארליך התמנה כשר־האוצר, בא אליו סלמן והר־דיעו, כי למרות שנבחר לא־מכבר כחבר הדירקטוריון של צ"ם וחברת־החשמל והוא יכול להמשיך בתפקידו עוד שלוש שנים, הרי הוא מעמיד את התפקידים האלה לרשות השר, כדי שיהיה חופשי למנות אדם אחר, כרצונו. השר החדש הודה כי הוא הדירקטור היחיד הנוהג כך, וכי הוא נותן בו אמון מלא ורוצה כי ימשיך בתפקידו.

כאשר הציעו לסלמן את תפקיד מנכ"ל התאחדות האיכרים, במקום יצחק זיו־אב שניהלה עשרות שנים, ראה בכך אתגר ושליחות. הוא הסכים לקבל את התפקיד בעיקר בגלל אישיותו של נשיא ההת־אחדות, אהרון פרנק, מחדרה, נצר למיש־פחת איכרים ותעשיינים מן המושבות. פרנק ראה בהתאחדות מוסד מיושן ומאובן הזקוק לטלטלה ולתנופת אירגון, כדי לק־דם את ענייני הסקטור הפרטי בחקלאות, שהוא לדעתו מן המקופחים במדינה. סלמן היה האדם המתאים לתפקיד, וכאשר הציע כי יחל לעבוד לנסיון, קיבלו את תנאיו.

■ ■ ■

ב־עת המו"מ על תנאי השכר הצליח יעקב סלמן ללמוד משהו על המת־

ח"כ פסח גרופר

מי חולב את ההתאחדות?

כ־2000 לירות נטו. סלמן המשיך לאשר חשבונות אלה, ועד הבחירות לכנסת עשה את עבודתו ללא כל נסיון לפגוע במעמדו של גרופר. מדי פעם אומנם ניסה גרופר להתנכל לו, אולם הנשיא פרנק הציע לסלמן שלא ישים אליו־לב.

המתח בין השניים נבע מקשריו של סלמן במוסדות הממשלה ומיכולתו להעביר דברים לטובת האיכרים. קודם־לכן היו הללו פונים לגרופר, שהשתדל למענם ורץ בין המוסדות; בעזרת מכוניתו, כמו־כן, ומבלי לשכוח לגבות תמורה עבור כל קילומטר וכל דקה של ייעוץ ועבודה. סלמן החל מגלה כי גרופר מקבל מן המוסדות השונים של ההתאחדות הוצאות בסדר־גודל של אלפי לירות לחודש, ואת תמורת דברים שסלמן היה מסדיר אותם בשיחת טלפון אחת. ככל שלמדו האיכרים להכיר את כושרו של סלמן, פנו פחות ופחות לגרופר.

גרופר היה חבר בכמה מוסדות של יקבי כרמל מיזרחי, במועצת הכורמים ובוועדות למגנון וללהתיישבות חדשה. עבור כל ישיבה היה מקבל, כיתר החברים, תשלום של 100 לירות (לפני כמה חודשים היה התשלום רק 60 לירות). כמו־כן קיבל הוצאות נסיעה אם היה מביא — במכוניתו — לישיבות חברים מצפון הארץ, שכן גרופר הוא תושב עתלית, המרוחקת 90 קילומטרים מתל־אביב. גרופר קיבל דמי־ישיבה גם כשבא לשיחות ייעוץ לאנשי היקב ולא רק לישיבות הוועדות. גיזבר היקבים, משה מאיר, אמר כי גרופר קיבל דמי ישיבה ונסיעה כשלוש פעמים בחודש. דמי הנסיעה היו קודם־לכן כ־250 לירות לכל נסיעה, ועתה הסכום גדול יותר כיוון שמשלמים 2.4 לירות לקילומטר. קודם לרפורמה במס שילם היקב את המס על התשלומים, אולם אחרי הרפורמה נראה שאינו משלם, והודיע לחברים כי מעתה יצטרכו לשלם את המס בעצמם.

גרופר עצמו אמר, כי על הוצאות הרכב שקיבל מן ההתאחדות היה מדווח מדי שנה למס־ההכנסה, אולם על התשלומים האחרים — כמו אלה שקיבל מהיקבים לא דיווח. לדבריו, עדיין לא סגר את תיקיו לשנתיים האחרונות ויש לו עוד זמן לדווח. אולם מבחינת החוק, יש לדווח על כל ההכנסות גם אם נוכה מהן מס־במקור, שכן פקיד השומה עלול לעשות חישוב מס אחר, לפי סיכום כל הכנסותיו של הנישום.

■ ■ ■

ב ינואר השנה, סמוך לסירובו של סלמן לאשר את הוצאות הרכב של גרופר, שהגיעו ל־6000 לירות לחודש, נודע לו על מעשה נוסף. גרופר הוזמן לישיבת אירגון־העבודה הבינלאומי בז'נ־וה. נסיעתו מומנה כולה על־ידי אירגון העבודה, גם הכרטיס וגם האש"ל. הוא ביקש — וקיבל — מן ההתאחדות, באי־שורו של סלמן, הוצאות לשישיבה ימי אש"ל. אחרי שובו מחו"ל נודע לסלמן כי גרופר כתב מיכתב רישמי בשם ההתאחדות, ללא ידיעת סלמן, אל הסתדרות הפועלים החקלאיים, ביקש ממנה השתתפות בנסיעתו וקיבל כמה אלפי לירות השתתפות בהוצאות הנסיעה.

סלמן כתב מייד לוועדת־הביקורת של התאחדות האיכרים, דרש בירור הפרשה, שאל כיצד ייראה נשיא התעשיינים אב־רהם שביט אם יקבל מן ההסתדרות כסף לנסיעה שעשה בשם התאחדות התעשיינים.

בישיבת הוועד־הפועל של ההתאחדות, בתחילת 1977, נשא סלמן לפתע הודעה אישית. הוא אמר כי נודע לו על מסע ההשמצות של גרופר נגדו, וסיפר כמה מזה. הוא הודה לוועד־הפועל על האמון שנתן בו עד כה, אולם אמר כי הוא מרגיש שאין לו יותר מה לעשות במקום כזה, ואינו רוצה להתעסק עם טיפוסים כמו גרופר. הוא הודיע על התפטרותו, שתיכנס לתוקפה בתוך שלושה חודשים.

פרצה מהומה כללית, כאשר הנשיא אהרון פרנק ומרבית החברים דורשים כי יחזור בו מדבריו וימשיך בתפקידו. סלמן ניאות להמשיך, ובמארס דרשו ממנו ראשי ההתאחדות שיעבור להתגורר בתל־אביב. סלמן, שעד אז המשיך לגור בירושלים, הסכים, ביקש את עזרת ההתאחדות ברכי־שת דירה, וקיבל הלוואה של 100 אלף לירות לשמונה שנים ב־18% ריבית, ורכש דירה בתל־אביב.

אחרי ניצחון הליכוד בבחירות, ב־17 במאי, החליט גרופר כי הגיעה השעה לסלק את סלמן, שלדעתו התבטל ולא עבד. מה גם שאל אנשי הליכוד בשילטון קרוב גרופר יותר מסלמן, איש המערך (הוא מחזיק בפינקס־חבר של העבודה). הוא החל במסע בחישות נגד סלמן, העביר לצידו רבים מחברי הוועד־הפועל. ההתאחדות נשלטת על־ידי מרכז בן 120 איש וועד־פועל בן 20 איש, שיצחק זיו־אב הוא יושב־הראש שלו ואהרון פרנק ה־נשיא.

גרופר ניצל את ההלוואה שקיבל סלמן לרכישת דירתו כדי להציגו כמי שחולב את ההתאחדות. אולם אהרון פרנק ניצב כצוק לימינו של סלמן. הסיבה לכך היא

היו"ד יצחק זיו־אב, יו"ר המרכז בן 120 החברים של התאחדות האיכרים, היה המנכ"ל הקודם של התאחדות האיכרים בישראל ועורך ביטאון האיכרים איכרי ישראל.

שסלמן הצעיד את ההתאחדות בדור שלם קדימה.

סקטור האיכרות הפרטי מקופח מאז קום המדינה. בעוד סוגי ההתיישבות האחרת כבר נהנו מתמיכות ממשלתיות לרוב, היו האיכרים תלויים עדיין בחסדי שמיים ובהונם הפרטי. אפילו פיצויי בצורת לא קיבלו, שלא לדבר על סוגי אשראי אחרים. סלמן התחיל להקים בכל מקום ריכוז של איכרים אגודות, הפך אותן מכשיר ספיגת תקציבים ממשלתיים. הוא החל תובע עבור האיכרות הפרטית אשראי ממי שלתי כפי שניתן להתיישבות העובדת, והכספים החלו זורמים לכיסי האיכרים. סלמן דאג שהתקצבות תועברנה היישר למוסדות המקומיים של האיכרים במושבות כמו מטולה, בנימינה וגיבעת־עדה, ולא דרך מוסדות התאחדות האיכרים.

מהפכה זו איימה למוטט את כל שילטון מנגנון ההתאחדות בחבריה, וזאת ניצל עתה גרופר. משראה כי פרנק תומך במהפכת סלמן, החל חותר תחתיו. הוא שיכנע את אליהו איזקסון, הפרדסן המולטי־מיל־יונר ובנו של צבי איזקסון שהוא נשיא ההתאחדות, כי עליו להיות נשיא תחת פרנק. במסע נמרץ שיכנע את מרבית חברי הוועד־הפועל לתמוך בהדחת סלמן ופרנק, הפועלים לחיזוק האיכרים ולא למען מנגנון ההתאחדות. ביוני השנה הצליח לגרום הצבעה שבה תמכו הכל, להוציא את פרנק, בהדחתו של סלמן. פרנק הודיע כי הוא רואה בהצבעה זו אי־אמון בו והתפטר, ואליהו איזקסון נבחר כנשיא.

■ ■ ■

פ סח גרופר עצמו מתייחס אל סלמן כאל בטלן מן המערך, שכל עוד היה המערך בשילטון היתה בו תועלת. לדבריו, הוא מקבל מן הכנסת הוצאות רכב קבועות בסך כ־4000 ל"י לחודש. מזה עשר שנים הוא מקבל הוצאות רכב מהתאחדות האיכרים, כיוון שהכנסת החלה לשלם הוצאות רכב כאלה רק מיוני השנה. קודם־לכן שילמו רק כמה מאות לירות, לכיסוי הוצאות כללי. פרט לכך, הכנסת משלמת על נסיעות מן הבית לכנסת ארבע פעמים

קנוניה עם מס־ההכנסה?

בחודש. אך הוא מרבה בנסיעות למקומות נוספים, ועל כך הוא מקבל הוצאות רכב נוספות. לדבריו, הוא מקבל מהתאחדות האיכרים כ־2000 לירות לחודש דמי ייעוץ ואש"ל. קודם־לכן, לפני יוני, קיבל הוצאות רכב ועתה הוא מקבל עבור ייעוץ. הברור־טו הניתן לו הוא 3800, ונשאר לו נטו של 2000 לירות. הוא מכחיש שהוא מקבל הוצאות רכב מן היקבים, ולדבריו הוא מקבל מהם רק 100 לירות לישיבה. אולי קיבל בעבר הרחוק הוצאות רכב לנסיעה או שתיים בחודש, אבל עכשיו כבר לא.

בשיחה מאוחרת יותר אמר גרופר כי על ההוצאות שקיבל מן היקבים לא הצהיר למס ההכנסה, אולם על אלה שהוא מקבל מהתאחדות האיכרים מצהיר מדי שנה.

בפיו של גרופר גם הסבר על המימון שקיבל מהסתדרות הפועלים החקלאיים. הוא יצא עם אליהו קורח, מנהל מחלקת העבודה בהתאחדות, לישיבת אירגון־העבודה הבינלאומי. שניהם עמדו להמשיך, אחרי הישיבה, למסע לימוד באיגודים הקואופרטיביים בהולנד וגרמניה. לשם כך פנו לקרן משותפת של התאחדות האיכרים והסתדרות הפועלים החקלאיים, וקיבלו ממנה 3500 לירות לאיש. הוא נאלץ לחזור מיקצועיים בהולנד וגרמניה. לשם כך פנו לקרן משותפת של התאחדות האיכרים והסתדרות הפועלים החקלאיים, וקיבלו ממנה 3500 לירות לאיש. הוא נאלץ לחזור מיקצועיים בהולנד וגרמניה. לשם כך פנו לקרן העבודה הבינלאומי, לכנס־חירום של הכנסת אחרי משבר הפ־15 ביום שישי.

לדיברי גרופר, סלמן עצמו עשה קנוניה עם מס־ההכנסה, קיבל מפקיד־השומה אישור המתיר לו לפרוס את סכום הפיצויים שקיבל מהתאחדות האיכרים לשש שנים, בתשלום של 35% מס בלבד. כשנודע הדבר, הורה סגן נציב מס־ההכנסה אביטל דובנוב, לתקן את האישור ל־45% והסכם זה חושף, לדעתו, את דמותו האמיתית של סלמן.

בתגובה על דברים אלה אמר יעקוב סלמן, כי בשלושה החודשים האחרונים בתפקידו כמנכ"ל ההתאחדות — אפריל, מאי ויוני 1977 — הגיש גרופר, וקיבל, הוצאות נסיעה בסכומים של 6100, 6200 ו־5600 לירות לחודש. בטופס שעליו הגיש את החשבון כתב כי מדובר בנסיעות מירושלים לתל־אביב, מזיכרון־יעקוב לתל־אביב, לישיבות ועדת העבודה של ההתאחדות. סלמן סירב לאשר חשבונות אלה, שכן גרופר הגיש חשבונות על אותן הנסיעות עצמן גם למוסדות אחרים של ההתאחדות.

אשר לעניין הפיצויים ציין סלמן, כי ההסדר שעשה היה חוקי ומקובל. כאשר נודע לגרופר על ההסדר, החל לוחץ על ראשי מס־ההכנסה ואלה ביקשו מסלמן שיסכים להעלות את שיעור המס, שהרי בין כה וכה, מדי שנה יצורף הסכום להכנסה הכללית וכך יגיע לדרגת מס של 60%, באין חשיבות אם ניכו לו 35% או 45%.

(בשבוע הבא: מן היקבים אל חברת „עמיר")

יגאל לביב ■

מראה קשה מתגלה לעיני המבקרים במוסד. לנערים מפגרים החוסים **בבית תינה** מראה דוחה. הנער המצולם בתמונה יושב בחדר המישחקים שעה ארוכה מבלי לזוז כשאותה ההבעה נסוכה על פניו. מראה החוסים הוא אחת הסיבות למחסור הקשה בעובדים במיקצוע זה.

המפגרים מחיים רעבים

ע שרות אנשים עמדו סביב הבית וצעקו. כיכרות־לחם, תפוחי־עץ ומטקים נזרקו ללא־הרף אל מעבר לגדר. מדי־פעם נשמעו איומים שליבו את האווירה והסעירו את כל הסובבים. מדי רגע קפץ ממקומו אדם אחר שביקש לפרוץ פנימה כדי לעשות שפטים באחראים למותו־מרעב של הנער המפגר ישישכר פרץ.

המוסד למפגרים בנתניה בית תינה הגיע השבוע לכותרות העיתונים אחרי שנפטר בו ישישכר פרץ, נער מפגר בן 17. דו"ח המכון הפתולוגי קבע, כי הנער נפטר מתת־תזונה וחוסר־נוזלים. ביום מותו היה מישקלו של ישישכר 25 קילוגרם בלבד.

ליקויים חמורים

ש נה קודם־לכן מתה באותו מוסד אסתר שלי, ואחרי ניתוח גופתה נקבע, גם אז, כי הילדה היתה במצב תזונתי ירוד.

בית תינה קיים מזה 17 שנים, ובמשך שנות קיומו נפטרו בו 50 נערים הנערות. האם מתו ילדים אלה כתוצאה מטיפול לקוי והרעבה, או משום תוחלת־חייהם הקצרה של ילד פגוע־מוח?

מאז ומתמיד היוו המוסדות הפרטיים לחינוך מיוחד בארץ בעייה קשה, והיא עדיין לא נפתרה. מאחר שמישרד הרווחה משלם לבעל המוסד עבור כל ילד סכום החדשי הצריך להספיק לכל צרכיו, קיימת תמיד האפשרות התיאורטית שבעל המוסד יתן לחוסיו טיפול בלתי־מספיק כדי לחסוך בהוצאות. בבית תינה מצויים 50 נערים ונערות. על כל נער מקבלים בעלי המוסד, תינה ושימעון פלד, כ־3000 לירות בחודש. סכום זה צריך להספיק להזנתו של החוסה ולטיפול החינוכי המיוחד בו, וכן למחייתו של בעל הבית. אם קיצץ שמעון פלד מן הסכום שהקציב מישרד הרווחה עבור־מזון, למשל, לאן הלך הכסף שנחסך?

בשנת 1969 מינה שר־הסעד דאז, הד"ר יוסף בורג, ועדה בראשות השופטת מרים בן־פורת, לבדוק את מצב המוסדות הפרטיים למפגרים במדינה. הדו"ח הצביע על ליקויים חמורים במרבית המוסדות. בדין־וחשבון שהגישה הוועדה לשר־הסעד נקבע אז, כי בית תינה הוא מוסד בינוני, וכי הקשר הרגשי בו בין החוסים לבין המטפלים אינו מניח את הדעת. בעיקבות דו"ח זה הפחית מישרד הסעד את מיספר החוסים ב־בית תינה כדי מחצית, מ־90 נערים ל־50 בלבד. מאז הקיצוץ לא נשמעו תלונות על בית תינה, לא מצד הורי הילדים, ולא מפי מפקחי השירות־למפגר של מישרד־הסעד.

הילד לא משמין

ל ישישכר פרץ נפטר בערב יום־הכיפורים השנה. יש אי־התאמה בין דיווחי המטפלת האישית שלו, שרה מתתיהו, לבין סיפורה של בעלת־הבית, תינה פלד.

לדיברי שרה מתתיהו היה ישישכר נער חלש מאד, ששום טיפול לא עזר לו. „הוא הלך ורזה כל הזמן," סיפרה, „ולא ידעתי מה לעשות אפילו שאהבתי אותו. לא ידעתי גם למה הוא לא משמין, אפילו שלא עקבתי כל הזמן אם הוא אוכל או לא. בערב יום־כיפור ישבנו בחצר. פיתאום הוא נשכב על הריצפה. בדקתי לו את הדופק וראיתי שהוא שקט מדי. הבנתי שהוא מת. הנחתי אותו על המיטה והחלפתי לו את הבגדים, ו־אחר־כך קראתי למנהלת מהבית והיא באה עם רופא."

מספרת לעומתה, תינה פלד: „ישישכר היה חולה כל הזמן, ובעיקר כל השבוע שלפני יום־הכיפורים. הוא היה במעקב מתמיד של רופא. הרופא ביקש שנתקשר איתו אם יחול שינוי כלשהו במצבו של הילד. בבוקר שלפני המוות הרופא נתן לו כמה כדורי אנטיביוטיקה. היה ברור שהמצב שלו הולך ומחמיר ושאין לו עוד הרבה

המנהלת תינה פלד, שהמוסד **בית תינה** שייך לה ולבעלה שמעון, טוענת כי כל מה שנכתב ונאמר עליה הינו שקר וכזב. לדבריה, היא עובדת במוסד מבוקר עד ערב ולא ציפתה כי זו תהיה התודה על עבודתה הקשה. תינה מסבירה כי מותו של הילד המפגר נבע ממחלתו. בעיקבות בעלה נעצרה גם היא השבוע לחקירה.

אלוני רבינוביץ חוסה במוסד כבר כמה שנים. אימו אומרת שמצבו **בבית תינה** משתפר בהתמדה.

רחל פלד, הבת של מנהל המוסד, באה לבקר במקום העבודה של הוריה לעיתים תכופות. לדבריה, היא קשורה לילדים בדיוק כפי שקשורים הוריה. היא מאמינה כי עתידו של המוסד לפניו.

המטפלת שרה מתתיהו היתה המטפלת האישית של ישישכר פרץ, הנער שמת במוסד. לדבריה, לא הבינה מדוע הוא מרזה כל הזמן.

החוסה

שמת ברעב, ישששכר פרץ, בן 17. ישששכר הובא למוסד לפני שמונה שנים, לאחר שהתייתם מהוריו. לפי הבדיקה שנערכה במכון הפתולוגי, מת הנער מתת־תזונה ומחוסר נוזלים. ישששכר פרץ נפטר בערב יום־הכיפורים השנה, לאחר תקופה ארוכה בה היה חולה. **צילם: יצחק שמח** ■

לחיות. בערב קראה לי המטפלת שלו, וראיתי שהוא מת."

אחיו של הנער המת, שימעון פרץ, הוא שהעלה את החשד הראשוני כי ישששכר מת ברעב. שימעון, חייל בשרות סדיר, סיפר כי בכל פעם שבא לבקר אצל אחיו, לא הכיר אותו. "כשראיתי אותו," סיפר ה־שבוע, "ראיתי שהוא לבוש בגדים קרועים ומלוכלכים. הוא היה רזה מאד, ובכל פעם יותר רזה מקודם. אפילו הקומה שלו קטנה."

לדיברי המטפלת היה שימעון פרץ בא לבקר אצל אחיו במוסד רק פעם אחת בשנה, לפעמים אפילו פחות מכך. "ברור," אמרה, "שלא הכיר את אחיו. הרי הם משתנים כל חודש."

המטפלת, שרה מתתיהו, היא נערה בת 23. אין לה כל הכשרה מיקצועית לטיפול בנערים מפגרים, ולמרות זאת היא עובדת בבית תינה זה יותר מארבע שנים. קודם־לכן עבדה במוסד ממשלתי לנערים מפגרים, נעורים, ועזבה כעבור ארבעה חודשי עבו־דה. "העדפתי את בית תינה," סיפרה ה־שבוע, "כי כאן הבוסים מתייחסים אלי יותר טוב מאשר ההורים. זה כמו בית. בשבילי הם כמו אבא ואמא שלי, ובגלל זה אני עובדת כאן."

שש מתוך עשר המטפלות של בית תינה לא עברו כל הכשרה לטיפול בילדים מפג־רים. בצוות המטפל יש גם שתי נשים ערביות. מן הגדה שאינן דוברות כלל עיב־רית. מצב כזה קיים במרבית המוסדות ב־ארץ לנערים חוסים, ובמיוחד במוסדות למפגרים. אנשים מעטים מאד מוכנים לטפל בנערים אלה, שמראיהם דוחה, גם משום שהשכר המוצע עבור עבודה כזו אינו מן הגבוהים וגם בגלל אופי העבודה. משום כך, תחלופת העובדים מהירה מאד.

הדו"ח של מישרד־הסעד שנעשה ב־1969 קבע גם, כי הטיפול המוגש לנערים בבית תינה אינו מלווה במידה מספקת של חום וחיבה אישיים, וכי שיעור התחלופה הגבוה בין העובדים מונעת אפשרות של רכישת ניסיון מעשי שוטף.

מול פיירמן, האחראית על המטפלות במוסד, היא הוותיקה במקום, כשמונה שנות עבודה בו. גם היא עבדה קודם לכך חודי־שים אחדים במוסד הממשלתי נעורים, ואחר־כך עברה לבית תינה. לדבריה עברה כמה קורסים של מישרד הסעד לטיפול בנערים שלקו במוחם, אבל הכשרה של ממש או לימוד בסיסי אין לה.

מנהל המוסד, העצור כיום, שימעון פלד, אף הוא אינו בעל הכשרה הולמת לתפקידו. לדבריו, קיבל את ההכשרה שלו במישרד־החינוך־והתרבות. אך כאשר נשאל על־ידי השופט באיזה מוסד למד כדי לקבל את התעודה, לא היתה תשובה בפיו.

חושך בעיניים

המוסד עצמו גדול מאד, בעל גינה רחבת־ידיים, מידשאות ומישחקים. כ־שהגיע צוות העולם הזה למקום, ראה את המטפלות משחקות עם הילדים בחצר. חדרי המוסד נקיים מאד, אפילו קצת יותר מדי, כנראה בגלל הפירסומים בעיתונות והחשש למבקרי־פתע. אולם, למרות הניקיון שררה במקום צחנה עזה שחומרי־החיטוי הטריים לא יכלו לה.

דוד מלא אורז ובשר חיכה לילדים ל־ארוחת־הצהריים. לילדים הוצאו פרוסות־לחם מרוחות בגבינה, ותפוחי־עץ. אחת הנערות, שצווחה למנה נוספת, קיבלה אותה מייד.

יהושע סבג, אביו של משה, אחד מנערי המוסד, שהיה במקום, צעק בקולי־קולות כי יהרוג את בעל־הבית ברגע שישוחרר ממעצרו. "רק עכשיו," אמר, "אני מבין למה הבן שלי נראה כל־כך גרוע. כל הזמן הוא נעשה רזה יותר ויותר, ובעל־הבית אומר לי שזה בגלל המחלה. הם הורגים אותם פה כדי להרוויח את הכסף. משה קודם היה במוסד גיל, גם הוא למפגרים, אבל הוציאו אותו משם בגלל שלא התאים מבחינת הגיל. מאז שעבר לכאן, נעשה לי חושך בעיניים כשאני חושב עליו."

יהושע סבג בא להוציא את בנו מן המוסד, אחרי שקרא את הפירסומים ה־אחרונים בעיתונות. אך אילו עשה מה שהת־כוון לעשות, לא היה מוצא מקום אחר להכניס אליו את בנו. זוהי אחת הבעיות הבוערות ביותר של מישרד הרווחה: מצי־את מקומות פנויים עבור ילדים מפגרים שאין אפשרות להחזיקם בבתי מישפחותיהם בגלל סיבות רבות ושונות.

עלילה מזעזעת?

יהושע סבג הלך כלעומת שבא. בנו, משה, נשאר בבית תינה. הורים אחרים הגיעו אף הם בעקבות הפירסומים, וכמה מהם לא הסתירו את תדהמתם. אחת מהן, ציפי רבינוביץ, שהיא גם ראש ועד ה־הורים במוסד, טענה שהפירסום הוא עלילה נתעבת. "יש כאן יחס חם וטוב, והילדים מתקדמים יפה," סיפרה. "הם אוכלים מספיק, ואני יכולה לישון בשקט בבית, בידיעה שהילד שלי נמצא בידיים נאמנות." הורים אחרים אישרו את דבריה.

לעומת זאת, בידי חוקרי המישטרה מיכתב אנונימי שנכתב על־ידי אחת מעובדות המקום, זבו דיווח מזעזע על המתרחש בין כותלי המוסד. "אין מי שישגיח באמת על הילדים," כתוב במיכתב. "מניחים להם אוכל כמו לכלבים, ולאיש לא איכפת אם הם אוכלים או לא. המזון בכלל לא טרי, ואני לא זוכרת שהגישו חלב לילד כל הזמן שעבדתי במקום. אחדים מהילדים בורחים מן המוסד והולכים לבקש אוכל מן העוברים־ושבים."

אחדים מעובדי שטוק, מיפעל השוכן מול בית תינה, מאשרים את העדויות שבמיכתב האנונימי. כמה מהם סיפרו שילדים מפג־רים נהגו להתרוצץ לאורך הכביש ולבקש מהם אוכל. "לפעמים היו ניתלים על הגדר ומבקשים פרוסת לחם," סיפרו.

ראש השירות־למפגר של מישרד־הרווחה, מאיר חובב, טוען כי הפרשה כולה תרד מכותרות העיתונים תוך ימים ספורים. לטענתו, ולדעת רבים מאנשי השירות־למפגר, רק חוסר ידע בסיסי בכל הנוגע לטיפול ולהתנהגות נערים מפגרים גרמו את כל ההמולה. לדבריו, החשד שישששכר פרץ מת ברעב מוטעה, כיוון שרופאי המכון לרפואה מישפטית פישוט לא ידעו על מחלה קודמת של הילד.

"רק בגלל האהבה"

חוקר הפרשה מטעם המישטרה, פקד נתנאל ליסבונה, סבור אחרת. "אנחנו נוכיח," אמר בבית־המישפט, "כי החוסים במוסד בית תינה לא קיבלו תזונה מתאימה. המישטרה תחקור את כל הרופאים שרשמו בתעודות־הפטירה שהמוות נגרם כתוצאה מנפיחות בבטן. יתכן שזו נגרמה בגלל חוסר־תזונה, ולאור־דווקא בגלל הפיגור."

נוסף על שני מיקרי המוות האחרונים, אלה של ישששכר פרץ ואסתר שלי, קרו עוד 48 מיקרי־מוות במוסד ב־15 השנים האחרונות. את כל המיקרים האלה יבדוק צוות־החקירה המישטרתי, כדי לקבוע אם היה ממש בקביעת הרופאים שסיבת המוות היא ליקוי מוחי.

תינה פלד, מנהלת המוסד ובעלת־הבית, שנעצרה השבוע אף היא, אופטימית. "אני עובדת כאן כבר 17 שנה," סיפרה, "בכל יום מהבוקר עד הערב, יחד עם בעלי. אני אוהבת את הילדים האלה, ויש עשרות אנ־שים שיוכלו לספר אם אנחנו עושים את זה בשביל כסף או בגלל היחס המיוחד שיש לנו אליהם. רק בגלל אהבתי לילדים האלה לא סגרנו את המוסד ככר לפני הרבה שנים. אם אני רוצה, אני יכולה לשבת בבית ולא לעבוד. אבל אני מעדיפה להמשיך בכל־זאת."

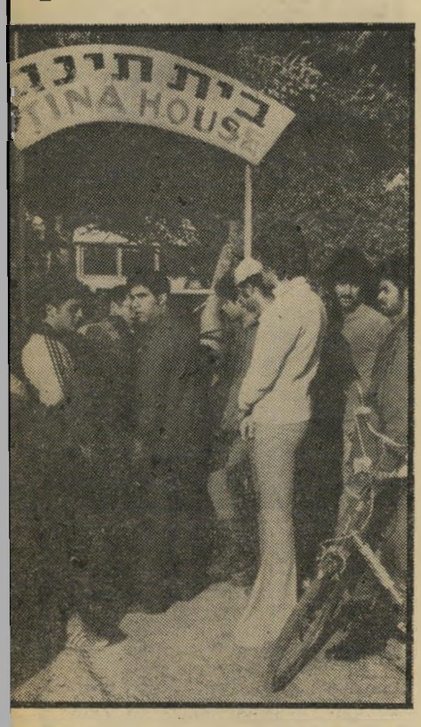
עתה יהא על בית־המישפט לפסוק, לאור העדויות שיובאו לפניו, מה בדיוק קרה בבית תינה ואם יוסיף לתפקד ככתובת לילי־דים מפגרים שזהו ביתם היחידי.

רינו צרור ■

מישחקים מוחרים

משחקים ילדי **בית תינה** לפני צלם **העולם הזה** לאחר שהוכנו לכך על־ידי מנהלי המוסד, או שזוהי תמונה שכיחה במוסד למפגרים? חדר־המישחקים של המוסד מרווח למדי.

בוכה

נער מפגר מתייפח כאשר מטפלת לא־מוסמכת ניגשת אליו. הנערים לא הבינו את משמעות בי־קור העיתונאים, והתנהגו כהרגלם מדי יום.

הסקרנים

לעשרות צבאו על שערי **בית תינה** החל משעות הבוקר. האווירה היתה מתו־חה ורבים ביקשו לפרוץ ולהכות האחראים.

השר יגאל הורביץ (למעלה) לא ידע ואיש בתנועת „לעם" לא אישר – ובכל־זאת הועברו שמונים אלף ל"י מקופת התנועה למימון מישפטו של הח"כ

מילחמה על חשבון המיפלגה

ח"כ אולמרט

בותיה קיבל הח"כ הצעיר מתנה בסך 80,000 לירות עדיין לא נפתרה, וכפי הנראה גם לא תיפתר. מה שברור הוא שמתוך חשבון־הבנק של התנועה אכן יצאו שני צ'קים על שמו של עורך־הדין הירושלמי עוזי עצמון, המגן על אולמרט. אנשים בלע"מ בודקים עתה אם לא נעשתה על־ידי כך עבירה על חוק מימון המפלגות.

■ ■ ■

אך גם בכך עדיין לא הסתיימו הסתבוכיות בפרשת התשלום לאולמרט. לפתע נמצא מי שהציג את ניירי־המיכתבים של עורך־הדין עצמון. על אותו ניירי־מיכתבים מופיעים שמותיהם של שני עורכי־דין נוספים, שאחד מהם הוא עורך־הדין חבר־הכנסת אהוד אולמרט. מייד התעורר בלע"מ החשש שמא קיבל אולמרט 80 אלף לירות עבור עורך־הדין עצמון שהתנועה תשלם לחבר־הכנסת אהוד אולמרט סך של 50,000 אלף לירות, כעזרה כספית לתשלום לעורכי־הדין שלו העוסקים בתביעת־הדיבה שהגיש נגד האלוף (מיל.) רחבעם זאבי?"

הורביץ לא ידע כלל שתנועתו שילמה כסף לאולמרט. הוא ביקש מן השואל שיפנה את השאלה לצבי שילוח, איש ארץ־ישראל השלמה, המכהן בלע"מ כיו"ר שב־ראש הסיעה הגרחבת בכנסת.

כאשר נזרקה השאלה לחלל האולם, השתררה תדהמה מיידית. שילוח מיהר להגיב: „אני לא ידעתי בכלל ששילמו כסף לאולמרט!" אולמרט עצמו החוויר, נאלץ לתקן את דיברי השואל: „זה לא היה 50,000 אלף לירות אלא 80 אלף."

אנשי הסיעה המורחבת נזכרו, באותו רגע, כי לפני כשלושה חודשים פנה אולמרט לסיעה, וביקש עזרה במימון ההוצאות המישפטיות שלו. רבים התנגדו לכך.

דווקא ח"כ זלמן שובל, מי שהיה מועמד של לע"ם לממשלה ואשר אולמרט — בדרכים פוליטיות שונות ומשונות — הצליח להסיר את מועמדותו ולהציב תחתיו את חברו למרכז העצמאי, אליעזר שוסטק, תמך בדרישתו של אולמרט.

כיוון שהדיעות היו חלוקות, לא החליטה הסיעה המורחבת של לע"ם כל החלטה. סיפר מאוחר יותר יושב ראש הסיעה צבי שילוח: „לא החלטנו אם לעזור לאולמרט או לא, העניין לא הגיע כלל לשלב של החלטה. לי היה ברור שאם יחליטו לעזור לאולמרט, זה יהיה לכל היותר ב־20,000 לירות או משהו כזה.

כאשר התגלה, לפתע, כי אולמרט קיבל 80,000 לירות, טען המזכיר האירגוני של לע"ם, משה רז, כי הדבר נעשה בעיקבות החלטה של הסיעה. כשהסתבר כי לא היתה החלטה כזו, החלו חוקרים מי הודיע ליושב־ראש ועדת־הכספים של לע"ם, אהרון כץ, כי עליו לאשר את הסכום. ראשי לע"ם אינם רוצים בשערוריה כספית נוספת במיפלגתם, לא חקרו עד הסוף.

התעלומה מי נתן את ההוראה שבעיקבותיה שהוא — מלבד היותו עורך־הדין של אולמרט — גם שותפו־למישרד.

עצמון הכחיש שאולמרט הוא שותפו, אם כי אישר כי שניהם יושבים באותו מישרד עורכי־דין ברחוב בן־יהודה 12 בירושלים. על השאלה מדוע מופיעים שמות שניהם על ניירי־המיכתבים של המישרד השיב עצמון: „יש קווים בין השמות." לדבריו, אולמרט רק שכר חדר במישרד שבו הוא יושב ומשתמש בשרותי המישרד, אך ללא שותפות רישמית. לעומת זאת יודע כל עורך־דין מתחיל, כי כאשר עורכי־דין שותפים רק בשכירות המישרד, יש לכל אחד מהם נייר־מיכתבים נפרד, ואילו נייר־מיכתבים משותף מעיד על שותפות עיסקית.

עצמון סירב לנקוב בסכום שקיבל מלע"ם, אך הצהיר לפני כתב העולם הזה: „אהוד אולמרט לא ייהנה מהכסף שקיבלתי כשכר־טירחה. כל הכסף הזה הוא עבור זה שאני מייצג את אולמרט במישפט."

מנהיג לע"ם, השר יגאל הורביץ, טען לפני כתב העולם הזה: „זו לא ממש מעילה. אני יודע על העניין, אבל אינני רוצה להתייחס אליו. אין תגובה, תפנה אל אולמרט." אולם, גם אולמרט עצמו סירב להגיב. בשיחתו עם כתב העולם הזה אמר: „אני רק מודה בעובדה ששולמו 80 אלף לירות לעורך־הדין שלי, ואני גאה בכך שמפלגתי עומדת מאחורי. לגבי כל השאר, אין תגובה, אני מציע שתפנה ליגאל הורביץ."

בינתיים התבררה עובדה נוספת. 80 אלף הלירות ששולמו למישרד עורכי־הדין שבו יושב אולמרט, היו רק „על החשבון." החלונן השבוע אחד מעסקניה הבכירים של לע"ם: „כשאני נוסע במכונית שלי לפגישות ולישיבות בכל רחבי הארץ, אני לא מקבל אפילו בשביל הדלק, כי מספרים לי שהתנועה שלי ענייה. עכשיו, מסתבר שיש סיכוי שאולמרט יצליח לסדר שיקבל עוד כסף, נוסף ל־80 אלף הלירות שכבר קיבל. אם כך יקרה, אני עוזב את המיפלגה."

יו"ר שילוח

ך שיבת הסיעה המורחבת של לעם בכנסת היתה אמורה לפי סדר היום שלה, להיות עוד ישיבה משעממת אחת שבה משתתפים שמונה חברי הכנסת של מיפלגה זו יחד עם שמונה עסקנים נוספים. אולם שר־המיסחר־והתעשייה, יגאל הורביץ, שהוא יושב־הראש ומנהיגה של מיפלגה זו, ידע כי הישיבה תהיה סוערת.

ימים אחדים קודם־לכן פנה אחד מעסקני לע"ם אל הורביץ בשאלה: „מי החליט

באת לעבודה או באת לעבוד?

הכרזה של אריאלי

הפתעה לרופא

במשך הישיבה, סיפר להם על בקשתו של הרופא. רעיונות החלו עפים סביב השולחן. חלקם נפסלו, אחרים הועלו לדיון חוזר.

כאשר הוחלט לבסוף על הפלאקט המצולם, קפץ איש המישרד, משה שגיב, ודרש בתוקף שדמותו־שלו תפאר את הפלקאט. בקשתו נענתה. הצלם מיקי קורן התנדב לצלם, והגרפיקאי שמעון ריישר החל לעצב את הפלאקט.

אחרי שהסתיימו הצילומים הסתגרה איתם הפיזיונומאית רימונה דינור למשך שעות אחדות, וחיברה להם את המישפט „באת לעבודה או באת לעבוד?" רחז התנדבותית גילה גם בעל הדפוס רפי חיון, שהדפיס את אלף הפלקאטים הראשונים חינם.

לפני שבועיים הופיע אמנון אריאלי שוב בבית־החולים, ביקש מהרופא שייצא איתו רגע החוצה. הוא הוציא ממכוניתו את החבילות עם הפלקאטים. גמל לרופא בהפתעה משלו.

במדינה

דרכי־חיים

עבודה עיברית

צילום משעשע

כניסיון לעודד את מוסר העבודה בישראל

צילום של גבר לבוש סיג'מה, ענוב עניבה מרושלת, תיק ג'יימס בונד בידו האחת ומטריה בשנייה, נשלח השבוע במעטפות רגילות לכמה מאות בתי־אב בישראל. בתחתית התצלום הופיעה השאלה: „באת לעבודה או באת לעבוד?"

מרבית מקבלי הגלוייה פרצו בצחוק למראיה, אחרים התעניינו במקורה.

אותו התצלום ובו אותה השאלה, אך בפורמט גדול יותר נשלח השבוע במעטפות גדולות לכמה מוסדות ציבור במדינה.

אחדים מהמקבלים תלו אותו על קירות המישרד, אחרים לקחו אותו הביתה. תגובת המקבלים: צחוק והשתוממות. מי שלח את התצלום?

קומץ של יחידי־סגולה קיבל השבוע פלאקט גדול עם הצילום המשעשע. גם הם תמהו: מי עומד מאחוריו?

רוח התנדבות. האחראי הישיר לתעלום המשעשע הוא הפירסומאי אמנון אריאלי. לפני כחודשיים לקח אריאלי את בתו תמי, קצינה בצה"ל, לבדיקות אצל פרופסור ברונו לוננפלד בבית־החולים על־שם שיבא בתל־השומר. בתום הבדיקות, כאשר שאל את הפרופסור כמה עליו לשלם, השיב לו זה: „אתה הרי בעל מישרד פירסום. במקום כסף, אני מבקש שתעשה שירות ציבורי שיעודד את מוסר העבודה בישראל." אריאלי, הידוע כבעל רוח ספורטיבית, הופתע — אך החליט להענות לבקשת הרופא.

בהגיעו למישרדו כינס אריאלי את צוות עובדיו, ביקש לא להעביר אליו טלפונים

אתה והלירה

למי טוב התקציב החדש?

תקציב המדינה החדש, הוא התקציב שהוגש על־ידי הליכוד, כולל 8 מיליארד לירות סובסידיות ממשלתיות על הלוואות הניתנות לשונים. הכוונה היא להלוואות לא־צמודות שמלווה הממשלה, כאשר את הכסף היא מגייסת בהצמדה. ההפרש בין הריבית המשולמת על־ידי מקבלי ההלוואות למחיר האמיתי של הכסף הוא, בשנת התקציב החדשה, 8 מיליארד לירות. פירושו של דבר שהממשלה מעניקה מתנה של 8 מיליארד לירות לחלק מבעלי־ההון, אלה שיש להם האפשרות לקבל הלוואות ממשלתיות לא־צמודות.

מתנה זו כפולה מכל הקצבת הסובסידיות למזון ולתחבורה, המיועדת בעיקר לשכבות הנפגעות של האוכלוסיה. בעוד הסובסידיות למזון ותחבורה מקוצצות בתקציב החדש ביותר ממחציתן, גדלה הסובסידיה להלוואות לבעלי ההון מ־5 מיליארד לירות בתקציב הקודם, ל־8 מיליארד לירות השנה.

זוהי, אם כן, דמותה האמיתית של הממשלה: חלוקה ביד נדיבה לשיכבת העשירה, וקיצוץ לשכירים.

התקציב החדש מגלה, כי האוצר גבה בשנת התקציב הקודמת, בתקופה אפריל־אוקטובר, 3.37 מיליארד לירות מס־ערך־מוסף מתוך 9 מיליארד שעליו לגבות כל השנה. הוא גבה בתקופה זו רק 41% מהאומדן, במקום 58%. אם תימשך הגביה בקצב זה, ייגבו רק 6 מיליארד לירות מס־ערך־מוסף ובידי חלק מהציבור יישארו לפחות 3 מיליארד לירות מן האומדן.

גם גביות המכס מפגרות מאד באותה התקופה, ובהן יהיה פיגור של 3 מיליארד לירות נוספים. ההכנסות בפועל בתקופה האמורה יהיו 28 מיליארד, לעומת התחזית בתקציב הקודם של 31 מיליארד. במס־הכנסה החל תהליך חמור של הקטנת הצהרות ההכנסה. בתקופה האמורה ירדו ההכנסות המוצהרות של עצמאים ב־20% לפחות. הסיבה: העצמאים למדו כי בדיקה לעומק יכולה לחול רק על אחד ממאה־וחמישים נישומים, וגם אם נתפסים — תמיד אפשר להסתדר. כיום בודק מס־ההכנסה 1500 תיקים מתוך כל 275 אלף תיקים, וכדי להגיע לבדיקה מינימלית יש לבדוק לפחות 10 אלפים. לכך אין די כוח־אדם.

בקצרה, מנגנון הגביה מתמוטט, ונראה כי הדבר נוח לשר־האוצר. הגביה מעצמאים מואטת בקצב מהיר, בבירכת שר־האוצר. מאידך, התקציב החדש מבשר אינפלציה של 50% לשנה, שתפגע חמורות בשכירים ותעשיר את בעלי הרכוש עוד יותר.

האם מקבל ח"כ שובל דמי ניהול?

חבר־הכנסת **זלמן שובל** מקבל את משכורתו מן הכנסת, ולפי החוק אסור לו לקבל משכורת משום גורם נוסף. חבר־הכנסת שובל הוא גם חבר הדירקטוריון ב„יצוא חברה להשקעות", וחתימתו מתנוססת על מאזן החברה האחרון ל־מארס 1977, יחד עם חתימת חותנו, **מרדכי מאיר**.

האם יש לשובל הכנסות כלשהן מ־חברה זו, שהוא דירקטור שלה וגם בעל־מניות בה? ביאור 15 במאזן החברה

ח"כ שובל
בניגוד לחוק?

מגלה, כי בשנת המאזן 1977 הפרישה החברה 52.5 אלף לירות דמי ניהול ל־בעלי־עניין. בשנה שקדמה לה הופרשו 117 אלף לירות.

בעל־עניין הוא אדם שברשותו יותר מ־5% ממניות החברה. ביאור 17 למאזן מגלה, כי בהתאם להסכם עם בעלי־עניין מקבלת החברה שירותי ייעוץ תמורת תשלום של 6.5% מהרווח השנתי, כולל ריווחי הון. ההסכם הוא לתקופה בת חמש שנים, עד לשנת 1982.

כיוון שאין הביאור מגלה מיהם בעלי־העניין, קיימת אפשרות תיאורטית ש־חבר־הכנסת שובל מקבל דמי־ניהול כאלה, ובכך עוקף את חוק הכנסת האוסר עליו זאת. השאלה היא אם קבלת אחוז קבוע מרווח תואמת את החוק, במקרה ש־האדם נכלל בבעלי־העניין המקבלים דמי־ניהול.

איך לאכול טוב - ובזול

המחירים החדשים גרמו לכך שמי ש־נכנס למסעדה בינונית משאיר בה רבע משכורת. אך ישנן עדיין כמה מסעדות טובות בתל־אביב שבהן ניתן לאכול טוב, ללגום כוסית, ולשלם רק כ־100 לירות לאדם. להלן כמה מסעדות, שבחנו ובדקו כמה פעמים על־ידי עורך מדור זה:

- „אנטריקוט", רחוב בן־יהודה פינת שדרות נורדאו: תפריט אחיד, טעים, מטבח צרפתי.
- „פונדק הגולאש", רחוב פרישמן פינת רחוב הירקון: תפריט לא גדול, אך מעולה.
- „חיים", רחוב דיזנגוף פינת רחוב ז'בוטינסקי: מיטבח רומני מעולה.
- „מיסעדת דגים נפל יפו", בנמל הישן: דגים מעולים ובזול.
- „קפה דה־פאריס", רחוב טרומפל־דור, ליד רחוב בן־יהודה: אוכל טעים במחיר 120 לירות לאדם. אין דמיון בין טעם הסטייק כאן לטעמו במסעדת „קפה דה־פאריס" בז'נווה או בפאריס, אך בכל־זאת כדאי לנסות.

האם מותר להעסיק בני־משפחה?

חברת „אפרו", שהיא סוכנות־ביטוח, ביקשה לזקוף כהוצאה סך של 5060 לירות ששולמו ל**צילה בן־אפרים**, ש־היא בין השאר גם בתו של מנהל „אפרו". פקיד השומה סירב להכיר בהוצאה, ב־נימוק שלא הוכחו יחסי עובד ומעביד, ורק כשהיה צורך להגיש דו"ח למס־ההכנסה נרשמו — למפרע — פעולות רישום השכר. כן לא נפתח לבת כרטיס עובד, לא דווח על שכרה למס־הכנסה ולא נוכה משכרה כל מס. בתקופה ה־אמורה שירתה הבת בצבא.

בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, באמ־צעות השופט **חיים בנטל**, קבע כי אין לקבל את הדיעה שלא יכולים להתקיים יחסי עובד ומעביד בין בני־משפחה, ואין למצוא פסול בהעסקת בת אצל אביה, אף אם מדובר בעבודה ארעית בזמנים בלתי־קבועים. בנסיבות כאלה יש להוכיח את מהות היחסים. יש חשיבות רבה למתן הודעה לשלטונות המס על העסקת ח־שכיר, ולניכוי המס משכרו. בנסיבות המיקרה, אין לקבוע כי היה הסכם ל־העסקת הבת תמורת תשלום מסויים, ותביעת „אפרו" נדחתה.

סיפרייה לשאה הפרסי

אלפי אדריכלים בעולם משלימים ב־ימים אלה את התוכניות למיכרז בינ־לאומי שהוציא השאה הפרסי להקמת סיפרייה. המועד האחרון למיכרז הוא סוף החודש שעבר.

בישראל עוסק במרץ רב בתוכניות אלה

אדריכל שרון
כיכר תלוייה

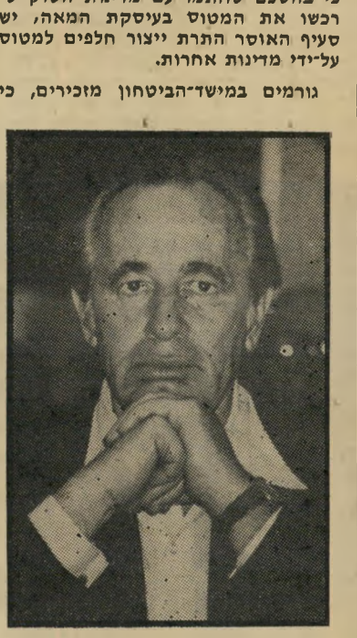
מישרד האדריכלים של **אלדר שרון**, שהכין תוכנית חריגה במיקצת, המושתתת על כיכר מוקפת גנים התלויה באוויר.

הסיכויים הישראלים לזכייה במיכרז אפסיים אך, לדיברי שרון, הדבר מהווה תירגול טוב לצוות עובדיו.

פרס מנע ייצור ה„אפ־16" בישראל

מישרד־הביטחון עושה עתה מאמצים נואשים לשכנע את חברת „ג'נראל דינא־מיקס" להתיר לתעשייה האווירית ייצור חלפים למטוס ה„אפ־16" שישראל תרכוש בכמויות. האמריקאים מסרבים, בנימוק כי בהסכם שחתמו עם מדינות השוק ש־רכשו את המטוס בעיסקת המאה, יש סעיף האוסר התרת ייצור חלפים למטוס על־ידי מדינות אחרות.

גורמים במישד־הביטחון מזכירים, כי

ח"כ פרס
לטובת מי?

לפני שלוש שנים נענתה „ג'נראל דינא־מיקס" בחיוב לבקשת ישראל ועמדה לחתום עימה על חוזה אלא ששר־הביטחון דאז, **שימעון פרס**, התערב ואסר את העיסקה. הסיבה: התעשייה האווירית חששה שמא ההסכם יחבל בפיתוח ו־בייצור ה„כפיר" ופרס, שהיה מגן ה־תעשייה האווירית, נעתר לבקשה.

„ידיעות אחרונות" קונה מהעירייה שטחים להרחבת מיגרשו

הוועדה המקומית לבניין ערים של תל־אביב אישרה, באחרונה, שורה של תוכניות שבאו לשנות חוקים כדי לאפשר למכור ל„ידיעות אחרונות" שטחים ע־רוניים הגובלים בבניין החדש של העיתון.

בשנת 1973 החליטה הנהלת העירייה לאשר, עקרונית, מכירה של השטח של רחוב 751 לעיתון, וזאת בתנאי שהעירייה תאשר את המכירה בלי מיכרז, ושער־המישפטים ישנה את סוג הקרקע מקרקע ייעוד האסורה במכירה, לקרקע המותרת במכירה. השטח האמור הוא בן 400 מ"ר.

בשנת 1976 החליטה העירייה למכור לעיתון, נוסף על השטח האמור, עוד 1.5 דונם סמוכים המשמשים את מחסני ה־עירייה, ואשר עליהם חלק מן המיבנים של מחלקת המאור. בישיבה הוצגו מיכ־תבים של חברי הנהלת העירייה הקו־דמת, **חיים בסוק ואליהו שפייזר**, הסוענים כי בתקופתם היתה נטייה ל־היענות לבקשת העיתון בתנאים מסויי־מים.

ועדת הנכסים של העירייה החליטה, בינואר השנה, לאשר לעיתון שימוש זמני בשטח, וועדת המקרקעין החליטה ל־המליץ על שינוי ייעודו של השטח כך שיבוטל רחוב 751. הוועדה המקומית אישרה את ביטול הרחוב ואת השימוש הזמני בשטח מחסני העירייה, והחליטה להעביר את התוכנית לביטול הרחוב ל־וועדה המחוזית.

מי מכיר את יהודה בינשטוק?

המישטרה הבריטית מחפשת את איש־הכספים **יהודה בינשטוק**, שהיה ה־שליט במערכת ההימורים באי אדאם ש־בתעלת למאנש בבריטניה. החקירה עליו נפתחה בעיקבות חקירה של הבנק־של־אנגליה על הונאה אדירת־ממדים במכירת מניות מחוץ לבריטניה לאזרחים בריטים, מבלי לשלם את המס שקובע החוק על עיסקות כאלה.

החברה שמכרה את המניות היא „רידג' סקיוריטי", שנוחלה על־ידי איש־החימורים **טים הולנד**, שותפו של בינשטוק.

למה משביתים את תעשיית ההלומים

הסיבה האמיתית להשבתת תעשיית ההלומים אינה המחסור ביהלומי־גלם. ישראל מקבלת אותה הכמות שקיבלה בעבר מן הסינדיקט הלונדוני, וגם קונה מחוץ לסינדיקט אותן הכמויות שקנתה בעבר. פשוט, יותר ריווחי כיום להחזיק ביהלומי־גלם מבלי לעבדם. מאז תחילת השנה עלו מחירי יהלומי הגלם, בעיקר מסוג המלאס, ב־70% ויותר. יהלומים גולמיים קל יותר למכור, שכן מכירת יהלום מלוטש מותנית במציאת קונה ש־ירצה דווקא ביהלום מסויים זה.

היהלומנים הישראלים הפכו, למעשה, סוחרים ביהלומי־גלם. כל מי שמקבל הקצבה מן הסינדיקט מרוויח מייד עם קבלתה עשרות אחוזים (וזו סיבת הרצון לקנות את החברה הממשלתית „פיתוח", שלה הקצבה של הסינדיקט ומקורות משלה) — ואם ימתין כמה חודשים, ירוויח עוד יותר. לעומת זאת, בליטוש יש סכנה של ירידה במחירים וברווחים. התעשייה הישראלית חזרה, סוף־סוף, להיות מה שהיתה כל השנים: מתווכת ביהלומים. היא סגרה את המלטשות ש־שימשו תירוץ לסחוט מן הממשלה מימון זול בחיקוף אדיר ופטור ממס־הכנסה.

אתי אלמנת המילחמה האחרונה, אם לשתי בנות, עזבה את הקיבוץ שבו חיה עם בעלה, ומתגוררת בתל־אביב.

כ־100 אלמנות הצנחנים נפגשו לשלושה ימי

בילוי במלון מפואר בסדום, כדי לצאת מהשיגרה

מיבצע אלמנות

עדה חיפאית, אלמנת צנחן שנפל במילחמת יום־הכיפורים, הגי־עה מחיפה לסדום כדי להשתתף במיפגש.

א ורחי מזון גני־שולמית בסדום שיפ־שפו עיניהם בתדהמה. ביום השלישי לפני שבוע פלשו אל המלון המפואר כמאה נשים צעירות ונאות. כשהן צוחקות, מלהגות ומתחבחנות, הכל כדרך נשים צעירות, השתלטו על שתיים מקומותיו, התפזרו בין אולמותיו, שהו בבאר, באולם המסיבות ובחדרי האוכל של המלון.

התיירים האמריקאים המזדקנים או אלה הישראלים שבאו למרחצאות הבוץ המב־ריא של סדום, לא יכלו שלא להבחין בכ־20 צעירים גברתנים המלווים את מאת הצעירות. אלה שאזרו אומץ ולא נבהלו מדמות המלווים הקשוחים וקשרו קשרים עם הצעירות, לא יכלו שלא להבחין ב־מבטי עידוד, דווקא מצד הגברים המל־ווים. רק אחר־כך התבררה להם הסיבה: המלווים היו אנשי צנחנים במילואים, אשר קיבלו על עצמם לארגן שלושה ימי נופש, בילוי ובידור ל־100 אלמנות של צנחנים, חבריהם לנשק שנפלו.

ואומנם, תרומת מלון גני־שולמית וה־מאמצים הרבים שהשקיעו בני משפחת הצנחנים, מרביתם חברי קיבוץ גיבעת־חיים־מאוחד, הפכו את שלושה ימי הטיול בים־המלח לחוויה מרגשת לאלמנות. כל אותה עת שהו כמה עשרות מילדי אותן אימהות צעירות בעין־גדי הסמוכה. גם שם היו אנשי מילואים של הצנחנים, אשר דאגו לארגן לילדים שלושה ימי כיף פרטי, הפעם בלי אמא.

כשהופיעה חווה אלברשטיין באולם המ־סיבות של המלון בפני האמהות, הופיע קוסם בעין־גדי בפני הילדים. כשלמחרת בערב ניגנה תיזמורת מוסיקה לריקודים ולהקת־פיקוד־המרכז זימרה על הבמה ב־אולם המלון, הופיעו זמרים מקיבוצים בפני הילדים. כאשר אמא טיפסה במעלה המצדה, או טיילה על גבי קומנדקאר בוואדי ניסתר, שרק מי שהיה בצנחנים מכיר אותו, רחצו הילדים במעיין עין־גדי ואכלו סופגניות.

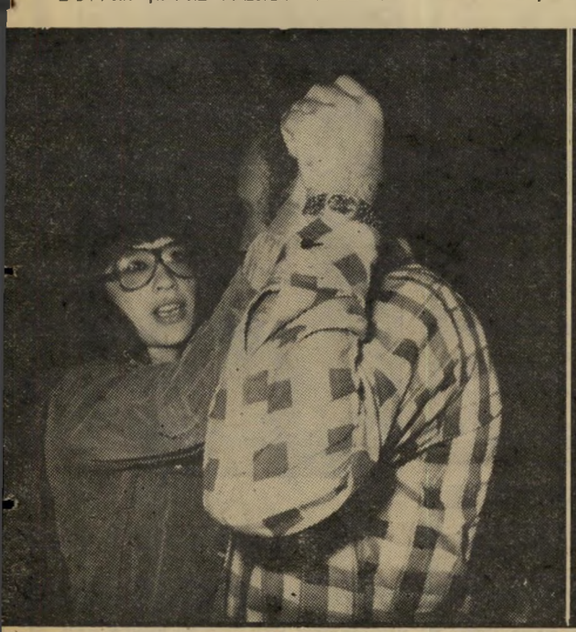
לאנשי אותה קבוצה מופלאה, ה־מורכבת מידידים של הנופלים ומ־מספר אלמנות אשר התגברו טוב יותר מחברותיהן על אסונן, עד כדי כך שנר־תמו בעצמן לעזור במיבצע, יש כמה מט־רות בטיפול המתמיד, באירגון האירועים

שרה אלמנת מילחמת יום־הכיפו־רים, בת נתניה ואם ל־שניים, נרתמה בעצמה לעזרת אל־מנות אחרות שלהן „קשה יותר להתגבר.״

שני דורות מיכל אלכסנדרוני, צעירה שהמילחמה פגעה במישפחתה, יושבת ליד סוניה, המקדישה את כל זמנה לחוגים המיוחדים לאלמנות ולטיפול בהן. בשלושת ימי הבילוי המשותף קיבלו הנשים אירוח מפואר.

שימחה זמנית אילנה מוהליבר, צעירה ירושל־מית תוססת שבעלה נפל ב־מילחמת יום־הכיפורים, רוקדת עם אחד הצנחנים שליוו את קבוצת אלמנות החייל, ואשר אירגנו את בילוי החג בסדום למאה הנשים.

ובמיפגשים הנעשים עם האלמנות. המטרה הראשונה, כדברי אחד מהם: „לנסות ולחיביא קצת שימחה בלב. להוציא מהשיגרה ולהפגיש." יש, כמובן, מטרה נוספת, שאיש אינו מודה בה בגלוי, אך היא ברורה, מובנת ולגיטימית: לנסות ולהוציא את האלמנות, כל אחת מהמיסגרת החברתית בה היא נמצאת, כדי לפגוש אנשים נוספים, כדי להכיר עוד ועוד, כדי שאולי יימצא ידיד נוסף ואולי אפילו בעל.

הבנה בלב

לשם כך יש צורך בהרבה זהירות, הרבה הבנה, הרבה מאד אירגון והרבה מאד הבנה בלב. ולאלה שמארגנים את פעילויות אלמנות הצנחנים יש מכל אלה. תוכנית האירוע האחרון, זה שהיה על שפת ים־המלח, היא דוגמה טובה לכך. שישה אוטובוסים, אשר הגיעו מכל רחבי הארץ, נפגשו בשמורת עין־גדי. האמהות, שמרביתן הגיעו עם ילדיהן, הופרדו מהילדים. מאותו רגע הן היו בחופשה יקרה, והילדים בשלושה ימי חלום. עד לסיום הטיול היו הילדים ברשות מתנדבים ומתנדבות, אשר עשו כל אשר בכוחם כדי שלילדים יהיה כיף. ורק בתום הטיול ניפגשו עם אמהותיהם, כשאלה ואלה גדושים ועמוסים בחוויות.

האמהות יצאו לטיול בשמורת עין־גדי, שתו קפה במיזנון השמורה ומשם ישר לגני־שולמית. כאן ניקרתה על דרכן ההפתעה הראשונה של הטיול. בעוד שבחוור שהן קיבלו ערב היציאה נאמר כי הן תישנה באחד מאולמות המלון, על מזרנים שיונחו על הריצפה, נמסר לכל שתיים מהן מפתח של חדר רגיל של המלון, כמו לאורח המשלם כ־1000 לירות ליום. רק בערב האחרון התבררה התעלומה. כי אשר עורך־הדין מתתיהו עצמון, איש צנחנים ותיק ואחד ממארגני הפעילות למען האלמנות, הגיש מגן עם הקדשה להנהלת המלון וסיפר לאלמנות הצעירות כי מנהלי גני־שולמית כלל לא רצו לשמוע על הסידור של לינה־על־מיזרונים: „חינם אין כסף הם נתנו לנו את החדרים, את השירותים של המלון ואת הארוחות," סיפר עצמון.

בערב הראשון התנדבה חוה אלברשטיין להופיע בפני הקהל המיוחד הזה. מנחה מקצועי הובא במיוחד על־ידי גני־שולמית וניסה להרקיד את האלמנות עם מתי־מעט הגברים שהיו באולם.

פה ושם נמצאו בני זוג לריקוד — אורחי־אקראי במלון, המלווים מהקיבוצים, ידיד או בעל של אלמנה שהצטרף לסיור. במבט שטחי אפשר היה לחשוב כי זה ערב בידור וריקודים רגיל, כמו עשרות או מאות ערבים מסוג זה הנערכים בכל מקום בארץ. רק מבט שני גילה עשרות

קלרה תרשיש, אלמנתו של צנחן שנפל במילחמת יום־הכיפורים, ואם לילד בן 5, משתתפת כימעט קבועה, יחד עם בנה, בפעילות הקבוצתית.

רעיה בת קיבוץ גבעת־חיים, אם לארבעה ילדים. צנחנים ידידי בעלה שנפל, הם שייסדו את האירגון.

זיקלין תלם, צעירה בלגית שבעלה הישראלי נפטר בעיקבות פציעה לאחר המילחמה, סופחה למישפחת אלמנות הצנחנים המורכבת רובה מצברויות.

במעגל סגור

מעגלי הרוקדים באולם מלון **גני שולמית** היו סמל לחייהן של אלמנות צה"ל: המעגל הסגור. המיפגשים בין האלמנות לבין עצמן ובינשאי השיחה שלהן, מותירים את הנשים הצעירות במעגל של שכול שכולו שלהן. מהצד האחר נהנות האלמנות להפגש זו עם זו משום ש„אלה כימעט החברות היחידות שיש לי," הן אומרות.

צעירות ישובות ליד הקירות, מתגודדות בשלישיות או ארבע ביחד, כשעיניהן בורחנות, ממתינות.

„מילים יפות ולא כל־כך יפות"

כעבור שעה קלה התרוקן האולם בו נערכה המסיבה. בזוגות או בחבורות קטנות הסתננו מרבית האלמנות אל הבאר של המלון. שם, בכורסאות ההדורות, ליד כוסיות משקה ובאפלולית המיוחדת לבארים, נפתחו האלמנות יותר. בין „שמעת שרינה החתתנה שוב," או „רותי מתגוררת עם חבר חדש," היו גם כאלה שסיפרו בדיחות נועזות והיו אחרות שדיברו על החוברת החדשה שהוציא מישרד־הביטחון בדבר הזכויות של האלמנות.

אמיר קרן, מגיבעת־חיים־מאוחד, צעיר גבה־קומה ומלא גוף הנחשב ל„אבא של אלמנות הצנחנים", עבר משולחן לשולחן והתחנן בפני האלמנות לעלות לחדרים וללכת לישון: „מחר יש יום קשה, קמים בשש בבוקר."

ואומנם, אמיר לא הגזים. שיירת קומנדקארים נהוגה בידי חיילי הצנחנים המתינה בפתח המלון בשעת בוקר מוקדמת. אחרים שכמעט רק הצנחנים מכירים אותם זכו בביקור של מאה צעירות לבושות ג'ינס, מכנסיים קצרים ומטפחות על הראש. מעלה יאיר, מערת הקמח, הסכר

(המשך בעמוד 42)

עיניים בוחנות את הצעירות הרוקדות הן עיניהן של שתי אלמנות הצנחנים, חיה, אם לשתי בנות ואסתר, צעירה ממוצא אמריקאי שבאה להשתקע בארץ ללא מישפחתה, אחרי שבעלה הישראלי נפל במילחמת יום־הכיפורים. רבות מהאלמנות שהשתתפו בשלושת ימי הבילוי לא נטלו חלק בבידור, רק צפו באלה שרקדו.

(המשך מעמוד 41)

הגדול של מיפעלי ים־המלח, היו אומנם סיור קשה, אולם אף אחת מהמוזמנות לא הסכימה לוותר עליו. כשהן חזרו לפנות ערב עייפות ותשושות למלון, הספיקו לספר לכולן כמה נפלא ומרגש היה.

גם המקלחת הקרה שלקחה כל אחת מהן בחדרה לא הפיגה את ההתרגשות, ומייד היה עליהן לרדת לחדר האוכל, לאכול במהירות ולשעוט לעבר האולם: שם נערכה המסיבה השניה של הטיול.

המארגנים למדו את הלקח של הערב הראשון: לא עוד ריקודי זוגות המותירים לייד הקיר את מרבית הצעירות. ריקודי ההורה זכו להצלחה כבירה; הכל יכלו להשתתף בהם, כאן לא שיחק ההבדל המיספרי בין גברים לנשים. למרות שרובן ידעו כי למחרת ממתינה להם מלבד ה־נסיעה המייגעת הביתה גם עליה ברגל, דרך שביל הנחש למצדה וטבילה במרץ עם מסג׳ים לאלה שתרצנה בכך, קשה היה לנתק את הצעירות ממעגלי ההורה.

קשה היה שלא להבחין בסימליות שב־ריקוד ההורה של האלמנות. מעגלים מעגלים סגורים, הנפתחים לעיתים בקושי רב ולעיתים בשימחה לכל רמז של עוד מישהו הרוצה להצטרף למעגל. „זה הרבה יותר טוב מהמצב של האלמנה בתחילה," סיפרה אחת מהן, כשהיא מתנשמת מה־ריקוד, „החודשים הראשונים שלי היו קשים נורא. בנוסף למכה ולאבידה האי־שית שלי, של הילדים שלי ושל הורי בעלי, לא יכולתי שלא לחוש במין התנכ־רות כזו מצד כל החברות והחברים שלי, או שלנו. עוד ביום שהודיעו לי שבעלי נפל, היה הבית שלנו מלא באנשים. אי־אפשר היה להפיל בו סיכה. לא היה לנו מקום להיות לבד, אני עם הילדים. ככה זה היה משך כל זמן השיבעה. אבל אחר־כך התחילו תופעות שבתחילה הת־מיהו אותי, ואחר־כך הרגיזו אותי. כשהיו הידידים הכי טובים שלי מבחינים בי ב־רחוב, הם היו מתעלמים, עוברים למדרכה השנייה, מפנים את הראש הצידה. פעם גם לא הצלחתי להתאפק וצעקתי על חברה שלי, חברה טובה, שניסתה להתעלם ממני: ׳מה אני, מצורעת?׳ רק אחרי חודשים רבים, כשכבר התחילו להתייחס אלי כאל אדם רגיל, ולומר לי שלום ברחוב, מילים יפות ומילים לא כל־כך יפות, הבנתי שאני עולה על דרך השיקום שלי כאלמנה."

חיילות צה"ל אינם מעניקים עזרה מו־ראלית אחידה לאלמנות החללים שלהם. מלבד חיילות הצנחנים, האוויר והתותחנים, נראה כי מרבית החיילות לא מכירים ב־חשיבות של העיקרון: „להשאיר את האל־מנות במישפחה הלוחמת." לא היתה יחי־דה שלא הקימה לאחר המילחמה האחרונה צוותים מיוחדים של אנשי־מילואים, בעי־קר בעלי השכלה אקדמאית, אשר ניסו לטפל באלמנות. ברוב המקומות גוועו צוותים אלה בתוך תיקי־דיווח טחובים; לעומתם, חיילי שלושה חילות אלה מ־שיכים במלאכה באותה התלהבות התח־לתית, אשר התמסדה בינתיים, אך לא נפגמה.

בחיל־הצנחנים כבר יצא שימעה של עזרה זו למרחוק. היא מופעלת בעזרת כמה עשרות משוגעים־לדבר, המדביקים לכל משימה עוד עשרות אחרים; הם מקב־לים עזרה מהחיל וממפקדיו ונעזרים גם באלמנות „הרוצות לסייע לאלמנות אח־רות." סיפר השבוע אחד מקציני המילו־אים של הצנחנים, שהיה ממארגני האי־רוע בגני־שולמית: „אנחנו לא יכולים לבוא במקום. אנחנו רק יכולים להביא שימחה בלב, לעשות שמח ולהשכיח, ולו לשעות ספורות או לימים אחדים, לא את הבעל שאבד, אלא את המצב. מה שאנחנו עושים זה טיפה בים, אבל אנחנו משתד־לים."

מישרד־הביטחון אינו מתערב ביחס ה־יחידות לאלמנות, אם כי נערך מעקב אחר כל תופעה יחידתית או חיילית־פנימית היכולה לסייע לאלמנות. אנשי המישרד, הנמצאים בקשר הדוק עם כימעט כל אלמנה, עורכים סקרים וטבלאות לגבי יחסה של כל יחידה לאלמנותיה. על־פי מחקרים אלה של מישרד־הביטחון עומדת טייסת אחת מסויימת בחיל־האוויר ב־ראש היחידות הדואגות לאלמנות שלהם, אולם החייל העומד בראש הרשימה הוא חיל־הצנחנים. דווקא חיל־הים, אשר רוח הצוות של לוחמיו היא מן הגבוהות בצה"ל, עומד על־פי סטטיסטיקות אלה בתחתית הרשימה.

מסיבת חנוכה

פגישה נרגשת בין אלמנות יחידת הצנחנים לבין בני־הן, שהופרדו מהן ובילו בעין־גדי, בטיולים נפרדים, נערכה במסיבת חנוכה שהתקיימה במלון גני־שולמית שלחוף ים־המלח. בעל המלון, בצלאל מזרחי, אירח את מאה האלמנות ללא תשלום, דאג לבידורן ולנוחיותן במלון.

„אשה של גבר אחד"

א וזם לא משרד־הביטחון ולא ה־חברים של הבעלים יכולים לפתור את עיקר הבעיות של האלמנות — היחסים החברתיים. בעת המיפגש בגני־שולמית סיפרה אחת האלמנות: „אני אף פעם לא יודעת אם לבוא לכנסים כאלה או לא. תמיד, לפני כל מיפגש עם אלמנות, יש לי כאב בטן. אני לא יודעת לבוא למקום בו ידברו איתי כל הזמן על הבעלים של האחרות, איך הם היו נהדרים, איך הם נפלו ומה הם השאירו. גם הדיונים הבלתי־פוסקים במצב שלנו כאלמנות, מה מגיע לנו ממישרד־הביטחון, ואיך מסתדרת אלמנה זו או אחרת עם בחורים, גם אלה נמאסו עלי.

„במיפגשים כאלה אני משתדלת ליהנות עד כמה שאפשר, לבחור את האלמנות שאיתן הייתי מתיידדת בין כה וכה, גם אם אני לא הייתי אלמנה וגם אם הן לא היו אלמנות, ולנסות ליהנות עד כמה שאפשר. בבית אני לא יכולה ליהנות כך. לא שאין לי כסף לצאת למלון לבד, אבל עם מי? עם איזו חברה?"

באותו מיפגש סיפרה אלמנה אחרת, סמ־דר מבאר־שבע: „שנה לאחר שבעלי נפל, הייתי באבל. יצאתי פה ושם, בעיקר עם המשפחה או לאירועים משפחתיים. אחרי שנה פיתאום תפסתי את עצמי. זה לא ששכחתי פיתאום את הבעל, אבל הבנתי שהחיים יותר חזקים מהכל, אפילו מהמוות. היתה לי בעייה עם גברים, בעייה שיש לכל אשה בגיל שלי. היום אני בת שלושים

ויש לי שני ילדים, אבל אני אשה לכל דבר. החלטתי להקדיש חודשיים מחיי, ששים יום, כדי לעבור 60 בחורים. אין לי בעיה בלהשיג בחורים. אני אמנם לא מלכת היופי, אבל אני די נאה, יש לי מכונית ויש לי סידור לילדים. 15 יום עמדתי בהחלטה הזו. יצאתי, חיזרו אחרי, גם שכבתי עם כמה מאלה שנפגשתי איתם. אחרי 15 יום נשברתי. לא שעשיתי השוו־אות כל הזמן עם בעלי, אבל זו היתה חווייה נוראה. אני אשה של גבר אחד. אפילו אם לא הייתי כזו קודם לכן. מאז שבעלי נפל ונותרתי עם שני ילדים, אני יודעת שאני אשה של גבר אחד. היה לי לא מזמן רומן ארוך. זה היה בחור צעיר שאהב אותי, ואני חושבת שגם אהבתי אותו. מה שאולי יותר חשוב מהכל, שהיל־דים אהבו אותו. הוא לא היה אבא, אבל היה חבר גדול, איש גדול בשביל הילדים.

„הוא גר איתי. בשבת בבוקר הילדים היו באים למיטה שלנו ומשחקים. יום אחד דיברנו על חתונה. לאחר שנה וחצי שאנחנו ביחד, אפשר היה כבר לדבר על כך. פיתאום ראיתי את הפחד שלו בעיניים. אני לא אומרת שהוא לא אהב אותי, אבל הוא פחד. ראיתי בדיוק מה אמרו העיניים שלו. הן אמרו: ‚בשביל מה אני צריך את זה, בשביל מה אני צריך אלמנה, בשביל מה אני צריך שני ילדים שלא שלי, בשביל מה אני צריך את הבעיות ואת הבכי ואת העצבות.' אז החלטתי לגמור.

„אני לא יודעת אם עשיתי נכון. ייתכן ואף פעם לא אמצא מישהו בלי המבט הזה בעיניים. ייתכן וכל אחת מאלה הבו־דדות, שהתחתנו בפעם השנייה, התגברו על הפחד הזה בעיניים. אבל אני לא יכולה עם זה, למרות שאני יודעת, שאף פעם לא אמצא מישהו בלי המבט הזה כאשר נדבר על נישואין, אפילו אם הוא ינשא לי."

„עם החברים של הורי"

לי רחל, אלמנת מילחמת־ההתשה, יש בעיית אחרת. „אני מאלה שאהבו ל־צאת ולבלות. הייתי עושה את זה עם בעלי, ולאחר שהוא נפל, לאחר שהשתח־ררתי מכך, וזה לקח לי די הרבה זמן, התחלתי לצאת ולבלות שוב. היו לי המון חברות. בעצם היו לנו לי ולבעלי, המון חברים. הם היום כולם נשואים. אני לא יכולה לבוא למסיבה או סתם לידידים ולשמוע כל היום על הבעיות של הווגות הנשואים. אני פשוט לא שייכת לעניין הזה, לי אין את הבעיות האלה.

„אחר כך התחיל סיפור עם חברה טובה שלי. הבעל שלה ניסה לחזר אחרי. הוא כזה שמנסה לחזר אחרי כל אחת ואשתו יודעת מזה, אך מהעניין שלנו יצא ‚סי־פור'. לא היה שום דבר ביניינו אבל אשתו החליטה שאני טורפת גברים. היה מספיק שעשתה רק כמה טלפונים, לידידות המ־שותפות שלנו, כדי להזהיר אותן מפני האלמנה שתיקח להן את הבעל, כדי ש־אצלי הטלפון ישתתק לגמרי. שוב לא מזמינים אותי לשום מקום, כל החברות שלי פיתאום שכחו אותי. אני כימעט ולא יוצאת מהבית, לכל היותר עם אחותי. כמעט כל הזמן שלי מוקדש לבן שלי בן ה־6, לאחותי ולמכשיר הטלוויזיה. אני יודעת כל תוכנית שהיתה או צריכה להי־יות בטלוויזיה שלנו ובטלוויזיה של ירדן.

„לעיתים רחוקות, כשמגיעים מים עד נפש, אני יוצאת עם החברה של ההורים שלי. ביום הששי אנחנו באים לבית של מישהו מהידידים ומשחקים רמי. עכשיו הפסקתי את זה, כי הבנתי שהם בכוונה נותנים לי להרוויח, ואני לא צריכה את הטובות האלה, טובות מתוך רחמים."

אין כימעט אלמנה שאיננה מלאה טענות כרימון. אולם אין להן אל מי להפנות את הטענות שלהן. רובן ככולן מודות כי מיש־רד־הביטחון מתייחס אליהן כהלכה. המאו־שרות, שבעליהן השתייכו אל אותן יחידות המספלות באלמנות, אינן חולמות כלל לבוא בטענות אל היחידות של בעליהן. אלה ש־אינן משתייכות על יחידות אלה השלימו כבר עם הקרע בינן לבין הצבא.

אולם התרעומת על מצבן, התרעומת על שעות הבדידות הרבות, התרעומת על הסטאטוס החברתי המיוחד שלהן, מפעפעת בלב כל אחת מהן. ולאיש — כולל האל־מנות עצמן — אין פתרונים.

חופשת חורף באוסטריה

בואו החורף לבלות חופשה באוסטריה!

אוסטריה בחורף היא פינת חמד קסומה ומקסימה.

האלפים המושלגים, השמש החורפית באתרי הסקי הרבים וקבלת הפנים החמי־מה של האוסטרים — כל אלה יעשו את חופשת החורף שלכם לחוויה בלתי נשכחת.

BADGASTEIN — החל מ-—.AUS 1,540
BAD HOFGASTEIN — החל מ-—.AUS 2,170
KITZBUEHEL — החל מ—.AUS 2,275
ZHLL AM SEE — החל מ—.AUS 1,925

המחירים הנ"ל כוללים 7 ימים ו־7 לילות, חצי פנסיון, בחדרים זוגיים.

פנו בהקדם לסוכן הנסיעות שלכם או למשרדנו לקבלת חוברת מפורטת ובה הצעות נוספות לבילוי חופשת חורף באוסטריה.

שער חליפין משוער: AUS 16.50 = 1.00 $.

AUSTRIAN AIRLINES

תל־אביב, רח' טרומפלדור 12, טל. 53535

נציגות משרד התיירות האוסטרי

בעל־רכב

הקפד על רציפות ביטוח חובה לרכבך

אם ביטוח החובה שלך התחיל בחודש ספטמבר וחולק לשני תשלומים — עליך לשלם את התשלום השני בחודש ינואר, לפני גמר תוקף תעודת הביטוח הראשונה.

בדוק את מועד גמר תוקף התעודה הראשונה שבידך, שלם והחתם בבנק — עד אותו מועד — את התעודה השניה שקיבלת.

אם תעודה שניה אינה נמצאת בידך — פנה אל המבטח שלך.

שמור על רציפות הביטוח!

איגוד חברות הביטוח בישראל

אבנר איגוד לביטוח נפגעי־רכב בע"מ

לרגל הפתיחה החגיגית של מכון ישן־חדש בארץ

לקוסמטיקה

„נירה"

רחוב דיזנגוף 271, טלפון: 446169

אנו מתכבדים להודיע לקהל לקוחותינו:

מעתה, תוכל כל אשה להוריד שיער מיותר מהפנים ומשאר חלקי הגוף במחיר הנמוך ביותר בעולם: 35 ל"י (לטיפול) לתקופת מיבצע של 3 חודשים (במקום 50 ל"י).

הטיפול יעשה בשילוב של שתי השיטות המהפכניות להורדת שיער מיותר: פינצטה אלקטרונית ומחט חשמלית גם יחד. כל זאת ללא כאבים, ללא סימן, ללא תופעות לוואי וללא הוצאת כספים מיותרת!

אצל „נירה" את גם זוכה לטיפולי פנים יחידים במינם: ע"י מסכה גופרית מיוחדת מוסר העור העליון מפנייך, ועמו כל הכתמים הפיגמנטיים, הקמטים הדקיקים, סימנים שחשבת שישארו לעולמים ועוד שאר מיני פגמים...

לאחר 4 ימים בלבד את זוכה לעור חלק, נשי, נעים למגע ושופע חיות.

אם את אשה שיודעת ומבינה מה פירושה של זו המילה, פני אל „נירה". כל טיפול הקשור ביופיך יהיה במכון חוויה עבורך.

ביו סטראט מציג:

חדש

דיאטה עם ביו־סטראט

מזון הבריאות **ביו־סטראט** מיוצר מחומרים טבעיים בלבד. ללא תוספות כימיות.

הירידה המושגת בדיאטה זו יכולה בכל מקרה להגיע ל־3.5 ק"ג בשבוע הראשון.

ביו־סטראט תוכלו להשיג בכל בתי־המרקחת וחנויות טבע.

הוראות הדיאטה יחולקו חינם בכל חנויות טבע ו**אלבים בע"מ**, ת.ד. 4144, תל־אביב.

נביעות קיץ כל השנה

קורסי צלילה ● ספארי צלילה ● שיט ● סיורי מדבר ● חדרים ממוזגים ● בר ● מסעדה

פרטים והזמנות במשרדנו בת"א, בן־יהודה 103 א', טל' 243811 בשעות 9.00—13.00,
או בכפר הנופש נביעות, דואר אילת, טל. 059־3667.

דרושה
בעלת הופעה — אחראית ומוכשרת
אפשרי ללא ניסיון קודם, המוכנה להשקיע מאמצים בהתקדמות
למופע חשפנות
טל. 223795

מורלה
הטפטים המעוצבים ביצירת אומנות

ארומור
צפוי דלתות וקירות

קולנוע

סרטים

הימנון לידידות הנשית

„האם הולכת הרומנטיקה האמיתית ונעלמת מן העבר? האם לא נזכה עוד לראות את פול ניומן מחזר אחר רוברט רדפורד, ואת דאסטין הופמן מתנה אהבים עם ג'ון וויט, ואת ג'ון וויין מתחבק עם רוברט מיצ'ם? האם מהלומת האגרוף בסנטר, שהיתה במשך שנים הביטוי הנשגב ביותר לאהבה שהמציאה הוליווד, עומדת בסכנת הכחדה?"

כך שאל בדאגה, אירונית כמובן, יומון ניו־יורקי נפוץ באחד מגיליונותיו האחרונים. וואו, משום שנדמה כאילו האופנה החדישה המסתמנת בעונת הסתיו בארצות־הברית אינה עוד זו של סיפורי־גברים אלא מתניים המביעים זה את זה עד שאין להם כלל צורך בנשים. את מקומם של אלה תפסו נשים נחושות בדעתן, המרוכזות בעולמן ועסוקות בעצמן, עד כדי כך שאין להן עוד צורך בגברים.

ריח של איכות. שלוש דוגמות בולטות במיוחד באופנה חדשה זו. האחת, סרטה החדש של אנייס וארדה, אחת שרה השנייה לא, שזכה בהצלחה ניכרת בפסטיבל הסרטים של ניו־יורק. דוגמה שנייה, סרט בשם נקודת מיפנה שבמרכזו שתי רקדניות הנלחמות על הקאריירה שלהן. בתפקידים הראשיים מופיעות שירלי מקליין (שהיתה רקדנית קודם שהפכה כוכבת־קולנוע) ואן באנקרופט (המגלמת בימים אלה על הבמה את גולדה מאיר).

אשר לסרט השלישי, שהוא גם היומרני ביותר, שמו ג'וליה. הכל, בסרט זה, מדיף ריח של איכות. את הסיפור לקחו מספר־הזיכרונות של הסופרת ליליאן הלמן, ששמו פנטימנטו. את הסרט ביים פרד זינמן, מי ששעה בעבר סיריט־יוקרה כמו בצהרי יום, מעתה ועד עולם ואדם לכל עת. ושתי הנשים בסרט זה הן, אולי, הנשים העצמאיות ביותר בעולם הקולנוע: ג'יין פונדה וורנסה רדגרייב.

שתי נשים. ג'וליה הוא סיפור ידידותן של שתי נשים, המתחיל בגימנסיה ונמשך שנים ארוכות, עד לימים שלפני מילחמת־העולם השנייה. מצד אחד ג'וליה, בת למישפחה מליונרים שסממני הסתיידות ברורים מסתמנים באבות־אבותיה. היא גדלה אצל סבה וסבתה ואת אמה ראתה לעיתים נדירות, תמיד היה לה כל מה שהצטרכה, ואולי משום כך הפכה ערה לעיוות הצדק שהעניק לה כל־כך הרבה, ולאחרים כל־כך מעט. ג'וליה גולשת בהדרגה שמאלה, יוצאת לאירופה ללמוד פסיכולוגיה, אפילו מתקבלת כתלמידתו של הזיקטור זיגמונד פרויד. אבל מה שמטריד אותה בווינה של שנות השלושים המוקדמות אינו תורתו של פרויד, אלא בעיקר התנועה הנאצית המתחזקת בהדרגה. היא משתפת פעולה עם תנועות מחתרת אנטי־נאציות, מחלקת את הכספים ששולחת לה מישפחתה לתנועות אלה, ומקדישה אותו להצלת נפשות. היא מעזה לא רק לדרוש, אלא גם לעשות.

ומאידך, ליליאן הלמן, שעשתה באותה התקופה את צעדיה הראשונים כמחברת דרמאתית, נערה שכבר בגימנסיה אימצה עצמה לקראת קאריירה של סופרת, ואשר הפכה אומנם אשה בעלת דיעות שמאלניות (מהן סבלה מאוחר יותר, בתקופת מקקארתי), אבל עיקר התמרדותה כלפי החברה התבטא בחייה המשותפים, מחוץ למיסגרת הנישואין, עם הסופר דאשיאל האמט.

הפגישה האחרונה. הקשר בין השתיים, שבגימנסיה הוא הדוק עד־כדי־כך שהסופרת אינה נרתעת מלדבר על „החושניות שבו", הולך והופך בהדרגה קשר של מיכתבים, עם פגישות בודדות בלבד, אם כי ההתרחקות הפיסית אינה פוגעת כהוא־זה בקירבה הנפשית.

עד כדי כך, שכאשר ליליאן הלמן מצאה עצמה ב־1937 בפאריס, בדרכה למוסקווה כדי לקבל פרס סיפרותי, ונתבקשה על־ידי ג'וליה להסתכן ולהעביר לתוך גרמניה סכום כסף גדול שנועד להצלת אסירים פוליטיים, היא ניאותה בלב שלם. זוהי הנקודה שבה מתחיל סיפורה של ג'וליה בספר הזיכרונות של ליליאן הלמן, ומכאן הוא מתפתח לקראת הפגישה האחרונה בין השתיים, ולאחר, אל הזיכרונות שקשרו אותן זו לזו.

במשך השנים שיתפה ליליאן הלמן תכופות פעולה עם עולם הסרטים. וליליאם ויילר היה לה ידיד אישי והביא כמה מ־מחזותיה אל הבד, לפי עיבודים שלה עצמה (כמו שעת הילדים ושועלים קטנים). היא הצטרפה ופרשה כמה פעמים ממושבת הסתריטאים ההוליוודית, ואחד הסרטים היותר־מפורסמים שלהם כתבה תסריט בשנים האחרונות היה לסרט הרדיפה של ארתור פן, שבו הופיעו בין השאר מארלון בראנדו ורוברט רדפורד.

להציל את ההפקה. אולם התסריט של ג'וליה עבר רק שיפוץ סופי בידיה, אחרי שנכתב על־ידי אחד התסריטאים שעיבד באופנה היום בהוליוד, אלווין סרג'נט (מי שעיבד את השפעת ציפורני החתול... עבור פול ניומן). למעשה, הסרט כולו צריך היה להיות חבילה מגובשת אחת, שהוכנה על־ידי מפיק (ריצ'רד רות), עבור סרג'נט ו־הבימאי סידני פולאק, זינמן, עם כל תהילתו והצלחותיו בעבר, כבר בן 70, מקפיד על הפרטים הקטנים ביותר, ומשום כך מעורר חשש בעיקר בלב הדור הצעיר של הוליווד. אולם כאשר פולאק הסתבך בהפקה הממושכת של בובי דירפילד באירופה (גם זה לפי תסריט של סרג'נט), פנו אל זינמן כדי שיציל את ההפקה בעד־מועד.

„לפני שהתחלתי לצלם," מספר זינמן, „בילֵיתי שלושה ימים בחברת ליליאן הלמן בביתה, שם עברה על התסריט ויחד עימה קבענו את צורתו הסופית." זה לא היה קל. „היא ערכה שינויים, הצביעה על נקודות שלא השביעו את רצונה, ועשינו הכל כדי לשאת חן בעיניה." אבל זה, כנראה, לא הספיק, מפני שהמשך היחסים היה רחוק מאידיליה.

„הזמנו אותה לבימת הצילומים בלונדון שלוש פעמים, אבל היא טענה שאינה בקו־הבריאות," טוען זינמן. „אולם היא היתה בריאה די הצורך כדי לנסוע להוליוד, לחלוקת פרסי האוסקר ולביקור במצרים, כאשר סיימנו את העבודה היא דרשה שנשלח את העותק המוכן, לבדיקתה בביתה. לא יעלה בדעתי לשלוח עותק ראשון של סרט, להקרנה בתנאים שאינם מיקצועיים, רק בשל קאפריזה של מישהו." מובן שליליאן הלמן השמיעה את מחאתה כאשר העותק לא הגיע, אבל זינמן אינו מתרגש.

הגברת הלמן. „כאשר עבדתי עם אנדרה מאלרו על הסרטת גורל אנושי (הסרטה שבוטלה אחרי שהושקעו בהכנת יותר מ־4 מיליון דולר) הוא הסכים אתי שסרט אינו ספר, וישיש צורך לערוך שינויים במעבר ממאדיום למאדיום," מציין זינמן, ומוסיף: „אם מאלרו נתן בי את אמונו, גם הגברת הלמן יכולה היתה לעשות זאת."

אלא שהגברת הלמן סברה אחרת, והיא אף הביעה את דעתה בפומבי. מה שלא מנע ממנה, כמובן, להיות נוכחת בבכורה התגיגית וליהנות מן ההצלחה שנפלה כחלקו של הסרט.

נחת רבה יותר שאב זינמן מעבודתו עם השחקניות. „אני מכבד את כישרונן," הוא טוען, „ובמקום להסביר להן, אני מבקש לשמוע את דעתן על הדמויות שהן צריכות לגלם." זה מה שקורה בדרך־כלל. הפעם, היתה העבודה קלה עוד יותר. „לוואנסה אמרתי רק דבר אחד בהתחלת ההסרטה: אני רוצה מאד שתופיעי בסרט, אבל את חייבת להבטיח לי שלא תערבבי פוליטיקה עם עבודתה. אומנם היא ניסתה פעם אחת, במשך ההסרטה, למכור אחד מאתם העיתונים הקרובים לליבה, אבל כאשר נתקלה בחיוכים מסביב, הרפתה מן העניין. דבר דומה הסברתי לג'יין פונדה, שהיתה מאוכזבת בהתחלה. אבל הסתבר שאם נוקטים עמדה תקיפה למן ההתחלה, מונעים צרות מאוחר יותר."

הנשים קובעות. ההתרגשות הגדולה ביותר התעוררה בלב הנשים האמריקאיות שהלכו לראות את הסרט. „אני חושבת שזו עושים, והם מוכנים לנקוט יוזמה כדי שתוכניות הקרובות לליבם יתממשו.

לדוגמה — זיראר דפארדייה. אחרי שמונה שנות קאריירה אין ספק שהוא כיום אחד השחקנים הבולטים של הקולנוע הצרפתי, צעיר בעל אישיות חזקה מאד הפורצת מן המסך בכל סרט שבו הוא מופיע. תחילה נחשב כיורשו של בלמונדו, התגלמות מחודשת של הפירחח החביב, אולם במשך השנים הסתבר שדפארדייה מסוגל להיות הרבה יותר מסתם שובב, ובמיבנה־הגוף המוצק והפנים המרובעים בעלי הלסתות החזקות, הוא מסוגל להפיח סביבו תחושת אלימות וסכנה אמיתיים — לא רק חייכניים.

קנה־המידה להצלחתו של דפארדייה בצרפת, הוא עצם העובדה שבשנה האח־

ג'יין פונדה בתפקיד הסופרת ליליאן הלמן ב„ג'וליה"
איזה אושר!

ג'יימין רובארדס בתפקיד הסופר דאשיאל האמט ב„ג'וליה"
החושניות שבו

רונה בילבד הופיע בשישה סרטים. אבל במסיבת־עיתונאים שבה הופיע באחרונה, התודה שהפעילות הקדחתנית הזאת לא השתלמה כלל מבחינה כספית. בכל הסרטים שבהם הופיע הסכים לקבל רק חלק קטן משכרו המקובל, כדי לאפשר לאנשים שעמם עבד לגמור את הסרט, ואת השאר הסכים לקבל באחוזים מן הרווח. אלא שהקולנוע הצרפתי שרוי במשבר כזה שאף לא אחד מן הסרטים הללי נשא רווחים. באחד הסרטים, כל החתולים אפורים בלילה, היה דפארדייה אפילו שותף להפקה, אבל גם זה לא עזר, כי הסרט טרם כיסה את עצמו.

קשה לשלם. דפארדייה סיפר כל זאת לעיתונאים, כדי להמחיש בפניהם את המצב החמור שבו נתון הקולנוע הצרפתי. לדעתו, הסרטים שבהם הופיע היו חשובים והוא

(המשך בעמוד 46)

כוכבים

המישחק לא משתלם

הכוכבים הנוצצים בעלי חשבונות־הבנק התפוחים, זוהי אגדה המלווה את הקולנוע מאז ראשיתו. אך המציאות לא תמיד עולה בקנה אחד עם האגדה, בייחוד כשמדובר בכוכבים שגם איכפת להם מה הם

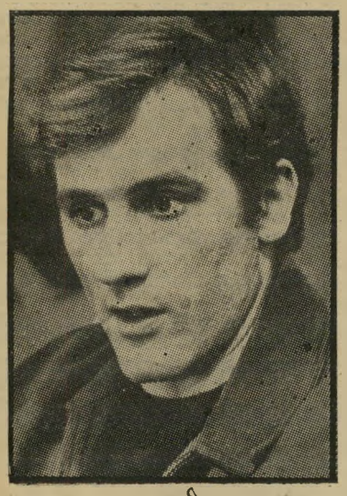
קולנוע

(המשך מעמוד 45)

מצביע, להצדקת דבריו, על הביקורות. דפארדייה, דמות ציורית מאד שעד גיל 18 צעד על החבל הדק שבין הפירחחות לעבריינות הנוער, השתעשע בשוק־שחור עם חיילי נאט"ו האמריקאים והשליט בעזרת אגרופיו המפותחים („בגיל 14 היה מישקלי 63 ק"ג ונראיתי כמתאגרף במישקל קל") סדר ומישמעת בתוך חבורת־תרחוב שאותה הנהיג.

ביום בהיר אחד, בגיל 18, בהפצרותיו של ידיד, נסע לפאריס לראות מהו אותו דבר מוזר ששמו „תיאטרון" שעליו שמע בפרובינציה. „את הקולנוע הכרתי הרבה יותר טוב", הוא מודה. „הכנופיה שלי ואני לא החמצנו אף סרט של קאגני או של מיצ'ם, ואחר־כך ניסינו לחקות את התנועות וההבעות שלהם", מספר דפארדייה. התיאטרון היה לגביו דבר שונה, אבל מרתק לא פחות. תוך זמן קצר עבר מקורסים דראמתיים לסרטים קצרים, משם ל־סדרות טלוויזיה ולכמה הצלחות בימתיות נכבדות (כמו נערה במרק שלי).

נאסר לחקרנה. הקאריירה הקולנועית שלו זינקה קדימה בהוקדות הוואלס (כינוי צרפתי סאטירי לאשכים), שבו גילם בדיוק את הדמות שחי בעיירת מולדתו. יחד עם שני חבריו מן התיאטרון, פאטריק דוור ד־מיאר־מיאר, שהיו אלמונים כמותו, נדד על־פני צרפת כולה, והטיל את מרותו על החוק וההסדר בגירסה ריאליסטית יתר של התפוד המכני המראה מה קורה כאשר צעירים שאין להם בחיים דבר לבד מ־הנאות ריגעיות נתקלים בבורגנות המאורגנת המרובעת. הסרט נאסר להקרנה ב־ישראל עד היום, אולי משום שיש מי ש־סבור כי בעיות כאלה יש רק בצרפת (התברנה של הצנזורה שלנו מוכרת ברבים).

ז'ראר דפארדייה
שחקן בחצי־חינם

מאז הופיע דפארדייה בכל סוגי התפקי־דים האפשריים. הוא היה הדמות הבולטת בסרט האירופי היקר ביותר שהופק אי־פעם, 1900 של ברנארדו ברטולוצ'י, שם גילם בן־איכרים איטלקי שאינו מניח לידידות האישית בינו לבין היורש של בעל־הקרקעות לטשטש את ההבדל המעמדי ביניהם.

כוכב אמיתי. הוא היה הגבר שסירס את עצמו בהאשה האחרונה, סירטו של בימאי־השערוריות מארקו פררי (הזלילה ה־גדולה), סרט שבו גבר מוותר על גבריותו אחרי שרעייתו נוטשת אותו. גם סרט זה נאסר, כמובן, על־ידי הצנזורה הישראלית.

בין תפקידיו החשובים האחרים יש לציין את מייצג דור ההמשך בסירטו של קלוד סוטה ונסן, פרנסואה, פול והאחרים ואת הגנב שבא והתאהב של קלוד גורטה.

בקיצור, אם יש כוכב־קולנוע אמיתי בדור הצעיר בצרפת, הרי זה דפארדייה. אבל הוא אינו שבע־רצון ממעמדו. הוא מסיים עתה את סירטו החדש של פררי, חלום הקופים ואחר־כך הוא מתכונן לשוב אל הבמה, כדי לחוש את המגע עם הקהל.

וכדרכו בקודש, גם בשובו אל הבמה עומד דפארדייה לנהוג בצורה שונה מכל האחרים. כוכב גדול כמותו יכול להופיע בכל תיאטרון שבו יחפוץ. אלא שהוא חפץ דווקא בתיאטרון־שכונות מחוץ לפאריס, ב־נאנטר. אם כבר לעבוד בשביל ההנאה ו־הכבוד, כי־אז לפחות להיות חופשי מלחצי התיאטרון המיסחרי.

שב חמש דקות במקומי...

שב חמש דקות במקומי, ותראה אם אפשר לנסוע בתנועה ה„מטורפת" בעיר הזו... שב חמש דקות במקומי, ותראה באיזה תנאים אני עובד... הבן נא את מצבי.

תודה.

בהוצאת „עיון" הופיע לראשונה בעברית ספר הלימוד

יסודות הפילוסופיה המארקסיסטית

חלק א': המטריאליזם הדיאלקטי

מאת הפילוסוף הסובייטי **ויקטור אפנסייב**

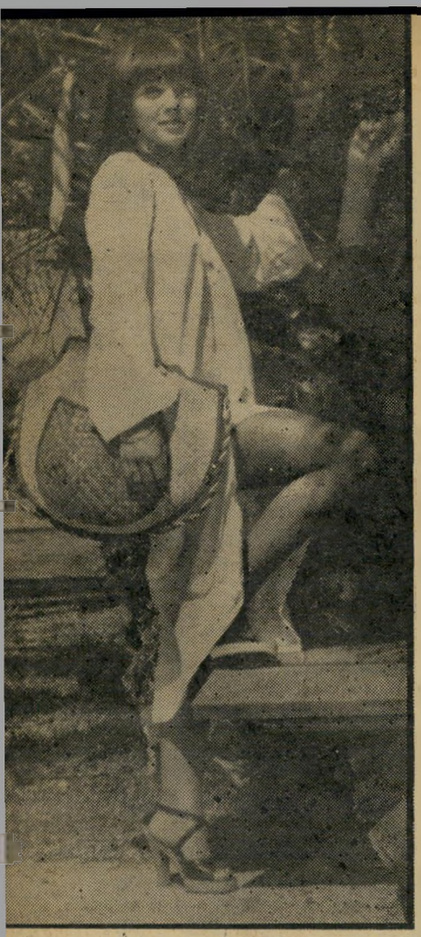
בספר — 158 עמודים, המחיר — 30 ל"י

להשיג **בירושלים** — אצל: ספרי אריאל, אגריפס 10; סוכנות תמיר, בן־יהודה 2; חנות הספרים, בנין המינהלה, האוניברסיטה העברית; **בתל־אביב** — אצל א' כהן, דיזנגוף 127; וכן תמורת שיק או המחאת דואר על סך 30 ל"י לפקודת „עיון", ת"ד 26205, תל־אביב.

רובקס
המתנה שבהישג ידך

מורלה
הטפטים המעוצבים כיצירת אומנות

ארומור
צפוי דלתות וקירות

חמישה ימי אהבה בין חיילת ישראלית לשחקן קולנוע אמריקאי הסתיימו במישפט ובמאסר

כוכבית בכלא צבאי

החתיכה השחרחורת שטיילה על חוף קיסריה בביקיני מינימלי, משכה את תשומת־ליבם של הגברים בצוות ה־הסרטה. אבל יותר מכולם התרשם ממנה השחקן האמריקני הצעיר אנדריו סטיוונס. הוא כימעט שהתבלבל בקריאת שורותיו מול המצלמות. כאשר בימאי הסרט, בריאן דה־פאלמה, הכריז על הפסקה בצילומים, ניגש אנדריו אל הנערה והציג את עצמו.

השניים התחילו לשוחח. החיילת, מירה שחר, שלקוחה חופשה־ליום־אחד כדי ל־הופיע כניצבת בסרט ההוליוודי שהוסרט בישראל, הזעם, לא העלתה בדעתה כי השיחה הידידותית תוביל אותה להרפתקה היפה ביותר בחייה — הרפתקה שתעלה לה, בסופו של דבר, בעונש של עשרה ימי־מחבוש בבית־כלא צבאי.

הסיפור השמח־עצוב של מירה התחיל כאשר הגיעה לאולפני־ההסרטה הרצליה הלהקה שבו השתתפה בתפקיד קטן, כ־אשתו של טוביה צפיר. הופעתה החתיכית צדה את עינו של מפיק הזעם פראנק ייב־לאנס, שעשה באותו יום את ההכנות הסופיות להסרטת סצנות אחדות מסירטו לצילום בתוך קיסריה.

„אני רוצה לתת לך תפקיד בסרט שלי," אמר לה ייבלאנס. „חבל לבזבז פנים חמו־דים כמו שלך. הישארי איתנו, מחר מת־חילים בהסרטה." מירה, השוואפת להיות שחקנית, היססה לרגע. למחרת היום היה עליה להתייצב, כרגיל, ביחידתה, באחד מ־בסיסי הצינוק בתל־השומר. אולם הפיתוי היה גדול מדי, והיא נענתה להצעה.

מאותו הערב הפכה הטוראית בת ה־עשרים אחרתו הרצוייה מאד של ייבלאנס. היא קיבלה חדר משלה במלון דן קיסריה, זכתה בשפע של חיבה ותשומת־לב, וחשה שהיא מרחפת ברקיע השביעי. למחרת היום התקשרה בטלפון אל מפקדה, סיפרה לו היכן היא נמצאת, וביקשה את רשותו להיעדר יום אחד מן המישרד. „אגיע מחר בבוקר," הבטיחה לו. המפקד נעתר לבקשה, ואפילו ביקש ממנה למסור ד"ש לכוכבי הסרט, קירק דוגלאס וג'ון קאסאווטס.

מירה הודתה למפקד על נדיבותו, ומי־הרה להתייצב מול המצלמות בתפקיד דוגי מגית המטיילת בביקיני על החוף שעה שדגלאס משוחח עם בנו בסרט, אנדריו סטיוונס. הצעיר יפה־התואר אנדריו, מצא־חן בעיני מירה ממבט ראשון. הוא סיפר לה שהוא בן 22, שותו תפקידו הקולנועי הראשון אחרי כמה תפקידים בטלוויזיה, שהוא מתגורר בלוס־אנג'לס עם הוריו, ש־אביו הוא איש־עסקים ושאמו היא שחקנית־הקולנוע הבלונדינית סטלה סטיוונס.

מירה נענתה להזמנתו של אנדריו להי־שאר לארוחת־ערב, ונענתה בחיוב להצעה שבאה לאחר־מכן. „כשראו אותי למחרת באתר־הצילומים, המשיכו לצלם אותי כ־דוגמנית ברקע הסצנות," סיפרה מירה ה־שבוע. „כולם התייחסו אלי כל־כך יפה, ובילינו נהדר.

„אנדריו אמר שהוא אוהב אותי, ו־רוצה לקחת אותי לארצות־הברית, לגור אתי ולעשות ממני שחקנית. למרות שקצת התאהבתי בו, לא האמנתי שהוא

(המשך בעמוד 50)

עם המאהב שחקן הקולנוע האמריקאי אנדריו סטיבנס, בנה של שחקנית הקולנוע סטלה סטיבנס, ניהלה מירה שחר רומן אהבה בן חמישה ימים. „אקח אותך איתי לאמריקה ואעשה ממך שחקנית," הבטיח אנדריו למירה.

עם המפיק של הסרט ההוליוודי **הזעם**, פרנק ייבלאנס, היו למירה שחר יחסי עבודה וידידות בלבד. כאשר ניסה לחזר אחריה, עורר את קינאתו של השחקן אנדריו סטיבנס איתו ניהלה רומן אהבה בן חמישה ימים.

בעוד הילדים נהנים מהפסטיבל

פסטיבל

הכוכבת לילך גליקסמן, ג'ינג'ית מקסימה בת 5, בתו של בעל אולפן הקלטה, נחשבת לתגלית הפסטיבל. שומרת עליה מלי האחראית מטעם הפסטיבל של הילדים. לילן זכתה במקום השני בתחרות עבור השיר ששרה, אפצ'י.

"זזי מכאן, הילד שלי עמד כאן לפנייך! חתיכת מנוולת שכמותך, אני אמסור אותך לאלכס!"

"אני מנוולת?" תתביישי לך, את והילדה שלך. היא לא יודעת לשיר בכלל, בקושי תגיע למקום העשירי. גועל־נפש, אני לא מבינה בכלל איך היא הצליחה להגיע לפסטיבל!"

הסצנה נראתה כאילו נלקחה מתוך מחזה של אדוארד אולבי. אולם הדיאלוג הזה עסיסי המצוטט לא נאמר על קרשי במת התיאטרון, כי אם מאחרי הקלעים של היכל התרבות בתל־אביב. שתי השחקניות הראשיות היו אמהות לילדים, הנוטלים חלק בפסטיבל הזמר לילדים, הנערך בחנוכה ומוצג לפני אולמות מלאים מפה לפה, ארבע פעמים ביום.

פסטיבל הזמר לילדים הפך חלק מנכסי צאן הברזל של התרבות הישראלית. מאז החלו מפיקים אותו, לפני שמונה שנים, האמרגן אלכס ברנשטיין ושתי נשות יחסי־הציבור מירי זיכרוני ומירי בן־יוסף, הפך מעוגן בתרבות הילדים בארץ, כמעט כמו שיריה של מרים ילין־שטקליס. הפסטיבל החל את דרכו כעניין מיסחרי בלבד, הפך במשך השנים לתופעה חברתית ופסיכולוגית מיוחדת במינה.

כמעט ואין ילד בישראל שאינו עוקב אחר הפסטיבל המוקרן על מסך הטלוויזיה. תקליטיו זוכים להצלחה מסחררת, שאינה מקובלת בשוק התקליטים הישראלי. אמנים המשתתפים בו זוכים לפירסום רב וגם כוכבי־ילדים התגלו בו כמו, למשל, הילד הזמר נועם קניאל.

השנה הגיעו לבחינות ההשתתפות בפסטיבל 900 ילדים מכל רחבי הארץ. מתוכם נבחרו 200 ילדים, ו־30 מהם נוטלים בו חלק. הכרטיסים לפסטיבל נמכרים כולם מראש. זוהי הצגת הבידור המעניינת והמסקרנת ביותר ילדים, ומחיר הכרטיסים מרקיע שחקים — עד ל־60 לירות לילה.

בעקבות הצלחת הפסטיבל רוצים כמה שיותר ילדים להשתתף בו. אולם מחקר מעמיק יותר מגלה, כי מאחורי 900 הילדים שהגיעו השנה למיבחנים ניצבות 900

חזרה אחרונה מארגנת הילדה שירי רייף (באמצע) מאחורי הקלעים. הילדים גילו קולגיאליות למופת, האמהות הן שהעכירו את האווירה בתככים של מאחורי הקלעים שלא היו מביישים תיאטרון ממוסד.

בן ושם ילדיהם של שמוליק קראוס וג'וזי כץ צופים מהאולם באמם שהופיעה על־גבי הבמה.

הופכות אותו האמהות לבלתי־נסבל

האמהות

בחדר ההלבשה יפעת צוקר בת ה־9 מסתרקת לפני עלותה לבמה. אמה של יפעת התנגדה להשתתפות הבת בפס־טיבל, העדיפה להישאר בבית, בניגוד לאמהות אחרות שדחפו את ילדיהן להשתתף.

לשמור על הקול

דרשה אמה של שירי רייף מבתה בת ה־6. שירי היתה סולנית הפסטיבל וזכתה במקום הראשון עם השיר **היפו חיפי**. בעוד הילדים נהנים מהאירוע, העכירו האמהות את האווירה בתככים.

אמהות. וכאן מתחיל בעצם הסיפור האמי־תי או נכון יותר הבעייה האמיתית. היל־דים המגיעים לפסטיבל הם בדרך כלל ילי־דים כשהנגיים. בעלי חוש מוסיקלי ומשמ־עת־עצמית. הם יודעים לעמוד על במה ולשיר. הם אינם אמביציוזים — שהרי אין הם מבוגרים עדיין. הם רואים בפסטיבל חגיגה אחת גדולה ומפיקים ממנו את מי־רב ההנאה. הם אוהבים לעמוד על הבמה ולשיר, נהנים מהעובדה שיצולמו בטל־וויזיה, ושמחים לשמוע את מחיאות הכ־כפיים. הם לוקחים את כל העסק בקלות ולא עושים ממנו עניין.

מי שלוקחות את העסק ברצינות רצו־שות ממנו עניין גדול הן האמהות. הן מגיעות עם ילדיהן בכל בוקר להיכל ה־תרבות, מתרוצצות מאחרי הקלעים משך כל ארבע ההצגות, מעודדות את הילד שלהן, דוחפות אותו ומאיצות בו, הגרוע מכל — הן מכניסות לילד רעיונות לראש.

מקום ראשון — לאמהות

רובן עקרות־בית מתוסכלות. זי־כמעט כל אחת מהן מספרת כי בעב־רה מצוי פרק מוסיקלי. וכשלוחצים עליהן או כל שתיים מתוך שלוש משמיעות את אותו הסיפור: כבר כשהיתה קטנה רצתה להיות שחקנית.

כולן, ללא יוצאת מן הכלל, רוצות שהילד או הילדה יהיו זמרים ו/או שחק־נים כשיהיו גדולים. וכך, תודות לאמהות המתוסכלות, ניתן לראות מחזות מבישים מאחרי הקלעים, מחזות המוציאים אפילו את הזמרים המקצועיים המשתתפים בפס־טיבל, המורגלים לאינטריגות של עולם הבידור.

אומרת המנחה ציפי שביט, שהיא ללא־ספק הבדרנית האהובה ביותר על ילדי יש־ראל: „הבעייה העיקרית בפסטיבל הזה הן האמהות. הילדים נחמדים מאוד, עושים את המוטל עליהם ונהנים, אך האמהות דוח־פות אותם ומציקות להם. במו עיני ראי־תי אם הצובטת את בנה לפני עלותו אל הבמה, כשסירב להתייחס להערה שהעירה לו. יש לי ילד קטן בבית — אסף שמו. לעולם לא ארשה לו להשתתף בפסטיבל, אפילו אם יתעקש."

גם הזמרת ג'וזי כץ היא אם. שני יל־דיה, בן ושש, מסתובבים מאחרי הקלעים ומרגישים כמו בבית. אומרת ג'וזי: „מאח־רי הקלעים — כן, אבל לא איתי. כשאני רואה את הילדים האומללים האלה ואת האמהות המטורפות שלהם אני מקבלת בהילה. זה ממש פשע לעשות לילדים מה שהאמהות האלה עושות. הן אמהות מתוס־כלות, שרצו בעצמן להיות זמרות, ועכ־שיו הן רוצות להתפרסם באמצעות הילד. הילדים עצמם נחמדים מאד, ממש מק־סימים. הם מסתובבים מאחרי הקלעים ד־גאים שהם מכירים את אלי גורנשטיין מ־טלפלא ואפילו אותי, שלא לדבר על ציפי. זה מה שמעניין אותם. הם לא בעניין של פרסים או של מקום ראשון או שני, רק האמהות הן שרוצות להגיע למקומות ה־ראשונים."

גם במאי המופע, דני ליטאי, הוא אב לשני ילדים. בנו, בועז, מבקש ממנו כל שנה להשתתף בפסטיבל אך דני מסרב: „זהו פסטיבל של אמהות היסטריות ולא של ילדים. הילדים בסדר גמור, נהנים מהסיפור, אבל האמהות הורסות להם. בד־חיפות שלהן, את כל החווייה."

המנהל המוסיקלי של הפסטיבל, יאיר רוזנבלום, אב לבת, אומר: „בגלל האמ־הות הודעתי למארגני הפסטיבל שאני לא מתעסק השנה עם הילדים. הם לקחו מזרה מיוחדת ללימוד השירים. בשנים קודמות האמהות חנפו אותי, דרשו ממני שילדי־הן ישירו סולו, התחננו, טילפנו הביתה, בילבלו את המוח. השנה הודעתי: לא רו־

(המשך בעמוד 51)

(המשך מעמוד 47)

באמת אוהב אותי. ידעתי שהוא אומר את כל הדברים היפים האלה רק כדי שארגיש טוב. ייבלאנס היה מרוצה שנשארתי. כאשר אמרתי, ערב אחד, שאני צריכה לחזור לבסיס, הוא אמר שהוא יתקשר לחברו הטוב, עזר וייצמן, וידאג שישחררו אותי מהצבא סופית. ג'ון קאסאווטס הסתכל בי תוהי כף־היד שלי, ואמר: ,יש לך עתיד כשחקנית. כשתבואי להוליווד, תבואי אלי.'

„אבל אני לא האמנתי לשום הבטחה. אני בחורה מציאותית, ונתתי להם להבין שההבטחות שלהם לא מנפחות לי את הראש. אני חושבת שהגישה הזאת מצאה חן בעיניהם. קירק דגלאס כינה אותי הנמרה של הזעם, ואמר: ,כמו שאת יפה ועדינה, את תוקפנית וחושדנית. כדאי לך לתפוס את אנדריו חזק, הוא בחור טוב.'

„בחמישה הימים שהיינו ביחד, חל שינוי ביחסו של אנדריו אלי. בהתחלה אמר לי באדישות שאם אני רוצה להיות שחקנית, כדאי לי לתפוס קשרים עם פראנק דבריאן. שאלתי אם הוא מתכוון שאחייך ואהיה נחמדה, והוא הסביר שכוונתו ליחסים רציניים יותר. אמרתי שאני לא בחורה כזאת, שיש לי כבוד עצמי, ושהייתי מוותרת אפילו על תפקיד ראשי אם זה היה תלוי בלעטר דרך מיטות. אנדריו ענה שאני צריכה ללמוד להתפשר. שלושה ימים אחר־כך פראנק ניסה לחזר אחרי. אנדריו נעשה פתאום קנאי, התחיל להתרגז, ואמר שכל הבחורות אותו הדבר. לבסוף הוא נרגע, כאשר ראה שאני מעוניינת רק בו.”

אחרי חמשת ימי־הדבש נפרדו השניים, כשאנדריו משאיר למירה כמזכרת כמה מחולצותיו, תמונות שלו ואת כתובתו בלוס־אנג'לס. היא מיהרה לבסיס, עם תפי־

מיכת החן של חיפה ומני פאר
משנה שם —

לה בלב שהכל יעבור חלק. במשך שהותה בקיסריה נהגה לצלצל למפקד פעם ביום ולהודיע: „אבוא מחר.” כבר בשיחה השנייה אמר לה מפקדה: „אני רואה שיותר מדי טוב לך שם. אבל היזהרי — זאת נפקדות, ויהיה לך מישפט. אני מקווה שתצאי על־תנאי.”

גם מירה קיוותה שכך יהיה, ומשום כך התאכזבה כאשר שמעה שהיא עומדת להישפט בפני קצינת־הח"ן הפיקודית.

כאשר שמעה מירה שנגזר עליה לבלות עשרה ימים בכלא־הנשים הצבאי 400, המכונה בעגה הצבאית „מלון 400 הכוכבים”, היא פרצה בבכי מר. „מה את עושה פה הצנועה?” זעמה עליה קצינת הח"ן, „אנחנו לא מסריטים כאן סרט. אני יודעת שהכלא לא מתאים לבחורה עדינה כמוך, אבל מגפקדות לא מתחמקים. זוהי עבירה על החוק הצבאי.”

„תהיי שחקנית במיטבח”

מירה שחר, הרשומה בתעודת־הזהות שלה כעמירה שיקורי, היא תושבת קריית־ים ב' שליד חיפה, בת להורים יוצאי מארוקו. אביה הוא קצין־מישטרה בחיפה, ואחי־אמה הוא עמרם שרביט שרביט, לשעבר קצין־מישטרה בכיר וכיום ממנהלי המודיעין האזרחי.

היכרות ראשונה עם עולם הזוהר עשתה מירה בגיל 17, כדוגמנית צילום ומסלול. גובהה — 1.60 מטר — לא הרשים במיוחד, אבל מישקלה — 44 קילוגרם בסך־הכל — גרם שתיראה תמירה יותר. למרות שנמ־שכה למישחק בתיאטרון והיתה חברה בכל החוגים הדרמאתיים האפשריים באיזור חיפה, הסתפקה מירה בינתיים בדוגמנות. לדבריה, „גם דוגמנית היא שחקנית. לבגד של בוקר מתאימים דמות רעננה וספור־טיבית, ולבגד־ערב מתאימים התנהגות נשית וסכסית.”

זמן קצר לפני בחינות־הבגרות שלה, שוכנעה על־ידי ידידים להשתתף בתחרות יופי, וזכתה במקום השלישי ובתואר „מל־כת החן של חיפה”. באותה הזדמנות הס־כימה עם מנחה הערב, מני פאר, ש„משנה שם — משנה מזל”, והחליפה — על־פי הצעתו — את שם־מישפחתה ל„שחר”. לפני שנה השתתפה בתחרות־יופי נוספת, ויצאה משם ברווח כפול: תואר „מלכת היופי של הקריות”, וחבר קבוע למשך חצי שנה אחרי אותו אירוע — הזמר ג'קי אלקיים, שהופיע בחלק האמנותי של הערב.

„אם הייתי מאוהבת בו כמו שהוא בי,

עם החבר הראשון ג'קי אלקיים
— משנה מזל

כבר היתה יוצאת מזה חתונה,” גילתה מירה. „הוא רצה להתחתן, אבל אני עשיתי לו את המוות. שיחקתי איתו, אבל לא מתוך כוונה רעה. אני פשוט מפונקת מטיבעי, וכשיותר מדי טובים אלי, אני מתחילה לזלזל. ג'קי גם לא התאים לתוכ־ניות שלי. הוא התנגד שאתגייס לצבא, ואחר־כך התנגד שאהיה רשומה בסוכנות־שחקנים. ג'קי מחפש עקרת־בית. ,אצלי תהיי שחקנית במיטבח,' אמר לי. אם היינו מתחתנים, היינו בטח מתגרשים אחרי שלו־שנה חודשים.”

מאז נפרדה מג'קי, לפני חצי שנה, היא מסתובבת חופשיה בשטח, ונהנית מן ה־מצב שבו איש אינו אומר לה מה לעשות, פרט למפקד, בשעות העבודה. „אני חופ־שיה מטיבעי,” אמרה מירה כאשר שיחזרה את חוויות־הכלא. „וזאת היתה הבעייה בעשרה הימים שלי שם. הידיעה שאני סגורה במקום אחד ממש שיגעה אותי. ב־שישה הימים הראשונים בכיתי בלי הפסק, וארבעה הימים הנותרים עברו עלי בדיכאון כבד. לא ידעתי מה קורה אתי. הדבר היחידי שעשינו שם היה לתפור כפתורים על מדים.

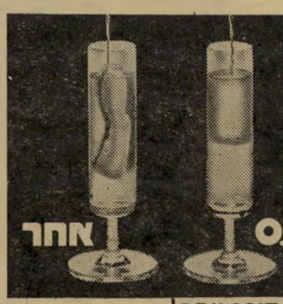
„בבית לא ידעו איפה אני. ביקשתי ש־יודיעו להם מהבסיס שאני בריתוק, אבל אבא שלי התחיל לחשוד, אחרי שניסה להשיג אותי בטלפון. לבסוף נודע לו, מה־מפיק רוני יעקוב, שאני בכלא. הוא רצה לדבר אתי בטלפון ולבוא לבקר, אבל לא אישרו לו.”

מירה שחר למדה את הלקח. נותרו לה עוד שנה וחצי עד השיחרור (גיוסה נידחה בשנתיים בגלל החלפת בתי־ספר והשלמת לימודים), והיא אינה מתכוונת עוד להיעדר מיחידתה אפילו לחצי שעה. היא הוצברה, על־פי בקשתה, ליחידה אחרת.

אבל היא אינה מצטערת אף רגע על מה שהיה. מה זה שני ימי סבל בכלא על כל יום של בילוי ואהבה בחוף קיסריה? וחוץ מזה, היא יודעת שצוות ההסרטה עומד לחזור בקרוב ארצה, לתקופה קצרה נוספת. והם יודעים את הכתובת שלה.

נעמי רון ■

או־פה־ הטמפון בעל כושר הספיגה הטוב בעולם

o.b סופג יותר!
מתרחב ואוטם עם הספיגה!

המיני טמפון שיש לו גם מיני

לטמפון או־פה, העשוי צמר גפן כבוש, כושר ספיגה ענק שאין לאף טמפון אחר. לעומת טמפונים אחרים המתארכים עם הספיגה, טמפון o.b. מתרחב עם הספיגה. לכן,ככל שהוא סופג יותר כן הוא אוטם טוב יותר את פתח הנרתיק ומונע כל תזוזה או דליפה. טבלי טמפון o.b. וטמפון אחר בשתי כוסות מים נפרדות ותווכחי בכושר הספיגה המצויין של o.b.

טמפון o.b., הנוח והבטוח ביותר בעולם, נותן לך הרגשה משוחררת וחופשית 365 ימים בשנה. תוכלי ללבוש מכנסונים קצרים והדוקים, חצאית מיני או ביקיני. תוכלי לרקוד, לטייל, לטבול באמבט ולרחוץ בים בבטחון מלא.

לחשיג ב־3 גדלים:
נורמל: למרבית הנשים
אקסטרה: לנשים עם דימום רב.
ותחילוש העולמי האחרון!
טמפוני מיני לנערות, לבתולות ולנשים עם דימום מועט.

חדש! אריזה חסכונית של 40 טמפונים + שי — ארנקון פלסטי לנשיאת 3 טמפונים בארנק.

o.b.

אנחנו נחסל את הז'וקים!

נסי פעם אחת את הדרך המודרנית והבטוחה להשמדת הז'וקים
לאחר חיטוי שלנו (שעורך כ־½ שעה) את מקבלת תעודת אחריות לשנה. לא יהיו יותר ז'וקים בביתך!
ר"ג, מודיעין 18, טל. 790114־5־6 ● אילת: טל. 059־3012
היתר מש' הבריאות: 21, רש' עסק 481/75.

אין עליהם — חברת מזיקים

רובקס
המתנה השימושית ביותר

מורלה
השפתים המעוצבים ביצירת אומנות

פסטיבל האמהות

(המשך מעמוד 49)

צה עסק עם הילדים! האמהות שלהן יכו־לות לשגע כל אדם שפוי."

ואכן, צוות העולם הזה, שסיקר את פס־טיבל הילדים, למד על התנהגות האמהות מנסיונו. בעוד הילדים מתובננים בסקר־נות בצלם ובכתבת, החלו האמהות לדחוף את הילדים ולדרוש בקול כי ילדיהן יראו־יגנו ויצולמו. כאשר הצלם היה עסוק בצי־לום קבוצת ילדים שהתאמנה בשירה, דח־פה אחת האמהות את ילדתה אל תוך התי־מונה, וקילקלה את עבודתו של הצלם. לא נותרה ברירה, אלא לקחת את המרואייני־ם ולהסתגר אתם באחד החדרים. אך גם כך לא נמצא מחסה מפני האמהות.

כשראיינה כתבת העולם הזה את לילך גליקסמן בת החמש, הנחושבת לכוכבת ה־מופע, התפרצה אמה של דורית סאיג בת ה־10 וחדרשה שבתה תצולם, כשהיא מר־דיעה לכתבת שהיא מכירה את אחד מצל־מי העולם הזה וכי הוא ביקש באופן אישי שהילדה תצולם. הכתבת ביקשה מהגברת להמתין, אך זו התעקשה והמשיכה לדחוף את בתה, שלא הבינה על מה המהומה ופר־צה בבכי.

כשהילדה חדווה רוזנברג סיפרה לכתבת כי היא משתתפת בפסטיבל שלא על מנת לזכות בפרס, וכי היא חושבת שהשיר שלה יגיע למקום הרביעי, התפרצה לפתע גברת תמי וולהנדלר, אמם של נאוה בת ה־10 ראילן בן ה־8, המשתתפים בפסטי־בל, וצעקה לעבר הילדה בת ה־8: "איזה מקום רביעי, בקושי תגיעי למקום העשי־רי. אין לך בכלל סיכוי לזכות!" הילדה נאלמה דום והכתבת הנדהמת שאלה: "איך את מדברת אל הילדה?" אלא שגברת וולהנדלר המשיכה בשלה: "כן, כן, היא בכלל לא מקבלת מחיאות כפיים, כולם יודעים את זה!"

האם לילי רייף הסבירה, כי קיימת תח־רות עצומה בין האמהות שילדיהן משתת־פים במקהלה לבין האמהות של הילדים הסולנים. הוסיפה לילי, שבתה היא סול־נית: "האמהות של המקהלה נורא מקנ־אות, כל הזמן יש להן תלונות, הן מצי־קות לילדים הסולנים, כמו למשל לילדה הזאת, חדווה. אתמול אמא אחת הרביצה לה מכות, סתם כך, מתוך עצבים, בלי סיבה."

ההצגה האמיתית — מאחרי הקלעים

אולם בכך לא די. אלכס ברנשטיין, מפיק המופע, טוען כי אין לו עסק עם האמהות. הוא הודיע להן מראש שאין צור־רך שתבואנה להיכל התרבות. לדבריו הוא התחייב לדאוג לילדים ולא הבטיח מאום בתמורה. הוא מחזה שהבעירות עם הילי־דים, אם צצות כאלה, נובעות רק מהת־נהגות האמהות.

הילדים אינם מקבלים שכר כלשהו תמו־רת הופעתם. למעשה מבוזבזים ההוצרים זמן יקר וגם כסף רב תמורת התענוג. חודש ימים הם מלווים את ילדיהם מדי יום לחז־רות, ובמשך שבוע ההופעות הם נמצאים אתם כל שעות היום. הם מוציאים סכומים נכבדים על נסיעה ועל־פי עדותם עולים האוכל והממתקים יותר מ־100 לירות ל־יום. הילדים מקבלים בתמורה את בגדי ההופעה.

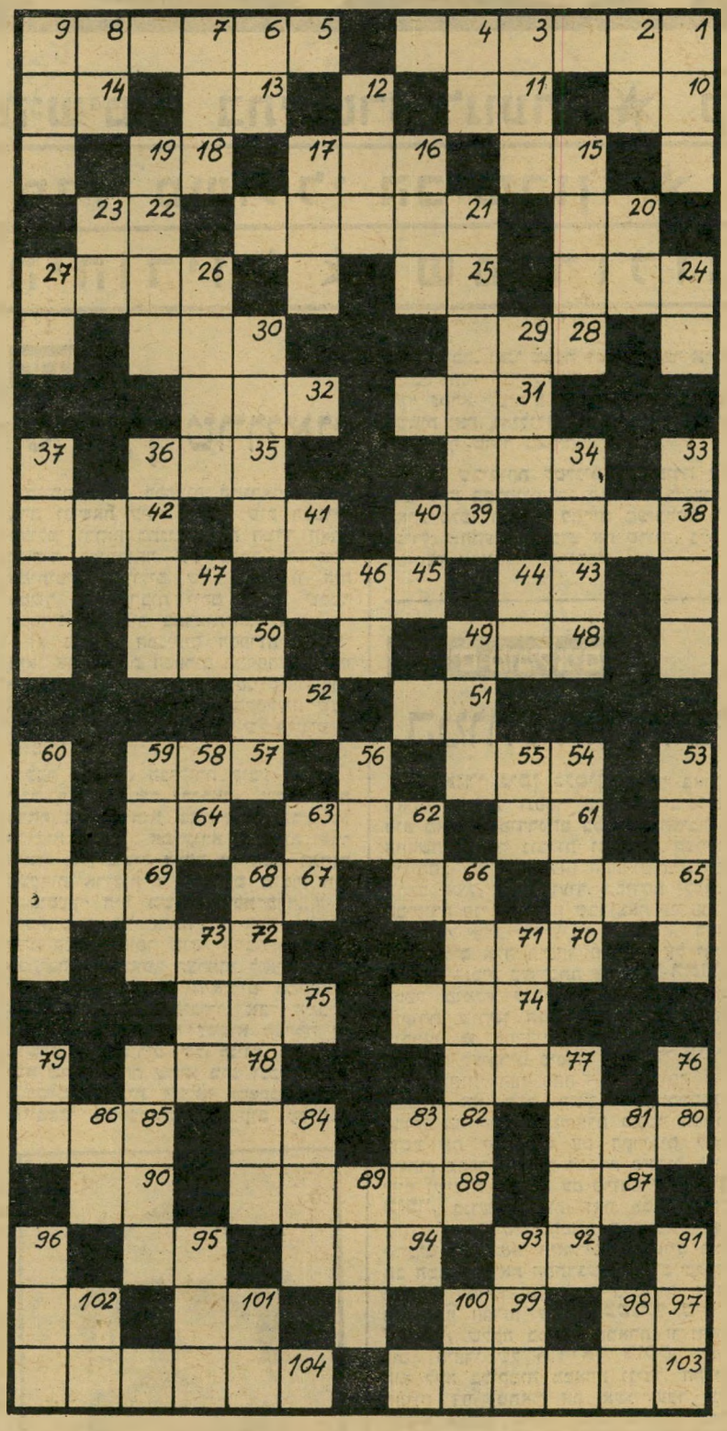
אך כל זה אינו מרתיע את האמהות אכולות האמביציה, העושות הכל כדי ש־יראו את ילדיהן בטלוויזיה. אביו של רז שכניך בן ה־6 לקח חופשה מיוחדת ללא תשלום מהבנק בו הוא עובד, כדי ללוות את בנו לפסטיבל. שירי רייף בת ה־6 התאמנה בשירה, צרחה עליה אמה לתפ־סיק לשיר, כדי שלא תצטרד לפני שתיא עולה על הבמה.

וכך חוזר לו המחזה מדי שנה בשנה, מזה שמונה שנים. מאות ילדים נרשמים לפסטיבל; מאות לא עומדים בבחינות. אך לא הילדים הם שמתאכזבים, אלא ה־אמהות. המנצח שמעון כהן יודע לספר על התפרצויות זעם של הורים שילדיהם לא התקבלו ועל סצינות קינאה של אמהות שילדיהן נופו ברגע האחרון. אם אחת הת־עלפה. אחרת צעקה כי מתנהגים אל ילדה כמו שהנאצים באושוויץ התנהגו אליה. אומר כהן: "המוזר הוא שהילדים מקב־לים את העובדה שלא התקבלו לפסטיבל ברוח טובה, ורק האמהות הן שעושות את הסצינות ומכניסות את הילד ללחץ."

לכן צדק מי שאמר כי פסטיבל הזמר לילדים הוא גם פסטיבל ההיסטריה של האמהות, וכי ההצגה האמיתית, כמו בכל תיאטרון, מתרחשת מאחרי הקלעים.

שרית ישי

תשבץ העולם הזה 2103

מאוזן:

1. יישוב בארץ; 5. עיסת שקדים; 10. מוקיון; 11. בגד־שרד; 13. מילת־בקשה; 14. אסקופה; 15. רך בצאן; 16. כסות לרגל; 18. בירה אירופית; 20. תנועת־מים בים; 21. רוח קדים; 22. מאור קטן; 24. מעונות השנה; 25. מיקווה־מים ענ־קי; 26. דוגמה; 28. וילון; 30. מגופה; 31. מקום; 32. מין קוץ; 34. לטשו עי־ניים; 35. האף שלו (הפוך); 38. תרנגול; 39. מילת־שלילה; 41. חודש בשנה העב־רית; 42. מיכסה הפתח; 43. קידומת הו־גב; 41. מידת שטח; 44. חומת־מים; 46. בור־מים בהר; 47. לא עדין; 49. מחלקי הגוף; 50. התירס הוא כזה; 53. אשרה; 54. מתבודד; 55. בתוספת, ועוד; 56. מופע, באנגלית; 58. אביון; 59. תאו מיקראי; 60. שמן משובח; 62. לך, באנגלית; 63. קיבוץ בארץ; 66. ממכות מצריים; 68. חרק־מים יפהפה; 71. אל המילחמה; 73. גדול בתורה; 76. בארי־שבע (ר"ת); 77. יחידת הלשון; 79. קידומת שפירושה שלילה; 81. משקה קל; 83. אבן יקרה; 84. כיעד; 86. מת־גורר; 89. מענית; 91. אמיתה; 93. וא־קום; 95. מעדנות; 96. סיפוק; 98. אריג מיקראי יקר; 99. מילת תנאי; 101. כמו 41 מאונך; 102. מילת־בריר.

מאונך:

1. נס; 2. עולץ; 3. אגם; 4. מצבת־זיכרון; 6. מספיק! 7. ישימון; 8. רצועה; 9. שמן האדמה; 12. מאכל נוזלי; 15. ברכה בעיברית; 16. עצם; 17. מישכן; 19. מוסתר; 20. סינוס; 21. כתיבה מחדש; 23. משמש בקפיצה־לגובה; 24. קופץ לבי־קור; 26. מתחת לבניין; 27. גיבעה קט־נה; 29. מידת יבש עתיקה; 30. צנרת שפכים; 33. מחשבה; 34. מינרל המופק מים־המלח; 36. מציבעי הקשת; 37. ש־טעמו נעים וטוב; 40. אדמה המצויה בנ־גב; 41. מידת שטח; 44. חומת־מים; 46. בור־מים בהר; 47. לא עדין; 49. מחלקי הגוף; 50. התירס הוא כזה; 53. אשרה; 54. מתבודד; 55. בתוספת, ועוד; 56. מופע, באנגלית; 58. אביון; 59. תאו מיקראי; 60. שמן משובח; 62. לך, באנגלית; 63. קיבוץ בארץ; 66. ממכות מצריים; 68. חרק־מים יפהפה; 71. אל המילחמה; 73. גדול בתורה; 76. בארי־שבע (ר"ת); 77. יחידת הלשון; 79. קידומת שפירושה שלילה; 81. משקה קל; 83. אבן יקרה; 84. כיעד; 86. מת־גורר; 89. מענית; 91. אמיתה; 93. וא־קום; 95. מעדנות; 96. סיפוק; 98. אריג מיקראי יקר; 99. מילת תנאי; 101. כמו 41 מאונך; 102. מילת־בריר.

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותר תמתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי תכתובת: "קשקשת", ת. ד. 136, תל־אביב. **בין תזוכים יוגרלו פרסים: שתי מנות בשווי —.50 ל"י (חמישים לי־רות) כל אחת, באחד מסניפי רשת הפיצריות רימיני בתל־אביב.**

קשקשת 2103

קשקשת 2101

- תמרור "אין כניסה" בדרך לפי־רמידות.
  דב מיבו, מישכנות 228, רכסים
- מיסדר אסימונים.
  אברהם שרון, עין־השופט
- שתי גדות לירדן.
  עמיר הררי, קיבוץ עין־דור
- בורג שנפל על הראש.
  אורנה שליט, רח' הנרייטה סולד 50, חיפה
- הפעלתי קצת לחץ — והתברגתי ל"קשקשת".
  מירון גל, קיבוץ החותרים, ד.נ חוף הכרמל

PIZZERIA RIMINI

מסעדות איטלקיות

תל־אביב, ככר אתרים טל. 288800
תל־אביב, ככר מלכי ישראל 4, טל. 263987
תל־אביב, רח' אבן־גבירול 24, טל. 266177
תל־אביב, דיזנגוף 93 טל. 221681
תל־אביב, אחוזת בית 3, טל. 53287
חיפה, רח' הנביאים 20, טל. 640201
חיפה, דרך רופין טל. 252654
ירושלים, רח' יפו 43 כשר
ירושלים, המלך ג'ורג' 15 כשר
אילת, מרכז התיירות החדש

ח ד ש!!!

בן־יהודה 262
פינת דיזנגוף
טל. 455070

נמר של עיר

מחזה־שיטנה בתיאטרון־לנוער ✶ קטילת יורם קניוק

בניו־יורק ✶ מרד משוללי הכישרון ✶ משבר־הדורות

של הביצים היהודיות ✶ שמירולוגיה בפעולה

תיאטרון

גיזענוער

מי שעדיין לא הבין את הבשורה הגדולה שנושאת הגברת אורנה פורת, מנהלת התיאטרון־לנוער של מישרד־החינוך־והתרבות, מוזמן ללוות את ילדיו לביתהספר שבו הם לומדים, בעת הצגת צוות התיאטרון־לנוער הקרויה אין מקום תחת השמש.

תיאטרון זה נוסד על־מנת להקנות לנוער ערכי תיאטרון ותרבות, והוא ממומן על־ידי מישרד־החינוך־והתרבות, למרות שבראשו ניצבת אגודה ציבורית למראית־עין. אם להתעלם מחשיבותו האמיתית של תיאטרון זה, ומתרומתו הממשית לקידום ערכי התיאטרון והתרבות, הרי דומה כי תיאטרון זה כשל הפעם על שירטון חד של גזענות ישראלית, שקורבנותיה אינם בני־דודנו.

אורנה פורת
אותיות גרוניות...

בהצגה אין מקום תחת השמש כלול קטע בשם אליפלט, המתאר שיחה בין זבל (אוסף אשפה) ותיק לבין זבל מתלמד. שיחתם של השניים מתנהלת בעגה מיוחדת מודגשת באותיותיה הגרוניות. שני הזבלים שקודים על ניקוייה של שכונה, שהשמות שנושאים תושביה אינם רבינוביץ', ברקוביץ', הילדסהיימר, הרלינגר או שטרייכמן, ואפילו לא אלוני, גיבעתי, קדם, ארנון או פורת. ומתוך שיחת שני הזבלים מסתבר כי תושביה של השכונה מלוכלכים ומטונפים את שכונתם.

נראה שאלה אשר טרחו בהעמדתה של הצגה זו, יצאו מתוך ההנחה שהם עומדים להציגה בפני ילדים ערלי או כרותי אוזניים — שאינם מסוגלים לשמוע את הנאמר בה.

הצגה זו אינה מוצגת לפני מבקרי־תיאטרון מיקצועיים, ואילו הוצגה המבקרים המלומדים לא היו יכולים להימנע מלשים את הדגש התיאטרוני על גב' אורנה פורת האירופית, שתיאטרונה החינוכי מחנך את האוריינטאלים הפרימיטיוויים חסרי־התרבות.

בשבוע שעבר, כאשר הופיעה הגברת פורת בתוכנית רדיו, הסבירה נציגת אי־רופה באוריינט בצורה מרתקת כי מערכון כמו אליפלט בכוחו „לחנך את בני־הנוער לראות את שקספיר...“ וכל שנותר לומר הוא רק פראפראזה קטנה משקספיר: תנו לי פורת אחת, ואהפוך את הנוער לגיזענוער.

תרגום

סוסעץ טרויאני

קיימת מגמה בספרות הישראלית, היוצרת ונושאת עיניה לעבר שוק הספרים העולמי ורואה בתגובתו את המדד האחד והיחיד לסיפרותה של מגמה זו. אחד המיתוסים הגדולים של מגמה זו היה במשך שנים רבות יורם קניוק, שכמה מספריו ראו אור בארצות־הברית.

לא ברורים המניעים הספרותיים שהביאו את הוצאת הספרים הארפר את ראו לפרסם את סיפרו של יורם קניוק סוסעץ * — אם להתייחס לביקורת הקטלנית שבה זכה ספר זה במוסף הספרותי של הניו־יורק טיימס **.

כבר בפתיחת הביקורת קובע המבקר: **יורם קניוק חרשב, כנראה, שלהתוודות בדחף משורף הוא שווה־ערך לפרץ של אנרגיה יוצרת... אם קורא הסיפרות האידיאלי היה משול לאדם מן הסוג הנהנה מצעדות ארוכות־טווח בגשם שוטף, הרי ש„סוסעץ“ היה משול לסופת־ברד...“**

בהמשכה של אותה הביקורת מוגדר יורם קניוק כסופר שנטל הרבה מטכניקת הכתיבה של הסופר הצרפתי לואיס פרדי־נגד סאלין, בהבאת תיאורים המקטעים את התחושות של גיבורו. אבל המבקר מוסיף: „קשה יהיה למצוא הצדקה לי־משפטים השבורים של קניוק, אלא אם נצא מתוך הנחה שהוא כוש ונכלם בהם. ב„רשימות מבית הכלא“ משתמש דוסטוייבסקי במשפטים מקוטעים על־מנת

יורם קניוק
מישהו היורק את דבריו

להביא אפקט של מישהו היורק את דבריו. ואילו כאן, בדומה לסאלין, הסינגון הוא האדם. ב„סוסעץ“ הסינגון הוא האופנה, או א־לה־מוד, אופנה סיפרותית החיובת יותר לעמילן ולקייטנות היהודיות במדינת ניו־יורק, מאשר לערכים הסיפרותיים...“

בסיכומה של קטילה סיפרותית זו מציין המבקר: **„הפרט על אודות לידת סוסעץ ומות אביו, הוא תיאטרון אידי כחוש, רקיחה מועשרת של שמאלץ ודלילות. והוא אומר (קניוק) שזה „ללא מחילה, בלא אהבה. ואני מצפה למצפת־קבר אוכייקטיוית.“ זוהי בקשה קלאסית, ו„סוסעץ“ נקרא לעיתים כאילו המחבר עומד לעשות זאת. ואילולא היה נודניק * שכזה, ייתכן אף שהיה מצליח.“**

דומה שביקורת קטלנית זו מעידה על תום עידן הסלחנות של הביקורת האמריקאית כלפי תרגומי ספרים מעבריות. וקניוק, שהתעתד לכבוש את טרויה, נלכד בסוסעץ טרויאני יציר־כפיו.

* Rockinghorse, Tr. from the Hebrew by Richard Flitz.
** N.Y. Times, 20 Nov. 1977.

ספרים מומלצים

המוות האירופי

● **אורי ניסן גנסין** שנולד באוקראינה ב־1879 ונפטר בווארשה ב־1913, הוא מאבות המודרניזם בסיפרות העברית החדשה ומחבר נובלות וסיפורים קצרים. ביניהם: הצדה, החזקום האחרון, בינתיים, בטרם, אצל, קטטה ועוד. בסידרת ילקוטי הביקורת פני הסיפרות שבהוצאת עם עובד וקרן תל־אביב לסיפרות ולאמנות, ראה אור בימים אלה מיבחר מאמרים על יצירתו של גנסין, בעריכתה של **לילי רתוק**. הספר מומלץ לכל החפצים להכיר את ביקורת שורשי המודרניזם בסיפרות העברית ● בספריית פועלים ראה אור בתירגום לעברית סיפרה של **לילי פינקוס** המוות והמישפחה — חשיבותה של אבלות. זהו ספר רגיש ואינפורמטיווי הבוחן מה קורה לבני־אדם כאשר המוות קוטע את קישריהם עם הקרובים להם ביותר. בספר מתארת הגברת פינקוס פגישות ושיחות שערכה עם פרופסור **מרטין בובר**, בנושא המוות, ואת מסעה ומחקרה לניתוח של „המוות האירופאי“ ● קיימים מעט מאד תיאורים אותנטיים בכתב המתארים את המתרגש על אדם שלקה במחלת הסרטן (הבולטת ביצירות אלה היא אף הסרטן של **אלכסנדר סולז'ניצין**, שלקה במחלה ממארת זו והחלים). סיפורו של **אוריאל אופק**, שאף הוא לקה בלוקמיה ממארת וניצל, הקרוי תמונת דם, מתאר את אשר עבר על מחברו במשך שלוש שנים גורליות של חייו. סיפורו של אופק, שראה אור בהוצאת רשפים, מביא מעט מיחסו הלאמבוגר של הציבור בישראל כלפי הלוקים במחלה זו, תוך הבאת מידע רב אודותיה בצורה פופולארית ועניינית.

מלחמת תרבויות

המגיפה

לקט, שיכחה ופאה

סיפרותיות

סכנה־רבה מאיימת על התרבות הישראלית, על סיפרותה ושירתה. אין זו סכנה דוממת אלא חיה ונושמת, הנושאת בחובה גנגיפי מגיפה שיש בכוחה להכרית את המעט שהושג בתרבות הישראלית — ולהביא לידי הכחדתה הסופית.

* המילה „נודניק“ מופיעה כך במקור.

המסתופפים בהיכלה של כל תרבות מתחלקים לשני מישורים. האחד — יוצר, המותיר את רישומו בתולדותיה של אותה התרבות. המישור השני — עסקני תרבות ויוצרים מתחתית השלבים בסולם היצירה, הבולטים בהיותם נטולי־כישרון ובעובדת התפלגותם כמעתיקי תרבות באיכויות שונות. הם קובעים את מישכנם מתחת ל־

איתמר יעוז־קפט
ניאו־יהדות

גיזעו של אילן היוצרים, תוך שהם מלקטים שיירים ופירורים שהיוצרים משליכים מבעד לעפאיו.

בישראל של סוף שנת 1977, נרקם קשר לכריתת גיזעו של אילן היוצרים. מזימה לרצח הסיפרות והשירה הישראלים ולהמרתם באפיגונים.

אם לחלק את תולדות הסיפרות העברית בעת החדשה לשלוש תקופות־יסוד, חלוקה זו חושפת את שורשי המגיפה המאיימים עליה.

התקופה הראשונה היא תקופת ההשכלה שבה נכתבו יצירות עבריות, לרוב במיזרח אירופה, על־ידי סופרים שהתמודדו על חייה של הלשון העברית שלא היתה שפת אמם, והצליחו.

התקופה השנייה היא אותה הסיפרות שנוצרה ביד אנשים שנולדו מחוץ לתחומי ארץ־ישראל, והגשימו את תחייתה של הלשון העברית וסיפרותה בעלייתם לארצה. עם סופרים אלה נמנים: י"ח ברנר, ח"נ ביאליק, שאול טשרניחובסקי, יהודה בורלא, ש"י עגנון, אשר ברש, יעקב שטיינברג, דויד פוגל, נוח שטרן, אברהם שלונסקי ורבים אחרים.

התקופה השלישית למניין זה היא סיפרותם של ילידי הארץ ששפת אמם עיברית, או סופרים ומשוררים שעלו ארצה בגיל צעיר ועברו בארץ את תהליך הבשלתם התרבותית. עם סופרים אלה נמנים, בין השאר*: נתן אלתרמן, יונתן

* אין לכלול בקטגוריה זו, המתמודדת עם המציאות הישראלית, סופרים בני „דור הפלמ"ח“ כנתן שחם, משה שמיר, ס. יזהר, חיים גורי, אהרון מגד, חנוך ברטוב, בנימין גלאי, אבא קובנר, יגאל מוסינזון ואחרים, שנכשלו גם ביכולת התמודדותם עם הלשון העברית שקיבלה את עיצובה בשנות ה־60'.

רטוש, ע. הלל, דויד שחר, דן בן־אמוץ, עמוס קינן, נתן זך, מידד שיף, יהודה עמיחי, פינחס שדה, בנימין תמוז, דליה רביקוביץ, א.ב. יהושע, עמוס עוז, יונה וולך, יאיר הורביץ, מאיר ויזלטיר, יותם ראובני ואחרים. סופרים אלה בולטים ברמתם מעל לאספסוף אוספי הלקט, ה־שיכחה והפאה הסיפרותיות של הסיפרות העברית הנגררים בעיקבותיהם ובעיקבות יצירותיהם. ייחודם של מרבית סופרים אלה, בני התקופה השלישית, הוא בכך שאיש־איש מהם, בדרכו־שלו, מתמודד ב־ניסיון להרכיב לשון דיבור ושפה עיברית תקינה ביצירותיו.

סוכן נוסע של ה„יבסקציה"

בעשור השנים האחרון, במקביל להת־גברות תהליך הניוון הכלכלי והחברתי, מנסרת רוח עיוועים המשחיתה את התש־תית התרבותית שלמען יציקתה עמלו סופרים ומשוררים במשך שלוש התקופות.

תהליך הניוון וההשחתה של הסיפרות והשירה העיבריים מתמקד כיום בשני מוקדים עיקריים, שהקשר ביניהם גלוי ונראה לעיני כל. המאחד את שני המוק־דים האלה הוא האיכות התת־תיקנית של אלה שחברו בהם, והאמונה בנצח הגטו התרבותי, הגלותיות, ותלישותם המובהקת מתוך החווייה הישראלית והמרחבית על מרכיביה השונים.

בקודקודי שני המוקדים הללו מצויות שתי דמויות אפורות, שלא הותירו עד כה רישום כלשהו בחיי התרבות בישראל. האחד הוא המו"לשורר איתמר יעוז־קסט, והשני — המשורר יעקב בסר. הראשון ייסד לפני 20 שנה מגמה סיפרותית אי־שית, „ניאו־יהודית", ואילו השני לכוד בקורי סיפרות אידישאית, ולעיתים דומה שהוא סוכן נוסע של ה„יבסקציה"* בחורש הסיפרות העיברית. בעוד הראשון לא הש־תבח בטעם כלשהו, הרי טעמו של בסר מוצא לרוב את ביטויו בעיתון שהוא עורך, שם הוא מביא צירוף נוסחתי שבמהלכו מתפרסמות עבודות של אלכסנדר פן, עלי שכטמן, לדיסלב גרוסמן, זיגמונד פרנ־קל ואחרים שכולם, מלבד הראשון, מתור־גמים לעיברית. בעוד פן הוא ראשון המ־שוררים הקומוניסטים בארץ־ישראל, כל האחרים הם סופרים של שפות אחרות, שבתוקף אירועים אלה או אחרים בחייהם נאלצו להגר לישראל.

קורבנות הסלקציה הסיפרותית

בצד סופרים־מהגרים אלה נתלית לה קבוצה שלמה של משוררים, בני פְּלֵיטת דורות סיפרותיים שונים בתוקף הסלקציה הסיפרותית הטבעית, כמו בנציון תומר מ„דור הפלמ"ח", משה דור, משה בן־שאול ואורי ברנשטיין, שהם בחינת סחיש שקמל ממשוררי קבוצת „לקראת" (שפעלה בראש שנות ה־50'), שעברו כבר בנעוריהם את גבול מיצוי יכולתם האישית והפכו אפיגונים חיוורי־נים של משוררים קרדי־נאליים כיהודה עמיחי, נתן זך, דליה רבי־קוביץ ודויד אבידן.

בתוך בליל סיפרותי זה השתכנה לה קבוצה שלישית של מתארים בפורמאטים שונים, שאיוו לעצמם במה זו (עיתון 77) כעיר־מיקלט מפני שבט הסלקציה הסיפ־רותית. המדובר בחקייני סיגנון ודימוי באיכויות שונות של משוררי שנות ה־60', עם קבוצה זו נמנים דן לוי, טניה הדר, בנציון ברתנא, אשר רייך ורוני סומך, שלמרות תלותם השירית בדימוייהם השי־דיים של זך־עמיחי־אבידן־רביקוביץ, הם מתרגלים מילים בשבבי שירה שניתזו משי־רתם של יונה וולך, יאיר הורביץ ומאיר ויזלטיר.

מן הראוי לקבוע כי בניגוד ליעקב בסר, שמטרותיו ברורות (קומוניזם + יבסקצ־יה + יישוביזם + „הקבוצה העיראקית"

* קיצור של „הסקציה העיברית" (יהו־דית) במיפלגה הקומוניסטית במיזרח־אי־רופה. ברבות השנים, הפך הכינוי „יבסקצ־יה" לגנאי לגורמים יהודים־קומוניסטים ששללו את הריכוז הלאומי של יהודים בארץ־ישראל.

— [שאינה קשורה עימו בקשר אידיאי]), הרי מסביב לאישיותו התרבותית של אי־תמר יעוז־קסט אין איש מסתופף, והוא זאב בודד המתמיד מזה 20 שנה בפעלולים של המצאות אידיאולוגיות תרבותיות־סיפ־רותיות, שמטרתן האחת והיחידה היא הח־דרת שמו בכל מחיר לארון־הספרים הניצ־חי של הסיפרות העיברית: מעשה המשול למינויו של מוישה־זונטילאטור לכהונת הרמטכ"ל.

בסרקסטולוגיה

שבועות אחדים אחרי ראש השנה תשל"ח פירסם יעוז־קסט רשימה מגמתית, כמעט מאניפסטית במוסף הסיפרות של ידיעות אחרונות (7.10.77), תחת הכותרת „מהו, באמת, דור־המדינה בסיפרותנו ז" ודומה שבכוחה של רשימה זו להפוך ה„אני מאמין" הסיפרותי של שר־החינוך, זבולון המר.

מתוכנה של רשימה פסקנית זו ניתן לה־בין שסופרים ישראליים בולטים, וביניהם עמוס עוז, א.ב. יהושע, עמוס קינן, עמליה כהנא־כרמון, פינחס שדה, יהודה עמיחי, נתן זך, דליה רביקוביץ, דויד אבידן, יונה וולך, יאיר הורביץ, מאיר ויזלטיר, חנוך לוין ואחרים מרמה זו של יוצרים — את כולם נשאה הרוח.

לעומת היעדרם של כל השמות שברשי־מה הנ"ל מן הסיפרות הישראלית, הרי על פי רשימתו של יעוז־קסט מושתתת הסיפרות הישראלית ואגדרטת־הנצח שלה על השמות הבאים: יונת ואלכסנדר סנד, בנציון תומר, שמאי גולן, מנפרוד וינקלר, ראובן בן־יוסף, ארז ביטון ו...איתמר יעוז־קסט (שצניעותו נכבשה בהתמודדות עם הכוח המאגי של אנדרטת־הנצח), ועוד רבים מרמה זו.

במדור המערכת שלו בעיתון 77 האח־רון, הצטרף יעקב בסר למגמה החדשה שאת נתיבה כבש וסלל איתמר יעוז־קסט. בסר אף מרחיק לכת ברשימתו, וקובע בין השאר: „כתב־העת הזה, המציין היום שנה לקיומו, הוא כלי ביטוי רעיוני אפ־תי החותר לשלושה יעדים: א. ראיית הסיפרות העיברית והיצירות הנכתבות על־ידי סופרים יהודיים בשפות שונות — כסיפרות אחת..." — אמר, ולא פירש.

אלא שמשמעותו הברורה של מישפט תצהירי זה אחת ויחידה: גידולה ורימומה של הסיפרות העיברית (או הישראלית) אליבא ד'בסר, בשמות כמו סול בלו, נור־מאן מיילר, ברנרד מלמוד, אלן גינסברג, יוסף ברודסקי, פאול צלאן, פיטר וייס, רנולד וסקר ועוד מאות, אם לא אלפים של סופרים, משוררים ומחזאים אחרים, שחטאם האחד והיחיד הוא בכך שנימולו ביום השביעי לחייהם. וכך הם הופכים חלק מאותה סיפרות שיעקב בסר רואה בה את עצמה ואת חבריו כשותפים ב־סיפרות אחת..."

דומה שהצטרפותם של יעקב בסר וחצרו לאידיאולוגיה היעוז־קסטית, הביאה ליצי־רת קסטה תרבותית שניתן לכנותה „בסר־קסטולוגיה". ומן הסתם, רושמי רשומות הסיפרות העיברית בעתיד, יתנו בבוא היום את דעתם על הפער בין יצירותיהם של בני קבוצה זו לבין מישקלם הסגולי המבוצר בתרבות הישראלית.

מגיפת משוררי השיירים

עצם התקבצותם של כל ניפלי הסיפרות והשירה הישראלית תחת דגל „דו־שורשי" וראשית יצירתה של קואליציה מיספרית שכוחה אינו ביד הכותבת אלא באצבע העסקנית המצביעה, עומד להיווצר מחנה רב של גראפומאנים שיש בכוחו לעוור ולטשטש את שיירי טעמו של הציבור, לדכא את המעט התרבותי שהושג במשך שלושים שנים — ולהכחיד במהירות את כל התשתית התרבותית שנוצקה מאז תקו־פת ההשכלה ועד היום. תשתית שעליה היה צריך לקום מיבנה־העל של התרבות הישראלית, מיבנה ערכי שבלעדיו אין טעם כלשהו לתהליך שהחל עם ראשית תקופת ההשכלה ובא עד הלום.

אם לא יימצא בעתיד הקרוב והמיידי נסיוב כלשהו, המגיפה הזאת עתידה לכ־לות כל חלקה טובה, להשחית כל מילה טובה, ומרד משוללי־הכישרון יהיה גם דור הכותבים האחרון של הסיפרות והשירה בישראל.

אנתולוגיה מודרנית

קאהיר

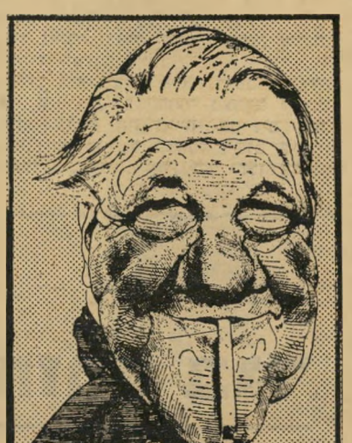
מאת לורנס דארל

לקט מתוך פיסות האינסופיות הזאת
דממה שפוכה מעל דיוקנה של מצרים,
אנו נעים בקניין של מעשינו
בודדים, השליחים הנפחדים של חולשתנו.

והראיה. הרחוב הארגמני נבלע
ובאיטיות מתחילות להכות ההלמויות.
בדלת־האורווה שלושת בניו של הנגר
מעל לשוקת דורכים חיצי אש,
מחממים את קרביהם ואינם נשמיים
שעה שנופלת לה שעת הנרות.

שלושה אמגושים קטנים מתחת לתיקרת הקפלה,
אהובים מכל ומבויישים כתוכנים,
היא מטרידה בדימעותיה הזהובות מנוחת המרומים,
והדמעות גולשות מטה עלינו בחלון הזה,
הנערים מתלהבים, הרחוב הארגמני נמוג,
מיתרי להבה בינות לצללים
עכשיו במצריים והרחק מנצרת.

לורנס דארל, נולד בשנת 1912, שימש בשירות הדיפלומאטי הב־ריטי. התפרסם בזכות „הקווארטט

לורנס דארל
במצריים והרחק מנצרת

האלכסנדרוני" שזו („ג'וסטין", „בתאזר", „מונטייב", „קליאה") המתאר את החיים באלכסנדריה במהלך מיחמת־העולם השנייה. ספרים אחרים שזו: „הלבירינט הכהה"; „לימונים מרים"; „הספר השחור" ו„טונק".

החווייה הישראלית

אונס קולקטיווי

לא ברורים כל המניעים שהביאו את אדריכלי התרבות והדראמה של הטלוויזיה הישראלית להעניק לקהל הצופים בקופסה המרצדת, שהרגיל עצמו במחזות טלוויזיה נוסח תיאטרון הכודאם הבריטי, בשיעתוק ישראלי, שיאה לו התואר „תיאטרון ה־אסלה".

המדובר בסילווסטר 72 בגירסה מצו־למת, שהיתה ספק מחזה־טלוויזיה, ספק רצף מצולם בלתי־חדל של דיקלומים ש־הושמעו מפי שחקנים חסרי יכולת עיצור והגאים, שנעו כרובוטים מחייכים וקורצים ונופחים נפיחות מלאות משמעות לעבר המצלמות האלקטרוניות שלא פשעו במאר־מה, והעפילו ביומרותיהם על יומרותיו של המחזאי, יהושע סובול.

התעלה מעל לאחרים במישחקו הגרוע, ובחוסר אישיותו הבימתית גדליה בסר, שגילם את תפקיד יואש. הוא היה אמור לגלם בדמותו את „הדור האבוד" של הבנים, את הנפל שהביא לאוויר העולם „דור המייסדים". בסר עשה זאת בדיקציה מיזרח־אירופית גרגרנית, תוך בליעת מישפטים שלמים בעיברית.

היתה זו חווייה מצולמת שבה הכל שפטו את הכל, תוך מטר בלתי־לאה של חוכמות חלולות במהלכה של מילחמת פנים־אל־פנים בין מושב־זקנים למושב־לצים. תוכנה של העלילה נשמע כאמצעי־מניעה משומש בתרבות הישראלית, מעין נוסח שעבר הסבה מלילה במאי של א.ב. יהושע וכמה ממחזותיו של אברהם רן המנוח, ותריסר סיפורים ישראליים אח־רים. אלא שבנוסח הטלוויזיוני הזה מתה לה גם חוכמת־החיים הצברית.

סילווסטר 72 נשמע כשיר־הלל למלא־כותיות ולזיוף, מלווים בבית־חוזר על ה־משמעות האידיאולוגית ומשבר־הדווית של הביצים היהודיות, אם לנקוט לשון המחזה.

צופי הטלוויזיה שרצו לשאול במהלך ההקרנה את השאלה 'מה רוצה המחזאי ז' זכאים לתשובה אחת: כלום. ועד שהצופים גילו זאת, היה הדבר בבחינת אונס קולק־טיווי.

בחטף

פי־טן־פי

מסתבר כי המשורר **אורי צבי גרינ־ברג**, שלקה בשבוע שעבר בהתקף־לב חמור, מבוגר מגילו המוצהר. למרות ש־הכנסת חגגה אשתקד את הגיעו לגבורות (80 שנה) הפחית המשורר הקשיש במהלך השנים שש שנים מגילו, והוא כיום ל־מעשה בן 87 ● בגלריה שרה לוי מציגים האמנים **לארי אברמסון, לאה ניקל,**

משה שמיר
ביקורת שירה

מנשה קדישמן, משה קופפרמן ו־ליליאן קלאפיש תערוכה הקרויה „ניי־רות שוליים", ניירות אלה אינם מקובלים לשימוש בציור, והתערוכה יוצאת־דופן במתכונתה וברעיונה. ● נראה כי עמדות פוליטיות משמשות את כושר ביקורת ה־שירה של **ח"כ משה שמיר**, שביקר בשבוע שעבר את ספר־השירים החדש של חברו לתנועת ארץ־ישראל־השלמה, **יחזקאל שע טן־פי**. טן־פי, הידוע יותר בשם **יהושע טירה**, שימש שנים אחדות סופ־רן הפרלמנטארי של הארץ. מקור שמו של טן־פי הוא היפוך ההברות במילה פי־טן (משורר) ●

מאת דן תומר

לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא

בישולים

פטוציני נוסח טיה מריה

את המירשם המשגע הבא קיבלתי מ־מלצר בוגדני אחד, העובד במיסעדת פאר רומאית, וגנב את סודות המטבח. המנה הזו מאוד מפורסמת באיטליה, אך המיר־שם הזה הוא סוד מיקצועי, שכן זה ה־ספציאליטה של הבית, ובגללו יצא שם המיסעדה לתהילה. ביקשתי בתום הארו־חה מבעל־בית את המירשם, אך הלה חייך לי בלפחות ארבעה שיני זהב, וסי־רב. לרגע לא חשדתי בו שיתן לי את המירשם, למרות הסברי שאני גרה ב־פלנטה אחרת. אבל כלל נקוט בידי: תמיד לנסות. אין לדעת מאיפה יקפוץ השפן.

רגע מאוחר יותר ניכנס בעל־הבית למיט־בח, ובעלי לשירותים. לפני שחזרו שני־הם, הספיק מלצר קטן ושאפתן לזמר לי באוזן אופרה שלמה.

כאשר חזרנו למלון, הטיחתי את ראשי, ניערתי אותו חזק, ועל השולחן נישפך מתוך אוזני זרם של מילים. ניפיתי הצידה מהערמה את כל המחמאות, ההצעות ה־מגונות, ההצהרות שוברות הלב — ונותר לי האוצר הבא:

בסיר רחב ושטוח מכינים את הרוטב. בחצי חבילה חמאה, מסגנים טפו טפו 250 גרם שינקן מעושן. לא להשתמש כ־תחליף בהודו מעושן, כי זה בכלל לא אותו טעם וארומה. מוסיפים לזה 200 גרם שמפיניון טרי, רחוצים וקצוצים. כאשר הפיטריות מתבשלות מעט, מוסי־פים 200 גרם אפונה עדינה ומשומרת מ־קופסה, שהן בערך 8 כפות גרגירים. על זה שופכים 2 שקיות שמנת מתוקה וכף אחת בלבד גבינת פרמזן מגוררת. מוסי־פים קצת פחות מחצי כפית מלח, ומבשי־לים כל זאת תוך עירבוב, ארבע דקות. מכבים את האש.

יש לבשל, כמובן, שתי חבילות איט־ריות ביצים רחבות ארוכות של אוסם, כרגיל — במי מלח. מסננים, שוטפים, ו־מחזירים לסיר בתוספת חצי חבילה חמאה וקצת מלח. בצלחת גדולה שמים בייד נדיבה איטריות, בעזרת מצקת מרק, ובייד נדיבה, כנ"ל, בעזרת אותה מצקת, שופכים למעלה רוטב.

היחס הוא מצקת מלאה רוטב, למצקת וחצי איטריות. כל סועד מערבב לעצמו בתוך הצלחת את טירוף החושים הזה. הטעם האלוהי של המאכל רשום בחוקת גן־העדן, כפרס מיוחד. לא יתכן אחרת.

ביאור

שבוע שבוע, עם צאת הגיליון, אני בודקת את טעויות הדפוס שביצעו במדורי. כל אות מושמטת ושורה הפוכה, פוגרים עלי את השמיים. הם בכך זאת ניפתחים חזרה — רק בגלל הזיות פרועות ומענגות שאני מגייסת, ואשר בהן אני מדמיינת לעצמי איזה אביזר חיוני אתושש ?בחור הזעיר — אחת אחת.

לא הייתי מגיבה אלמלא נגעו לי בקודש הקודשים — דיוק מירשם הבישולים. כתבו בגוף מירשם ה־תפודים: „אלה חייבים להיות ללא טיפת איכפון במקרר". ובכן, לא נכון. אלה חייבים להיות ללא טי־פת מריירות, וחשוב מאד שיהיו דווקא כן מאיחסון שבועיים במקרר, ?תשנת מתקתקות עדינה.

סיפור מהחיים

כה יעשה

הבטחתי לא להסגיר את שמות גיבורי הסיפור, אבל גם כך — הוא נהדר. בבית רב־קומות גרה ציירת שנהגה להטיל את מי הריצפה בקשת רחבה החוצה — דרך מחאה מלמטה, היתה יוצאת אל המירפסת, כמינהג הדיקטאטורים הידועים, ומסבי־רה ממרומי הקומה השלישית להמונים, כי „הכל באשמת העוזרת." מטר השופכין שלה תפס יום אחד, בפוקוס מדוייק, את ראשה המהודר של אשה, אשר יצאה לפגי־שה, ובדרכה החוצה חשבה לזרוק את האשפה. האשה חזרה לדירתה, נט־לה דלי מיים, וצילצלה בדלת השכנה. וכשניפתחה הדלת, שפכה ההיא את כל תכולת הדלי הישר בפרצוף, ללא דין ודב־רים. ממש כך.

לחיי הבשלנים

שבדרך

גידעון רייכר וחיים שפירא חברו יחד, וטמנו את המוקש הנורא מכל לפמיניזם: דרך גבר בעלמא, שהוא ספר בישול ה־מיועד לגברים. מבטיחים המחברים על עטיפת סיפרם: „כל אחד מעמודי הספר יחשוף בפניך את ממלכת חבישול שממנה כה חששת. הכל פשוט כל כך. האשה, זו שהסתירה ממך את תעלומות הבישול, תפטרה אותך בתירוץ השחוק — עזוב, אני אעשה זאת בשבילך — היא, שעד כה היתה כדלילה, תחפוך לשימשון ש־מחלפותיו ניגזזו."

בלב חולם החילותי לקרוא מת מלמ־דים שם את הקונקורנציה. אחרי מטח התותחים, תיצרוץ הכבוד, והגדרת היעד היומרני, זה בא: בקול ציוץ דקיק וחלוש, עלו מבין דפי הספר מתכוני הקרב. איך עושים סנדוויץ', איך עושים נס קפה, איך עושים קקאו, ואיך עושים סלט.

הגבר האמיץ, שהתגבר על שפע החו־מר, מתקדם בדירוג ומגיע לשלב בו מבצ־עים, הלכה למעשה, את כל הוראות ה־שימוש הכתובות על קופסאות השימורים והאבקות. אם האינטליגנט לא נשר ב־שלב זה, הוא עובר אל קודש הקודשים של סודות הקולינריה: איך בעזרת שי־בוץ וגיוון נכונים של חומר הלימוד הקו־דם, אפשר לתכין אוכל. ממש אוכל. הזכר המצוי יהיה אל־נכון היצור המופתע בי־תר, כאשר גם לאחר ביצוע הוראות ה־ספר, יאלץ להתחנף לאישתו, בכדי לאכול משהו טוב.

חובה על כל אישה לקנות ספר זה לגבר הפרטי. זה נתח תעמולה השווה זהב. אם עד כה הוא סבר, הבחור, שרק אי תידיעה מונעת ממנו לבשל תבשי־לים, הרי שמעתה, עם ביצוע כל החו־ראות הכתובות, יתחיל להרחר שאולי בכל זאת, יש בידייך איזה כוח כישוף, ככלות הכל.

כיצד מסיימים ריב?

אין בידי את המירשם המדעי — אבל אוכל לתרום לעסק את השיטה הנהדרת שהמצאתי. חוק ראשון: לעולם לא נירדם מים בלילה לפני שמתפייסים. זהו חוק ניפלא, אלא שצד אחד מגלה תמיד נטייה מצערת להסר אותו, בכך שהוא נירדם בלי בושה, בשלווה אולימפית, באמצע כל הבלגן. ובכן, לא להרפות. יש רק לקרב את בלגן עד קצה אוזנו של הנירדם, ולהמ־שיך אותו שם. תוך עשר דקות יבקע קול מעונה מבין השמיכות: „תגי לי לישוווון" — והפיוס יבוא תוך דקה.

חוק שני, עוד יותר ערמומי, קובע: בכל פעם שרבים, הצד האשם בא אל הצד הצודק, מושך בכנף בגדו באי־סבלנות, ומבקש שיפייסו אותו. הצד הצודק חייב לפייס את האשם מייד ובו במקום.

כל העוקץ טמון בבקשת הפיוס הפור־כה. זוהי מעין הודאה גלויה באשמה (זוכ־רים? הצד האשם מבקש שיפייסו אותו). לעומת זאת, כבודו עצמי לא ניפגע — שהרי בכל זאת מפייסים אותו, לפי כל כללי הטכס. לצד השני, הצודק, קל להיות נדיב, שכן כבר הודו בפניו באשמה, ואיך יסרב?

זה עובד ניפלא. אפשר להפסיק בשיטה זו כל ריב תוך חמש דקות. השאלה היא, מי מטורף להפסיק ריב בריא בזמן כה קצר. שהרי עיסקת־רכש הכי פשוטה — כופר הפסקת ריב — מצריכה שעתיים מינימום.

פטנטים

איך להגדיל חזרה בגד שהתכווץ בכביסה

סוג מסויים של עקרות־בית לוקה במח־לת הכביסה. הן יודעות את כל תיאוריית הסיבים בעל־פה, ובכל זאת, כאשר מת־גלגל לידיהן, מתוך ערימת הכביסה, בגד פרובלמטי, הן עומדות רק דקה לפני הפ־תח, פוסחות על הסעיפים. ואז — ביצר בלתי ניתן לכיבוש, הן דוחפות אותו פנימה, אל הגורל, כפי שנוהגים גדולי המהמרים. הגורל אומנם בא בצורת סוודר או שימלה היוצאים מהפתח מעונים ומעור־תים — לא תואר להם ולא צורה. ומה שיותר חמור — גם לא גודל, שכן זה האחרון נעלם.

נגד בד כותנה אין שום אפשרות להת־חכם. ברגע שהתכווץ, אפילו ירביצו לו, הוא יסרב להתרחב חזרה. שונה המצב אם מדובר בבגד צמר, או סינטתי מעורב. נגד אלו, יש עצה ויש תושייה. כל אחד יודע שמנהצים אותם תוך כדי מתיחה, והתבנית החדשה, המתוחה, „מודפסת" על־ידי חום המגהץ. אלא שהדבר יוצר בעיות. המתיחה הידנית, בדרך הטבע, אינה יכולה להיות שווה. אין שום מידות על קרש הגיהוץ כמה למתוח, ולאן. קו מכפלות מיסתלסל בגלים לא שווים, ו־אימרות בגדים מקבלות „זנבות". בקיצור, לא טוב.

מה עושים? פורשים את הבגד על מי־טח כפולה בעלת מיזרון שמישטחו ישר. תוקעים סיכה בצד אחד, נאמר מזרח. מות־חים מכסימום מבוקש, ואז תוקעים סיכה בצד השני, במערב. לאחר מכן קובעים סיכה באמצע, וסיכה אמצעית בין הסיכה האמצעית והחיצונית, וכך הלאה. תמיד לדקור בנקודת מרכז שבין שתי סיכות. כמובן, תוך כדי מתיחה. למלא סיכות צפוף, עד שיווצרו מרחקים של כ־4 ס"מ בין סיכה לסיכה.

מסמרים על המיטה את כל חלק הבגד הטעון מתיחה, תוך הקפדה על סימטריות. מחממים מגהץ למכסימום. אין לדאוג אם חוט המגהץ אינו ארוך דיו. ברגע שהמג־הץ חם, אפשר להוציא מהתקע, ולעבוד עם חוט לא מחובר. החום יספיק. עובדים מעל סמרטוט דקיק, תוך הקפדה לא לגהץ ליד השוליים, סן יודפסו סימני הסיכות ה־יוצרות מין קו שרשרת קעורה. בסוף העבודה משחררים את הסיכות, מותחים קצת, והעסק משתחרר. כמו כן לא ללחוץ את המגהץ, בכדי למנוע הדפסת צורתו בבגד הרך. לעבור איתו בקלות ממקום למקום, תוך כיסוי שטחים שיטתי. במידת הצורך, אם הבגד גדול, לחבר שוב את המגהץ למקור חשמל, לייצב החום.

תהליך תקיעת הסיכות הוא הרבה יותר פשוט וקל מאשר נידמה למיקרא הדב־רים. צ'יק־צ'ק, גומרים לתקוע אותן, ותח־ליך הסרתן גם הוא נימשך כהרף עין.

השיטה הזו מבטיחה הגדלה סימטרית, מדוייקת וייפה של הבגד, בלי לחכות שנ־תיים שמישהו יתנדב לעזור. ומה שחשוב עוד יותר — מיתקבלות תוצאות ממש מיקצועיות.

סימטריות מיקצועית גם למתחילים

בנק טפחות ממשיך לרוץ קדימה!

גם עכשיו תקבל יותר כסף ב„טפחות ח"י כפליים":

מענק מ"ד עד 16% - 5,760 לירות!

בנק טפחות ממשיך לרוץ קדימה, ונותן לחוסכיו הטבות מפליגות: 16% מענק מיידי (לעומת 10% ב„ח"י כפליים" הרגילות), ריבית מצטברת, 100% הצמדה ופטור מלא ממס.

עוד לא אחרת את המענק הגדול ביותר —

5,760 לירות ב„טפחות ח"י כפליים"

פנה עוד היום לסניפי בנק טפחות ברחבי הארץ, או כתוב לת.ד. 18060, ירושלים, לקבלת פרטים נוספים וטופסי הרשמה בלא כל התחייבות מצידך.

טפחות

בנק משכנתאות לישראל בע"מ

רחל מרחלת על כל השולם

אהבה בקצב הדיסקו

בימים הטובים, כששוש עטרי היתה הדיסק־ג'וקי של המועדון היתה ההילולה בעיצומה. הבחורה היתה מרקידה אפילו את הקירות. אבל אז, יום אחד, הגיע

שוש עטרי
הסבלנות משתלמת

למועדון יפה בשם **אבינעם**, ותרשו לי להסתפק בשמו הפרטי לצורך הענייו.

ובכן, אבינועם היפה, שהוא בהור נחמד נשוי בישראל ומצליח מאד, ראה את שושי מאחרי הזכוכית והתאהב. אבל מה עושה אחד כמוהו שהוא בעצם נשוי, ואפילו נשוי די טוב? פשוט, מתגבר על היצר. וזה בדיוק מה שהבחור עשה.

אבל מה, מסתבר שהאהבה בכל־זאת הרבה יותר חזקה משחושבים. והנה הגיע היום, ואשת־חיקו יצאה לסיבוב רציני ב־אירופה. וכשהשטה היה חופשי וכנוי, זה התחיל. ולא סתם, אלא בחצוצרות ובסימפוניה שלמה. שושי ואבינועם לא יכלו לעשות דבר, האהבה היתה חזקה מהם. וכשחזרה החוקית, הודיע לה אבינועם שהוא מוכן לכל הסדר, העיקר להיות חופשי ומאושר. כי הוא רוצה לשאת את שוש.

ובכן, רבותי, אולי לא תאמינו, אבל לא יעברו ימים רבים ונשמח בשימחת הזוג החדש, כי אבינועם נפרד מאשתו ממש בימים אלה, ויהיה — אם ירצה השם — כולו מוכן ומזומן ומשוחרר בשביל שושי. נחיה ונזכה.

תהיה חתונה

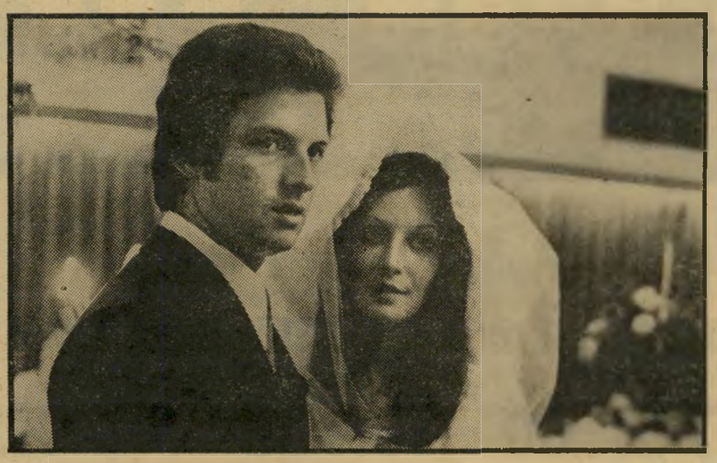
סוף־סוף יש חתונה. הם התלבטו הרבה, גמרו, וחזרו, רבו והשלימו, רצו ולא רצו, אבל בסוף החליטו שכן. השניים הפעם הם **מירי בן־דויד**, מי שהיתה נערת־ישראל ובחיר־ליבה מזה זמן רב **יגאל רוזנברג**, שכזכור היה בעלה של **חני פרי**, הדוגמנית הישראלית המצליחה כל־כך בחו"ל.

אומנם, הניסיון של יגאל וחני החזיקו בקושי כמה חודשים אבל נקווה, לטובת בני־הזוג המאושרים החדשים, שהפעם זה יחזיק לעד אם לא יותר.

מירי, שהיתה מאפרת־כלות בבוטיק, עזבה את ייעודה זה בחיים לטובת יגאל, ומנהלת לו את הבית כבר יותר משנה, בהפסקות כאמור. יגאל, שמצליח בעיסקו החדש, הלא הוא מיפעל לג'ינסים, מסתובב מאושר ונפוח מחשיבות עצמית. וכשמירי נתלית לו על הזרוע, אין דבר שיוכל לעמוד בפניו.

מירי בן־דויד
מה שיהיה —

חני פרי ויגאל רוזנברג
— הוא שהיה

צל"ש במיטה

מסתובבת לה אחת חופשיה ומשוחררת זמנית בישראל הסתווית, ומעידה על עצמה כעל יפה בינלאומית. הבחורה היא אחת משחקניות להקת הדאנס מאשין (מכונת הריקוד), אמריקאית מלידה, גרושה פעמיים, „מסרסת־גברים" מושבעת, לדבריה, ומחפשת לה אחד בשם **רוני פרידמן**.

ולמה דווקא אותו? או, ובכן, לפני כשנה, כשהכירה אותו באמריקה החליטה שהוא המאהב הכי טוב שהיה לה בחיים! ומאז היא חולמת כל הזמן על חידוש הקשרים. ועכשיו, כשהיא פה, היא כבר מחפשת אחריו כמה וכמה ימים וליולות טובים, אבל אין שום זכר לאחד כזה.

אז כל מי שמכיר, אנא הפנו את ולנטינו הנ"ל אל **פולה זרמן**. פולה, שאומרת שאין דבר שהיא לא מוכנה לעשות ובילבד שזה יקדם את השר־ביו, קיבלה

פולה וברמן
איפה רוני?

הצעה מפתה מאד משייך סעודי ידוע שנדלק עליה בזמן המופע, והזמין את כל הלהקה אליו לערב הסעודית. כך היא מספרת. אומנם השייך חזה בפולה היפה בעת הופעותיה בלאס־וגאס, אבל התנדב לשלם את הסכום האסטרונומי של 30 אלף דולר כדי לראותה פרטי־פרטים בחדריו הסגורים בהרמון.

כל חברי הלהקה החליטו שאם השייך יתן סכום הגון הם מוכנים אפילו למכור לו את פולה, בייחוד אחרי שטענה שהכל הולך, ואין שום סיבה לסרב לו. חברי הלהקה, שכולם צעירים, עליזים ומלאי־מרץ, ממצים כל ארץ עד תום, ואין מקום בידור או בילויים שאינם חורשים.

אבל, לדעתי, כל הגברים הישראלים, שעד לאחרונה היו על תקן של מאהבים ממדרגה ח', יכולים עכשיו להתיישר ולהרגיש מצויין. כי אם אחת מנוסה כמו פולה נתנה צל"ש לישראלי, מי אנחנו שנתווכח איתה?

אידיש זה לא צחוק

לא־כל־כך ברור לי למה, אבל מה שבטוח זה שבימים טרופים אלה של ועידות קהיר, שיחות שלום מהפכים וכיו"ב חידושים, באים לבני אדם כל מיני רעיונות שבימים כתיקונם אולי לא היו תוקפים אותם.

מי שנפגעה מהחיידק הנ"ל היא הציירת הצעירה והכישרונית **עדית פאנק**.

עדית, שרק לפני זמן קצר הדהימה את כל מכריה כשהתנחלה לחודשיים תמימים מאחרי קלעיו של קירקס מדראנו וציירה שם במשך שעות ליצנים, קופים ואינדיא־

עדית פאנק
קריאה במקור

נים, נכנסה עכשיו לשיגעון חדש. היא לומדת בצורה אינטנסיווית ויסודית ווו לא טעות, רבותי, כי אם אמת לאמיתה. היא לומדת אידיש.

עדית מצהירה כי שאיפת חייה היתה מאז ומתמיד, עוד כשהיתה ילדה קטנה, לקרוא את כיתבי **שלום עליכם** במקור, אבל בכל פעם זה לא יצא לה, לכן החליטה שאם לא עכשיו אימתי ונרשמה ללימודים הנ"ל במוסד אידישאי מובהק השוכן כבוד ברחוב קלישר בתל־אביב. יש שם גם ספרייה עשירה של סיפרות אידיש, וגם מקהלה שמזמרת כל יום אחרי־הצהריים שירים בארבעה קולות ב־אידיש, כמובן.

מה שנוגע לעדית באופן אישי, היא מתקדמת יפה בלימודיה ואפילו כתבה כבר חיבור שלם באידיש סיפרותית, שבו היא גאה מאד. היא גם חתמה על היצירה באידיש מדוברת, „פרויי פאנק" וזה מה שאמרתי, אין סוף להפתעות.

ירושלים החוגגת

במיקרה שלא שמתם לב, אז התחילה עונת הגשמים. ומי שחגג את פתיחת העונה הוא החוגג הירושלמי הוותיק **דודו ראש העיר** (קופפרמן). הוא עשה לכבוד העניין כל כך הרבה רעש ורוח, שהתעורר חשש שיגיע המבול.

וכשדודו עושה מסיבות, ולא משנה מה תהיה הסיבה, אין אחד שלא יבוא. ואכן, מסיבה היתה, והיו שם כל החשובים, היפים והחכמים, כמו למשל הסאטיריקאי **קובי ניב**, העורך־דין **אבי ברדוגו**, **מיכה שגריר** ואפילו **אהרל'ה בכר** שלא מטריח את עצמו בעליה לרגל לעיר־הקודש סתם ככה.

באותה הזדמנות חגיגית הכיר דודו לכל המעונייו את חברתו החדשה, שבראש שלה רק לזכות לראות את עצמה בתור כוכבנית קולנוע. היא עשתה הרבה רעש ונתנה לכולם להבין שזו מטרתה בחיים, אז מי אני שאתערב? קוראים לה **דליה בן־ישי**, היא יפה וצעירה, על תקן של כוכבנית, חיה עם ראש העיר דודו, ומרגישה ממש כמו **ננסי קיסינג'ר**.

אבל מי שבאמת יראה את מסיבת השנה יהיה זה שהוזמן אישית לחגיגה שמארגן ביום השישי הקרוב דובר רשות השידור, **משה עמירב**. משה, שעורך את המסיבה לרגל כניסתו לטיירתו החדשה בירושלים בעין־כרם, ליד המעיין, החליט — שלא כתמיד — להזמין רק את הבחירים שבחבורה, ולכן והציא הזמנות אישיות בלבד.

ואם יש למישהו שלא הוזמן איזה רעיון להשתחל, הנני לאכזב אותו. אין לו צ'אנס להיכנס. הבחור אפילו הזמין מישטרה שתעמוד לו בכניסה ותדאג לסדר הטוב. אמנם כל יקירי ירושלים יהיו שם, זה בטוח, אבל חלק נכבד של התל־אביבים הוזמן גם הוא, ובשיאה של השימחה אני אפילו חוזה קיבוץ־גלויות.

לנקיון ולברק - מוצרי "בזק"

עקרת הבית
כל הדרוש לנקיון הכלים והבית -
במשפחת "בזק" של עץ הזית

עץ הזית

אף אחד לא יכול לתופף כמו אהרל'ה קמינסקי.
חוץ מהסטריאו שלו.

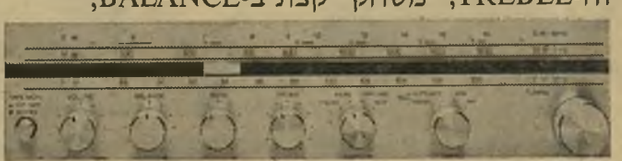

אהרל'ה קמינסקי יודע מהו ביצוע מושלם.

כמי שנמנה על צמרת נגני הג'אז והפופ,יודע אהרל'ה כמה נסיון, ידע ומאמץ דרושים כדי להגיע לשלמות מוסיקלית שאפשר להתגאות בה.

"כאיש מקצוע", אומר אהרל'ה, "אני מעדיף את מערכת הסטריאו S.G. 2080 של נשיונל. אני מאזין למוסיקה מתקדמת מכל העולם, מתקליטים ומקסטות, וחשוב לי במיוחד לשמוע את הביצוע המדויק,ממש כמו בהופעה חיה.
כשאני רוצה להתרכז בכלי מסוים בתזמורת, או בתחום מסוים של צלילים—אני מכוון את ה-BASS וה-TREBLE, "משחק" קצת ב-BALANCE,

מוסיף VOLUME ואז אני מרגיש כאילו התזמורת מנגנת ממש בתוך החדר שלי".
אהרל'ה קמינסקי יודע בדיוק כיצד צריכה להשמע מוסיקה טובה. אחרי הכל, הוא "עושה" אותה במו ידיו.

וכשאהרל'ה קמינסקי מאזין לאהרל'ה קמינסקי במערכת הסטריאו S.G. 2080 של נשיונל, אפשר להיות בטוח שהביצוע יהיה מושלם.

National

צעד קדימה אל המחר.

רדיו AM/SW/FM/FM stereo • מגבר 108 וואט • פטיפון אוטומטי •
טייפ קסטות סטריאופוני עם "DOLBY" • זוג רמקולים 2 Way משובחים

National Panasonic and Technics are the brandnames of Matsushita Electric.

רחל מרחלת על כל השולם

מי שנוסע - הוא שיחזור

מי שחזרה ארצה אחרי היעדרות די ממושכת היא **עליזה** („ליזי") **זאבי**, מי שהיתה בעבר אשתו של **פלמ"ח זאבי**, בנו של **רחבעם זאבי**. הבחורה, שהחליטה להמיר את החורף התל־אביבי בקיץ הדרום־אפריקאי, אומנם עשתה זאת, אבל לתקופה קצרה בהרבה מהמצופה. היא טוענת שפשוט שיעמם לה ולא היה לה מה לחפש שם, ומשום כך ארזה את מיטלטליה וחזרה, ודווקא בימים של מזג־אוויר סגריר לחלוטין.

ליזי, שהיתה עד לפני כמה חודשים דיילת־אוויר באל־על, **עברה הסבה** מיקצוע עית ועובדת עכשיו בתור דוגמנית־הבית

עליזה זאבי
בגלל השיעמום

של אלסקה. וכפי שהבנתי, היא דווקא די נהנית מהעניין. ובכן ליזי, שהיא אחת היפות האמיתיות של תל־אביב, נראית מאז שובה כשהיא מוצאת את מקומה הנכון בזרועותיו של **משה מטלון**, איש־העסקים שאף הוא נהנה מאד מהמצב הקיים. מטלון הצעיר עומד ממש בימים אלה לעזוב את הפרובינציה לטובת ארצות־הברית. הוא טרוף שגשבר לו כאן, ושהוא הולך עתה לחפש את מזלו בין אנשי־העסקים הגדולים באמת, אלה של העולם הגדול.

מי יודע מה יעלה בגורלו של הבחור שם, אבל אני יכולה לחתום שהוא לא יישאר הרבה זמן. יש לצפות שבקרוב נראה אותו שוב ירשב בפינתי ומתחמם לאורה של שמש דיזנגוף, ולאורה של אחת היפהפיות התורניות שמחכות לו בפינה.

חוכניות לשוקי

ככל הזכור לי, כימעט כולם שמעו כבר על **שוקי לוי**, שמוכר קצת יותר כש־שומעים את שמו במצורף לשמה של **אביבה פז**. ובתור צמד הם היו דווקא די בסדר. ובכן שוקי זה, שחי לו עכשיו באמריקה עם אשתו, מי שהיתה מיס אמריקה **דבי שלטון**, עושה קאריירה זה־שניים מהווים גם הם צמד כלל לא רע.

שוקי כותב לחנים ודבי את המלים, ונראה שהשילוב הזה מצליח. עובדה, **אנדי ויליאמס** שר שיר משלהם בהופעתו ב־מופע של מיס יוניוורס. השיר, ששמו עצוב, הוא כיום להיט המושמע תכופות באמריקה ובעולם בכלל.

שוקי ודבי עומדים להוציא לקראת חג המולד הקרב תקליט ארוך־נגן, ולפי מה ששמעתי הם רק בתחילת דרכם, אבל הם מתכננים לפוצץ את עולם הפיזמונים.

הסיגנון הצרפתי

רבים מכירים בוודאי את הצרפתי יפה התואר בעל עניל־ההילום באוזנו, **ז'אן שארל לה־פונדה**. נו, רעם שם כזה הבנאדם פשוט מוכרח להיות משהו מיוחד. ואומנם, ז'אן־שארל מייחד על באמת. הוא יפה, ונחמד, ושרמאנטי, צרפתי אמיתי על כל הגינונים והנימוסים. ובכן, ז'אן־שארל זה, שהוא אב לבן מגישואיו הראשונים, החל מנהל כאן מועדון אופנתי ולכבוד זה הביא אליו ארצה את אשתו השנייה, שגם היא צרפתיה, יפה וגיזעית. בימים אלה ממש

פתרון החידה

אורלי חידה ואבישי הראל
ירח־דבש מחודש

הפעם יש לי סקופ של ממש, ולא על בגין או סאדאת אלא אחד אמיתי־אמיתי. זוכרים את הריב הגדול ואת מסעות ה־גירושין של מלכת־המים **אורלי חידה** בעלה, **אבישי הראל**? ואיך אפשר לשכוח? כל העיתונים כתבו על זה, ה־מישטרה הוצפה תלונות, ובתי־המישפט היו עמוסי עבודה.

אין לי מושג איך זה קרה, אבל בתחילת השבוע הופיעו השניים במישרדו של עורך־הדין **מרדכי שורר**, פרקליטה של אורלי. שורר, שהתכונן מייד למהומות ולזריקת רהיטים במישרד שלו, נדהם כאשר דיקלמו לפניו: „החלטנו לחזור זה אל זה, ואנחנו רוצים שתנסח לנו הסכם של שלום־בית."

אף אחד עוד לא מבין איך זה שאורלי מוכנה לגור שוב עם מי שלדבריה, ניישאה לו שלא מתוך אהבה אלא מתוך חישובי נוחות, ומי שלפי תלונותיה במישטרה הוא סוטה מין. אף אחד גם לא מבין איך אבישי מוכן להחזיר אליו בחורה, שלדבריו זייפה צ'קים שלו, גנבה ממנו כסף וקנתה דירה פרטית מאחרי גבו.

אבל נייר ההסכם סורבל, כנראה, הכל. לפי ההסכם יתן אבישי לאורלי סך 5000 לירות לחודש, צמודים למדד יוקר המחייה, כדמי־כיס, וזאת נוסף על סכומים נכבדים לכלכלת הבית. כל הטענות הכספיות שתיו לאבישי כלפיה נגמרות, על־פי ההסכם, ו־אורלי ממשיכה להחזיק כרכושה הפרטי את כל מה שלקחה, לטענתו, מדירתם המשו־תפת.

אבל הסעיף הכי נהדר בהסכם של שלום־הבית אומר: בחודש פברואר מתחייב אבישי הראל לקחת את אשתו לירח־דבש מחודש בברזיל. לכל מי ששכח: בפברואר נערך הקרנוואל בריו דה־ז'נירו.

ועכשיו תראו לי עוד אשה, שזכתה בשני ירחי־דבש בזה אחר זה, בתוך ארבעה ה־חודשים לנישואיה לאותו הבעל.

חתונה עם איכות

מי שביקר השבוע בירושלים בחתונה של **תרצה ידידיה**, ניצולת המשט ש־הוטס על־ידי הטייס **אפריים בראז** ז"ל עם בחיר־ליבה **עוזי ירון**, המכונה „זוזק"

תירצה ידידיה
מי לא היה שם

למרות מחירי הדלק.

החתונה נערכה בביתו של **סולומון אבוטעפיה** שבעין־כרם. סולומון, שהוא מנהל המכירות של כימיקלים, לא חסך משקה מאורחיו והחבר רק עודד את מצב־הרוח הכללי. תמיד אמרתי שכשוויסקי ו־וודקה נשפכים חופשי, אין שום סיבה ש־מצב העניינים לא ידפוק שיגעון. וכך בדיוק קרה.

האורחים, שהמשיכו לזרום למקום עד שתיים לפנות־בוקר, פינו את השטח בחמש, ורק מחוסר־ברירה. פשוט לא היה כוח להמ־שיך לרקוד. וכולם אמרו שמזמן לא נערכה תגיגה אמיתית ועליזה כל־כך.

ומי לא היה? הרי אי־אפשר בלי חשו־בים ויפים למיניהם. היו שם למשל, חברי־כנסת, היתה גם כל חבורת טעמון כולל **קובי גיב** ו**שימשון ויגידור**. היו המון חבריו של זוק עוד מהימים הטובים, כמו למשל **אברהם ארנן, אלי גיל** ואחיו **יעקוב גיל**, שהוא היום מראשי עיריית ירושלים. והיה, כמובן, גם הארכיטקט **אלדר שרון** שהגיע עם **אתי ויזלטיר**, אשתו של המשורר **מאיר ויזלטיר** ובמאי הסרטים **צפי ישורון**. היו גם **יהודה** („ג'אד") **נאמן** ואשתו **רוחמה**, הקבלן **שימעון קדם** וסגן פרקליט המדינה **חיים ברנזון**. נכח גם יועץ שר־המישפטים **יחיאל גוטמן** ועוד עיתונאים בלי סוף כמו, למשל, **יהודה ליטני, חגי אשד, יצחק רועה**.

וכמובן, אי־אפשר בלי מישב החתיכות. שמכולן בלטה **נוגה הרייב** שהופיעה עם כיפה פרסית וסינוורה לכולם את ה־עיניים. נוגה, שעשתה בזמנו יחסי־ציבור למלונות באילת, עובדת כיום ביהלומים ולא פלא שהסיגוור היה כללי. הבחורה רקדה כל הערב עם **ליבני**, שלראשונה לא התנהג כקנאי מדרגה ראשונה ואיפשר גם לאישתו לרקוד עם מחזרים אחרים.

נו, אז כשיש קליקה כזאת איכותית בתור חברים, פלא שהחוג הנשוי עשה מסיבה־רבה שכזאת?

הקולקציה של ציפי

אחת שמצליחה כיום, שלא שמענו עליה דבר מזה זמן רב, היא **ציפי לוין** או, יותר נכון, **בן־פורת**. ציפי התמירה, היפה והחתיכה מהווה ממש תגיגת לעיניים לכל רואיה. עד לפני כמה חודשים היתה סתם אשתו של **שוקי בן־פורת**, אחד מבעלי מועדון קפריצ'ין, וכעת יצאה מהאנונימיות השקטה והחליטה לעשות חבר־מה ממשי בחייה.

ציפי, שהיתה פעם דוגמנית והבינה הרבה במלבושים, החליטה לנצל את העניין לטובת העניין והתחילה לעבוד במיפעל־אופנה ו־

ציפי לוין ובנה
סיבוב בעולם

ממש מנהלת **לאיציק**, הבעלים, את כל המקום. ראתה כי טוב, ובעידודו של איציק הנ"ל הפכה מתכננת האופנה שלו. איציק מעריץ מושבע של התגלית החדשה ה־מסורה.

ציפי הכינה קולקציה, והיא מתכוננת ל־צאת בקרוב לסיבוב בעולם עם הבגדים פרי עיצובה. תוזים לה הצלחה ועתיד הלוואי עלינו. ואני, אישית, מאחלת לה הכל טוב.

העולם הזה
מחיר: 12.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) שנה 42 כ"א כסלו תש"ח 21.12.77 מספר 2103

זה הנער שמת מרעב במוסד בנתניה

ישעיהו פרץ ז"ל